JAARSTUKKEN 2022

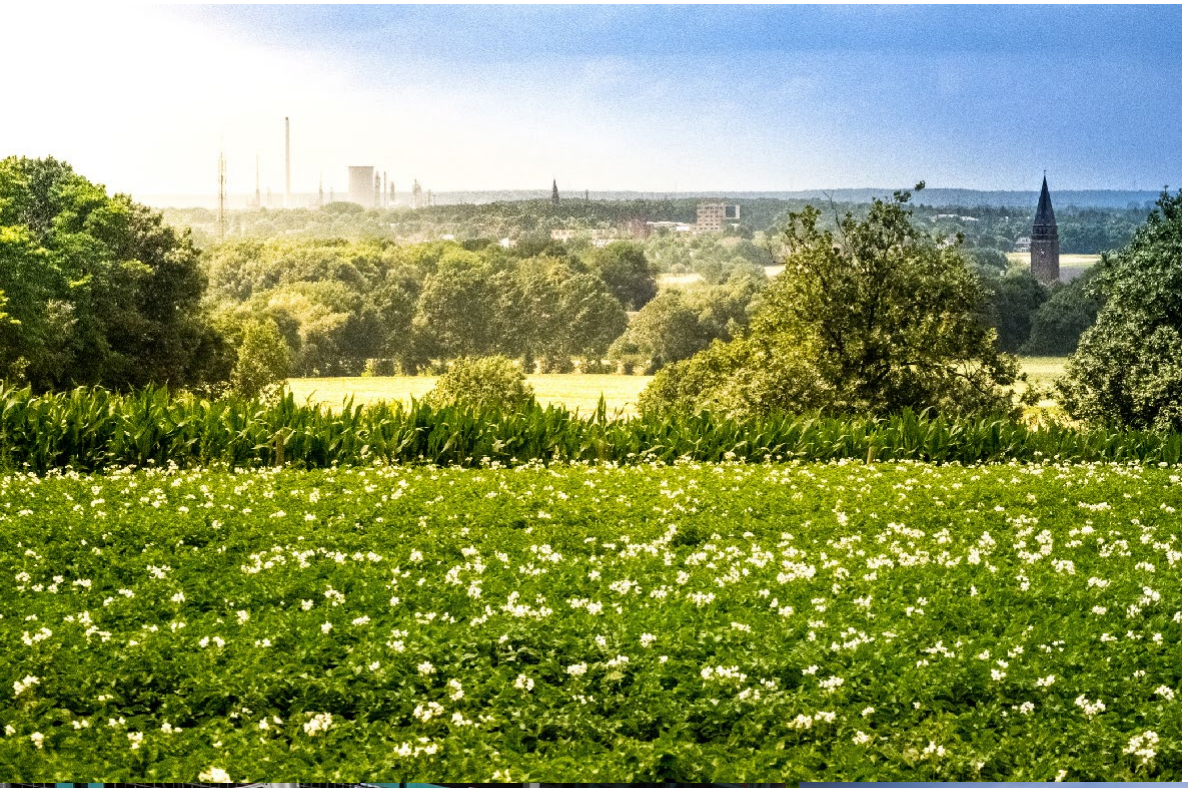

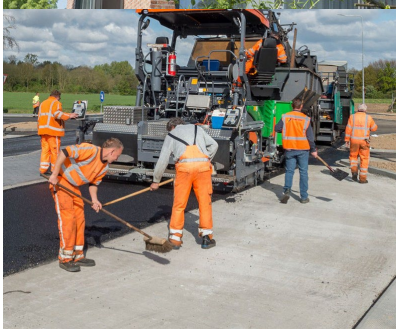

Gemeente
Sittard-Geleen
Born

JAARSTUKKEN 2022

Datum: 6 juni 2023

Colofon
Jaarstukken 2022

Samenstelling
Gemeente Sittard-Geleen
team Financiën
Postbus 18
6130 AA Sittard

Inlichtingen
Tel: 14 046

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE 3

VOORWOORD 4

CONTROLE VERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT 5

1. INLEIDING 6

2. JAARVERSLAG 17

2.1 PROGRAMMAVERANTWOORDING 19

2.1.1 Programma 0 Bestuur en ondersteuning 19
2.1.2 Programma 1 Veiligheid 27
2.1.3 Programma 2 verkeer, vervoer en waterstaat 34
2.1.4 Programma 3 economie 40
2.1.5 Programma 4 onderwijs 47
2.1.6 Programma 5 Sport, cultuur en recreatie 49
2.1.7 Programma 6 Sociaal Domein 56
2.1.8 Programma 7 Volksgezondheid en milieu 72
2.1.9 Programma 8 volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 77
2.1.10 Overzicht algemene dekkingsmiddelen 84
2.1.11 Overzicht overhead 86
2.1.12 bedrag heffing vennootschapsbelasting 87
2.1.13 onvoorzien 87

2.2 PARAGRAFEN 88

2.2.1 Lokale heffingen 88
2.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 103
2.2.3 Onderhoud kapitaalgoederen 116
2.2.4 Financiering 123
2.2.5 Bedrijfsvoering 129
2.2.6 Wet Open Overheid (WOO) 136
2.2.7 Verbonden partijen 138
2.2.8 Grondbeleid 155
2.2.9 Corona 161
2.2.10 Oekraïne 163

3. JAARREKENING 165

3.1 Balans 165
3.2 overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar 168
3.3 Toelichtingen 169
3.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 169
3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2022 173
3.3.3 Toelichting op de baten en lasten 184
3.3.4 Analyse begrotingsafwijkingen en rechtmatigheid 187
3.3.5 Incidentele baten en lasten Jaarrekening 2022 189
3.3.6 Structurele mutaties reserves jaarrekening 2022 202
3.4 Reserves en voorzieningen 204
3.5 Specificatie gewaarborgde geldleningen 227
3.6 sisa bijlage jaarrekening 2022 228
3.7 Bijlage taakvelden 250

4. BIJLAGEN 290

4.1 Collegeverklaring ENSIA (2022) 290
4.2 Portefeuilleverdeling 291
4.3 Begrippenlijst 292

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

VOORWOORD

Aan de raad,

Hierbij ontvangt u ter vaststelling de jaarstukken 2022, waarin het College van B&W zowel inhoudelijk als financieel verantwoording aflegt over het beleid dat zij het afgelopen jaar heeft gevoerd. De jaarstukken zijn onderverdeeld in het jaarverslag en de jaarrekening 2022. Deze vormen de afsluiting van de planning en control-cyclus 2022 (P&C).

De jaarstukken maken onderdeel uit van de accountantscontrole. Het oordeel van de accountant is gebaseerd op getrouwheid en rechtmatigheid. Voor de uitvoering van deze controle heeft de accountant het vastgestelde controleprotocol gehanteerd. Daarnaast beoordeelt de commissie Begroting en Verantwoording de jaarstukken en adviseert de gemeenteraad hierover.

De jaarstukken 2022 verschijnen zowel als gedrukt boekwerk als digitaal. Daarnaast wordt aan de raad een jaarrekening op hoofdlijnen beschikbaar gesteld bestaande uit een bestuurssamenvatting, programma- en themabladen. De jaarrekening op hoofdlijnen bevat de onderdelen die belangrijk zijn voor het college en de raad. De jaarstukken zijn bedoeld als naslagwerk. De managementsamenvatting geeft een overall beeld van de financiële situatie en belangrijke ontwikkelingen. Het doel van de programmabladen is de raad meer inzicht te verschaffen in het programma.

De digitale versie Jaarstukken 2022 staat op de website www.sittard-geleen.nl.
De gemeenteraad stelt de Jaarstukken 2022 vast in de raadsvergadering van 13 juli 2023.

Sittard-Geleen, 13 juli 2023

Burgemeesters en Wethouders van Sittard-Geleen

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

CONTROLE VERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Wordt separaat verstrekt.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

1. INLEIDING

1.1 INLEIDING EN LEESWIJZER

Met de jaarstukken 2022 ronden wij de P&C-cyclus 2022 af. In deze jaarstukken leggen wij verantwoording af over het in 2022 gevoerde beleid. Wij blikken hierbij terug op onze voornemens, inclusief de inzet van de bijbehorende budgetten, uit de begroting 2022. Overeenkomstig de indeling van de begroting doen wij dit aan de hand van de programmastructuur die overeenkomt met de landelijke indeling van taakvelden.

De indeling van onze jaarstukken 2022 stemt overeen met de wettelijk voorgeschreven indeling. Naast het jaarverslag, bestaande uit de programmaverantwoording en de verplichte paragrafen, betreft dit de jaarrekening en een aantal verplichte bijlagen. Naast deze jaarstukken vatten wij de belangrijkste inhoudelijke en financiële resultaten samen in een afzonderlijk document, de jaarrekening 2022 op hoofdlijnen.

In hoofdstuk 1 lichten wij het jaarrekeningresultaat 2022 op hoofdlijnen toe. Hoofdstuk 2 'Jaarverslag' bestaat uit de programmaverantwoording en de - verplichte – paragrafen. In de programmaverantwoording blikken wij per programma terug op de bereikte resultaten en de hiervoor ingezette middelen. Wij volgen hiervoor net als in voorgaande jaren de systematiek van de '7W-vragen'. Tot slot geven wij in de programmaverantwoording een toelichting op de algemene dekkingsmiddelen en de overhead.

In de paragrafen gaan wij in op het gevoerde gemeentelijk beleid met betrekking tot een aantal specifieke onderwerpen. Dit onderdeel omvat 8 verplicht voorgeschreven paragrafen, zoals lokale heffingen, verbonden partijen en weerstandsvermogen en risicobeheersing. Ingegeven door een aanpassing in de regelgeving (BBV)[1] hebben wij in deze jaarrekening voor het eerst een Openbaarheidsparagraaf opgenomen als gevolg van de invoering van de Wet open overheid. Aanvullend op de verplichte paragrafen hebben wij vanwege de impact van twee mondiale gebeurtenissen in 2022 twee paragrafen toegevoegd. Net als in 2020 en 2021 hebben wij een paragraaf corona opgenomen. Begin 2022 waren de coronamaatregelen immers nog van toepassing. Daarnaast is begin 2022 de Rusland/ Oekraïne oorlog uitgebroken. Ook hiervoor hebben wij een paragraaf opgenomen. In deze paragrafen geven wij op een centrale plek inzicht in de effecten van beide crises op onze bedrijfsvoering en financiën.

Vervolgens presenteren wij in hoofdstuk 3 onze gemeentelijke jaarrekening. Deze jaarrekening bestaat uit de balans, inclusief toelichting en de programmarekening. In deze programmarekening lichten wij per programma de verschillen tussen de begroting en de realisatie toe. Verder hebben wij in dit hoofdstuk de analyse op de begrotingsrechtmatigheid en de incidentele baten en lasten opgenomen. De accountantsverklaring heeft met name betrekking op dit onderdeel uit de jaarstukken. Tot slot geven wij de volgende onderwerpen een plek in de jaarstukken: SISA-verklaring[2], ENSIA-verklaring[3], portefeuilleverdeling college en een begrippenlijst.

Leeswijzer financiën

Voor het opstellen van de jaarstukken heeft het Rijk regels opgesteld. Deze regels zijn vastgelegd in het BBV. Voor wat betreft het opnemen van financiële tabellen hebben de belangrijkste voorschriften betrekking op:

- het maken van onderscheid in baten (opbrengsten), lasten (kosten) en mutaties in reserves;
- het presenteren van bedragen op basis van de begroting - voor wijziging - (primitieve begroting), de begroting - na wijziging (actuele begroting) - en rekening (realisatie).

[1] BBV: Besluit Begroting en Verantwoording

[2] SISA: Single Information Single Audit. Dit betreft de verantwoording van specifieke rijksuitkeringen

[3] ENSIA: Eenduidige Normatiek Single Informatie Audit. Dit betreft het verantwoordingsproces over informatieveiligheid bij gemeenten.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

De financiële cijfers in de tabellen zijn weergegeven in duizendtallen, tenzij anders is aangegeven. Een plusbedrag betekent een voordeel, een negatief bedrag een nadeel. Dit geldt zowel voor de baten als de lasten. In paragraaf 2.1 Programmaverantwoording gaan wij per programma op hoofdlijnen in op de besteding van de budgetten en de analyse van het resultaat. De gedetailleerde verschillenanalyse per programma hebben wij uitgewerkt in paragraaf 3.7 Bijlage taakvelden.

FINANCIËLE RESULTATEN IN 2022

In deze paragraaf vatten wij de financiële resultaten over het jaar 2022 samen. Voor een gedetailleerdere toelichting van de inhoudelijke en financiële resultaten op programmaniveau verwijzen wij naar eerder genoemde paragrafen 2.1 Programmaverantwoording en 3.7 Bijlage taakvelden. In onderstaande tabel hebben wij de saldi uit de programmaverantwoording samengevat.

Tabel: Samenvatting programmaverantwoording

bedragen x € 1.000	a) Primitieve begroting	b) Actuele begroting	c) Rekening	(c-b) Resultaat
	2022	2022	2022	2022
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	196.522	218.704	232.273	13.568
1 VEILIGHEID	-12.633	-13.861	-13.901	-40
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	-21.731	-23.289	-22.009	1.280
3 ECONOMIE	-6.290	-6.931	-6.204	728
4 ONDERWIJS	-8.473	-8.403	-8.293	110
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	-26.942	-29.296	-28.372	924
6 SOCIAAL DOMEIN	-115.110	-129.356	-122.908	6.448
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	384	-790	-929	-139
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	-5.725	-6.775	-6.617	158
Programmasaldi	**0**	**0**	**23.038**	**23.038**

Leeswijzer tabel

In de primitieve begroting (kolom a) zijn de bedragen uit de oorspronkelijke begroting, conform raadsbesluit van 10 november 2021, opgenomen. De actuele begroting (kolom b) geeft de bedragen tot en met de 4de rapportage 2022 weer. In deze rapportage hebben wij het begrotingsbeeld voor het laatst bijgesteld. De daadwerkelijke realisatiecijfers per programma hebben wij in de kolom rekening (kolom c) opgenomen. Het resultaat per programma blijkt tenslotte uit kolom d. Dit is het verschil tussen de actuele begroting en de realisatiecijfers. De gepresenteerde bedragen zijn saldobedragen; het verschil tussen de totale baten en lasten van het programma. Voor programma 0 is dit een positief saldo. Dit komt doordat binnen dit programma de uitkeringen uit het gemeentefonds en de belastingopbrengsten worden verantwoord. De saldi van de overige programma's zijn, met uitzondering van programma 7, negatief. Binnen deze programma's worden afgezien van eventuele specifieke inkomsten, de lasten verantwoord om het betreffende programma uit te kunnen voeren.

Toelichting tabel

Uit de tabel blijkt dat wij - passend binnen de toepassing van onze begrotingskaders - zowel voor als na wijziging een sluitende begroting hadden. Deze sluitende begroting is het gevolg van de toepassing van de begrotingskaders in onze begroting en tussentijdse rapportages. In deze paragraaf gaan wij bij het onderdeel 'Terugblik' nader in op de bijstellingen uit de tussentijdse rapportages. Deze bijstellingen zijn verwerkt in de actuele begroting. Het totale saldo van de rekening (realisatie) bedraagt € 23,0 mln. voordelig. Omdat wij een sluitende begroting hadden, bedraagt het resultaat van de jaarrekening eveneens € 23,0 mln. voordelig. Wij merken op dat dit bedrag het saldo vóór bestemming is.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Onder dit voordelige resultaat ligt een aantal verplichtingen die doorwerken naar 2023. Bij het onderdeel 'Jaarrekeningresultaat 2022' gaan wij hier nader op in.
In het vervolg van deze paragraaf gaan wij achtereenvolgens in op:
- terugblik op de ontwikkeling van het begrotingsbeeld,
- een analyse op hoofdlijnen van het jaarrekeningresultaat,
- de ontwikkeling van het weerstandsvermogen/ financiële positie.

TERUGBLIK

Algemeen

De uitvoering van de begroting 2022 en daarmee ook onze financiële positie is in 2022 sterk beïnvloed door diverse maatschappelijke en economische ontwikkelingen. Begin 2022 waren de Rijksmaatregelen met betrekking tot corona nog altijd van toepassing; later in het jaar werden de maatregelen steeds verder afgebouwd. Vanaf februari 2022 heeft de oorlog in Oekraïne invloed gehad op onze bedrijfsvoering. Dit kwam onder andere tot uiting in de vluchtelingenstroom en de uitdaging om voor voldoende opvang te zorgen. In paragrafen 2.2.9 en 2.2.10 lichten we de invloed van corona en de oorlog in Oekraïne op de uitvoering van onze begroting 2022 gedetailleerd toe.

Genoemde oorlog heeft ook zijn weerslag gehad op de economie. Door de gestegen energiekosten nam de inflatie sterk toe en ontstond er een schaarste aan diverse materialen en producten, waardoor bijvoorbeeld de uitvoering van projecten vertraging opliep. Ook de krapte op arbeidsmarkt had zijn invloed op de uitvoering van de begroting. Bijvoorbeeld doordat vacatures niet snel konden worden ingevuld en/ of benodigde externe inhuur niet beschikbaar was. Daar komt bij dat het Rijksbeleid nog steeds geen duidelijkheid geeft over de ontwikkeling van de gemeentefinanciën op lange termijn.

Samenvattend vond de begrotingsuitvoering plaats in dynamische omgeving. Met name door de invloed van de verschillende crises (corona en energie) en de ontwikkeling van het rijksbeleid. De onzekerheid met betrekking tot deze ontwikkelingen, maakte de ontwikkeling van een stabiele financiële strategie tot een opgave. Via onze P&C-cyclus, met 4 tussentijdse rapportages, waren wij in staat de actuele ontwikkelingen te volgen en telkens te vertalen in ons begrotingsbeeld.

Begroting 2022

Aan de hand van de begrotingen 2020 en 2021 hebben we de basis gelegd om onze financiën duurzaam op de orde te brengen. In de begroting 2022 hebben we deze lijn doorgetrokken. We hebben het afgelopen jaar gewerkt aan de hand van een begroting 2022-2025:
- die structureel en reëel in evenwicht was;
- met voordelige saldi in 2022 en 2025;
- met incidentele tekorten in 2023 en 2024 die we hebben afgedekt met de voordelen uit de septembercirculaire 2021;
- waarbij (het surplus in) de algemene reserve en het weerstandsvermogen is versterkt;
- waarbij incidenteel € 4,1 mln. beschikbaar was om de nadelige coronagevolgen af te dekken;
- met incidentele maatregelen onze woonlasten (OZB) en hondenbelasting te verlagen in 2022 en 2023;
- met incidentele financiële ruimte een impuls te geven aan het MKB in onze gemeente;
- met ruim € 12 mln. geoormerkte investeringsruimte voor concrete voorstellen;
- met € 24 mln. vrije investeringsruimte in te zetten voor de Toekomstvisie 2030 (ontwikkelpaden) en het BAk;
- met een investeringsprogramma voor IBOR-vervangingen van € 47 mln.;
- met vrije exploitatieruimte[4] in te zetten voor de Toekomstvisie 2030 (ontwikkelpaden) en het BAk.

[4] 2022: € 1,2 mln.; 2023: € 0,5 mln en 2024: € 0,5 mln.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Op basis van de beoordeling van de begroting 2022 heeft de provinciaal toezichthouder geconstateerd dat wij aan de voorwaarden voldoen om voor (meerjarig) repressief begrotingstoezicht in aanmerking te komen. Hiermee werd de conclusie uit het Financieel Verdiepingsonderzoek, dat eind 2020 is uitgevoerd, bevestigd. Zowel uit dit onderzoek als de beoordeling van onze begroting blijkt dat onze financiële positie en functie voldoende basis biedt voor meerjarig repressief toezicht.

Rapportages

In onze P&C-cyclus 2022[5] is de inrichting van onze tussentijdse rapportage op hoofdlijnen uitgewerkt. In de cyclus hebben we met 4 tussentijdse rapportages gewerkt, verdeeld over 2 inhoudelijke en 2 financiële rapportages. Na de vaststelling van de begroting 2022 hebben wij het begrotingsbeeld op basis van de 2de en de 4de rapportage 2022 bijgesteld. Daarnaast hebben wij in de begroting 2023 ook het begrotingsbeeld voor de lopende jaarschijf 2022 bijgesteld en de effecten van de septembercirculaire 2022 in een eerste begrotingswijziging verwerkt. In de presentatie van de financiële bijstellingen hebben wij, net als in de twee vorige jaren, naast verwerking van autonome ontwikkelingen en beleidskeuzes met betrekking tot de reguliere bedrijfsvoering het begrotingsbeeld telkens aangepast voor de gevolgen van corona. In onderstaande tabel hebben wij de begrotingsaanpassingen groter dan € 0,25 mln. op een rij gezet.

Tabel – begrotingsaanpassingen

Onderwerpen	**2de rapportage**	**Begroting 2023**	**1ste wijziging sept. circ.**	**4de rapportage**
Bedragen x € 1.000				
Begrotingsaanpassingen tussentijdse rapportages				
Corona				
Rijkscompensatie in de vorm van steunpakketten				
Corona effecten (circulaires , parkeren, verkiezingen, Kredietbank Limburg, gemeenschapshuizen, culturele infrastructuur en Vidar)	-257			-636
Verrekening corona effecten met reservering coronamiddelen	257			636
Saldo Corona	-	-		-
Autonome ontwikkelingen				
Energie kosten gemeentelijke panden en Glanerbrook	-1.850			
Dividend Enexis en BNG	262			
Meicirculaire		2.600		
BsGW (WOZ-ontwikkeling)		1.800		
Actualisatie kapitaallasten		1.244		
Specifieke indexeringen		-1.192		
Bijstelling bijdragen gemeenschappelijke regelingen		335		
Wmo		-662		4.948
Buig/ Participatiewet		-2.657		
Correctie algemene reserve		2.383		
Septembercirculaire			1.773	
Voorziening spaarverlof				-1.100
Bijzettingen/ dumpingen OGI's				-315
Afwikkeling woningbouwproject				300
Saldo autonome ontwikkelingen	***-1.588***	***3.851***	***1.773***	***3.833***
Beleidskeuzes				

[5] Raadsbesluit 27 januari 2022

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Onderwerpen *Bedragen x € 1.000*	2de rapportage	Begroting 2023	1ste wijziging sept. circ.	4de rapportage
Begrotingsaanpassingen tussentijdse rapportages				
Jeugdzorg	-2.523			
Inzet algemene reserve (jaarrekeningresultaat 2021)		905		
Herverdeling POK-middelen				269
Saldo Beleidskeuzes	***-2.523***	***905***		***269***
Saldo afwijkingen < € 0,25 mln.	-446	-199	-	103
Saldo begrotingsaanpassingen	**-4.557**	**4.557**	**1.773**	**4.205**

Toelichting tabel

In bovenstaande tabel zijn de begrotingsaanpassingen - groter dan € 0,25 mln. - voor het jaar 2022 uit onze rapportages samengevat. Zoals hierboven aangegeven, hebben we in de begroting 2023 ook de begroting van het jaar 2022 bijgesteld. Dit resulteerde in een tekort van € 0,9 mln. Dit incidentele tekort hebben we gedekt met een bijdrage uit de algemene reserve (voordelig jaarrekeningresultaat 2021). Rekening houdend met de bijstellingen uit de 1ste begrotingswijziging – septembercirculaire 2022 en de 4de rapportage 2022 bedroeg het begrotingssaldo afgerond € 6 mln. In de 4de rapportage is dit bedrag ingezet voor:

- tijdelijke tegemoetkoming energielasten aan maatschappelijke instellingen voor € 1 mln.;
- reservering voor samenleving-versterkende maatregelen voor € 5 mln., waarbij:
    - € 1,5 mln[6]. wordt geoormerkt voor tijdelijke tegemoetkoming energielasten aan inwoners;
    - € 3,5 mln. wordt geoormerkt voor tijdelijke tegemoetkoming energielasten aan het MKB en het faciliteren van structuurversterkende maatregelen.

Na inzet van deze middelen bedroeg het begrotingssaldo tot en met de 4de rapportage 2022 nihil. Zoals ook bleek in de tabel 'samenvatting programmaverantwoording'.

De bijstellingen in de tussentijdse rapportages met betrekking tot coronamiddelen hebben wij telkens verrekend met de reservering coronamiddelen. Deze reserve omvat de niet eerder ingezette middelen aan Rijkscompensatie, waardoor deze middelen beschikbaar blijven om toekomstige gevolgen van corona op onze begroting op te vangen. Door de coronagevolgen op deze wijze te verwerken, heeft corona geen invloed op ons begrotingssaldo.

De grotere autonome ontwikkelingen hebben onder andere betrekking op de bijstelling van budgetten in het sociaal domein (Wmo, Jeugdzorg en Participatiewet) en de accresontwikkeling in de mei- en septembercirculaire 2022. Daarnaast hebben we de impact van de ontwikkeling van de energie tarieven en inflatie op een aantal begrotingsposten bijgesteld.

JAARREKENINGRESULTAAT 2022

Uit de tabel 'Samenvatting programmaverantwoording" blijkt dat het jaarrekeningresultaat € 23,0 mln. voordelig is. In paragraaf 3.7 hebben wij per programma de verschillen tussen de begroting - na wijziging - en rekening geanalyseerd. Op basis van deze gedetailleerde analyse maken wij een onderscheid in resultaten uit de reguliere bedrijfsvoering en resultaten als gevolg van corona.

[6] Op basis van het raadsbesluit van 26 januari 2023 zijn deze middelen ingezet.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Tabel: jaarrekeningresultaat

bedragen x € 1 mln	**bedrag**	**V = voordeel**
Resultaat jaarrekening 2022	*x € 1 mln.*	**N = Nadeel**
Reguliere bedrijfsvoering	21,6	v
Corona	1,4	v
Totaal resultaat jaarrekening 2022	**23,0**	**v**

Toelichting tabel jaarrekeningresultaat

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het resultaat uit de reguliere bedrijfsvoering € 21,6 mln. voordelig is. Het resultaat als gevolg van corona bedraagt € 1,4 mln. voordelig. In onderstaande tabellen hebben wij de resultaten uit de reguliere bedrijfsvoering respectievelijk corona op hoofdlijnen naar oorzaken geanalyseerd. Voor een gedetailleerde verschillenanalyse verwijzen wij naar paragraaf 3.7 'Bijlage taakvelden'. In deze paragraaf wordt het resultaat per programma in detail geanalyseerd en toegelicht.

Tabel resultaat corona

bedragen x € 1 mln	**bedrag**	**V = voordeel**
RESULTAAT CORONA	*x € 1 mln.*	**N = Nadeel**
Decembercirculaire: compensaties inkomstenderving 2021 en meerkosten continuïteit van zorg	1,3	V
Derving parkeerinkomsten door lager parkeervolume door corona is lager dan aangenomen	0,2	V
Zomer van Sittard: o.a. verwijderen bestickering, graffiti en eenrichtingsmarkering op de straten	-0,1	N
Diverse kleine verrekeningen	0	
Totaal resultaat corona	**1,4**	

Toelichting tabel resultaat corona

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het saldo van de resultaten door corona € 1,4 mln. voordelig is. Dit voordeel komt voornamelijk door de compensatie inkomstenderving 2021 ad € 1,3 mln. die wij via de decembercirculaire 2022 hebben ontvangen. Het aantal coronaeffecten op de uitvoering van onze programma's is in deze jaarstukken beperkt in aantal. Naast een aantal kleine effecten betreft het met name parkeerinkomsten en de uitvoering van 'Zomer van Sittard-Geleen', waarvan de kosten met name betrekking hadden op centrum Sittard.

Bij het onderdeel 'Terugblik' zijn wij ingegaan op de bijstellingen in onze tussentijdse rapportages. Hierin is de begroting tussentijds bijgesteld voor coronaeffecten. De lijn voor coronamiddelen vasthoudend, stellen wij als onderdeel van de resultaatbestemming voor het overschot van € 1,4 mln. toe te voegen aan de reservering coronamiddelen. Het saldo na toevoeging bedraagt € 5,2 mln. Nu het Rijk de coronamaatregelen volledig heeft losgelaten, is het nog te bezien of en in welke mate er in 2023 nog 'corona-claims' zijn te verwachten.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Tabel resultaat reguliere bedrijfsvoering

bedragen x € 1 mln	**bedrag**	**V = voordeel**
RESULTAAT REGULIERE BEDRIJFSVOERING	*x € 1 mln.*	**N = Nadeel**
Decembercirculaire 2022: compensatie voor nieuwe taken en bestuursafspraken	4,3	V
Niet ingezette middelen van de stelpost inflatie	2,8	V
Noodopvang Oekraïners: restant ontvang rijksmiddelen (€ 6,3 mln ontvangen, € 3,8 mln ingezet voor met name leefgeldvergoedingen)	2,4	V
Hogere opbrengsten OZB woningen/ niet-woningen door minder bezwaren dan was aangenomen	1,6	V
Vrijval openstaande taakmutaties 2022; geen uitvoeringsbesluit	1,2	V
Incidentele dividenduitkering door toetreding Echt-Susteren per 01-01-2023	0,8	V
Onderuitputting nieuw beleid: voorstellen IP 2021-2024 in afwachting van uitvoeringsbesluit	0,5	V
Spaarverlof: lager aantal uren ingezet dan aangenomen	0,4	V
Lagere storting in de pensioenvoorziening wethouders door gestegen marktrente	0,3	V
Het beschikbaar gesteld budget voor dekking inflatie ibor wegen is niet volledig ingezet	0,6	V
De inflatiegevolgen op het budget openbare verlichting waren minder hoog, dan bij de bijstelling van het budget in de tussentijdse rapportage werd aangenomen.	0,5	V
Hogere onderhoudskosten openbare verlichting (VRI's) door afrekening correctief onderhoud 2021	-0,2	N
Opbrengst verkoop/ ruiling gronden (Grote Dries Holtum, Tuddern).	0,5	V
Voordeel Glanerbrook: rentevergoeding over lening, hogere opbrengst door stijging entrees na corona en beschikbaar stellen ruimten voor opvang ontheemden	0,5	V
Positief resultaat op doeluitkering Maatschappelijke Opvang (centrumregeling gemeente Maastricht). Middelen zijn eind 2022 ontvangen, waardoor geen besteding in 2022 meer mogelijk was.	0,4	V
Vanaf 2022 zijn structureel middelen voor preventie toegekend. Hiervan is € 0,25 niet ingezet. Vanaf 2023 worden de middelen gekoppeld aan de inrichting en invulling van het integrale plan GALA 2023-2026	0,3	V
Het budget Centra Jeugd en Gezin is voor ruim € 300.000 niet benut, omdat initiatieven zijn betaald uit de incidenteel ontvangen (coronagerelateerde) SPUK-gelden van het Nationaal Programma Onderwijs en uit het Sport- en Preventie akkoord.	0,3	V
Afrekening centrumregeling Jeugd (gemeente Maastricht)	0,4	V
Voordeel op Wet Inburgering door extra baten voor de bekostiging van de inzet van enkele voorzieningen. Daarnaast zijn gezien de instroom in 2022 de extra toegekende middelen niet volledig ingezet.	0,4	V
De ingezette trend van een dalend aantal huishoudens dat is aangewezen op een uitkering, heeft verder doorgezet. Dit heeft geresulteerd in lagere lasten voor uitkeringen in het kader van de Participatiewet en Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers.	0,3	V
Het aantal inwoners dat in 2022 aan het werk is met ondersteuning van een loonkostensubsidie viel door de lagere instroom lager uit, Daarnaast was de ontwikkeling van de loonkosten (Wsw) gunstiger was dan verwacht.	0,4	V
Maatwerkvoorzieningen: hoger gebruik van woonvoorzieningen (woonunits) door langer thuis wonen (rijksbeleid)	-0,3	N
Huishoudelijke hulp en begeleiding: lagere lasten door personeelstekort in de sector en hoog ziekteverzuim bij zorgaanbieders	0,5	V
Jeugd: lagere lasten door sturing op de toekenning van arrangementen	0,6	V
Voordeel GGD veilig thuis en JGZ door extra bijdrage doeltuitkering Vrouwen Opvang 2020/ 2021	0,2	V
Overige verschillen	1,9	V
Totaal resultaat reguliere bedrijfsvoering	**21,6**	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Toelichting tabel resultaten reguliere bedrijfsvoering

In bovenstaande tabel is het resultaat uit de reguliere bedrijfsvoering op hoofdlijnen gespecificeerd. Hierbij hebben we de belangrijkste onderwerpen genoemd waarop de resultaten betrekking hebben. Voor een gedetailleerde inhoudelijke toelichting verwijzen wij u naar paragraaf 3.7., waarin per programma de financiële resultaten naar oorzaken zijn geanalyseerd. Samenvattend kunnen we concluderen dat het resultaat reguliere bedrijfsvoering van € 21,6 mln. (circa 5% van het begrotingstotaal) voornamelijk wordt veroorzaakt door rijksbeleid en per jaareinde nog niet ingezette middelen waarvan de verplichtingen en/ of effecten in 2023 doorlopen. Voor zover van toepassing stellen wij via de besluitvorming over de resultaatbestemming voor de betreffende middelen over te hevelen naar 2023 voor de (noodzakelijke) continuering van de activiteiten.

Ontwikkeling van het resultaat t.o.v. de actuele begroting

In de 4de rapportage 2022 hebben wij het begrotingsbeeld 2022 voor het laatst bijgesteld. Budgetoverheveling en begrotingsrechtmatigheid waren hierbij relevante aandachtspunten. Budgetoverheveling met name om de niet (volledige) ingezette budgetten over te hevelen naar 2023 zodat de niet uitgevoerde activiteiten in 2023 alsnog uitgevoerd en afgerond kunnen worden. Daarnaast beoogden wij door een actueel begrotingsbeeld de begrotingsrechtmatigheid in de jaarrekening 2022 te borgen. Én hiermee te voorkomen dat het jaarrekeningresultaat fors afwijkt van het begrotingsbeeld uit de 4de rapportage.

In deze rapportage hebben we aangegeven dat deze afwijking niet is te voorkomen. Het gaat dan met name om nieuwe autonome ontwikkelingen in de laatste twee maanden van het jaar. Of ontwikkelingen die we in beeld hadden, maar nog niet financieel konden duiden. In de 4de rapportage hebben we hierover bij de vooruitblik op de jaarstukken 2022 expliciet de volgende onderwerpen gemeld:

- verdere inflatieontwikkeling en impact hiervan op de begroting,
- de decembercirculaire 2022,
- verdere impact corona,
- waardeontwikkeling (niet) woningen / belastingen,
- bevindingen accountantscontrole.

In bovenstaande tabellen resultaat corona en resultaat reguliere bedrijfsvoering hebben we het resultaat van € 23,0 mln. op hoofdlijnen geanalyseerd. Als we hier nader op verdiepen, blijkt dat het grootste deel van het resultaat veroorzaakt wordt door autonome ontwikkelingen die zich in de laatste 2 maanden van het jaar hebben voorgedaan. Hier ligt een relatie met de onderwerpen die we in de 4de rapportage 2022 hebben genoemd.

Tabel autonome ontwikkelingen eind 2022

bedragen x € 1 mln	**bedrag**	
Onderwerp	**Resultaat**	**Toelichting**
Decembercirculaire	5,6	De middelen die in de decembercirculaire beschikbaar worden gesteld voor compensatie (wettelijke) taken kunnen in 2022 niet meer worden ingezet. In de resultaatbestemming wordt voorgesteld deze middelen over te hevelen naar 2023.
Resultaat op belastingen	1,6	De actuele prognoses over de belastingopbrengsten/ WOZ-waarden hebben we medio december 2022 van de BsGW ontvangen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

bedragen x € 1 mln	**bedrag**	
Onderwerp	**Resultaat**	**Toelichting**
Restant specifieke uitkering noodopvang Oekraïners	2,6	Voor de opvang van de ontheemden Oekraïners is de gemeente gecompenseerd door het Rijk in de vorm van een specifieke uitkering (SPUK). Nu de afrekening over 2022 is opgemaakt, blijkt dat de er nog € 2,6 mln. resteert. Wij stellen voor dit bedrag via de resultaatbestemming over te hevelen naar 2023 en daarmee deze middelen beschikbaar te houden voor de duurzame opvang van Oekraïense ontheemden.
Niet benodigde inflatiemiddelen	2,8	De inflatieontwikkeling kenmerkte zich in 2022 door grote fluctuaties. Eind 2022 bleek dat de effecten binnen de reguliere begroting konden worden opgevangen. Van de middelen die wij voor het opvangen van inflatie hebben gereserveerd, Is een bedrag van € 2,8 mln. niet ingezet. Wij stellen voor dit bedrag via de resultaatbestemming over te hevelen naar 2023 om zodoende deze middelen beschikbaar te houden voor het opvangen van inflatiegevolgen.
Open-einde regelingen sociaal domein	3,5	In de tussentijdse rapportages zijn de ramingen voor het sociaal domein bijgesteld. In de jaarrekening wordt de eindbalans opgemaakt van deze open-einderegelingen, waarbij we afhankelijk zijn van informatie van derden (o.a. centrumgemeente Maastricht, zorgaanbieders etc.)
Dividend RWM (toetreding Echt-Susteren)	0,8	Het besluit over deze dividenduitkering is eind november 2022 door de AvA van RWM NV genomen.
Restant energietoeslag 2022	0,8	Via de septembercirculaire hebben we middelen ontvangen om onze inwoners te compenseren voor de energiearmoede. Wij stellen voor het nog niet ingezette bedrag via de resultaatbestemming over te hevelen naar 2023 en deze middelen beschikbaar te houden voor energiecompensatie.
Saldo autonome ontwikkelingen eind 2022	**17,7**	**(4%)[1]**
Overige ontwikkelingen	5,3	(1%)[1]
Jaarrekeningresultaat	**23.0**	**(5%)[1]**

[1] bedrag ten opzichte van het begrotingstotaal

Uit bovenstaande analyse, gebaseerd op posten groter dan € 0,5 mln. blijkt dat het resultaat grotendeels wordt veroorzaakt door:

- ontwikkelingen die pas eind 2022 bekend zijn geworden; bijvoorbeeld de decembercirculaire en het dividend RWM NV;
- bekende ontwikkelingen die niet eerder waren te kwantificeren; bijvoorbeeld resultaat op belastingen en open-einde regelingen sociaal domein;
- specifieke ontwikkelingen in 2022, waarvan de effecten pas na einde boekjaar inzichtelijk zijn te maken; bijvoorbeeld inflatieontwikkeling, uitbetaling energietoeslag en noodopvang Oekraïners.

De financiële impact van de autonome ontwikkelingen in de laatste maanden van 2022 respectievelijk na de peildatum van de 4de rapportage 2022 op het jaarrekeningresultaat is fors Onder een aantal van deze posten, deels het gevolg van Rijksbeleid, liggen verplichtingen om bedragen door te schuiven naar 2023. Het betreft op onderdelen nog niet volledig ingezette middelen, waarbij door overheveling naar 2023 inzet alsnog kan plaatsvinden voor het doel waarvoor de middelen zijn verstrekt. Wij doen hiervoor voorstellen in de besluitvorming over de resultaatbestemming. Wij merken op dat genoemde oorzaken een incidenteel karakter hebben.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

WEERSTANDSVERMOGEN/ FINANCIËLE POSITIE

Voor een goed inzicht in onze financiële positie kijken we naast het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten[7] en de balans[8] ook naar onze financiële weerbaarheid. Hierbij gaat het over de mate waarin wij in staat zijn financiële risico's op te vangen. Dit komt tot uitdrukking in ons weerstandsvermogen en de financiële kengetallen. Dit weerstandsvermogen geeft aan over hoeveel incidentele middelen we beschikken om risico's en/of onvoorziene tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat de uitvoering van de begroting in het gedrang komt. In de kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing hebben wij de kaders voor de minimale omvang van ons weerstandsvermogen vastgelegd. Het gaat dan over de algemene reserve en de algemene reserve risicobeheersing. In onderstaande tabel hebben we de toepassing van deze kaders voor beide reserves inzichtelijk gemaakt.

Algemene reserve risicobeheersing

In de algemene reserve risicobeheersing dekken wij ons risicoprofiel af. Dit doen we op basis van onderstaande spelregels uit de kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing.

- De dekkingsgraad weerstandsvermogen bedraagt 100% (1,0);
- In deze reserve vindt 100% risicoafdekking plaats. Het risicoprofiel is gebaseerd op het totaal van de gekwantificeerde risico's en het restrisico. Het restrisico wordt gebaseerd op 1% van het begrotingstotaal;
- Overschotten/ tekorten in deze reserve verrekenen we met de algemene reserve.

Tabel opbouw algemene reserve risicobeheersing

Bedragen x € 1.000	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Opbouw algemene reserve risicobeheersing					
Kwantificeerbare risico's	7.530	6.820	8.020	9.220	9.220
Genormeerd risicoprofiel - restrisico 1% van het begrotingstotaal	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Dekking post onvoorzien	-100	-100	-100	-100	-100
Benodigd in algemene reserve risicobeheersing	**11.430**	**10.720**	**11.920**	**13.120**	**13.120**
Algemene reserve risicobeheersing (begroting 2023)	**11.430**	**12.870**	**12.870**	**12.870**	**12.870**
Verrekening met de algemene reserve (surplus)	**0**	**2.150**	**950**	**-250**	**-250**
weerstandscapaciteit na aanvulling	100%	100%	100%	100%	100%

In bovenstaande tabel zijn de financiële gevolgen van de actualisatie van ons risicoprofiel voor de algemene reserve risicobeheersing in beeld gebracht. Op basis van dit profiel en een 100% dekkingsgraad blijkt dat we in 2023 en 2024 een overschot hebben in de algemene reserve risicobeheersing van € 2,15 mln. resp. € 0,95 mln. In 2025 en 2026 is er jaarlijks sprake van een tekort van € 0,25 mln. Via de besluitvorming over deze jaarstukken 2022 stellen wij voor deze mutaties te verrekenen met het surplus in de algemene reserve, zodat er uiteindelijk sprake is van 100% dekking van ons risicoprofiel. Voor een gedetailleerde toelichting op bovenstaande tabel verwijzen wij naar paragraaf 2.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Algemene reserve

In de kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing is de ondergrens van de algemene reserve bepaald op 2% van het begrotingstotaal. In onderstaande tabel geven wij inzicht in het verloop van de algemene reserve.

[7] Zie tabel samenvatting programmaverantwoording
[8] Paragraaf 3.1

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Tabel Opbouw algemene reserve

Bedragen x € 1.000	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Opbouw algemene reserve					
Omvang algemene reserve	18.130	14.237	14.115	14.424	14.474
Verrekening met de algemene reserve risicobeheersing		2.150	3.100	2.850	2.600
Saldo algemene reserve	**18.130**	**16.387**	**17.215**	**17.274**	**17.074**
Bestemmingen	-6.925	-5.340	-5.140	-5.140	-5.140
Ondergrens (2% van het begrotingstotaal)	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
Surplus in algemene reserve	**3.205**	**3.047**	**4.075**	**4.134**	**3.934**

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het saldo van de algemene reserve varieert van € 18,1 mln. in 2022 tot € 17,1 mln. in 2026. In deze saldi is al rekening gehouden met de benodigde aanvulling van de algemene reserve risicobeheersing om het risicoprofiel volledig af te dekken (100%). Na inzet voor een aantal specifieke bestemmingen en rekening houdend met de ondergrens resulteert het surplus in de algemene reserve. Dit surplus loopt op van € 3,2 mln. in 2022 tot € 3,9 mln. in 2026. Wij benadrukken dat het surplus een incidenteel karakter heeft. De toename van de algemene reserve en het surplus in het bijzonder draagt bij aan het versterken van onze financiële positie respectievelijk aan de ontwikkeling van onze financiële kengetallen. Wij merken hierbij op dat in het verloop van de algemene reserve geen rekening is gehouden met de resultaatbestemming van deze jaarstukken 2022.

Financiële positie

Bij de beoordeling van onze financiële positie is veerkracht een relevant criterium. Deze veerkracht blijkt uit de wendbaarheid en weerbaarheid van onze financiële positie. We zijn wendbaar als we over voldoende middelen beschikken om invulling te geven aan nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen en eigen ambities. Het beschikken over middelen om onvoorziene tegenvallers op te vangen draagt bij aan de weerbaarheid.

Voor de beoordeling van de financiële positie is een aantal criteria van belang. Het accent ligt hierbij op het streven naar het realiseren van een structureel sluitende begroting en meerjarenraming. Op basis van de actuele begroting[9] voldoen wij hieraan. Met name in de jaarschijven tot en met 2025 is er jaarlijks sprake van incidentele ruimte. Voor de verdere ontwikkelingen in het structureel begrotingsbeeld zijn wij in afwachting van het Rijksbeleid over de invoering van een nieuwe stabielere financieringssystematiek. Hieruit moet blijken welke structurele financiële ruimte er na 2026 beschikbaar komt.

Daarnaast kijken we naar de samenhang tussen de financiële kengetallen en de omvang van ons weerstandsvermogen. In deze paragraaf is uitgebreid ingegaan op ons weerstandsvermogen. Hieruit blijkt dat wij ons gekwantificeerd risicoprofiel, inclusief een restrisico van 1% van het begrotingstotaal, volledig hebben afgedekt. Aanvullend houden we in de algemene reserve een buffer aan van tenminste 2% van het begrotingstotaal. Daarnaast beschikken wij over een surplus in onze algemene reserve die varieert tussen € 3 en € 4 mln. In paragraaf 2.2.2 zijn de financiële kengetallen toegelicht. Met uitzondering van solvabiliteit en belastingcapaciteit staan alle kengetallen ‘op groen’, waarbij is te constateren dat de solvabiliteit in deze jaarstukken is verbeterd en nog net onder de norm ligt. Samenvattend zijn wij van mening dat onze huidige financiële positie veerkrachtig is. Overigens benadrukken wij dat de we de financiële ontwikkelingen voortdurend blijven monitoren. Gezien de forse dynamiek in deze ontwikkelingen en de invloed ervan op het begrotingsbeeld is continue monitoring noodzakelijk.

[9] Op basis van de 4de rapportage 2022

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

2. JAARVERSLAG

De begrotingsstructuur kent de volgende opbouw:

Programma		Taakvelden	
nr.	**naam**	**nr.**	**naam**
0.	Bestuur en Ondersteuning	0.1	Bestuur
		0.2	Burgerzaken
		0.3	Beheer overige gebouwen en gronden
		0.4	Overhead
		0.5	Treasury
		0.61	OZB-woningen
		0.62	OZB-niet woningen
		0.63	Parkeerbelasting
		0.64	Belasting overig
		0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
		0.8	Overige baten en lasten
		0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)
		0.10	Mutatie reserves
		0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten
1.	Veiligheid	1.1	Crisisbeheersing en brandweer
		1.2	Openbare orde en veiligheid
2.	Verkeer, Vervoer en Waterstaat	2.1	Verkeer en vervoer
		2.2	Parkeren
		2.3	Recreatieve havens
		2.4	Economische havens en waterwegen
		2.5	Openbaar vervoer
3.	Economie	3.1	Economische ontwikkeling
		3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur
		3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen
		3.4	Economische promotie
4.	Onderwijs	4.1	Openbaar (basis)onderwijs
		4.2	Onderwijshuisvesting
		4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken
5.	Sport, Cultuur en Recreatie	5.1	Sportbeleid en activering
		5.2	Sportaccommodaties
		5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
		5.4	Musea
		5.5	Cultureel erfgoed
		5.6	Media
		5.7	Openbaar groen en recreatie
6.	Sociaal Domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie
		6.2	Wijkteams

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma		Taakvelden	
nr.	**naam**	**nr.**	**naam**
		6.3	Inkomensregelingen
		6.4	Begeleide participatie
		6.5	Arbeidsparticipatie
		6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
		6.71	Maatwerkdienstverlening 18 +
		6.72	Maatwerkdienstverlening 18 -
		6.81	Geëscaleerde zorg 18 +
		6.82	Geëscaleerde zorg 18 -
7.	Volksgezondheid en Milieu	7.1	Volksgezondheid
		7.2	Riolering
		7.3	Afval
		7.4	Milieubeheer
		7.5	Begraafplaatsen en crematoria
8.	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	8.1	Ruimtelijke ordening
		8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
		8.3	Wonen en bouwen

Conform de voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording worden naast genoemde programma's de onderdelen algemene dekkingsmiddelen, overhead, onvoorzien en Vpb afzonderlijk opgenomen. De budgetten en realisatiecijfers die aan deze onderdelen zijn gekoppeld maken ook onderdeel uit van programma 0 Bestuur en ondersteuning.

De uitwerking van de programma's vindt plaats langs de beantwoording op de volgende W-vragen:

1. Wat wilden we bereiken?
2. Wat hebben we gedaan om dit te bereiken?
3. Wie en/of wat hadden we daarvoor nodig?
4. Wat heeft het gekost?
5. Wie heeft meebetaald?

6./7. Wat hebben we niet gedaan en wat betekent dit?

Per programma zijn de belangrijkste, financiële afwijkingen (groter dan € 50.000) ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting toegelicht. Bij de toelichting "Wat heeft het gekost?" geven wij op hoofdlijnen aan waarvoor de programmabudgetten zijn ingezet. Tevens analyseren wij het resultaat op hoofdlijnen. Voor een gedetailleerde verschillenanalyse - begroting na wijziging versus realisatie - verwijzen wij naar paragraaf 3.7. In de financiële overzichten zijn de cijfers in duizendtallen weergegeven. De kosten en de nadelige (financiële) afwijkingen zijn vermeld met een ' – ' teken.

Beleidsindicatoren

In het gewijzigde BBV is aangegeven dat het voor gemeenten steeds belangrijker wordt om te kunnen sturen op basis van meetbare prestaties en hierbij vergelijkingen te kunnen maken met andere gemeenten. In dit verband is in het BBV een set van uniforme beleidsindicatoren voorgeschreven. De aan de indicatoren gekoppelde waardes zijn conform voorschrift ontleend aan www.waarstaatjegemeente.nl respectievelijk de gegevens uit de eigen begroting. De beleidsindicatoren zijn opgenomen bij de betreffende programma's.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

2.1 PROGRAMMAVERANTWOORDING

2.1.1 PROGRAMMA 0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING

"Een gemeentebestuur met en voor de inwoners.
De inwoner neemt steeds meer zelf het initiatief, wil gehoord worden, wil meedoen."

De dienstverlening aan en samenwerking met inwoners, ondernemers, andere overheden en organisaties is de kern van het programma Bestuur en Ondersteuning. En daarmee vormt dit programma de randvoorwaarden voor de resultaten van andere programma's.

In dit programma zijn de volgende taakvelden ondergebracht:

1.1. Bestuur
1.2. Burgerzaken
Taken ter ondersteuning van de gemeentelijke organisatie (bedrijfsvoering)

Tot het programma behoren de taken die een relatie hebben met de bedrijfsvoering en de algemene middelen. Over de stand van zaken met betrekking tot de bedrijfsvoering rapporteren wij in paragraaf 2.2.5. Bedrijfsvoering. In paragraaf 2.1.10 presenteren wij het overzicht algemene dekkingsmiddelen en geven wij een inhoudelijke toelichting op de ontwikkeling van de omvang van deze middelen. In dit programma blikken wij terug op de behaalde resultaten van de onderdelen bestuursstijl, bestuurlijke samenwerking en dienstverlening aan de inwoner.

Wat wilden we bereiken?

Binnen het programma Bestuur en Ondersteuning willen we op de middellange termijn:

- Een goede uitvoering van onze "kernactiviteit" (in de rol van rechtmatige en presterende overheid) die aansluit op de behoeften van de samenleving.
- Inclusieve dienstverlening door fysieke toegankelijkheid van de gebouwen, toegankelijkheid van producten (denk aan de thuisbezorgmogelijkheden) en toegankelijkheid van informatie (bijvoorbeeld eenvoudig taalgebruik en de voorleesknop op de website).
- Samenwerking, (mentaal) eigenaarschap en eigen initiatief in de samenleving stimuleren en faciliteren (in de rol van netwerkende en participerende overheid).
- Een eigentijds antwoord op integrale opgaven.
- Klantgerichte werkprocessen met duidelijke taal.
- Nieuw elan en een positief imago.
- De lobby versterken zodat gemeenten blijvend extra middelen krijgen voor gemeentelijke taken en integrale opgaven.
- De doelen uit dit programma zijn overkoepelend. Het effect van een sterke samenwerking en krachtige lobby komt op den duur tot uitdrukking in de andere programma's.

Wat hebben we gedaan om dit te bereiken?

Om bovenstaande doelstellingen te bereiken, hebben in 2022 de volgende concrete (voorbereidende) werkzaamheden, acties of ontwikkelingen plaatsgevonden.

- *Doorontwikkeling Dienstverlening*

Aan de doorontwikkeling van de (inclusieve) dienstverlening is in 2022 verder vormgegeven.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

- *Duidelijke taal*

We hebben extra geïnvesteerd in duidelijke taal door regelmatig aandacht te besteden aan de manier waarop medewerkers teksten schrijven. Ook hebben we schrijftrainingen voor medewerkers georganiseerd. Daarnaast heeft de "Meeleesgroep", een extern testpanel dat de documenten van de gemeente controleert op begrijpelijkheid, in 2022 in totaal 14 teksten onder handen genomen. Dat zijn teksten in de breedste zin van het woord: brieven, webpagina's, posters, flyers en ondertitelde video's. We beloven ~~we~~ nog meer werk te maken van duidelijke taal. Dit uit zich in het uitbreiden van het aantal (schrijf)hulpmiddelen, schrijftrainingen, schrijftips en de intensivering van het aantal (standaard)brieven dat vereenvoudigd wordt. Ten slotte heeft het college vorig jaar akkoord gegeven op de uitbreiding van het aantal licenties van Klinkende Taal. Dat is een plug-in voor Word en Outlook die suggesties doet voor het vereenvoudigen van teksten. Deze plug-in wordt begin 2023 geïnstalleerd.

- *Voorbereiding nieuwe telefonieoplossing*

In 2022 hebben voorbereidende werkzaamheden plaatsgevonden om in 2023 de overstap naar een nieuwe telefonieoplossing te maken. Doel hiervan is het (verder) verbeteren van de telefonische bereikbaarheid van de gemeente Sittard-Geleen.

- *Proces- en organisatieontwikkeling met betrekking tot dienstverlening*

Er zijn wederom stappen gezet m.b.t. de ontwikkeling van medewerkers en organisatie op het gebied van de dienstverlening. Door middel van trainingen en door de (her)inrichting van processen en systemen vanuit het perspectief van de inwoner, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Voorbeelden hiervan zijn de aanpak van de ruimtelijke initiatieven (voorbereiding Omgevingswet), de optimalisatie van de informatievoorziening (voorbereiding Wet Open Overheid), de nieuwe doelgroepbenadering bij het team leren en ontwikkelen en de verdere implementatie van het zaaksysteem. In 2022 is tevens de verbetering van de monitoring van de opvolging van telefoonnotities en de implementatie van een nieuw meldingensysteem voorbereid. Ook is een begeleidingsprogramma doorontwikkeling dienstverlening voorbereid. Dit programma heeft tot doel extra bewustwording te creëren voor het belang van een goede dienstverlening en het inzicht te vergroten in de mogelijkheden, die er zijn om hieraan te werken. Om beter te kunnen sturen op de doorontwikkeling van de dienstverlening is een dienstverleningsdashboard ontwikkeld. Tot slot hebben we de ervaringen die we met de coronacrisis hebben opgedaan, vertaald naar de reguliere bedrijfsvoering. Bijvoorbeeld ten aanzien van de IBOR-projecten en het proces met betrekking tot de resultaten uit de inwonerspeiling.

- *Online-dienstverlening*

We hebben wederom stappen gezet in de doorontwikkeling van onze online-dienstverlening. Enerzijds is het aantal producten en diensten, dat online kan worden aangevraagd gestegen van 66 in 2021 naar 87 in 2022. Daarnaast is het online aanvraagproces van een 5-tal producten en diensten fors vereenvoudigd. (Bijvoorbeeld het online geven van toestemming hoofdbewoner bij een verhuisaangifte). De stijging van het aantal digitale aanvragen bedraagt 10%. Dit betekent dat er in 2022 ruim 24.000 digitale aanvragen zijn gedaan. In 2022 is het digitaal parkeerloket gerealiseerd waarmee parkeervergunningen, parkeerontheffingen en bezoekers-parkeren digitaal geregeld kunnen worden, de ervaringen hierover zijn positief.

Het afgelopen jaar hebben we veel tijd geïnvesteerd in het verbeteren en op orde houden van de digitale toegankelijkheid van onze e-formulieren. Daardoor voldoen de formulieren niet alleen voor 98% aan de wettelijk verplichte technische eisen maar zijn ze ook steeds gebruiksvriendelijker voor gebruikers met een functionele beperking. Samen met de Werkgroep Integrale Toegankelijkheid en een medewerker van Koninklijke Visio hebben we onze formulieren gescreend en waar nodig aangepast en verbeterd. Daarbij hebben we niet alleen gekeken naar de formulieren maar ook naar de bijbehorende informatie op de website en deze verder geoptimaliseerd. Het aantal producten en diensten dat online betaald kan worden is uitgebreid.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

De omzetstijging van digitale betalingen bedraagt +24%. De totaal omzet was € 89.348, -. Steeds meer producten en diensten zijn aangesloten op het zaaksysteem. Door zaakgericht te werken verbeteren we de dienstverlening en communicatie naar burgers en bedrijven. Onder andere doordat er meer zicht is op de status van een aanvraag en de doorlooptijden beter bewaakt kunnen worden.

Er hebben voorbereidingen plaatsgevonden voor een persoonlijke internetpagina (mijn.sittard-geleen.nl). Met een persoonlijke internetpagina kunnen inwoners en organisaties de status van hun aanvraag volgen en hun eigen gegevens bekijken. Ook is het mogelijk om de documenten die bij de aanvraag horen zoals bijlagen, betaalbewijs, etc. te downloaden. Daarnaast is de implementatie van de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer voorbereid. Deze wet regelt dat burgers en bedrijven hun zaken, die ze met de overheid moeten doen digitaal kunnen afhandelen. De stabiliteit en beveiliging van onze systemen blijft een uitdaging vormen. Er is wederom geïnvesteerd in het beheer en de ontwikkeling van ondersteunende systemen om de stabiliteit en informatieveiligheid goed te kunnen borgen.

- *Veerkracht*

In het coalitieakkoord gaat economische veerkracht om onze industrie en om onze MKB-ondernemers. In dorpen, wijken, stadscentra en bedrijventerreinen werken MKB-ondernemers elke dag aan onze economie en bieden banen aan veel van onze inwoners. De corona- en klimaatcrisis laat zien dat veel ondernemers het water tot aan de lippen stijgt. Hiernaast staat de ondernemer voor de uitdaging om zich te ontwikkelen en om concurrerend te zijn in de klimaat-neutrale, inclusieve en digitale samenleving van 'morgen'.

- *MKB Ondersteuning*

In 2022 heeft de gemeente – in aanvulling op landelijke steunmaatregelen – voor alle MKB-ondernemers €1,24 miljoen beschikbaar gesteld om hen voor de korte termijn te helpen. Daarnaast zijn in 2022 met de Green Deal stappen gezet om samen met Bedrijven Sittard-Geleen (BSG), LIOF, Rabobank en de Stadslabs een infrastructuur te bouwen waar MKB-ondernemers gebruik van kunnen maken. Hiermee kunnen zij hun energielasten verlagen, minder afval produceren, digitaal veilig ondernemen en gemakkelijker personeel aantrekken. Om gebruik te maken van de kennis van andere steden en het rijk is de G40-themagroep MKB en Economische Vernieuwing opgericht. Binnen de G40 zijn wij trekker van deze themagroep. Steden en het Rijk gaan met elkaar aan de slag aan de hand van een aantal pilots. Onze Green Deal, waarmee we beogen bedrijven toekomstbestendig te maken, is een van deze pilots

- *Geleen Centrum*

Voor en met de MKB-ondernemers in Geleen Centrum heeft de gemeente in 2022, samen met Chemelot Industrial Site, Brightlands Chemelot Campus en ZOwonen, het voortouw genomen om Geleen Centrum te ontwikkelen tot dé broedplaats voor de Circulaire Samenleving. Een belangrijk doel is dat ondernemers, onderzoekers en werknemers die willen meebouwen aan de circulaire samenleving zich vestigen in de leegstaande panden in Geleen Centrum. De aanpak voor Geleen Centrum heeft verschillende resultaten opgeleverd. Denk hierbij aan Sjoenk, het Brightfestival en verschillende experimenten van inwoners en scholen in de Stadslabs. Hiernaast verkreeg de gemeente impulsgelden van het Rijk ad € 2,3 miljoen voor onder andere het verbouwen en invullen van leegstaande panden. Ook verkreeg de gemeente een Europese subsidie van € 0,9 miljoen voor het betrekken van inwoners bij de ontwikkeling van een circulaire samenleving. Voor en met de MKB-ondernemers in Geleen Centrum heeft de gemeente in 2022 samen met IMK en Streetwise acties uitgevoerd om de leegstand terug te dringen.

- *Sittard Centrum*

Ook in Sittard Centrum hebben wij voor en met de MBK-ondernemers in 2022 samen met IMK en Streetwise acties uitgevoerd om de leegstand terug te dringen. Dat heeft geleid tot de vestiging van mooie bedrijven in de historische binnenstad. Dat deze binnenstad in 2022 tot de top 5 hoorde van meest aantrekkelijke

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

vestigingsstad, laat de toeristische kansen voor Sittard Centrum zien. De volgende stap is een samenhangende aanpak met alle betrokken partijen om blijvend meer bezoekers uit de eigen regio en toeristen naar de historische binnenstad te trekken.

- *Industrie*

Met Chemelot binnen de gemeentegrenzen werd Sittard-Geleen in 2022 benoemd tot een van de zes nationale sleutellocaties voor de verduurzaming van de industrie, c.q. de ontwikkeling van de Circulaire Samenleving. Het Circular Economic Action Plan (CEAP) is de samenhangende aanpak voor een circulaire economie van DSM, Sabic, Fibrant, Chemelot, TNO, Groene Chemie, Brightlands, Universiteit Maastricht, Zuyd Hogeschool, Vista College, LIOF, Provincie Limburg en de gemeente Sittard-Geleen. De opstart van een aantal proeffabrieken om zonder fossiele brandstoffen producten te maken en het terugdringen van CO2-uitstoot waren ook in 2022 tastbare resultaten van deze aanpak. Met de 'Strategische Gebiedsvisie Chemelot en Omgeving' zijn in 2022 de krachten gebundeld die een toekomstbestendige industrie en een leefbare woonomgeving met elkaar verbindt.

- *Participatieve overheid*

Sittard-Geleen is van de samenleving en daarom bouwen we daar sámen aan. We vinden het belangrijk dat iedereen moet kunnen meedenken, waar mogelijk meebeslissen en meedoen. Participatie, het deelnemen van de samenleving in onze opgaven, is reeds jaren van belang in Sittard-Geleen. Onze kijk op participatie vormen wij samen met de samenleving. De vraag hoe de inwoners, organisaties, bedrijven en gemeente zich naar elkaar willen verhouden, wordt daarbij samen beantwoord. Vanuit actuele participatieve ervaringen (zoals opgavegericht werken en de Toekomstvisie 2030) zijn waarden uit de praktijk toegevoegd. In 2022 hebben we deze waarden en principes voor participatie opgetekend in een leidraad. In gesprekken met de samenleving, met onze ambtelijke organisatie en ook met de raad heeft reflectie hierop plaatsgevonden. De waarden en principes voor participatie zijn daarbij ook verbonden met onze organisatievisie, met als inzet om meer actief naar 'buiten' te gaan. Een aanspreekbare gemeente - raad, college en ambtelijke organisatie- verlaagt de drempel voor de samenleving. De doorontwikkeling van participatie wordt sinds medio 2022 gestimuleerd door de procesregisseur participatie.

De leidraad participatie geeft een goede basis om te komen tot een voor Sittard-Geleen maatgerichte 'participatieverordening'. De participatieverordening is één van de activiteiten die vanuit het coalitieakkoord gestart zijn en verankert onze ambitie en afspraken op welke wijze participatie kan plaatsvinden. Ook hier gaan we actief in gesprek met inwoners, organisaties, bedrijven en gemeente over samenwerking en hoe mensen veerkrachtig te maken. Samen wordt de gedeelde ambitie voor participatie geverifieerd en bepalen we een trapsgewijze aanpak voor juiste implementatie. We sluiten veelal aan bij actuele participatieprocessen, zoals bijvoorbeeld Toekomstvisie 2030, wijkgericht werken en Omgevingswet. De Toekomstvisie 2030 stelt voor om 'de doelen van de samenleving' toe te passen in de zogenoemde ontwikkelpaden. Deze ontwikkelpaden zijn in 2022 (door)gestart in Geleen Zuid, Geleen Centrum, Sittard Centrum en Sittard West. Hier ontstaat perspectief op de gebieden, en hierbij passende initiatieven en projecten. Dit gebeurt in elk ontwikkelpad op eigen wijze, maar altijd samen met inwoners, organisaties en bedrijven. In de ontwikkelpaden wordt dat wat in de samenleving relevant is in samenhang gebracht. Alles wat we doen, is voor de samenleving. Daarom vragen wij geregeld of onze inzet nog passend is. In 2022 is een inwonerspeiling door de gemeente uitgevoerd. Inwoners van onze gemeente konden via een bevraging laten weten wat in Sittard-Geleen goed gaat en wat beter kan. Thema's daarbij waren bijvoorbeeld de leef- en woonomgeving, de voorzieningen in de wijk, de bereikbaarheid van zorg en welzijn, veiligheid, duurzaamheid en de gemeentelijke dienstverlening. In vergelijking met eerdere peilingen is de waardering licht gestegen. Eind 2022 zijn gesprekken in de wijken gestart, om de resultaten te bespreken met inwoners, organisaties en bedrijven. Vanuit deze 'dialoogsessies' worden samen de wijkgerichte acties bepaald, waar we de komende tijd mee aan de slag gaan. Voor onze gemeente is samenwerken met

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

onze inwoners, organisaties en bedrijven niet nieuw. In veel gevallen werken we al ‘van buiten naar binnen’. In 2022 hebben we deze samenwerking verder doorgezet en versterkt.

- *Inwonerspeiling*

In april 2022 heeft de 2-jaarlijkse inwonerspeiling plaatsgevonden. Meer dan 3000 inwoners van de gemeente Sittard-Geleen hebben de vragenlijst ingevuld. In november 2022 is gestart met de dialooggesprekken met de inwoners over de opbrengt van de peiling. De resultaten van de peiling zijn gepubliceerd op "waar staat je gemeente.nl” en op de buurtmonitor Sittard-Geleen. De opbrengst van de dialooggesprekken met de inwoners is terug te vinden op het platform MetSittardGeleen.

- *Lobby*

Om voldoende middelen te krijgen voor onze opgaven, zijn we met onze partners, zowel regionaal als landelijk, doorgegaan met de lobby richting het Rijk. De begrotingen van veel gemeenten staan al jarenlang onder druk, mede door de blijvende kostenstijging in het sociaal domein. Hierdoor hebben we te beperkte financiële ruimte om onze opgaven te realiseren.

In onze lobby om meer middelen te verwerven, werken we samen met (Zuid-)Limburgse gemeenten, G40-stedennetwerk en de VNG. Deze partners onderkennen de slechte financiële situatie van veel gemeenten en ondersteunen de lobby. Via VNG-posities, onder andere in de commissies EKEM[10] en RWM[11], nemen we deel aan landelijke netwerken. Dit draagt bij aan de lobby ten behoeve van Sittard-Geleen en Zuid-Limburg.

Daarnaast zijn wij toegetreden tot Euregio Maas-Rijn en hebben zo meer mogelijkheden om kennis en financiële middelen op te halen bij onze Duitse buren. Bestuurders zitten in commissies met thema’s zoals: Interreg, ruimtelijke orde, infrastructuur, mobiliteit, milieu en energie, economie en toerisme, sociale zaken, cultuur en sport.

In voorgaande jaren is er via het voorzitterschap van de Pijler economie en werk van de G40, aandacht gekomen voor de gevolgen van de pandemie in de winkelstraat. Onder andere door druk vanuit G40 en VNG is er geld vrijgemaakt voor de impulsregeling winkelgebieden, deze regeling is in 2021 aangekondigd en in 2022 hebben we € 2,2 miljoen euro toegekend gekregen voor de herstructurering van het winkelgebied in Geleen.

In 2022 zijn de voorbereidingen getroffen voor een aanvraag van de regiodeal voor Zuid-Limburg. Met onze Limburgse overheidspartners (gemeenten en provincie) lobbyen we op de volgende onderwerpen

1. Limburg als internationale provincie – Grensoverschrijdende Samenwerking;
2. Infrastructuur (buisleidingen, spoor, havens, wegverbreding);
3. Energietransitie, Circulaire economie en samenleving;
4. Brede Welvaart;
5. Waterveiligheid (Hoogwaterbescherming).

De vier grote gemeenten in Limburg (Heerlen/Venlo/Sittard-Geleen/Maastricht) ontvangen elk 1,5miljoen voor de komende vier jaar voor preventieve aanpak jeugdcriminaliteit. De gemeente Sittard-Geleen blijft investeren in verschillende bestuurlijke en ambtelijke netwerken. Door onze professionalisering van de lobbyaanpak hopen we nog meer succes te hebben in de toekomst

- *Euregio*

<u>1. Versterken van het Oost-West denken</u>

In 2022 hebben we ingezet op het versterken van de banden met de bestuurlijke en ambtelijke evenknieën aan zowel de Belgische als Duitse kant. Niet alleen op bestuurlijk niveau, maar ook door directie en ambtelijk.

[10] EKEM: economie, klimaat, energie, milieu)
[11] RWM: ruimte, wonen, mobiliteit

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Er zijn diverse gesprekken geweest met zowel bestuurders uit Belgisch Limburg als de Duitse gemeenten in onze regio. Uit de diverse Euregionale netwerkverbanden is opgehaald dat het behoud van talent voor de regio bij eenieder hoog op de agenda staat. Onder andere vanuit het MAHHL+ netwerk, als EGTS EMR willen we bekijken hoe we hier als euregio samen in kunnen optrekken. Ook begin 2022 heeft corona nog impact gehad op de samenwerking. Door verschillen in regelgeving heeft het tot de 2e helft van 2022 geduurd voordat we elkaar zonder restricties over en weer konden bezoeken.

2. Aantrekkingskracht van de Regio

De aantrekkingskracht van de regio staat hoog op de agenda. Via de relevante netwerken, maar ook via NOVEX, regiodeal en JTF hebben we dit beter op de kaart gezet. Sinds 1-1-2022 zijn we officieel lid van Euregio Rijn-Maas Nord. In 2022 hebben we diverse bijeenkomsten bijgewoond en het netwerk begint zich te vormen. Een delegatie van ERM Nord heeft een zeer succesvol bezoek gebracht aan Chemelot. Tijdens dit bezoek zijn de aanwezigen meegenomen in de ambities en uitdagingen die een circulaire samenleving voor onze gemeente betekent. In 2022 is door MAHHL+ middels 2 coördinatoren gezorgd voor een betere samenwerking op inhoud, komen tot gezamenlijke inhoudelijke projecten blijft echter lastig.

Onze gemeente heeft niet alleen een Euregionaal karakter, maar ook een unieke band met Lima, Peru. Ter ere van de 200-jarige onafhankelijkheid van Peru en de band die wij met elkaar delen in de verering van St. Rosa, is in 2022 een korte documentaire gemaakt over de geschiedenis en betekenis van St. Rosa voor Sittard-Geleen en de relatie met Peru. Ook is onze gemeente aanwezig geweest in Böblingen ter ere van de 60-jarige stedenband die wij met de Duitse stad hebben. Als onderdeel hiervan hebben ook twee collega's een onderdompeling gehad in het Duitse systeem door 10 dagen deel uit te maken van de ambtelijke structuur in Böblingen.

- *Huisvesting*

Nieuwe huisvesting is noodzakelijk, omdat onze huidige gebouwen verouderd zijn, achterstallig onderhoud vertonen en niet voldoen aan de huidige eisen op het gebied van duurzaamheid en een gezonde werkomgeving (bv. ventilatie, binnenklimaat). Door college en raad is in 2021 gekozen om de gebouwen te renoveren of af te stoten.

Wij kennen vier soorten huisvestingsthema's en daardoor ook vier projecten met elk een eigen tempo.

1. Representatieve functie gemeente d.m.v. realisatie van het Huis aan de Markt (herontwikkeling V&D-locatie) in Sittard
2. Bestuurlijke en ambtelijke huisvesting in Geleen
3. Huisvesting Vidar in Geleen
4. Huisvesting Wijkbeheer & IPOR in Geleen

In 2021 is gestart met deze trajecten en zijn de financiële kaders bepaald. De wereld staat niet stil en we worden geconfronteerd met geopolitieke aspecten. De naweeën van corona zijn nog niet verwerkt en we krijgen te maken met een oorlog in de Oekraïne met in het verlengde hiervan prijsstijgingen in het algemeen en van energie in het bijzonder. Ook de krapte op de arbeidsmarkt zorgt voor prijsstijgingen en mogelijk langere doorlooptijden tot gevolg. Ondertussen staat de wetgeving ook niet stil. Onder andere op het vlak van duurzaamheid wordt deze steeds stringenter.

In december 2022 is besloten na het doorlopen van de aanbestedingsprocedure niet tot gunning over te gaan voor het Huis aan de Markt. De financiële aanbiedingen van beide partijen leveren een enorme overschrijding op ten opzichte van het beschikbare budget. In 2022 is zowel voor de ambtelijke en bestuurlijke huisvesting als ook voor Vidar gestart met de bouwstenen samen te stellen voor het programma van eisen welke in het voorjaar van 2023 is opgeleverd. Daarnaast hebben wij in de kadernota 2023 inzicht gegeven in het effect van de prijsstijgingen op de financiële kaders die de raad heeft meegegeven.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Voor de huisvesting van Vidar zijn afgelopen jaar een perceel op de Mijnweg en één op de Tunnelstraat aangekocht. In 2022 is het programma van eisen voor Wijkbeheer & IPOR opgeleverd en bouwmanagement aanbesteed.

Wie en/of wat hadden we daarvoor nodig?

Het programma richt zich op de dienstverlening en de samenwerking met onze inwoners, ondernemers, organisaties en andere overheden. Bij onze dienstverlening staat de inwoner en ondernemer centraal. Met hulp van onze inwoners en ondernemers hebben we in 2022 geïnvesteerd in onze dienstverlening, die uitgaat van behoeften van mensen in plaats van systemen. En de komende jaren blijven we hier aandacht voor hebben. Met andere Zuid-Limburgse gemeenten hebben we ons ingezet voor extra Rijksmiddelen om de Brede welvaart van onze inwoners te bevorderen en de circulaire economie een impuls te geven. Een voorbeeld hiervan is de regio deal Zuid-Limburg, die in februari 2023 door het Rijk is geselecteerd en € 20 miljoen daarvoor heeft beschikbaar gesteld.

Verbonden Partijen:

- Belastingsamenwerking gemeenten en waterschap
- NV Bank Nederlandse gemeenten
- Claim Staat Vennootschap (CSV) Amsterdam B.V.
- Enexis N.V.
- Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
- N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg

Voor verdere informatie met betrekking tot de verbonden partijen wordt verwezen naar de hierover afzonderlijk opgenomen paragraaf

Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Baten	256.110	287.307	295.998	8.691
Lasten	-56.386	-63.300	-58.690	4.610
Saldo Baten en Lasten	**199.724**	**224.007**	**237.308**	**13.301**
Onttrekkingen	6.783	12.494	13.042	548
Toevoegingen	-9.986	-17.797	-18.078	-281
Saldo Reserves	**-3.203**	**-5.303**	**-5.036**	**267**
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	**196.522**	**218.704**	**232.273**	**13.568**

* de baten en lasten van programma 0 zijn inclusief algemene dekkingsmiddelen, overhead, onvoorzien en vennootschapsbelasting

Analyse resultaat

De (gesaldeerd) voor het programma beschikbare gelden betreffen de dekking voor de lasten van de overige programma's. De totale baten bestaan voornamelijk uit de diverse uitkeringen van het Gemeentefonds en belastingenontvangsten in het kader van OZB en overige belastingen.

De belangrijkste uitgavenposten betreffen kosten overhead. Hierin zijn de budgetten opgenomen die verband houden met de bedrijfsvoering. Het gaat om de uitvoering van de volgende taken: personeel en organisatie, financiën, inkoop, facilitaire zaken en huisvesting, informatiemanagement en ICT en communicatie. Daarnaast worden ook de budgetten die direct verband houden met de gemeentelijke bestuursorganen (college, raad) en de directe ondersteuning hiervan geboekt.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Binnen het taakveld burgerzaken is er een verscheidenheid van wettelijke verplichtingen. De uitvoering hiervan is georganiseerd binnen de stadswinkel (onder andere burgerzaken en klantcontactcentrum). Ook zijn alle toevoegingen en onttrekkingen van reserves in dit programma geboekt welke betrekking hebben op dit programma.

Het voordelig saldo van dit programma wordt met name veroorzaakt door:

- Voordelig resultaat op het Gemeentefonds met betrekking tot de decembercirculaire van € 5,6 mln. inclusief € 1,2 mln. inkomstenderving 2021 covid. Gezien het tijdstip (december 2022) van beschikbaar stellen van deze middelen lukt het niet deze daadwerkelijk in 2022 in te zetten. Voorgesteld wordt de middelen over te hevelen naar 2023 en in te zetten voor uitvoering van de genoemde wettelijke taken.
- Hogere opbrengsten OZB-woningen (€ 0,3 mln.) en niet-woningen (€ 1,3 mln.). Dit wordt veroorzaakt doordat de WOZ-waarden over 2022 hoger zijn uitgevallen dan eerder verwacht. In de verwachting was rekening gehouden met meer aanpassingen door bezwaren.
- Eenmalige dividenduitkering RWM (€ 0,8 mln.) in verband met toetreding Echt-Susteren per 1-1-2023.
- Niet benutte taakmutaties Gemeentefonds sociaal domein (€ 1,2 mln.), stelpost nieuw beleid (€ 0,5 mln.) en stelpost inflatie (€ 2,8 mln.) welke vrijvallen ten gunste van het resultaat.
- Lagere storting in de voorziening spaarverlof (€ 0,4 mln.) dan ingeschat bij de 4e rapportage 2022.
- Lagere storting pensioenvoorziening wethouders (€ 0,3 mln.) dan verwacht mede als gevolg van een gestegen marktrente (2,472% in 2022 ten opzichte van 0,528% in 2021) waar mee gerekend wordt vanuit opgave APG.

Wie heeft mee betaald?

Onze inwoners en bedrijven betalen leges voor individuele diensten, denk hierbij aan reisdocumenten en vergunningen. De gemeente ontvangt een bijdrage uit het Gemeentefonds en int gemeentelijke belastingen. Deze opbrengsten heeft de gemeente nodig om haar taken uit te voeren.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Waarde	Periode	Waarde	Periode
0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	10	2021	10	2022
	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	10	2021	10	2022
	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	780	2021	855	2022
	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom	12,50%	2021	11,80%	2022
		Kosten inhuur externen	€ 8.977.892	2021	€ 9.312.713	2022
	Overhead	% van de totale lasten	10,05%	2021	10,28%	2022

Gerelateerde beleidsnota's

Vanzelfsprekend in Verbinding; Communicatievisie 2017-2021

Ondernemend Sittard-Geleen; Merkvisie 2015-2019

Online Strategie gemeente Sittard-Geleen; Digitale ambitie voor online communicatie en online dienstverlening 2016

Gerelateerde verbonden partijen

Belastingsamenwerking gemeenten en waterschappen

NV Bank Nederlandse Gemeenten

Claim Staat Vennootschap (CSV) Amsterdam BV

Enexis NV

Publiek Belang elektriciteitsproductie BV

NV Waterleidingmaatschappij Limburg

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

2.1.2 PROGRAMMA 1 VEILIGHEID

”Onze inwoners hebben recht op een veilige samenleving. Niet alleen in cijfers, maar ook in beleving.”

Een veilige en prettige woon-, werk- en leefomgeving voor onze inwoners vraagt om doorlopende aandacht voor de veiligheid. Het programma Veiligheid richt zich op de wettelijke én de niet wettelijke taken van veiligheid. Denk daarbij aan brandweerzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, openbare orde en veiligheid. Ook de externe veiligheid hoort daarbij.

Dit programma kent de volgende taakvelden:

- Crisisbeheersing en Brandweer
- Openbare orde en Veiligheid

Wat wilden we bereiken?

In 2019 heeft de raad de kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek voor de jaren 2019-2022 vastgesteld. In deze Kadernota zijn een aantal aandachtsthema’s opgenomen:

- Sociale Veiligheid
  - High Impact Crimes (HIC)
  - Personen met verward gedrag
  - Radicalisering en Polarisatie
- Ondermijning
- Externe Veiligheid

Op basis van de Kadernota Integrale Veiligheid is voor de periode 2021-2022 een Actieplan Integrale Veiligheid vastgesteld.

Wat hebben we gedaan om dit te bereiken?

Hieronder wordt op diverse veiligheidsthema’s kort – op hoofdlijnen – toegelicht welke activiteiten in 2022 zijn uitgevoerd.

- *CRISISBEHEER & BRANDWEER*

<u>Crisisbeheersing & evenementenveiligheid</u>

Crisisbeheersing en rampenbestrijding gaat over de voorbereiding op een ramp of incident en de aanpak daarvan. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is verantwoordelijk voor het voorbereiden en coördineren van deze taken. Zo zijn door de Veiligheidsregio Zuid-Limburg in 2022 onder meer de rampenbestrijdingsplannen Chemelot en Hoogwater geactualiseerd. Ook de gemeente heeft een belangrijke rol in de crisisorganisatie. Diverse medewerkers van onze gemeente hebben daarom (extra) opleiding en training gehad in 2022. Verder is in 2022 de risicocommunicatie-campagne ‘Samen Veilig Rondom Chemelot’ gestart. Dit is een meerjarige en actieve campagne, die we samen met Chemelot, de Veiligheidsregio Zuid-Limburg en de gemeenten Beek en Stein uitvoeren.

Het aantal evenementen heeft zich gedurende 2022 weer hersteld naar het niveau van vóór de coronapandemie. Dit noodzaakt ook weer volop aandacht voor de veiligheid van/tijdens deze evenementen. Dan gaat het bij grote evenementen bijvoorbeeld om een veiligheidsplan en doorleefsessie, waarin partners en de organisator samen diverse veiligheidsscenario’s doorleven. Waar nodig zijn tijdens evenementen zogenoemde inrij-beperkende maatregelen genomen (grote voertuigen en/of andere type roadblocks).

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Externe Veiligheid

In 2022 is, naast het voldoen aan de wettelijke normen en ons externe veiligheidsbeleid, onze inzet op externe veiligheid vooral gericht geweest op de veiligheid rondom spoor- en treinemplacementen, de voorbereidingen en actualisatie van beleid in de lijn van de Omgevingswet, en het verder uitwerken van het bovenwettelijk veiligheidskader op en nabij de Chemelot site.

- *Advisering en toetsing ruimtelijke ontwikkelingen en vergunningen:*
  Het adviseren en toetsen van externe veiligheid in ruimtelijke plannen en vergunningen is een permanent onderdeel van onze gemeente. Het vormt daarmee de basis om te voldoen aan de wettelijke normen maar ook aan de vastgestelde uitgangspunten en ambities als benoemd in ons externe veiligheidsbeleid (Spoorvisie en Chemelot).
- *Emplacementen en Basisnet (spoor):*
  In het kader van het programma Robuust Basisnet Spoor wordt er in samenwerking tussen het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en (onder meer) de gemeente Sittard-Geleen een pilot uitgevoerd. Het doel van de pilot is om gezamenlijk de nieuwe systematiek Robuust Basisnet Spoor te testen in de praktijk en ervan te leren. Deze pilot is voorzien in 2023 afgerond te zijn.
- *Voorbereidingen Omgevingswet:*
  We werken verder aan de Implementatie van de Omgevingswet. In een traject met interne en externe betrokkenen zijn beleidsuitgangspunten voor de vernieuwing tot stand gekomen en afgestemd met de raadswerkgroep. De uitdaging is om deze uitgangspunten te operationaliseren in de nieuwe instrumenten onder de Omgevingswet.
  - Aandachtsgebieden en voorschriftengebieden
    Aandachtsgebieden zijn gebieden met milieubelastende activiteiten die een risico vormen voor de omgeving. De gemeente kan die gebieden aanwijzen als voorschriftengebieden waar extra maatregelen gelden om inwoners binnen dat gebied te beschermen. We willen de vaststelling van voorschriftengebieden voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet (thans voorzien januari 2024) laten plaatsvinden.
  - Programma externe veiligheid
    Het programma bevat een uitwerking van het te voeren beleid voor de ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming of het behoud van de (externe) veiligheid. Het beleid wordt, anders dan eerder voorzien, integraal en gebiedsgericht in de Omgevingsvisie opgenomen (voorzien begin 2024). Tussentijds werken we wel verder aan het programma, onder andere zullen we in 2023 een inventarisatie en consequentieonderzoek doen naar de gevolgen van de eerste door de raadwerkgroep vastgestelde ambities en actualisatie (externe veiligheid) beleid.
- *Veiligheidskader Chemelot en omgeving:*
  In juli 2021 heeft de Technische Veiligheidscommissie haar kader 'Veiligheid in samenwerking' opgeleverd. De aanbevelingen uit dit veiligheidskader zijn in 2022 verder inhoudelijk verdiept en begin 2023 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Het resultaat zal medio 2023 in een convenant worden bekrachtigd. Dit gebeurt samen met de diverse partijen, betrokken bij de veiligheid in de omgeving van Chemelot, zoals de Chemelot site, de Provincie Limburg en de drie gemeenten (Beek, Stein en Sittard-Geleen). De uitvoering van de afspraken dienen deels verder uitgewerkt en/of onderzocht te worden en worden opgenomen in de instrumenten van de Omgevingswet (Omgevingsvisie, -programma en -plan).

- *OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID*

Sociale veiligheid

Sociale veiligheid gaat over de mate waarin inwoners, ondernemers en bezoekers hun eigen veiligheid beleven. Een bijzonder aspect van sociale veiligheid zijn vormen van criminaliteit die een grote impact hebben op mensen. Denk bijvoorbeeld aan cybercriminaliteit, woninginbraken, overvallen en geweldsmisdrijven. Het veiligheidsgevoel is in de afgelopen jaren verbeterd.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

In 2022 hebben we ons ingezet om deze verbetering door te zetten. Inwoners werken ook zelf aan een veilige gemeente via buurtpreventieteams, Whatsappgroepen en als vrijwilligers bij buurtbemiddeling. Deze initiatieven hebben we gestimuleerd en ondersteund. Door veilig beheer en ontwerp toe te passen hebben we aandacht gehouden voor een veilige woon- en leefomgeving.
Daarin hebben we intensief samengewerkt met partners als de politie, woningcorporaties, maar vooral ook onze inwoners en ondernemers in hun kracht gezet. Dit hebben we onder andere gedaan door hen bewust en weerbaar te maken van en tegen gevaren. Bijvoorbeeld via een cyber-ondernemersontbijt, verschillende communicatiecampagnes om de meldingsbereidheid te verhogen en aan te sluiten bij informatiedagen in de wijk.

De zogeheten High Impact Crimes (waaronder woninginbraken en overvallen) cijfers zijn in de afgelopen jaren laag gebleven. Dit willen we graag zo houden. Daarom hebben we ons in 2022 samen met partners als de politie en het Zorg- en Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek ingezet om misdrijven te voorkomen en waar nodig aan te pakken. Tijdens de Week van de Veiligheid 2022 zijn verschillende preventieve acties uitgevoerd, waaronder een educatieve escaperoom en een workshop zelfverdediging. Daarnaast hebben we aan personen die tijdens een politiecontrole in onze gemeente op straat zijn betrapt op het vervoeren van inbrekersgereedschap een dwangsom opgelegd.

Gemeentelijk cameratoezicht draagt ook bij aan het veiligheidsgevoel. In 2022 is het cameratoezichtsysteem vernieuwd en zijn er meer camera's opgehangen. Daarbij hebben we een begin gemaakt met de campagne: 'Samen naar 100% veilig'. Verder hebben we de cameratoezichtruimte op het politiebureau in Sittard opnieuw ingericht. Tenslotte hebben we gewerkt aan een (verdere) borging van diverse (cameratoezicht) werkzaamheden in de gemeentelijke organisatie. En aan de samenwerking met de politie, onder meer het gezamenlijk uitkijken van de camera's door politie en Boa's.

Ondermijning
In 2022 is onze bestaande aanpak van ondermijning voortgezet. Dit is gebeurd samen met partners als de politie, het Openbaar Ministerie, de belastingdienst en het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Limburg. De focus lag daarbij op de thema's drugscriminaliteit, witwassen, spookbewoning en mensenhandel. In de afgelopen jaren hebben we lokale regelgeving ingericht, onze informatiepositie en deskundigheid opgebouwd, gehandhaafd waar nodig en signalen actief opgepakt. Ook in 2022 hebben we allerlei acties uitgevoerd om ondermijning aan te pakken. Zo hebben we toepassing gegeven aan de gemeentelijke Beleidsregels Wet Bibob. Via de toepassing van die beleidsregels (bevoegdheid) onderzoeken we bijvoorbeeld hoe aanvragers van een vergunning aan hun geld komen. Op basis van deze beleidsregels zijn in 2022 90 aanvragen en/of transacties getoetst. Ook zijn controles gedaan gericht op illegale prostitutie. Dit doen we om mensenhandel, overlast, onveilige of ongezonde situaties en andere vormen van criminaliteit te achterhalen. In 2022 is dit 23 keer in onze gemeente aangetroffen. Drugspanden zijn tijdelijk gesloten op basis van de Wet Damocles. Drugspanden zijn immers gevaarlijk en zorgen voor overlast in onze wijken. In 2022 zijn 33 panden tijdelijk gesloten. Aan dealers van drugs op straat hebben we een last onder dwangsom opgelegd. In 2022 hebben we dit 8 keer gedaan. Bij twee personen, die zijn doorgegaan met dealen op straat, hebben we besloten de dwangsom te innen. We hebben gewerkt aan de weerbaarheid van onze inwoners, ondernemers, (andere) partners en medewerkers via communicatie en voorlichting. Ook hebben we de projecten 'Spookbedrijven Westelijke Mijnstreek' en 'Hensplantages de wijk uit' afgerond. Hierover zijn eindverslagen gestuurd aan de raad.

Zorg en Veiligheid
De taken en verantwoordelijkheden van de gemeente op het snijvlak zorg en veiligheid blijven groeien. In 2022 hebben we naast de intensieve aanpak van dossiers op 'het snijvlak' van zorg en veiligheid, ook ingespeeld op ontwikkelingen. Enerzijds richten deze ontwikkelingen zich op een veranderlijke maatschappij, waaronder verharding en polarisatie. Anderzijds vragen (nieuwe) landelijke en regionale afspraken en ontwikkelingen intensivering van beleidsthema's waaronder mensenhandel en jeugdige ondermijners.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Doel van onze intensieve aanpak is sneller en gerichter ingrijpen om schadelijke en onveilige gevolgen voor persoon en omgeving zoveel mogelijk te voorkomen, stoppen en duurzaam op te lossen. De samenwerking tussen de zorg- en veiligheidsketen is hierin essentieel. Om dit te bewerkstelligen werken we als gemeente vanuit verschillende teams samen. Daarnaast werken we onder andere samen met de politie, het Openbaar Ministerie, woningcorporaties, Veilig Thuis, instellingen voor geestelijke gezondheidszorg, Reclasserings-organisaties en de Dienst Justitiële inrichtingen. Deze partners werken samen onder één dak in het Zorg- en Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek. Het Zorg- en Veiligheidshuis is een netwerk van gemeenten, zorg- en justitiepartners met als doel te komen tot een succesvolle aanpak van multi-problematiek, criminaliteit en ernstige overlast. Bij ernstige multi-problematiek en veiligheidsproblematiek wordt vanuit het gebiedsgericht werken (een integrale aanpak van sociaal domein, leefbaarheid en veiligheid) opgeschaald naar het Zorg- en Veiligheidshuis. Zij voorkomt en doorbreekt stagnatie bij complexe zorg- en veiligheidscasuïstiek. Deze aanpak is ook in 2022 weer een belangrijke succesfactor gebleken in de bestrijding van criminaliteit en overlast.

Samenwerken doen we niet alleen lokaal, maar ook regionaal. Binnen de Westelijke Mijnstreek en waar mogelijk Zuid-Limburgse schaal. In 2022 is de bestuurlijke Commissie Zorg & Veiligheid Zuid-Limburg operationeel gegaan. Middels deze commissie brengen we partijen samen om complexe domein overstijgende vraagstukken effectief op te volgen. De commissie monitort de praktijk, signaleert knelpunten, wisselt kennis uit en geeft sturing aan de regionale thema's op het snijvlak van zorg en veiligheid.

Vanuit het gedeeld portefeuillehouderschap (zorg en veiligheid) hebben we in 2022 gewerkt aan de volgende thema's:

- *Nazorg ex-gedetineerden:*
  In 2022 is er geïnvesteerd om bij aanvang van detentie vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid samen te werken aan het detentie- en re-integratietraject dat moet leiden tot een succesvolle re-integratie en verlaagde kans op herhaling (recidive). Er is een pilot gestart om uitvoering te geven aan een versteviging van de aanpak. Op Zuid-Limburgse schaal is in 2022 een overkoepelend project gestart. Dit project richt zich op de integrale samenwerking op het thema nazorg ex-gedetineerden tussen de Zuid-Limburgse gemeenten, de Zorg- en Veiligheidshuizen, de reclasseringsorganisaties en de Penitentiaire Inrichtingen.
- *Personen met verward gedrag:*
  Naast de reguliere aanpak van personen met verward gedrag is er gewerkt aan de borging en afronding van het project 'Aanpak kwetsbare personen met verward gedrag en een hoog veiligheidsrisico Zuid-Limburg' en de pilot "Verbindingspunt Informatie en Advies (VIA) Zuid-Limburg". Ook de gemeentelijke uitvoering van de Wet verplichte GGZ is in 2022 volledig geborgd en wordt uitgevoerd door het Zorg- en Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek.
- *Geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA):*
  We hebben uitvoering gegeven aan de Zuid-Limburgse Regiovisie GIA en de Uitvoeringsagenda "Geweld Hoort Nergens Thuis 2019-2022". In 2022 zijn acties ontplooid om slachtoffers van geweld in afhankelijkheidsrelaties zo vroeg en goed mogelijk in beeld te krijgen en het geweld zo snel mogelijk en voor lange tijd te stoppen. In 2022 is er Zuid-Limburgs beleid ontwikkeld op het thema mensenhandel.
- *Radicalisering:*
  In 2022 hebben we samen met Partners in Welzijn gewerkt aan het voorkomen van radicalisering. Signalen van radicalisering zijn opgepakt door het Zorg- en Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek. Ook is er in 2022 een provinciaal ontwikkeltraject gestart voor een herijking van de aanpak op het thema radicalisering.
- *Jeugdige Ondermijners:*
  De jeugd is de toekomst. We zien onder de jeugd verharding ontstaan. In 2022 zijn we daarom gestart met een projectmatige aanpak met als doel de jeugdigen te behoeden voor een criminele carrière in een zo vroeg mogelijk stadium en zo nodig recidive voorkomen middels een persoonsgerichte aanpak. Dit doen we door met in- en externe partners te werken aan een preventieprogramma.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Daarnaast ontwikkelen en borgen we een persoonsgerichte aanpak voor jeugdige ondermijners. Dit ronden we af in 2023.

- *Skaeve Huse:*
  In 2022 zijn we samen met partners op het gebied van wonen, zorg en veiligheid doorgegaan met het onderzoeken naar de mogelijkheden om enkele Skaeve Huse in Sittard-Geleen te realiseren.

Buitengewoon Opsporingsambtenaren

Gesteld kan worden dat de coronapandemie en de daarbij behorende uitzonderlijke werkzaamheden (grotendeels) tot het verleden behoren. De gangbare situatie van vóór de pandemie werd in de loop van het afgelopen jaar steeds meer de standaard. Dit had tot gevolg dat de werkzaamheden en inzet van Boa's weer op het oude, reguliere niveau zijn komen te liggen. Zo werd het wijkgericht werken weer opgepakt en kwalitatief verder doorontwikkeld en geprofessionaliseerd. De spanningen binnen onze samenleving (afgelopen jaren) hebben nog steeds zijn weerslag op de dagelijkse werkzaamheden van onze Boa's. De wijze waarop Boa's worden benaderd levert hierdoor, in bepaalde situaties, meer weerstand op dan voorheen.

Door onderbezetting en het verschuiven van (kern)taken binnen het politieapparaat werden steeds frequenter verzoeken neergelegd bij team Toezicht en Handhaving. De samenwerking met de politie werd gecontinueerd én geïntensiveerd. Daar waar mogelijk, werd bekeken waar team Toezicht en Handhaving de politie verder kon ondersteunen in het uitoefenen van haar kerntaken. Van belang hierbij is blijvend aandacht te houden voor het uitoefenen van de kerntaken van Team Toezicht en Handhaving alsook voldoende middelen en mankracht om de aanvullende taken uit te kunnen voeren. De vraag naar Boa-inzet vanuit de samenleving blijft groeien. Dit past binnen de landelijke trend van afgelopen jaren.

Het afgelopen jaar hebben veel personele wisselingen plaatsgevonden. In 2022 zijn alle openstaande vacatures ingevuld. Het bleek geen eenvoudige opgave om geschikte kandidaten te vinden en te behouden door de krapte op de arbeidsmarkt. Hierop is door het management geacteerd door actief op personeelswerving te sturen. Door deze bewegingen is het van evident belang gebleken dat er, zowel in kwantiteit alsook in kwaliteit, blijvend werd geïnvesteerd in de beschikbare (handhavings-)capaciteit. Het intern begeleiden en (door)ontwikkelen van medewerkers had hierbij prioriteit en dit vergde naast tijd, de juiste facilitering, coaching en (bij-)scholing.

Overige aandachtspunten

- *Betaald voetbal:*
  Samen met Fortuna Sittard, de politie, de brandweer en het Openbaar Ministerie hebben we in 2022 gewerkt aan het verbeteren van de veiligheid bij wedstrijden. Uitgangspunt zijn toegankelijke, gastvrije en veilige voetbalwedstrijden, waar weinig politie-inzet en andere veiligheidsmaatregelen nodig zijn. Goede voorbereiding van wedstrijden (informatiepositie), het nemen van de juiste maatregelen (gericht op de risico's) en aandacht voor de stadionomgeving zijn essentieel geweest.
- *Goede informatievoorziening:*
  Om de veiligheid in onze gemeente te kunnen verbeteren is goede informatie noodzakelijk. Als gemeente werken we daarom steeds meer aan het krijgen van een goede informatiepositie op het gebied van veiligheid. We willen 'weten wat er speelt' in onze gemeente. Met de juiste informatie krijgen we de veiligheid in de wijken goed inzichtelijk, kunnen we preventief werken, kunnen we beter sturen en ook het effect meten van de aanpak die we samen met partners uitvoeren. De afgelopen jaren hebben we al stappen gezet op het gebied van onze informatievoorziening. In 2022 zijn we hiermee doorgegaan. Ook hebben we andere programma's en partners voorzien van rapportages, analyses en sturingsinformatie.
- *Ontwikkelpad Geleen-Zuid:*
  Eén van de programmalijnen binnen het ontwikkelpad Geleen Zuid is 'veiligheid door gemeenschapszin'. Samen met partners hebben we in 2022 invulling gegeven aan deze programmalijn. We zijn gestart met het maken van een integraal veiligheidsbeeld om door te kijken naar een meerjarige aanpak.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Gelijktijdig hebben we kansen op het gebied van veiligheid laagdrempelig aangepakt. Positieve veiligheid, de samenhang tussen veilig, zorg en sociaal, en de combinatie van repressieve en preventieve activiteiten stonden centraal.

Wie en/of wat hadden we daarvoor nodig?

Samen met allerlei andere partijen wordt iedere dag gewerkt aan de aanpak van veiligheid. Zo werken we voor een doelmatige en slagvaardige hulpverlening rondom de openbare veiligheid regionaal samen in de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Hieronder vallen rampenbestrijding, crisisbeheersing en brandweerzorg. Onze belangrijkste samenwerkingspartners bij de aanpak van ondermijning zijn het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Limburg, het Openbaar Ministerie, de politie, de Belastingdienst en (boven)lokale partners. Als het gaat om zorg en veiligheid, dan speelt het Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek een belangrijke rol. Daarin werken we samen met een groot aantal ketenpartners en partijen uit het zorg- en veiligheidsdomein. De samenwerking met het sociaal domein is van essentieel belang voor de persoonsgerichte aanpak van personen met verward gedrag en mogelijke radicalisering. Op al deze thema's werken we ook samen met de Provincie en met de andere gemeenten in de Westelijke Mijnstreek, in de regio en/of in de Euregio. Tenslotte werken we samen met onze inwoners en ondernemers. Zeker voor het verbeteren van het veiligheidsgevoel (sociale veiligheid) hebben we ook hún betrokkenheid nodig. Via de buurtpreventieteams en WhatsApp groepen leveren zij een belangrijke bijdrage aan het signaleren van onveilige en ongewenste situaties.

Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Baten	1.251	1.425	1.985	560
Lasten	-14.378	-15.724	-16.064	-340
Saldo Baten en Lasten	**-13.126**	**-14.299**	**-14.080**	**219**
Onttrekkingen	493	526	382	-145
Toevoegingen	0	-88	-203	-115
Saldo Reserves	**493**	**438**	**179**	**-260**
1 VEILIGHEID	**-12.633**	**-13.861**	**-13.901**	**-40**

Analyse resultaat

De (gesaldeerd) voor programma 1 Veiligheid beschikbare € 13,9 mln. werd in 2022 besteed aan crisisbeheersing, brandweer (1.1) en openbare orde en veiligheid (1.2). De budgetten op het gebied van crisisbeheersing en brandweer (1.1) bedroegen in 2022 € 7,9 mln. en hadden voornamelijk betrekking op de gemeentelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. De beïnvloedbaarheid van deze budgetten was vrij beperkt aangezien het de uitvoering van wettelijke taken betrof. De budgetten op het gebied van openbare orde en veiligheid (1.2) bedroegen in 2021 € 6,0 mln. en hadden met name betrekking op:

- De inzet van boa's ad € 2,7 mln. bij team Toezicht en Handhaving;
- De inzet van budgetten ad € 3,3 mln. onder andere voor Zorg- en Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek, High Impact Crimes, Ondermijning, Buurtbemiddeling, Buurtpreventie en Calamiteiten) binnen team Openbare orde en Veiligheid.

Het incidenteel nadeel ad € 40.000 binnen het programma wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het onvoorspelbare karakter van calamiteiten.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Wie heeft mee betaald?

De acties/werkzaamheden op het gebied van veiligheid worden gefinancierd via bestaande budgetten opgenomen in programma 1 Veiligheid. Ook ontvangt de gemeente subsidies van andere organisaties, zoals het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

Wat hebben we niet gedaan en wat betekent dit?

Onze gemeente kent een veiligheidsbeeld (en -opgave) van buitenproportionele omvang. Binnen dit beeld is voortdurend sprake van autonome ontwikkelingen waar we als gemeente, via het nemen van passende maatregelen, noodzakelijkerwijs op moeten inspringen. Daarin gaan we uit van flexibiliteit. We monitoren voortdurend wat er speelt in de gemeente en zorgen voor een goede aanpak. Dat kan in de ene periode bijvoorbeeld (meer) focus op cybercrime of drugscriminaliteit zijn en in de andere periode toch weer (meer) focus op woninginbraken. Ook vragen crisis, incidenten en (mogelijke) maatschappelijke onrust steeds meer van onze organisatie, waaronder de mensen en middelen in het programma Veiligheid. Dit is ook terug te zien in 2022. Denk aan de coronapandemie (toezicht en handhaving regels), grote branden en demonstraties/ betogingen. Tegelijkertijd heeft het aantal evenementen (en ook het voetbal) zich weer hersteld naar het niveau van voor de coronapandemie. Het blijft derhalve steeds inspringen op de actualiteit en het verdelen van inzet. In onze lokale aanpak van al deze thema's speelt mee dat het langjarige personeelstekort bij de politie consequenties heeft voor de manier waarop we onze aanpak (moeten) vormgeven. De rol van de gemeente wordt steeds steviger en belangrijker in het borgen, dan wel het realiseren, van het noodzakelijke veiligheidsniveau. Die ontwikkeling wordt breed gezien. Van de aanpak van ondermijning, tot aan sociale veiligheid, zorg en veiligheid, evenementenveiligheid en leefbaarheid. Van beleidsmedewerker tot procesregisseur, en zeker ook onze boa's.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Waarde	Periode	Waarde	Periode
1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	150	2020	90	2021
	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2,8	2020	2,1	2022
	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	5,5	2021	4,9	2022
	Diefstallen uit woningen	Aantal per 1.000 inwoners	0,59	2020	1,27	2022
	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte	Aantal per 1.000 inwoners	5,1	2021	4,65	2022

Gerelateerde beleidsnota's

Kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek 2019-2022
Actieplan Integrale Veiligheid Sittard-Geleen 2021-2022
Veiligheidsvisie Spoorzone Sittard-Geleen
Veiligheidsvisie Chemelot
Beleidsvisie externe veiligheid Chemelot site/Westelijke Mijnstreek

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

2.1.3 PROGRAMMA 2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

"Wij willen de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en daarmee de leefbaarheid van de gemeente duurzaam en vernieuwend in stand houden en ontwikkelen."

Met het programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat willen we de bereikbaarheid van Sittard-Geleen over de weg, het spoor en het water op niveau houden. En liefst nog verbeteren. Het gaat dan niet alleen over de lokale, maar ook de (boven)regionale doorstroming én de verkeersveiligheid. Het programma draagt bij aan de economische en maatschappelijke ambities van de gemeente: we vergroten hiermee de leefbaarheid en versterken de economische kracht. Binnen dit programma is duurzaamheid een belangrijk uitgangspunt. Daartoe zetten we in op een Mobiliteitstransitie naar meer duurzame en gezonde mobiliteit.

Het programma kent de volgende taakvelden:
2.1. Verkeer en vervoer
2.2. Parkeren
2.3. Economische havens en waterwegen

Wat wilden we bereiken?
Met het programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat willen we op de middellange termijn:
- De lokale en regionale bereikbaarheid van de stad, kernen en bedrijven optimaliseren,
- Een verkeersveilige gemeente,
- Een mobiliteitstransitie (een verschuiving naar duurzame manieren van vervoer).

Wat hebben we gedaan om dit te bereiken?
Om bovenstaande doelstellingen te bereiken, zijn we in 2022 met de volgende (voorbereidende) werkzaamheden, acties en ontwikkelingen aan de slag gegaan.

- *Mobiliteitsvisie 2040 Zuid-Limburg*

In 2021 hebben de gemeenten van Zuid-Limburg de eerste stappen gezet in het uitvoering geven aan de gezamenlijke Mobiliteitsagenda Zuid-Limburg om zo de gewenste mobiliteitstransitie in Zuid-Limburg te realiseren. Voor 2022 werden de volgende uitgangspunten voor de samenwerking in Zuid-Limburg afgesproken:
- We werken aan de mobiliteitsopgaven vanuit een integrale aanpak: mobiliteit & ruimte trekken samen op (Omgevingswet);
- We werken vanuit onze eigen regio Zuid-Limburg ;
- We bundelen onze krachten in de regio en zetten onze beschikbare capaciteit zo effectief mogelijk in;
- We staan klaar voor de ontwikkelingen die we op ons af zien komen en spelen slim in op kansen en initiatieven van derden;
- We zorgen voor gezamenlijke financiering.

Concreet zijn in 2022 de volgende activiteiten uitgevoerd:
- Zuid-Limburg Bereikbaar (ZLB) heeft uitvoering gegeven aan de activiteiten zoals opgenomen in het jaarplan ZLB 2022 (werkgeversaanpak, fietsstimulering, communicatie & marketing);
- Digitalisering overheden: er zijn afspraken met het Rijk gemaakt over de digitaliseringsopgave voor mobiliteitsdata die er voor overheden ligt richting de toekomst. Er is een plan van aanpak opgesteld waarin het proces is beschreven hoe gemeenten in 2023 mobiliteitsdata versneld op orde kunnen brengen;
- Actieagenda knooppunten: er zijn afspraken gemaakt tussen Rijk, regio, vervoerders en ProRail om een gezamenlijke actieagenda knooppunten op te stellen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

- Hierbij heeft vanuit de regio een inventarisatie plaatsgevonden van belangrijke knooppunten. Het vormt een basis voor de prioritering van onze opgaven (richting 2040). De actieagenda zal in 2023 geactualiseerd worden en binnen de regio kijken we naar welke knooppunten en welke partijen daarmee aan de slag gaan;
- Deelmobiliteit en hubs: er is een plan van aanpak opgesteld conform uitgangspunten van het Rijk voor realisatie van deelmobiliteithubs;
- Ontwikkeling Hoogwaardig openbaar vervoer (HOV)/ Bus Rapid Transit (BRT): er heeft een eerste verkenning plaats gevonden rondom de mogelijkheden van HOV/BRT in Zuid-Limburg. Concreet heeft de verkenning al geleid tot een aantal aanpassingen in de dienstregeling 2023. Zo is er een directe busverbinding gerealiseerd tussen station Heerlen en de Brightlands Chemelot Campus v.v.;
- MaaS Pilot Grenzeloze Mobiliteit : de Limburgse MaaS Pilot Grenzeloze Mobiliteit is afgerond en er wordt gewerkt aan verdere opschaling en toepassing binnen Limburgse en grensoverschrijdende context. De technieken die zijn ontwikkeld zullen grensoverschrijdend vervoer de komende jaren makkelijker en toegankelijker maken en zo grenzen verlagen tussen Zuid-Limburg en Duitsland/België;
- Pilot vrachtwagenparkeren: in het BO MIRT van 9 november 2022 is Limburg aangewezen als gebied voor een aantal pilots rond vrachtwagenparkeren. Begin 2023 wordt het proces helder en in de loop van 2023 zullen pilotlocaties bekend worden;
- Lobby financiering Strategisch Plan Verkeersveiligheid: in het kader van Verkeersveiligheid is in 2022 geconstateerd dat de beschikbare middelen van het Rijk niet toereikend zijn voor onze opgaven. Daartoe hebben we als Limburgse gemeenten samen met de provincie een brief aan de minister en staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat gestuurd waarin wij de noodzaak en urgentie van onze opgave aangeven en pleiten voor een grotere financiële bijdrage;
- Verkeersactieve school: in Zuid-Limburg hebben we de overeenkomsten gesloten om op grote schaal aan de slag te gaan met de verkeersactieve school. De Verkeersactieve school bestaat 1 jaar en inmiddels doen 400 scholen uit het (speciaal) basisonderwijs en voortgezet (speciaal) onderwijs mee aan de verkeersactieve school, overeenkomend met 89% van alle scholen in Limburg. In Sittard-Geleen nemen 76% van de scholen deel aan de verkeersactieve school;
- Er is een start gemaakt met uitwerken van het Nationaal Toekomstbeeld Fiets en het provinciale Uitvoeringsprogramma Fiets tot een regionaal Actieplan Fiets Zuid-Limburg;
- Het opstellen van een regionale aanpak 30 km/u tenzij: de opgaven en de ontwikkelingen op het gebied van het mobiliteitssysteem in Zuid-Limburg, de mobiliteitstransitie, het STOMP[12] principe, de risico-gestuurde verkeersveiligheidsaanpak en de Tweede Kamer motie '30 km/u in de bebouwde kom, tenzij….' vragen om een regionale aanpak zodat we komen tot een gezamenlijk wensbeeld. In 2022 zijn we hiermee gestart. Het is de verwachting dat medio 2023 het gezamenlijke wensbeeld wordt opgeleverd;
- Samenwerking openbaar vervoer en doelgroepenvervoer: in 2022 is er bestuurlijk overleg geweest tussen Omnibuzz (in de vorm van het DB bestaande uit wethouders), Provincie Limburg en Arriva om te komen tot een verbeterde samenwerking tussen openbaar vervoer en doelgroepenvervoer. Dit wordt in 2023 verder uitgewerkt en geconcretiseerd tot Gezamenlijk Actieplan waarin samengewerkt wordt aan het verlagen van barrières tot het OV (vooral voor ouderen);
- Governance: we willen als samenwerkende overheden gestructureerd werken aan regionale mobiliteit. Daarvoor hebben we een Ontwikkelperspectief opgesteld waarin wordt beschreven op welke onderdelen de komende jaren verdere doorontwikkeling gewenst is;

[12] *De letters STOMP staan voor: Stappen (lopen), Trappen (fietsen), Openbaar vervoer, Mobiliteitsdiensten en (elektrische) Privé auto (incl. parkeren). Het is een ontwerpprincipe voor de openbare ruimte waarbij de mens centraal staat.*

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

- We hebben een Regionaal Jaarplan 2023 opgesteld waarin de ontwikkelingen die we het komende jaar op ons af zien komen en de activiteiten die we daarvoor moeten uitvoeren zijn opgenomen. De tien inhoudelijke thema's uit de Mobiliteitsagenda Zuid-Limburg zijn hierin leidend.

Mede door de extra financiële bijdragen door Provincie, Rijk en gemeente Maastricht kan de Mobiliteitsagenda Zuid-Limburg versneld worden uitgevoerd.

- *Gebiedsverkenning Westelijke Mijnstreek*

In 2021 en 2022 zijn de eerste concrete stappen gezet om samen met de gemeenten Echt-Susteren, Stein, Beek en Beekdaelen, Rijkswaterstaat en de provincie uitvoering te geven aan de regionale Mobiliteitsagenda. We werken hierin samen om de mobiliteitstransitie vorm te even. In 2022:

- zijn de VRI's aan de N276 met de aansluitingen Hoogveld en Heerlenerweg vervangen. De gevolgen voor de doorstroming op de N276 worden gemonitord en vormen input voor eventuele vervolgmaatregelen;
- zijn we in gesprek met Chemelot Campus en Industrial Site over het verduurzamen van de personenmobiliteit;
- is een verkenning gestart naar een snelfietsroute tussen Parkstad Noord en Sittard en Geleen. Daarbij wordt ook gekeken naar het maken van een verbinding tussen de Parkstadroute (voorheen Leisure Lane) en Corio Glana. We verwachten dat medio 2023 de verkenning is afgerond.

- *Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid 2030*

In 2022 hebben we onze risicoanalyses en maatregelpakketten afgerond. Deze moeten nu vertaald worden in concrete uitvoeringsprogramma's. Er wordt blijvend ingezet op een samenhangende mix van de 3 E's (Education: gedragsbeïnvloeding/educatie, Engineering: weg-voertuig maatregelen en Enforcement: handhaving) op de thema's, doelgroepen en locaties zoals die zijn vastgesteld in de risicoanalyses uit 2022. Dit vertaalt zich in een integraal samenhangend programmatische aanpak met een decentrale uitvoering (bijvoorbeeld infrastructuuraanpassingen door wegbeheerders) een regionale uitvoering en een centrale uitvoering in Limburg (bijvoorbeeld de Verkeersactieve school).

De uitvoeringsprogramma's op de drie schaalniveaus (lokaal, regionaal, provinciaal) worden door de provincie, RMO's, gemeenten, Politie eenheid Limburg en ROVL geprogrammeerd. Daarin hebben alle partners de ruimte om enerzijds per project/onderwerp nog specifiekere doelstellingen op te nemen en anderzijds de mogelijkheid om individuele uitkomsten uit o.a.de risicoanalyse op te nemen. Ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid. Bij het opstellen en actueel houden van die uitvoeringsprogramma's is het strategisch plan verkeersveiligheid Limburg een leidraad, naast de eigen risicoanalyses. Dit SPV Limburg wordt op dit moment door de provincie en de gemeenten opgesteld. Het bevat een samenvatting en overzicht vormt van alle door de Limburgse gemeenten uitgevoerde risicoanalyses

<u>Limburgs uitvoeringsprogramma verkeersveiligheid 2023-2026 op hoofdlijnen</u>

In dit strategisch plan wordt op hoofdlijnen aangegeven wat we gaan doen in 2023-2026 op basis van de door de gemeenten uitgevoerde risicoanalyses en opgestelde mogelijke maatregelpakketten. Dit voor zowel de prioritaire thema's als voor de basisinzet op de verschillende beleidsthema's van het SPV. In aanvulling daarop formuleren de RMO's en/of wegbeheerders en ROVL in 2023 eigen uitvoeringsprogramma's 2023-2026 waarbij de risicoanalyses, maatregelenpakketten en de geformuleerde doelen een leidraad vormen. Daarnaast stelt de Politie, eenheid Limburg samen met de wegbeheerders, een geactualiseerd handhavingsplan op in 2023. Die uitvoeringsprogramma's vormen gezamenlijk een verdere (gedetailleerde) uitwerking van dit Limburgs uitvoeringsprogramma verkeersveiligheid 2023-2026.

In de nog op te stellen uitvoeringsprogramma's van de RMO's en/of wegbeheerders en ROVL kan aangegeven worden in hoeverre de doelstellingen behaald kunnen worden of wellicht overtroffen kunnen worden.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

- *Deelfietssysteem*

De aanbesteding van het deelfietssysteem is gegund aan Arriva. Eind 2022 zijn 9 van de 12 locaties gerealiseerd. Met ingang van 3 januari 2023 kan de deelfiets worden gebruikt. De locaties Zuyderland ziekenhuis en Markt Sittard (Paardestraat) zijn begin 2023 gerealiseerd en in gebruik. Voor de locatie nabij Ligne vindt een interne beleidsafweging plaats over de (on)mogelijkheden voor het plaatsen van een deelfietsstalling in dit gebied.

Uitgevoerde infrastructurele werkzaamheden (IBOR-BSW)

In 2022 zijn diverse infrastructurele projecten opgestart, voorbereid en uitgevoerd. Onderstaand een overzicht:

Uitgevoerd en opgeleverd:

- Everstraat – Veeweg Einighausen
- Windraak Munstergeleen

Voorbereid en naar verwachting klaar voor uitvoering (in 2023):

- Graetheide (uitvoering reeds gestart)
- Gulicksestraat Sittard
- Kapellerweg Sittard
- Parkeerplaats in de Camp Sittard
- Heerlenerweg Sittard
- Hemelsley Sittard
- Elsbeek Geleen
- Rozenlaan e.o. Geleen,
- Sittarderweg Munstergeleen
- Vredeslaan en Vrijheidslaan Limbricht

Conform planning voorbereiding gestart in 2022, verdere voorbereiding in 2023:

- Wilhelminastraat – Engelenkampstraat Sittard
- Parklaan Sittard
- De Wieër Sittard
- Rijksweg Noord Sittard
- Proeftuin Zeeheldenbuurt Geleen
- Norbertijnenstraat inclusief parkeerplaats en Joden- en Leurstraat Geleen
- Bovenstraat, Dr. Nolensstraat en De Gronckelstraat Limbricht

Daarnaast zijn er, in het kader van de 1e tranche Investeringsimpuls SPV, diverse verkeersveiligheids-maatregelen getroffen op zowel 30, 50- als 60 km wegen binnen onze gemeente.

Masterplan openbare ruimte Oud-Geleen

Op basis van het in 2021 vastgestelde Masterplan openbare ruimte Oud-Geleen, worden de op te pakken projecten, de komende jaren uitgevoerd als onderdeel van de onderhouds- en vervangingsprojecten (IBOR/BSW), maar de extra kosten daarnaast ook via te verwerven subsidies afgedekt. Met het IBOR-BSW project Norbertijnenstraat inclusief PP, Joden- en Leurstraat Geleen, waarvan in 2022 de voorbereiding is gestart, wordt invulling gegeven aan het Masterplan openbare ruimte Oud-Geleen.

- *Overig*

- In de raadsvergadering van 9 november 2022 is de Mobiliteitsaanpak Sittard-Geleen vastgesteld. Met deze Mobiliteitsaanpak richten we ons op het meer ruimte en ruimtelijke kwaliteit bieden van duurzame en gezonde mobiliteitsvormen (wandelen, fietsen, openbaar vervoer en deelmobiliteit). Hiermee werken we aan het uitbouwen van een duurzaam (qua ruimte en uitstoot) mobiliteitssysteem. Zo hoeven inwoners,

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

als bewuste keuze of omdat ze geen mogelijkheid hebben, steeds minder afhankelijk te zijn van een (eigen) auto. Door aan dit mobiliteitssysteem te werken, dragen we bij aan alle drie de veerkrachten:
    - sociale veerkracht: we scheppen voorwaarden zodat inwoners elkaar kunnen ontmoeten, aan hun gezondheid kunnen werken en bevorderen we een meer inclusieve samenleving
    - economische veerkracht: we dragen bij aan bredere multimodale bereikbaarheid van werklocaties
    - ecologische veerkracht: we dragen bij aan het mogelijk maken van een energietransitie
- Aan de ontsluiting van de nieuwbouwwijk Nieuw Absbroek en de duurzame inrichting van de infrastructuur Rijksweg Geleen (tussen Geleenbeeklaan en de Middenweg) is door het ministerie van Binnenlandse Zaken een subsidie toegekend van € 1.587.523 incl. BTW. Voor deze subsidie geldt dat de bouw van de eerste woningen binnen 3-5 jaar moet zijn gestart en dat minimaal 50% van de woningen betaalbaar moet zijn.
- Ten behoeve van het kosteneffectief en risicogestuurd uitvoeren van maatregelen die de verkeersinfrastructuur verkeersveiliger maken, hebben wij vanuit het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat een subsidie toegekend gekregen van € 354.215 excl.. BTW.

Wie en/of wat hadden we daarvoor nodig?

Door de ligging aan een internationaal netwerk van wegen, spoorlijnen, buisleidingen en waterwegen vormt onze gemeente een belangrijk logistiek knooppunt voor de regio. Om het optimale te bereiken op het gebied van mobiliteit en infrastructuur is het noodzakelijk dat we samenwerken met de gemeenten binnen en buiten Limburg, Provincie, Rijkswaterstaat, ProRail, en andere partners.

Maar we hebben ook onze inwoners en bedrijven nodig gehad. Immers alle partijen zijn afhankelijk van en dienstbaar aan de bereikbaarheid, mobiliteit en infrastructuur van onze stad en zijn daarmee belangrijke doelgroepen. En iedereen kan op eigen wijze een bijdrage hieraan leveren. Bijvoorbeeld door ideeën aan te dragen, het goede voorbeeld te geven en door elkaar aan te spreken op onjuist (verkeers-)gedrag.

Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Baten	4.618	5.417	6.366	948
Lasten	-26.420	-29.600	-29.180	419
Saldo Baten en Lasten	**-21.801**	**-24.183**	**-22.815**	**1.368**
Onttrekkingen	70	1.024	936	-88
Toevoegingen	0	-131	-131	0
Saldo Reserves	**70**	**893**	**806**	**-88**
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	**-21.731**	**-23.289**	**-22.009**	**1.280**

Analyse resultaat

De budgetten in dit programma zijn besteed aan het op niveau houden van de bereikbaarheid van Sittard-Geleen over de weg, het spoor en het water. Er resulteert een positief resultaat. De verschillen in baten en lasten worden o.a. veroorzaakt door niet begrote activiteiten/werkzaamheden zoals herstellingen asfalt en elementen door aannemers inzake kabels en leidingen met inkomsten nutsbedrijven en de aanleg van glasvezelnetwerk. Daarnaast zijn de lasten lager door het niet aanwenden van het extra energiebudget voor de openbare verlichting. Bij de bestemmingsvoorstellen wordt voorgesteld om dit budget te bestemmen voor de energiebijstelling 2023.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Wie heeft mee betaald?

Omdat dit programma veelal onze gemeentegrenzen overstijgt, dragen onze partners op diverse terreinen bij in de kosten. Het gaat hier dan om de Provincie, Rijkswaterstaat, ProRail en – indien van toepassing – het bedrijfsleven.

Wat hebben we niet gedaan en wat betekent dit?

De in de programmabegroting omschreven werkzaamheden, acties en ontwikkelingen zijn in 2022 uitgevoerd en worden in 2023 voortgezet.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Waarde	Periode	Waarde	Periode
2. Verkeer en vervoer	Ziekenhuisopname na verkeersongeval	%	6,9	2020	5,9	2021

Gerelateerde beleidsnota's

Fietsbeleidsplan Meer op de fiets in Sittard-Geleen 2008
Mobiliteitsbeeld 2012
Mobiliteitsplan 2013
Onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte 2020-2023
IBOR beleidsplan 2016-2026
Mobiliteitsvisie Zuid-Limburg 2020
Masterplan openbare ruimte Oud-Geleen

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

2.1.4 PROGRAMMA 3 ECONOMIE

"Wij willen een duurzame economie als basis voor duurzame werkgelegenheid en kansen voor iedereen en waarin welzijn, gezondheid en leefbaarheid in evenwicht zijn."

Sittard-Geleen heeft een sterk economisch profiel met de Brightlands Chemelot Campus, de Chemelot-site, logistiek knooppunt Holtum, de automotive industrie en de zorgsector. Ook het midden- en kleinbedrijf is in onze gemeente sterk vertegenwoordigd, vooral de sectoren bouw, detailhandel/horeca, zorg en commerciële dienstverlening.

Via het programma Economie willen we ons samen met het bedrijfsleven, kennis- en onderzoeksinstellingen inzetten voor een sterke economie. We faciliteren (startende) ondernemers en bedrijven en we proberen op regionaal niveau met het acquisitieoverleg van de provincie Limburg en het LIOF, nieuwe bedrijven te werven. Overigens is ook de vrijetijdseconomie onderdeel van dit programma. Tenslotte hebben we een belangrijke taak in de ontwikkeling c.q. herstructurering van bedrijventerreinen en de ontwikkeling van de centra. Bij de uitvoering van ons gemeentelijk economische beleid verliezen we de leefbaarheid en veiligheid van onze inwoners niet uit het oog.

Het programma kent de volgende taakvelden:
3.1. Economische ontwikkeling
3.2. Fysieke bedrijfsinfrastructuur
3.3. Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen
3.4. Economische promotie

Wat wilden we bereiken?
Met het programma Economie willen we op de middellange termijn:

- Bouwen aan een duurzame en toekomstbestendige economie
- Een evenwichtige balans vinden tussen leefbaarheid en economie
- Een economie die arbeidskansen biedt aan iedereen

Wat hebben we gedaan om dit te bereiken?
Om de doelstellingen uit het programma te bereiken, hebben we in 2022 de volgende (voorbereidende) werkzaamheden en acties in gang gezet.

- *Chemelot Circular Hub*

Binnen de samenwerkingsstructuur van de Chemelot Circular Hub is verder gewerkt aan de uitvoering en realisatie van de doelen zoals opgenomen in het CEAP (Circular Economic Action Plan). De uitvoering verloopt langs vier zogenoemde pijlers (innovatie, human capital, infrastructuur en circulaire samenleving). Voor iedere pijler zijn ambassadeurs aangewezen. Gemeente Sittard-Geleen is hierin ambassadeur voor de pijler circulaire samenleving. In de afgelopen periode is in relatie tot de pijler circulaire samenleving te melden dat een intentieovereenkomst GL1 getekend is, een subsidie Syschemic verkregen is en het Bright Festival in Geleen plaatsgevonden heeft. In de pijler circulaire samenleving is ook aandacht voor andere lopende trajecten zoals het warmtenet Zuid-Limburg, het instellen van een omgevingsfonds voor de omgeving van Chemelot en burgerparticipatie en omgevingsmanagement.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

- *MKB*

Betrouwbare en effectieve gemeentelijke dienstverlening en de ontwikkeling naar een flexibele en meedenkende overheid is een belangrijk speerpunt, zowel beleidsmatig als in de directe dienstverlening.
Dit zorgt voor vertrouwen en een goede basis voor samenwerking tussen overheid en ondernemers. Het team Economische Ontwikkeling en in het bijzonder het ondernemerscontact heeft een spilfunctie in het contact met ondernemers en de continuïteit van dienstverlening aan ondernemers. In de uitvoering van de centrale dienstverlening wordt intensief samengewerkt met partijen met aanbod en dienstverlening voor ondernemers, waaronder Stadslabs Sittard-Geleen, Centrummanagement, Streetwise, KVK, Starterscentrum, IMK (Instituut voor Midden- en Kleinbedrijf) en Compound group (Parkmanagement). Een belangrijk deel van de dienstverlening in 2022 heeft in het teken gestaan van kanaliseren en adequaat oppakken en doorleiden van Corona gerelateerde vragen.

Voor het MKB was 2022 een jaar van herstel na Corona en een jaar waarin de veranderende economie een prominente rol heeft gekregen als gevolg van de opgaven rondom verduurzaming en specifiek de energietransitie, digitalisering en het aanhoudende personeelstekort. Voor herstel van het MKB na Corona heeft de gemeenteraad in 2022 een breed maatregelenpakket voor ondernemers vastgesteld. Dit maatregelenpakket is in 2022 uitgevoerd en was gericht op korte termijn crisis aanpak en lastenverlichting en op herstel aanpak met organisatorische ondersteuning van centra en individuele noodsteun aan ondernemers. In de aanpak is intensief samengewerkt met de ondernemersverenigingen.

Voor de ondersteuning van het MKB in de transitie naar een toekomstbestendige economie en concurrerende verdienmodellen is voor 2022 het Stimuleringsfonds MKB beschikbaar gesteld door de gemeenteraad. Het budget is ingezet om de ondersteuningsinfrastructuur voor het MKB te versterken en ondernemers te ondersteunen bij de veranderende economie. Daarbij wordt de focus gelegd op onderwerpen als duurzame en circulaire bedrijvigheid, digitalisering en aantrekken en behouden van personeel. Concreet is in 2022 de MKB Green Deal gestart, een triple helix samenwerking en een uitvoeringsprogramma om mkb-ondernemers op een zo direct mogelijke manier te ondersteunen bij de economische transitie.

- *Sterke ruimtelijke economische structuur*

Voor de ruimtelijk economische thema's detailhandel, bedrijventerreinen en kantoren, is het belangrijk om aan klanten, ondernemers en vastgoedeigenaren een herkenbare structuur te bieden. Een structuur die gebaseerd is op een actuele inventarisatie van de vraag- en aanbodsituatie. Op basis daarvan kan duidelijkheid geboden worden waar gewinkeld en gewerkt wordt en waarom keuzes worden gemaakt. De keuzes worden vertaald in beleid en uitvoering. Winkelen en werken kent geen gemeentegrenzen. Daarom is bij het bepalen van de gewenste structuur de samenwerking met Zuid-Limburg en meer in het bijzonder met de gemeenten in de sub-regio Westelijke Mijnstreek opgezocht.

In 2021 is de voorbereiding gestart van de herijking van het detailhandelsbeleid Westelijke Mijnstreek. De gemeenteraad is hierover separaat geïnformeerd. Het is een intensief proces gebleken en de vaststelling van het beleid zal in 2023 plaatsvinden. In afwachting van de totstandkoming van het nieuwe detailhandelsbeleid is het opstellen van het uitvoeringsprogramma in het kader van de SVREZL uitgesteld. Het beleid zal nieuwe kaders bieden voor het op te stellen uitvoeringsprogramma in kwalitatieve en kwantitatieve zin. Ook de resultaten van de evaluatie van de Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg (SVREZL), die in 2022 is gestart, zullen mede basis zijn voor een uitvoeringsprogramma. Die evaluatie van de SVREZL is in 2022 door een extern bureau uitgevoerd en de aanbevelingen die in de evaluatie worden gedaan, wordt nu definitief in 2023 uitgewerkt en gewogen. Dan zal blijken of de SVREZL aanpassing behoeft. De raad is per separate brieven geïnformeerd. Voldoende ruimte bieden aan het MKB met kwalitatieve werklocaties is de basis voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat en de ontwikkeling van een toekomstbestendige economie. Uit analyse blijkt dat de ruimtebehoefte voor het MKB 26 tot 62 hectare is in de periode 2022-2030.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

De analyse en behoefteraming heeft op niveau van de Westelijke Mijnstreek in 2022 plaatsgevonden en op basis van de resultaten is er in 2022 een verdiepingsslag uitgevoerd. Omdat de ruimte schaars is, is er in 2022 een analyse uitgevoerd naar de potentiële ruimtewinst en mogelijke kwaliteitsverbetering op bestaande werklocaties. Tevens is er een verdiepende analyse gedaan op aanbod, kwaliteitsverbetering, verduurzaming en circulariteit van de bedrijventerreinen. Deze analyse vormt de basis voor het opstellen van een uitvoeringsagenda in 2023 met als doel het creëren van ruimte voor MKB op toekomstbestendige werklocaties.

- *Versterking bestaande winkelgebieden*

De verplaatsing van de ingang van het Kasteelpark Born en het creëren van extra parkeergelegenheid op piekmomenten is aanbesteed en de werkzaamheden starten in het 2e kwartaal 2023. Eind 2022 is de Gebiedsverkenning Westelijke Mijnstreek onder leiding van de Provincie Limburg door alle betrokken overheden vastgesteld. Bij het vaststellen hiervan is afgesproken dat er dit jaar gestart gaat worden met een haalbaarheidsstudie voor een 2e ontsluiting van Retailpark Sittard-Geleen aan de N294. De kosten en de financiering zijn onderdeel van deze studie.

- *Visie Vrijetijdseconomie Bestemming Zuid-Limburg 2030*

Deze regionale visie voor de regio Zuid-Limburg geeft richting aan het (gezamenlijke) beleid voor de vrijetijdseconomie in Zuid-Limburg. Het Actieprogramma VTE Sittard-Geleen is de lokale uitwerking van deze visie. Na de vaststelling van de Visie Vrijetijdseconomie Bestemming Zuid-Limburg 2030 door alle Zuid-Limburgse gemeenteraden is in 2022 verder invulling gegeven aan de uitvoering van deze visie. Het realiseren van de Visit Experience Sittard-Geleen is hier een uitwerking van. In 2023 wordt er gewerkt aan een uitvoeringsprogramma.

- *Wandelroutenetwerk van knooppunten (Knopen Lopen)*

In de tweede helft van 2022 is gestart met het aanbestedingstraject en de verdere voorbereidende werkzaamheden voor de realisatie van het nieuwe wandelroutenetwerk op basis van knooppunten. Stakeholders zijn in 2022 gevraagd om met suggesties te komen voor nieuwe wandelroutes. De verkregen informatie is gedigitaliseerd, geanalyseerd en zal als input worden gebruikt voor de externe partij die de opdracht krijgt voor het aanleggen van het nieuwe wandelroutenetwerk.

- *Rivierpark Maasvallei*

De grensmaasgemeenten, de Provincie Limburg (NL en BE), Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en Visit-Zuid-Limburg werken samen in het project Rivierpark Maasvallei. Het Projectbureau Regionaal Landschap Kempen en Maasland coördineert het programma. Sittard-Geleen heeft als deelnemer mede invulling gegeven aan de recreatieve aantrekkingskracht van het Rivierpark Maasvallei. In 2022 is gezamenlijk gewerkt aan het realiseren van het uitvoeringsprogramma dat betrekking heeft op het verder verhogen van de basiskwaliteit van het gebied, de (natuur)beleving verbeteren en de kwaliteit van het gebied in combinatie met de grensoverschrijdende samenwerking uitdragen naar een breed publiek.

- *Passantenhaven*

De gemeenteraad heeft begin 2022 besloten om geld beschikbaar te stellen voor de aanleg van een passantenhaven in de Berghaven bij Schipperskerk. Na het raadsbesluit is, op basis van de eerder gevoerde beginspraak, nader overleg geweest met de directe betrokkenen in de Berghaven van Schipperskerk. Gezamenlijk zijn de betrokkenen het eens geworden over de uiteindelijke locatie van de passantenhaven/steiger in de Berghaven van Schipperskerk. In de tweede helft van 2022 heeft de aanbesteding voor de passantenhaven plaatsgevonden en is de opdracht gegund.
In 2023 wordt de vergunningprocedure doorlopen en wordt gestart met de voorbereiding en vervolgens met de uitvoering. De verwachting is dat de passantenhaven eind 2023 is gerealiseerd.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

- *Visit Experience Sittard-Geleen*

In 2022 is samen met Visit Zuid-Limburg en stakeholders verder invulling gegeven aan de uitwerking van het Visit Experience Sittard-Geleen. Op basis van de verkregen informatie zijn de vijf verschillende verhaallijnen uitgewerkt en gevisualiseerd. De vijf verhaallijnen die centraal staan in de Visit Experience Sittard-Geleen zijn: rijke historie, veelzijdige cultuur, het groene buitengebied, mijn-/innovatiekracht en er is altijd wat te doen in Sittard-Geleen. In maart 2022 is gestart met de fysieke verbouwing en op 8 juni 2022 is de Visit Experience Sittard-Geleen officieel geopend.

- *Extensieve recreatie*

In de regio Zuid-Limburg kent extensieve recreatie, een vorm van dagrecreatie die niet zo verstorend is voor natuur en bewoners, een toename. Wandelen en fietsen vormen de hoofdmoot. Vanwege het aantrekkelijke landschap, een rijke culturele historie en een uitgebreid aanbod aan recreatieve routes is deze relatief laagdrempelige vorm van vrijetijdsbesteding in de regio Zuid-Limburg in trek. In 2022 is invulling gegeven aan het versterken van gethematiseerde wandel- en fietsroutes op basis van lokale en regionale verhaallijnen om Sittard-Geleen in de (eu)regio reactief beter te ontsluiten. Concreet zijn de fietsroute Route vol Verwondering en de wandelroute Route des Vins Sittard gerealiseerd.

- *Human Capital*

De complexiteit en de dynamiek op de arbeidsmarkt zijn nog steeds aanwezig, niet alleen als gevolg van corona, maar ook de oorlog in Oekraïne en enorme stijging van energie- en grondstofprijzen hebben hun impact. De krapte lijkt zich (tijdelijk) te stabiliseren, maar blijft daarmee onverminderd groot. Iedereen die een bijdrage kan leveren op de arbeidsmarkt is nodig om de toenemende vraag aan personeel op de arbeidsmarkt op te kunnen vangen.

We hebben ons met de samenwerkingspartners en onderwijsinstellingen voor ingezet dat het makkelijker wordt voor mensen om (met behulp van scholing) stappen te zetten op de arbeidsmarkt: van opleiding naar werk, van werk naar werk, van sector naar sector en van werkloosheid naar werk, met extra aandacht voor kwetsbare sectoren, waarbij mensen versneld van-werk-naar-werk moeten. Bovendien is extra aandacht nodig voor jongeren, zodat er geen generatie verloren gaat. De acties die lopen via Leven Lang Ontwikkelen zijn belangrijk om onze beroepsbevolking en bedrijven wendbaar en weerbaar te maken. Daarnaast onderzoeken we hoe we komen tot een meer inclusieve arbeidsmarkt om te voldoen aan de grote vraag naar arbeidskrachten. Dit is door de regio beter op de kaart gezet. Er is verder ingezet op intensivering van de samenwerking binnen Arbeidsmarktregio Zuid-Limburg waarin de 3 gemeenten Heerlen, Maastricht en Sittard-Geleen een trekkende rol hebben. Ook is er nauw contact met de werkgeversservicepunten in de regio en het UWV, LWV, onderwijsinstellingen en overige stakeholders. Samenwerking tussen onderwijs, arbeidsmarkt en economie, gericht op de arbeidsopgaven van nu en de nabije toekomst vormt de rode draad voor onze inzet.

Ook is ingezet op het verbeteren van de verbinding met het bedrijfsleven. Dit is afgelopen jaar met name gebeurd door te netwerken met diverse partijen. Gezien de ontwikkelingen bij VDL, hebben we met deze partij structureel overleg gehad. In 2022 zijn we nog meer gaan samenwerken met het sociaal domein gericht op participatie en ontwikkeling om te zorgen voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven die bijdragen aan de gewenste ontwikkelingen van onze regio. Het belang van een goede (grens-overstijgende) arbeidsmarktinfrastructuur is ook onderdeel van de ingediende regiodeal-aanvragen, een Interreg-aanvraag (nog in ontwikkeling) en het Join Transition Fund.

- *Expatcentre Maastricht Region*

Het doel van het Expat Center is om het vestigingsklimaat voor werkgevers zo aantrekkelijk mogelijk te maken en de expat te helpen zich thuis te voelen in onze regio, in de hoop dat hij/zij hier blijft wonen en werken. Het ECMR wordt uitgevoerd door gemeente Maastricht voor de hele regio. Inmiddels is het centrum uitgebreid met

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

een desk van de Immigratie- en Naturalisatie Dienst (IND) en zijn er samenwerkingsovereenkomsten gesloten met alle gemeenten in Zuid-Limburg. Hierin staan afspraken over de afhandeling van formaliteiten indien een expat zich in een gemeente vestigt. Het doel was om te komen tot een nieuwe businesscase voor 2022. Op basis van voortschrijdend inzicht i.v.m. wijziging van de bestuurlijke opdracht, is dit verbreed naar het verbeteren van de infrastructuur voor een grens-overstijgende arbeidsmarkt. Onze regio heeft immers zowel in kwantiteit als in kwaliteit onvoldoende arbeidspotentieel. We zullen dus verder moeten kijken dan onze eigen regio. Een structureel ingebedde grens-overstijgende arbeidsmarktinfrastructuur, waarbinnen het Expatcentre, Servicepunt grens-overstijgende arbeidsmarktbemiddeling en grensinformatiepunt samenwerken is hiervoor onontbeerlijk. Daarnaast is uit onderzoek gebleken dat aanhaken bij de nationale 'Talent Coalition' van meerwaarde is voor onze regio.

- *ESZL*

Ook voor 2022 hebben de colleges van de centrumgemeenten Heerlen, Maastricht en Sittard-Geleen een deel van het gereserveerde budget beschikbaar gesteld voor ESZL, ten behoeve van het aanjagen van ontwikkelingen en samenwerking ter versterking van de regionale economie. Het bestuur is verkleind en heeft een voorbereidende en faciliterende taak in relatie tot de Economic Board. De Economic Board is gestart en adviseert op de inhoudelijke thema's en levert als netwerk een versterking van de lobby. De effectuering hiervan is voorzien in 2023. De bijdrage voor de participatie van Sittard-Geleen namens de regio in de regioboard Chemelot Circular Hub wordt betaald vanuit ESZL.

In 2022 zijn twee zogenaamde 'coalitions of the willing' tot stand gekomen: versterking van de regionale onderwijs-en kennisinfrastructuur d.m.v. het project Yuverta en het Regionaal Voedselsysteem Zuid-Limburg. Sittard-Geleen maakt in beide gevallen deel uit van de coalitie.

- *Van Regionaal Economisch Herstel naar Regiodeal*

Ook in 2022 heeft de samenleving nog te maken gehad met de overwegend negatieve economische impact van de coronapandemie. Op aandringen vanuit VNG/G40 is in 2022 gestart met het opstellen van een regionaal economisch herstelplan dat als bouwsteen kon dienen voor het lobbytraject richting kabinet.
In Zuid-Limburg is het opstellen van een regionaal economisch herstelplan onder voorzitterschap van Sittard-Geleen ter hand genomen via het portefeuillehoudersoverleg economie van de 16 gemeenten en geoperationaliseerd via ESZL. Dit heeft geresulteerd in Plan 'V', dat bestaat uit een position paper (lobby-document), het feitelijk uitgewerkt plan met projectenboek en een inventarisatie van alternatieve financieringsbronnen. Plan 'V' heeft geen formele status gekregen omdat inmiddels duidelijk was geworden dat het Rijk een nationaal herstelplan zonder input van regio's heeft ingediend bij de Europese Commissie.
Het plan is vervolgens gebruikt voor het opstellen van een aanvraag voor een Regiodeal. Deze aanvraag is ingediend op 15 november 2022 en richt zich op het versnellen van de transitie naar een circulaire economie en samenleving en het verder ontwikkelen van een gezonde en sociale leefomgeving. Het voorstel bevat een viertal programmalijnen:
Lijn 1: Versnelling ontwikkeling naar een gezonde, veilige en sociale leefomgeving.
Lijn 2: Versnelling naar een circulaire economie en samenleving.
Lijn 3: Perspectief voor en versterking van ons unieke landschap.
Lijn 4: Grensoverschrijdende kenniseconomie en internationale arbeidsmarkt.

Begin 2023 is bekend geworden dat de regiodeal geselecteerd is. Dat betekent dat in de periode maart-juni 2023 een periode volgt van gezamenlijke uitwerking door Rijk en regio. Voor Sittard-Geleen gaat het onder meer om projecten als Stadslab Geleen, Circular Mile (ontwikkeling van een circulair business district in Geleen) en grondstoffenprogramma Chemelot.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

- *Evenementenbeleid*

In 2021 heeft het college ingestemd met de "Subsidieregeling evenementen gemeente Sittard-Geleen 2022" die met ingang van 1 januari 2022 in werking treedt. In 2022 zijn weer diverse bovenregionale, regionale, lokale en wijkevenementen weer georganiseerd kunnen worden na de coronaperiode. De gemeentelijke evenementen hebben ook weer plaats kunnen vinden, zoals de Gelaender Kirmes. Met Sint Rosa is nadrukkelijker de samenwerking opgezocht met lokale partijen zoals het Toon Hermans Theater en het Filmhuis. Ook het Oktoberfeest mocht weer op tienduizenden bezoekers rekenen. De postcorona periode en energiecrisis zorgden bij alle evenementen dat het risicovoller wordt om evenementen te organiseren.

Wie en/of wat hadden we daarvoor nodig?

De economie trekt zich niets aan van gemeentegrenzen. Daarom participeren we in diverse samenwerkingsverbanden om de doelen uit dit programma te realiseren. Thema's als energietransitie, de krappe arbeidsmarkt en circulaire economie zijn actuele onderwerpen die we niet alleen kunnen oplossen. Samenwerking op verschillende niveaus is voor dit programma een absolute noodzaak.

Sinds 2011 werken de Limburgse havengemeenten, Rijkswaterstaat en de Provincie Limburg samen voor het havenbeheer, in de zogeheten Blueports Limburg. Ondernemers, de Brightlands-campussen, Zuyd Hogeschool, DaCapo College, onderwijskoepel Kindante en de gemeente Sittard-Geleen zijn allen vertegenwoordigd in een Triple-Helix samenwerking. Het is bedoeld om verbindingen te leggen tussen het bedrijfsleven, overheids- en onderwijsinstanties en maatschappelijke partners.

Daar waar voor bepaalde taken niet de gemeente maar de provincie verantwoordelijk is, heeft de gemeente een adviserende rol. Zo kunnen we erop toezien dat bij de uitvoering voldoende rekening wordt gehouden met gemeentelijke belangen en de leefbaarheid van onze wijken en dorpen.

Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Baten	4.285	2.596	5.561	2.965
Lasten	-10.628	-10.676	-12.079	-1.404
Saldo Baten en Lasten	**-6.343**	**-8.079**	**-6.518**	**1.562**
Onttrekkingen	100	1.477	1.682	205
Toevoegingen	-47	-329	-1.368	-1.039
Saldo Reserves	**53**	**1.148**	**314**	**-834**
3 ECONOMIE	**-6.290**	**-6.931**	**-6.204**	**728**

Analyse resultaat

Het totale programma economie eindigt 2022 met een voordelig resultaat van € 0,7 mln. Dit resultaat is met name een gevolg van een grondruil van gronden in Tuddern en Grote Dries in Holtum. De voordelige baten van € 0,5 mln. betreffen de gerealiseerde opbrengst uit grondverkopen, voor de grondaankoop wordt in 2023 een apart krediet gevraagd. Volgens de BBV richtlijnen mogen aan- en verkoop van gronden niet worden verrekend. Daarnaast is er een voordeel van € 0,14 mln. ontstaan op de ontvangen toeristenbelasting als gevolg van een hoger dan verwacht aantal hotelovernachtingen in de loop van 2022.

De grote verschillen in de baten en lasten van programma 3 zijn met name een gevolg van de financiële verwerking van het gevoerde grondbeleid. Een uitgebreidere toelichting is opgenomen in de paragraaf grondbeleid. Verder zijn in 2022 zowel regionaal als bovenregionaal diverse economische projecten verder uitgewerkt, waarvoor in 2021 middelen zijn gereserveerd, zoals de Chemelot Circular Hub, het V-plan en de onderzoeken voor het uitwerken van het detailhandelsbeleid.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Nieuwe reserveringen op basis van (regionale) afspraken of verplichtingen in 2022 betreffen o.a. de tijdelijke huisvesting GV Swentibold en de uitvoering van de MKB greendeal.

Wie heeft mee betaald?

De provincie Limburg financiert de provinciale taken. Indien van toepassing betaalt het bedrijfsleven mee.

Wat hebben we niet gedaan en wat betekent dit?

We maken ons sterk voor een gemeente waar het prettig wonen en werken is. Dat doen we onder meer door de best mogelijke voorwaarden te scheppen voor de toekomstbestendige ontwikkeling van de werkgelegenheid, welzijn en welvaart. Daarom is het zo belangrijk dat het vestigingsklimaat voor ondernemers aantrekkelijk is en blijft. We willen immers dat al onze inwoners een kans hebben op de arbeidsmarkt en daarmee in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien. Doen we niets, dan zal op den duur het vestigingsklimaat minder aantrekkelijk worden. En de kans op banenverlies groter.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Waarde	Periode	Waarde	Periode
3. Economie	Functiemenging	%	54,5	2020	54,5	2021
	Vestiging (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners	100	2021	104,8	2022

Gerelateerde beleidsnota's

Omgevingsvisie Sittard-Geleen
Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg
Actualisatie Centrumplan Geleen
Actualisatie Masterplan Zitterd Revisited
Nota horecabeleid (geactualiseerd met logies
Paracommerciebeleid 2013
Beleidsvisie externe veiligheid Chemelot
Compacte stadscentra met onderscheidend profiel
Handboek en deelbeleid Reclame 2015
(reclames op en bij gebouwen)
Informatieplicht energiebesparing bedrijven
Regionale Visie Vrijetijdseconomie Bestemming Zuid-Limburg 2030

Gerelateerde verbonden partijen

Economische samenwerking Zuid-Limburg (ESZL)

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

2.1.5 PROGRAMMA 4 ONDERWIJS

De ontwikkelingen en de ambities vanuit het programma Onderwijs raken het programma Sociaal Domein. Om de samenhang in beeld te brengen zijn de onderdelen van het programma Onderwijs opgenomen in het programmablad Sociaal Domein behoudens “Wat heeft het gekost?” en de beleidsindicatoren.

Het programma kent de volgende taakvelden:
4.1. Openbaar (basis)onderwijs
4.2. Onderwijshuisvesting
4.3. Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Wat wilden we bereiken?
Hierbij wordt verwezen naar Programma 6.

Wat hebben we gedaan om dit te bereiken?
Hierbij wordt verwezen naar Programma 6.

Wie en/of wat hadden we daarvoor nodig?
Hierbij wordt verwezen naar Programma 6.

Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Baten	2.841	6.066	6.016	-50
Lasten	-11.375	-14.525	-14.353	172
Saldo Baten en Lasten	**-8.534**	**-8.458**	**-8.337**	**121**
Onttrekkingen	61	433	422	-11
Toevoegingen	0	-379	-379	0
Saldo Reserves	**61**	**55**	**44**	**-11**
4 ONDERWIJS	**-8.473**	**-8.403**	**-8.293**	**110**

Analyse resultaat
In de exploitatie heeft de uitvoering van dit programma per saldo € 0,1 minder gekost dan begroot; wat met name wordt veroorzaakt door lagere lasten in de uitvoering van leerplicht/RMC/jongerenloket en peuteropvang welke deels open-eind regelingen zijn. In dit programma is ruim € 7,2 mln. uitgegeven aan zaken als leerlingenvervoer, leerplicht/RMC/jongerenloket, onderwijsachterstanden-beleid en voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Tegenover deze uitgaven staan € 3,8 mln. aan rijksbijdragen en € 1,6 mln. aan vergoedingen van andere gemeenten of eigen bijdrage ouders voor uitgevoerde werkzaamheden. Vanuit vastgoed zien we wel een overschrijding van de budgetten door gestegen energielasten en ozb-lasten.

Behalve via de exploitatiebudgetten zijn er voor Onderwijs middelen uit Specifieke Uitkeringen beschikbaar via de balansrekeningen. Deze middelen voor onder andere Onderwijsachterstanden, Nationaal Programma Onderwijs en Ventilatie op Scholen zijn waar mogelijk benut in 2022 en restanten blijven behouden voor komende periode. Voor de Unilocatie Grevenbicht-Obbicht en andere onderwijsinstellingen zijn, conform communicatie in programmarapportages, investeringskredieten beschikbaar voor de realisatie van de nieuwbouw of geaccordeerde uitbreiding en renovaties.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Wie heeft mee betaald?

Hierbij wordt verwezen naar Programma 6.

Wat hebben we niet gedaan en wat betekent dit?

Hierbij wordt verwezen naar Programma 6.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Waarde	Periode	Waarde	Periode
4. Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	1,7	2020	1,0	2021
	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	17	2020	25,0	2021
	Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2,6	2020	2,3	2021

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

2.1.6 PROGRAMMA 5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

"Wij willen dat Sittard-Geleen een aantrekkelijke gemeente is om in te verblijven. Met een omgeving en voorzieningen die je van een eigentijdse gemeente met een regionale functie mag verwachten."

Een aantrekkelijk aanbod van voorzieningen voor sport, cultuur, sociale ontmoeting en recreatie voor zowel de eigen inwoners als die uit de regio. Daar draait het om bij het programma Sport, Cultuur en Recreatie. Op deze onderdelen willen we ons in de regio onderscheiden. Een aantrekkelijk aanbod is geen doel op zich, maar draagt bij aan de speerpunten in de Toekomstvisie en de opgaven van het NOVI-gebied Zuid-Limburg.

Sport en bewegen is geen doel op zich, maar vooral ook een middel om maatschappelijke doelen te realiseren. Zo dragen sport en cultuur bij aan een positieve gezondheid(sbeleving) en sociale verbinding. We zetten in op toekomstbestendige (sport)accommodaties en voorzieningen in de openbare ruimte, die uitnodigen tot ontmoeting en beweging, en een bijdrage leveren aan het realiseren van duurzaamheidsdoelstellingen.

Ook willen wij een aantrekkelijke woon- en leefomgeving. Dat bereiken we onder meer door beheer en inrichting van de openbare ruimte/ openbaar groen aan de eisen van deze tijd aan te passen. Daarnaast draagt een passend sport en cultureel aanbod bij aan de woonaantrekkelijkheid.

Het programma sport, cultuur en recreatie kent de volgende taakvelden:

5.1 Sportbeleid en activering
5.2 Sportaccommodaties
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
5.4 Musea
5.5 Cultureel erfgoed
5.6 Media
5.7 Openbaar groen en recreatie

Wat wilden we bereiken?

- We erkennen dat gezondheid raakt aan belangrijke lokale beleidsvelden zoals de inrichting van de openbare ruimte, armoede, arbeid, onderwijs en sport en dat betekent dat we ook op die beleidsvelden gaan bijdragen aan gezondheid.
- We faciliteren en stimuleren een samenspel tussen mensen, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties.
- We stimuleren mensen -jong en oud– om te bewegen en gezond te leven.
- We zetten in op de realisatie van gezonde plekken in buurten en dorpen, waar natuur-, recreatie-, ontmoeting-, sport- en klimaatdoelen samen komen.
- We zetten in op vitaliteit door buitensport, recreatie en kwalitatieve ontmoetingsplekken in en rond de woongebieden.
- We zetten in op het versterken van een gezonde leefstijl door bij te dragen aan een gezonde leefomgeving, waarin een gezond binnenklimaat door verduurzaming van woningen, het vergroenen van de leefomgeving, en het verminderen van milieubelasting belangrijke dragers zijn.
- We ontwikkelen activiteiten voor, door en met jongeren.
- We werken op verschillende manieren aan een gezonde leefomgeving. Natuur-, recreatie-, ontmoeting-, sport- en klimaatdoelen komen hier samen.
- We willen dat de openbare ruimte bijdraagt aan biodiversiteit, gezondheid en sociale cohesie/ontmoeting.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

- We werken aan een passend voorzieningenaanbod met aantrekkelijke centra gericht op ontmoeten en een cultureel programma op maat.

Wat hebben we gedaan om dit te bereiken?

Om bovenstaande doelstellingen te bereiken, hebben in 2022 de volgende concrete (voorbereidende) werkzaamheden, acties of ontwikkelingen plaatsgevonden.

- *Uitwerking Sportakkoord Sittard-Geleen – andere manier van samenwerken*

Het Sportakkoord Sittard-Geleen geeft samen met partners uitvoering aan de volgende pijlers: Sportief opgroeien, Duurzame sport- en beweegaanbieders, Iedereen doet mee, en Sport verbindt. Voor de ondersteuning bij de uitvoering van concrete initiatieven, zijn er in 2022 subsidies verleend - vanuit de rijksmiddelen hiervoor - op basis van de subsidieregeling Sportakkoord Sittard-Geleen. Het Sportakkoord Sittard-Geleen is echter meer dan deze subsidieregeling. Samen met partners wordt invulling gegeven aan de doelstellingen van het Sportakkoord. Hiervoor is ook het marketingcommunicatiebureau Triple Double ingeschakeld om een platform op te zetten dat inwoners en sport(gerelateerde) partners met elkaar verbindt en samenwerking stimuleert.

We hebben in 2022 ontwikkelingen gezien en gefaciliteerd waarbij verenigingen en sportaanbieders samenwerken om gezamenlijk het sport- en beweegaanbod te vergroten en sportfaciliteiten toegankelijker te maken voor sporters en inwoners om te (gaan) sporten en bewegen. De gemeente heeft hier een hier een meewerkende en participatieve rol genomen in het realiseren van ambities en acties, waarbij tevens de kracht van de bestaande sportinfrastructuur in Sittard-Geleen en het beweegstimuleringsprogramma - uitgevoerd door Ecsplore - optimaal worden benut.

- *Ecsplore*

Ecsplore voert het programma beweegstimulering voor de gemeente Sittard-Geleen uit.
Dit programma richt zich op het bevorderen van een gezonde en actieve leefstijl van onze inwoners. Vanuit het gedachtegoed van JOGG (jongeren op gezond gewicht) richt Ecsplore zich op preventie. In 2022 leverde Ecsplore een bijdrage aan het Sportakkoord, de gezonde basisschool (en kinderopvang), bewegen in de openbare ruimte met het programma 'buurt in actie'. Ook werd in 2022 gestart met de ketenaanpak overgewicht 'Kei Gezond', met een kinderleefstijlcoach van Ecsplore. Voor volwassenen organiseren zij de programma's HealthyLife en Meer Bewegen voor Ouderen. Om iedereen te laten meedoen op het gebied van sport dragen zij bij aan inclusief sporten middels de sportpedagoog en de combinatiefunctionaris Iedereen Kan Sporten.

- *Infrastructuur voor sporten en bewegen (accommodaties, openbare ruimte, kennis)*

In 2022 is het Voorlopig Ontwerp voor de vernieuwbouw Glanerbrook afgerond. Door de forse stijging in de kostenraming heeft het college de Raad in december voorgesteld om gefaseerd door te gaan met de vernieuwbouw van Sportpark Glanerbrook, waarbij nu de bestaande (lokale) functies inclusief de ijshal vernieuwd dan wel gerenoveerd worden volgens het voorlopig ontwerp. De buitenijsbaan en het geplande vijftig-meterbad worden nu niet uitgevoerd. De Raad krijgt op een later moment, als eerste moment bij de besluitvorming over de Kadernota 2023, de mogelijkheid om hierover aanvullende besluiten te nemen en deze onderdelen alsnog mogelijk te maken, verder uit stellen of er definitief van af te zien.

Voor verduurzaming sportaccommodaties verwijzen wij naar Programma 7.

Om bewegen in de openbare ruimte te stimuleren zijn in 2022 de eerste stappen gemaakt om in Sittard-West te komen tot een beweegkralenketting. Dit is een route in de buitenlucht langs beweegaanbod. Samen met inwoners, en partnerorganisaties worden behoeften in beeld gebracht en invulling gegeven aan dit idee.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

In 2022 zijn ook de voorbereidingen voor het aanschaffen van een Sportcontrainer begonnen. Een Sportcontrainer is een (verplaatsbare) zeecontainer, die opengeklapt in een wijk wordt geplaatst en daarmee de wijk voorziet van een sporttoestel met meerdere beweegmogelijkheden. De Sportcontrainer zal elke twee maanden op een andere plek in Sittard-Geleen komen te staan om inwoners te enthousiasmeren om te sporten en samen met de inwoners te verkennen welke behoeften er zijn rondom sporten in de openbare ruimte. De exacte invulling zal verder uitgewerkt worden in 2023. Het stimuleren van sporten en bewegen in de openbare ruimte is verder concreet opgepakt in het verlengde van het project Sportpark Glanerbrook. In december 2022 heeft de raad ingestemd met het landschapsplan van het Burgemeester Damenpark, waarmee de inrichting van Sportpark Glanerbrook en het Burgemeester Damenpark uitnodigt tot bewegen en een gezonde leefstijl.

In 2022 zijn de gesprekken voortgezet sportaccommodatie-eigenaren en verenigingen voor het optimaal in stand houden en benutten van kwalitatief goede sportaccommodaties, voor binnen- en buitensport. Met partners, zoals Watersley, de Sportstichting, beheerders van andere accommodaties, verenigingen, topsportprogramma's en onderwijs hebben we in 2022 verdere gesprekken gevoerd om te kijken hoe deze sportinfrastructuur in de gemeente het beste ingezet kan worden om de sporter te laten sporten en mensen uit te nodigen om meer te bewegen.

- *Talentontwikkeling en topsport*

Topsport en breedtesport versterken elkaar. Uit breedtesport komen talenten naar voren en topsporters inspireren om zelf te sporten en te bewegen. We hebben de topsportprogramma's in de gemeente ondersteund in het gebruik van de sportaccommodaties in de gemeente. Daarnaast hebben we in samenwerking met Team Limburg Sport (net als in 2021) talenten en topsporters in de gemeente Sittard-Geleen ondersteund door middel van het Topsporttalentenfonds Sittard-Geleen. Dit zullen we ook in 2023 doen.

- *Cultureel programma op maat*

In maart 2021 is een eerste bestuursopdracht verleend vanuit de Raad van Toezicht van De Domijnen aan twee interim bestuurders, naar aanleiding van de conclusie uit het evaluatierapport van BMC. De transitie vraagt tijd en er dienen nog steeds belangrijke stappen te worden gezet. In 2022 hebben verschillende organisatorische wisselingen plaatsgevonden. De Raad van Toezicht heeft opdracht gegeven tot een tussenevaluatie die moet leiden tot meer doelmatigheid in de transitie van De Domijnen. Dat moet leiden tot een cultureel programma dat meer aansluiting vindt bij de stad.

In 2022 zijn er stappen gezet in de verankering van de erfenis van Toon Hermans, is gewerkt aan de samenwerking met Parkstad Limburg Theaters om de complementariteit in de regio meer te benutten, kent Sint Rosa een duidelijker cultureel profiel, zijn in Geleen Zuid door onder andere het Laagland culturele activiteiten aansluitend bij de leefwereld van de bewoners ontwikkeld en hebben we meer podium gegeven aan initiatieven rondom jongerencultuur.

- *Muziekonderwijs*

Er zijn in 2022 286 Hafa cursisten, 37 Base cursisten en 55 particuliere cursisten bereikt die via makelaar Myouthic muziekonderwijs hebben gevolgd. Begin 2022 heeft covid-19 net zoals in 2021 zijn weerslag gehad op muziekonderwijs, waar lessen deels online verzorgd moesten worden. Nieuwe leerlingen hebben zich echter ook aangemeld, waardoor een lichte groei ten opzichte van 2021 is ontstaan. Het potentieel van de zichtbaarheid van Myouthic kan nog groter. Eind 2022 hebben ze een plan van aanpak gemaakt om de komende periode de zichtbaarheid verder te vergroten.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

- *Impuls cultureel aanbod*

In 2022 is een start gemaakt om samen met de culturele sector te komen tot een verdere vertaling van de optimalisering van de culturele infrastructuur. De conclusie is dat er ondanks de aanwezigheid van een breed palet aan organisaties en instellingen, het culturele ecosysteem suboptimaal functioneert. Enerzijds zijn er mooie en inspirerende activiteiten waar verbinding wordt gezocht, anderzijds kan er nog een slag worden gemaakt. De afzonderlijke slagkracht, de plek van de verschillende onderdelen in de keten en de verbinding tussen basislaag, middenveld en professionele top vormen aandachtspunten. Zo lopen ledenaantallen van verenigingen, terug, bevindt De Domijnen zich in transitie, is er weinig verbinding tussen enerzijds verschillende bestaande speelplekken en anderzijds tussen amateurs en professionals, voelen inwoners zich soms onvoldoende cultureel vertegenwoordigd en zijn er weinig plekken voor onontdekt talent en (jonge) makers. Tevens ontbreekt het aan onvoldoende culturele iconen in de stad die als vliegwiel dienen voor de brede culturele infrastructuur en om Sittard-Geleen boven het maaiveld laten uitsteken. In 2022 is een start gemaakt met de analyse, zijn er tientallen gesprekken gevoerd met culturele organisaties, verenigingen, ondernemers en inwoners om de drempels, behoeften en kansen scherp te krijgen. Er is gewerkt aan een kader dat richting geeft aan de opgehaalde ambities uit de Toekomstvisie. Dat heeft erin geresulteerd dat een concept kader in 2023 verder vorm krijgt om bij vaststelling de komende jaren vanuit een duidelijke visie een impuls te geven aan het culturele aanbod.

- *Bestuursopdracht duurzame accommodaties*

Met onze brief van 9 maart 2022 hebben wij de raad hierover geïnformeerd. Bij de brief hebben wij ook de Rapportage Bestuursopdracht Duurzame Accommodaties gevoegd. Wij hebben de bestuursopdracht afgrond. De afweging rondom accommodaties benaderen wij vanuit het inhoudelijke beleid (zoals sport, cultuur, jeugd, onderwijs, zorg, etc.), waarbij de accommodatie wordt gezien als een voorziening die nodig is om het inhoudelijke beleid door de maatschappelijke organisaties te kunnen uitvoeren. De maatschappelijke organisaties zijn de gebruikers van de accommodaties. Zodra iets wijzigt in het inhoudelijke beleid of als aanpassingen rondom de accommodatie nodig of gewenst zijn, bekijken wij samen met de gebruikers op welke manier en waar zij hun activiteiten kunnen blijven uitoefenen. De activiteiten op grond van het inhoudelijke beleid en daarmee de activiteiten van de gebruikers zijn daarbij leidend. De gemeenteraad stelt het inhoudelijke beleid vast en is daardoor altijd betrokken bij wijzigingen rondom accommodaties. Daarmee hebben wij de uitgangspunten van de bestuursopdracht geborgd in het inhoudelijke beleid en is een afzonderlijke bestuursopdracht niet (meer) nodig.

- *Integraal basis beheerplan openbare ruimte*

In het Integraal beheerplan openbare ruimte 2019 is aangegeven dat per beheergroep een separaat beheerplan moet worden opgesteld. Deze beheerplannen zijn in 2021 opgeleverd en gereflecteerd aan het IBOR-plan uit 2019, en in 2022 vastgesteld. Vervolgens heeft in 2022 een financiële verdiepingsslag plaatsgevonden, die onder andere heeft geleid tot een bijstelling van het beschikbaar budget voor het integraal beheer van de openbare ruimte in de begroting 2023.

Naast de financiële verdiepingsslag is in 2022 ook gestart met de volgende stap in het kader van de basis op orde brengen. Het doorvertalen van de in het kader van de beheerplannen opgestelde inventarisaties tot programma's per beheergroep. Hierin is inmiddels een eerste slag gemaakt, maar nog niet voor alle beheergroepen zijn programma's beschikbaar. Als gevolg waarvan de uitvoering van een aantal planmatige onderhouds- en herstelwerkzaamheden pas voor 2023 op de planning staat.

- *1 miljoen Bomenplan*

De bij de provincie Limburg ingediende subsidieaanvraag voor het 1 miljoen bomenplan is in 2021 deels gehonoreerd. Aan de subsidiebeschikking zijn strenge voorwaarden verbonden die de realisatie van particuliere initiatieven vrijwel onmogelijk maken. Een tweetal projecten zijn in 2022 uitgevoerd.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

- *Voedselbossen*

De stimuleringsmiddelen voor voedselbossen zijn ingezet om de realisatie van het demonstratie voedselbos van de stichting Plök langs de Geleenbeek in Munstergeleen mede mogelijk te maken. Het resterende deel is ingezet als bijdrage in het LEADER programma voor het initiatief 'Voedselvoorziening Watersley'.

- *Japanse Duizendknoop*

In 2022 is gestart met de voorbereiding en uitvoering van een tweetal pilots die in het 1e kwartaal van 2023 worden afgerond. Op basis van de resultaten van de pilots zal in 2023 een gemeentebreed plan van aanpak, inclusief kostenraming, voor de bestrijding van de Aziatische duizendknoop worden opgesteld. Voor het project Corio Glana fase 1 (Geleenbeek) is de bestrijding in 2022 uitgevoerd middels de meest kostenefficiënte methode conform de kostenverdeling en bestuurlijke afspraken gemaakt met het Waterschap Limburg.

- *Proeftuin Zeeheldenbuurt*

Het project voor de Proeftuin Zeeheldenbuurt is in 2021 opgestart en in 2022 concreet in voorbereiding gegaan.
De proeftuin heeft betrekking op drie onderdelen:

1. Smart city: informatietechnologie invoeren die de inrichting, het beheer en de leefbaarheid van de openbare ruimte kan verbeteren;
2. Klimaatadaptatie: een werkwijze invoeren om klimaatadaptief te handelen in de stad: hoe passen we ons aan de klimaatveranderingen aan?
3. Arbeidsparticipatie: jongeren werken mee in de openbare ruimte, met een extra stimulans door het gebruik van informatietechnologie.
   In de Zeeheldenbuurt richten we de openbare ruimte opnieuw in (verharding, groen en riolering), en testen we de nieuwe werkwijze met bovengenoemde onderdelen uit.

Niet alleen de beginspraak voor het plein aan de Evertsenstraat is opgestart, maar ook het participatietraject met alle betrokkenen bij de Zeeheldenbuurt is inmiddels in volle gang. Naast de organisatie van workshops met diverse stakeholders, zijn er pilots opgestart op het gebied van verzamelen, analyseren en gebruiken van data en al een aantal acties (bijvoorbeeld kap van een aantal bomen) uitgevoerd.

Dit alles heeft geleid tot een concreet uitgewerkt plan, voorzien van pilots, experimenten en acties, dat in de 1e helft van 2023 voor besluitvorming over de definitieve toekenning van € 1 miljoen investeringsgeld uit de begroting van 2021 aan het College en de Raad wordt voorgelegd. Zodat medio 2023 kan worden gestart met de fysieke uitvoering van de werkzaamheden.

Wie en/of wat hadden we daarvoor nodig?

Voor de uitvoering van de sport- en beweegstimuleringsbeleid hebben we vooral samengewerkt met de ondersteuningsorganisaties. Het Sportakkoord Sittard-Geleen is met partners tot stand gekomen, waaronder verenigingen, sportaanbieders, en partners uit zorg en onderwijs. Met betrekking tot de (top)sportinfrastructuur hebben we vooral afstemming gezocht met de Provincie en Team Limburg Sport (TLS). In 2023 zal de samenwerking met de Provincie nader worden gedefinieerd, mede in het licht van de veranderingen in de ondersteuningsfunctie (tot 2022 door TLS).

Voor het realiseren van het cultureel aanbod zijn de culturele organisaties van groot belang. Zij zijn degene die activiteiten ontwikkelen en publiek bereiken. Als gemeente faciliteren, verbinden en subsidiëren wij. In 2022 is daarnaast de samenwerking met de provincie en gemeenten Heerlen en Maastricht gecontinueerd en vindt er een periodiek cultureel netwerkoverleg plaats met de culturele sector. Tevens dragen andere overheden en fondsen bij aan de activiteiten van de culturele partijen in de stad.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Op het gebied van duurzame accommodaties hebben we intensief afgestemd met partijen op buurt- en wijkniveau, zoals eigenaren en beheerders van gebouwen, schoolbesturen, de gebruikers/het verenigingsleven en het maatschappelijk middenveld op het gebied van sport, cultuur en welzijn. Deze afstemming was door de coronacrisis primair gericht op het in stand houden van de lokale infrastructuur.

Vanuit het gedachtegoed van de Tuinman, dat we onze openbare ruimte beheren voor en met de inwoners, is het gebruikelijk dat minimaal bij start van een project (de beginspraak), de presentatie van het ontwerp én voor start van de uitvoering, een bewonersbijeenkomst plaats vindt. Meestal worden deze bewonersbijeenkomsten gehouden in een accommodatie in de betreffende wijk.

Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Baten	8.357	9.255	10.704	1.450
Lasten	-36.450	-41.442	-40.498	944
Saldo Baten en Lasten	**-28.094**	**-32.188**	**-29.794**	**2.394**
Onttrekkingen	2.055	4.502	3.311	-1.190
Toevoegingen	-904	-1.610	-1.890	-280
Saldo Reserves	**1.151**	**2.891**	**1.421**	**-1.470**
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	**-26.942**	**-29.296**	**-28.372**	**924**

Analyse resultaat

In dit programma zijn de kapitaallasten, onderhoud, huurvergoedingen en subsidies voor alle gemeentelijke sport- en cultuuraccommodaties opgenomen. Voor wat betreft de subsidies zijn de structurele subsidies aan professionele instellingen zoals onder andere De Domijnen, Myouthic, Ecsplore en de Sportstichting betaald uit de begrote budgetten (totaal € 16 mln.). Verder zijn de structurele en incidentele subsidies aan vrijwilligersorganisaties op cultureel en sportgebied betaald (totaal € 1,4 mln.). Naast deze structurele aspecten is er incidenteel aan lesgeldsubsidies voor muziekonderwijs € 51.000 minder uitgeven dan voorzien als gevolg van lagere (particuliere) leerlingenaantallen. Glanerbrook heeft hogere opbrengsten door herstel na de corona pandemie en het beschikbaar stellen van ruimten voor opvang ontheemden. Daarentegen zijn er wel hogere onderhoudskosten aan de verouderde en uitvallende installaties. Per saldo levert dit wel een resultaat van ruim € 0,5 mln. op.

De uitvoeringskosten archeologie zijn substantieel hoger dan begroot. De aanvragen voor subsidies aan monumenten zijn fors lager dan begroot. Per saldo levert dit voor deze beide onderdelen een voordeel van € 81.000 op. Het onderhoud aan openbaar groen inclusief speel- en recreatievoorzieningen heeft op een budget van € 7,7 mln. ongeveer € 0,3 mln. minder gekost. Deels door lagere kosten, deels door hogere opbrengsten uit verkoop groen en vergoedingen voor werk voor derden en deels door het niet benutten van extra budget ter compensatie van inflatie. Per saldo heeft de uitvoering van dit programma € 0,9 mln. minder gekost dan begroot.

Wie heeft meebetaald?

Met betrekking tot de regionale en nationale topsportprogramma's in de gemeente heeft de Provincie in 2022 een deel van de eerdere bijdrage door de gemeente overgenomen, als gevolg van de gemeentelijke bezuiniging (begroting 2019). De bijdrage aan de culturele organisaties is een cofinanciering. De organisaties ontvangen ook middelen van derden – waaronder rijk, provincie en fondsen – en eigen inkomsten. Daarnaast is in 2022 een extra bijdrage van het rijk ontvangen ten behoeve van jongerencultuur ter hoogte van € 0,3 mln.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Wat hebben we niet gedaan en wat betekent dit?

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Waarde	Periode	Waarde	Periode
5. Sport, cultuur en recreatie	Niet-sporters	%	54	2020	geen actualisatie	

Gerelateerde beleidsnota's / processen

Nota Vastgoedbeheer gemeente Sittard-Geleen 2016
Omgevingsvisie Sittard-Geleen 2016
Lokaal Sportakkoord Sittard-Geleen
Toekomstvisie 2030

Gerelateerde verbonden partijen

Onroerend Goed Maatschappij "De Witse" BV

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

2.1.7 PROGRAMMA 6 SOCIAAL DOMEIN

In 2022 hebben we gewerkt aan de doelen die voortvloeien uit de Toekomstvisie 2030 en het NOVI-gebied Zuid-Limburg. Vanuit de programma's Sociaal Domein, Volksgezondheid, Onderwijs en Veiligheid stonden de doelen centraal die aan de speerpunten van positieve gezondheid(sbeleving) en een leven lang leren zijn verbonden:

Naar een positieve gezondheid(sbeleving)

- We erkennen dat gezondheid raakt aan belangrijke lokale beleidsvelden zoals de inrichting van de openbare ruimte, armoede, arbeid, onderwijs en sport en dat betekent dat we ook op die beleidsvelden gaan bijdragen aan gezondheid.
- We vinden het belangrijk dat inwoners op een prettige manier wonen en leven, met elkaar ontmoeten en helpen. En als gemeente dragen we hieraan bij.
- We zetten in op gezond en veilig opgroeien, talent ontwikkelen en meedoen, zowel op wijk- en kernniveau als gericht op het individu.
- We zetten in op een integrale aanpak van armoede die zich richt op het voorkomen (vergroten kansengelijkheid), doorbreken (werk) en het verzachten van armoede-effecten. Hiermee versterken we de financiële en sociale veerkracht
- We faciliteren en stimuleren een samenspel tussen mensen, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties.
- We stimuleren mensen - jong en oud – om te bewegen en gezond te leven. We werken hiertoe aan een aanpak die begint vóór de zwangerschap (nu niet zwanger) tot aan het zelfstandig en zelfredzaam oud worden (Zuid springt eruit/programma Trendbreuk).
- We helpen mee om kennis en innovatie in de regio in te zetten om het welzijn en de gezondheid van onze inwoners te versterken. E-health is daar een voorbeeld van.

Naar een leven lang leren

- We stimuleren inclusieve werkgelegenheid waarbij bedrijfsprocessen zodanig worden ingericht dat ook mensen met een beperking respectievelijk met een afstand tot de arbeidsmarkt hieraan kunnen deelnemen.
- We stimuleren en faciliteren inclusief onderwijs op alle niveaus; leerlingen nemen zoveel mogelijk deel aan regulier onderwijs en er zitten geen leerlingen thuis.
- We ontwikkelen activiteiten voor, door en met jongeren.

Wat hebben we gedaan om dit te bereiken?

In 2022 hebben we de integrale aanpak in het sociaal domein voortgezet waarmee we in 2020 (en eerder) waren begonnen. De taakvelden in het programma sociaal domein verbinden we aan de doelen en groeperen we in drie thema's namelijk preventie en voorliggend veld, de toegang tot voorzieningen en de maatwerkvoorzieningen vanuit de wettelijke kaders.

- *Preventie en voorliggend veld*

De gemeente wordt ermee geconfronteerd dat inwoners meer en vaker een beroep doen op voorzieningen in het Sociaal Domein. We willen deze beweging ombuigen naar de voorkant. Ook willen wij de inzet op normaliseren en demedicaliseren intensiveren. Waar begint hulp en waar eindigt deze? Ook voor het voorliggend veld is dit een adagium dat steeds belangrijker wordt. We hebben alleen ruimte om te bieden wat nodig is en dus niet wat wenselijk is.

Door de programma’s heen vinden we de inzet op preventie terug: gericht op gezondheid, talentontwikkeling, meedoen, financiële redzaamheid en veiligheid. Naast investeren in preventieve activiteiten is het nodig om te

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

investeren in de samenwerking. Daarmee vergroten we de signalerende functie binnen het netwerk en bevorderen we de efficiënte inzet van interventies. Het aantal partners in het Sociaal Domein is groot. Dat vereist een goede afstemming en samenwerking waar het activiteiten, projecten en voorzieningen betreft gericht op preventie en de ondersteuning van de meer kwetsbare inwoners. In de afgelopen jaren hebben we geïnvesteerd in het netwerk door middel van de gebiedsgerichte aanpak en casusregie. Dat blijft nodig in de komende jaren en hebben we ook in 2022 voortgezet.

- *Geleen Zuid*

In Geleen Zuid zijn we in 2021 gestart met een integrale gebiedsontwikkeling gericht op een gezonde en veilige wijk. Gemeente en ZOwonen hebben hiertoe het ambitiedocument 'Luuj Make Gelaen-Zuid, onze ambitie voor een gezond en veilig Geleen-Zuid in 2030' op- en vastgesteld als richtinggevend voor een brede integrale aanpak voor de komende 10 jaar. De komende 10 jaar wordt aan de hand van een viertal programmalijnen gewerkt aan projecten en initiatieven waarbij inwonerparticipatie voorop staat. De relatie tussen het fysieke en sociale programma maakt dat de ontwikkeling van de inwoners hand in hand gaat met de ontwikkeling van de wijk.

Talentontwikkeling, kansrijk opgroeien, participeren & leren en gezond ouder worden zijn de onderdelen van het sociale programma dat samen met het fysieke programma de wijk en de inwoners sterker maakt. Inwoners worden in een vroege fase meegenomen. Zij geven mee vorm aan de aanpak. En uitgangspunt is dat zowel de bestaande professionals in de wijk als de bewoners de ruimte en verantwoordelijkheid krijgen met elkaar te werken aan een veiliger en gezonder Geleen Zuid. Zo is in 2022 Vidar in de Wijk gestart, inmiddels zijn meer dan 50 mensen actief in de wijk met ondersteuning van een werkbegeleider. Ze werken voor en met elkaar aan een fijnere leef- en woonomgeving en aan hun eigen ontwikkeling. Via Vidar in de wijk hebben inmiddels de eerste deelnemers de weg naar betaald werk gevonden. Er lopen daarnaast een veelvoud van mooie initiatieven en projecten in de wijk, zoals de gezonde basisschool van de toekomst, de Tuinen van Zuid, het Huis van Wijk van Zuyderland, Zuidzone van het Laagland Theater etc. De Zuidkamer, een plek waar professionals en inwoners samenkomen is uitgegroeid tot een plek waar ontmoetingen plaatsvinden en die bijdraagt aan de wijksamenwerking.

Integrale programma's gericht op positieve gezondheid

- *Programma Trendbreuk Zuid-Limburg*

Het bureau Trendbreuk heeft in 2022 verder vormgegeven aan programma's rondom Kansrijke Start en gezonde scholen. Kansrijke Start kent drie vaste programma's: Nu Niet Zwanger, VoorZorg en Stevig ouderschap. Daarnaast lopen er binnen Kansrijke start nog twee pilots: de proeftuin Geboortezorg flex en Centering Zwangerschap.

- Nu Niet Zwanger ondersteunt vrouwen en mannen in een kwetsbare situatie om de regie te nemen over hun kinderwens om een onbedoelde zwangerschap te voorkomen. Het programma is in 2022 gecontinueerd en vanaf 2023 structureel gefinancierd.
- VoorZorg is een bewezen effectief programma voor jonge vrouwen die zwanger zijn van hun eerste kind en te maken hebben met een opeenstapeling van complexe problemen. Voorzorg is een structureel programma.
- Stevig Ouderschap biedt extra ondersteuning aan (aanstaande) gezinnen waar de omstandigheden moeilijker zijn dan gemiddeld, bijvoorbeeld door een belastende voorgeschiedenis of onvoldoende steun in hun omgeving. Stevig Ouderschap is een structureel programma.
- De proeftuin Geboortezorg flex is een pilot die loopt in 2021 en 2022. Hierdoor kunnen 150 gezinnen in Parkstad en Sittard-Geleen, in een kwetsbare positie, vrijstelling krijgen van de wettelijke eigen bijdrage voor kraamzorg van €4,60 per uur. Zo zijn zij verzekerd van voldoende kraamzorg tijdens de eerste 8 tot 10 dagen na de bevalling. Daarnaast ontvangen 100 kwetsbare gezinnen in deze regio

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

extra hulp van een kraamverzorgende in de eerste 6 maanden na de geboorte van de baby. De pilot wordt gemonitord.

- Centering Zwangerschap is in 2022 opgestart. Hierbij vinden de controles bij de verloskundige niet individueel maar in een groep van 8 tot 12 zwangeren met een vergelijkbare zwangerschapsduur plaats. Deze pilot wordt in 2023 voortgezet om een goed beeld te krijgen van de resultaten.

De Limburgse netwerkaanpak voor kinderen met (risico op) overgewicht en obesitas 'Kei Gezond' is een brede domeinoverstijgende aanpak, uitgaande van vertrouwen, waarin op maat gemaakte ondersteuning wordt geboden aan kinderen en gezinnen die obstakels ervaren op het gebied van een gezonde(re) leefstijl en de achterliggende beïnvloedende factoren. In 2022 zijn de eerste kinderen geïncludeerd in deze aanpak.

- *Preventieakkoord*

In 2021 is het regionale en lokale preventieakkoord opgesteld. Het programma zet in op bewegen en gezonde voeding op scholen, de Limburgse netwerkaanpak overgewicht en obesitas, rookvrije kindomgevingen, gezonde sportomgevingen, HealthyLife en het Volwassenenfonds Sport & Cultuur. De insteek is hulp te bieden daar waar het nodig is, al dan niet in de vorm van maatwerk. En is samenspraak, bijvoorbeeld met de voedselbank.

- *Preventiecoalitie gemeente en CZ*

Binnen de preventiecoalitie, een samenwerking tussen Sittard-Geleen en zorgverzekeraar CZ, is de samenwerking versterkt en hebben we de Positieve Gezondheid verder bevorderd. En dat uiteraard samen met inwoners en maatschappelijke- en zorgorganisaties. In 2022 hebben we het project Positief gezond Munstergeleen afgerond en een nieuw project opgestart: de doorontwikkeling Zelfregienetwerk Sittard-Geleen. Ook is de gemeente gestart met de ontwikkeling van de Mantelzorgtest.
Verder is inzichtelijk gemaakt hoe het totaal aan projecten heeft bijgedragen aan de doelstellingen van de preventiecoalitie: Ongezonde leefstijl verbeteren, Zo lang mogelijk Positief Gezond Thuis wonen, Zelfredzaamheid vergroten en beroep op professionele hulp verkleinen.

- *De nieuwe GGZ*

De pilots Nieuwe GGZ liepen in huisartsenpraktijk De Baandert en Munstergeleen (Hartje Dorp). Door achterstanden bij de uitvoering Wmo in 2022 is het niet gelukt om op uitvoerend niveau aan te sluiten bij de pilot. Doel van de pilot blijft hetzelfde: de juiste zorg op de juiste plek. De pilots blijven meerjarig doorlopen.

- *Gezonde Kinderopvang*

Het (door ZonMw gesubsidieerde) Project Zuid-Limburg aan de slag met Gezonde Kinderopvang is in 2022 concreet van start gegaan met een lerend netwerk voor de kinderopvangorganisaties. Doel van het lerend netwerk is kennis, ervaring en best practices delen zodat gezonde kinderopvang wordt bevorderd. Het netwerk heeft gekozen voor een thematische aanpak en een nadere uitwerking daarvan in een werkplan. Dit zal in 2023 een vervolg krijgen. In nauwe samenwerking met het lerend netwerk is ook de onderzoeker (PhD) van de Universiteit Maastricht van start gegaan met een netwerkanalyse en een onderzoek naar gezonde kinderopvang in Zuid-Limburg.

- *Jeugdgezondheidszorg 2022- 2025*

De Jeugdgezondheidszorg (1JGZ) werkt vanuit een doorgaande lijn en geharmoniseerde dienstverlening, van vóór de zwangerschap tot 18-jarigen. Het nieuwe pakket van 1JGZ is in 2022 verder geïmplementeerd.

- *Onderwijs*

Het Nationaal Programma Onderwijs en het Strategisch huisvestingsplan Onderwijs- en Kindfuncties zijn de lopende programma's die bijdragen aan onze doelstellingen met betrekking tot onderwijs.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

- *Nationaal Programma Onderwijs en coronamaatregelen*

Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is in het leven geroepen om onderwijsvertragingen in te lopen en moet leerlingen ondersteunen die het moeilijk hebben door schoolsluitingen en Corona. Het totale budget bedraagt € 8,5 miljard voor een periode van 2,5 jaar. Het leeuwendeel hiervan gaat direct naar de scholen en instellingen. Gemeenten ontvangen circa € 300 miljoen om te helpen met aanvullende programma's, begeleiding of kennisdeling. Aan onze gemeente is een bedrag van 1,5 miljoen euro toegekend. In 2022 hebben wij na overleg met het onderwijs hiervan onder andere extra schoolmaatschappelijk werk, jongerenwerk en jeugdpsychologen ingezet, bijgedragen aan extra beweging door te faciliteren in het gebruik van gymzalen, bijgedragen aan extra spelmogelijkheden en weerbaarheidstrainingen en een nieuwe lesmethode voor loopbaanoriëntatie.

In 2022 heeft de subsidieregeling Perspectief voor Jongeren vervolg gekregen. Jongeren (tot 27 jaar) konden tot duizend euro subsidie aanvragen om iets leuks te organiseren met als doel verbinding creëren na een coronapandemie. In totaal is er in 2022 11 keer gebruik gemaakt van de regeling. De regeling is geëvalueerd en er is geconcludeerd dat de regeling niet de beste manier is om jongeren te bereiken en de behoefte laag was. Er was alweer veel opgestart voor jongeren na Corona, en een subsidie aanvragen voor jongeren ligt niet voor de hand. Samen met Jongk wordt nagedacht over hoe we meer jongeren kunnen betrekken bij de gemeente.

Artist in school is een pilot op het Graaf Huyn College, die in 2022 gestart is. Theatermakers van het Laaglandtheater gaan een schooljaar lang binnen de schoolmuren van het Graaf Huyn College aan de slag met het sociaal-emotioneel welzijn van scholieren. Onderwerpen als prestatielat, faalangst, sociaal isolement, identiteit, armoede en met elkaar omgaan worden uitgediept middels ontmoetingen met leerlingen, klassen en docenten. Deze worden vervolgens samen met de jongeren vertaald naar theatrale interventies waarvan de vorm in de interactie met de doelgroep ontstaat, bijvoorbeeld in ontbijtsessies, en deze thema's bespreekbaar worden. Na afloop van de pilot zal een evaluatie volgen.

- *Talentprogramma*

In 2022 heeft het Talentprogramma van de gemeente Sittard-Geleen 'Onze gemeente hackathon' georganiseerd. Op vijf scholen in Sittard-Geleen werd voor groep 7 of 8 een hackathon georganiseerd. Tijdens deze hackathon werd door de leerlingen nagedacht wat zij graag zouden zien in de gemeente Sittard-Geleen. Elke school kwam met een voorstel dat werd gepresenteerd tijdens de finale hackathon met vijf scholen, waaruit een winnend idee werd gekozen. Het winnend idee is 'Een Natuurfestivial in Geleen'. Dit idee zal in 2023 verder worden uitgewerkt met de leerlingen en in de zomervakantie worden georganiseerd. De leerlingen worden beloond met een bezoek aan de Efteling.

- *Onderwijsachterstanden*

In samenwerking met onderwijspartners, kindpartners en Jeugdgezondheidszorg is in 2022 gewerkt aan een nieuw Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026. Door het aanbieden van voorschoolse -en vroegschoolse educatie en het subsidiëren van extra activiteiten in het onderwijs waarmee onderwijsachterstanden worden bestreden, dragen we bij aan gelijke kansen voor alle kinderen.

- *Rijke Schooldag*

In 2022 hebben onze gemeente, Stichting Kindante en MIK-PIW een lokale coalitie gevormd. Deze coalitie is in het kader van het landelijk Programma School en Omgeving geselecteerd als Voorloper Rijke Schooldag. Binnen dit driejarig programma School en Omgeving gaan lokale coalities samen met de Gelijke Kansen Alliantie kennis opbouwen, delen en onderzoek doen om te komen tot een duurzame, structurele opzet van de Rijke School-dag voor alle leerlingen in Nederland voor wie dit van belang is. Uitkomsten van het driejarig programma zijn een aantal werkzame varianten van een rijke schooldag.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Het doel van de Rijke Schooldag is het bieden van extra activiteiten rond de school gericht op een stimulerende en ondersteunende omgeving zodat elke leerling zijn talenten en vaardigheden in de volle breedte kan ontwikkelen en benutten op plekken waar de nood het hoogste is. De Gezonde Basisschool van de Toekomst is een voorbeeld van een Rijke Schooldag. Als voorloper Rijke Schooldag zijn wij in 2022 gestart met het in kaart brengen van onze bestaande varianten van de Rijke Schooldag (Talentenschool, Wereldtijd en Wereldoriëntatie Breed) en onderzoek naar mogelijkheden deze varianten uit te breiden en de Rijke Schooldag op andere locaties te introduceren. Stichting Kindante is de kartrekker van dit traject en beheert ook de bijkomende financiële middelen.

- *Vergroenen speelplaatsen*

In onze gemeente hebben we de 22 basisscholen, de 4 scholen voor speciaal (basis)onderwijs, en de 3 scholen voor voortgezet onderwijs bezocht. We hebben hen een informatiekaart aangereikt waarop we (nogmaals) hebben gewezen op de provinciale subsidieregeling voor het vergoenen van speelplaatsen. Daaraan hebben we de gemeentelijke regelingen toegevoegd die aanvullend kunnen worden ingezet. Schoolbesturen kunnen een beroep doen op de subsidieregeling afkoppelen hemelwater en de subsidieregeling klimaatadaptatie.

Het bezoeken van de school bood tevens de gelegenheid om met de directeur en eventueel de schoolbegeleider een gesprek aan te gaan over de situatie op de scholen. Bij de gesprekken kwamen verschillende onderwerpen aan bod zoals huisvesting, kansengelijkheid, armoedeaanpak, jongerenparticipatie en samenwerking met andere organisaties in het sociaal domein. De scholen wisten het persoonlijk bezoek bijzonder te waarderen en deze zullen we jaarlijks herhalen.

- *Jongerenparticipatie*

Jongk, de jongerenadviesraad voor de Westelijke Mijnstreek (12 tot 27 jaar), heeft in 2022 ongevraagd en gevraagd advies gegeven aan de gemeente Sittard-Geleen. In 2022 heeft Jongk advies gegeven over de nieuwe Verordening Jeugdhulp, de subsidieregeling Perspectief voor Jongeren en hebben ze een adviesrapport opgeleverd over de thema's Topjobs (banen voor jongeren) en Veiligheid.

- *Onderwijshuisvesting*

De huisvestingsscenario's van het concept Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs- en Kindfuncties zijn nogmaals getoetst op toekomstbestendigheid, haalbaarheid en integraliteit, en besproken met schoolbesturen en kindpartner MIK-PIW. Op basis hiervan wordt besluitvorming door College en gemeenteraad voorbereid. Ook zullen de bevindingen van het Strategisch Huisvestingsplan worden betrokken bij de besluitvorming over de Kadernota.

De huisvestingsvoorzieningen, die zijn opgenomen op het Programma voorzieningen huisvesting onderwijs 2022 (uitbreiding basisscholen 't Heuvelke, de Leeuwerik en Leyenbroek) zijn inmiddels gerealiseerd. Daarnaast heeft besluitvorming plaatsgevonden over het Programma voorzieningen huisvesting onderwijs 2023 (uitbreiding basisscholen de Kluis, de Lemborgh en Leyenbroek, verhuizing basisschool Talander en de locatie Taalwijzer van KC Sittard).

- *Unilocatie Grevenbicht-Obbicht*

Er is een voorlopig ontwerp ontwikkeld voor de Unilocatie. De financiële consequenties hiervan worden momenteel in kaart gebracht. De Raad van State heeft nog geen uitspraak gedaan in de (bodem)beroepsprocedures tegen het bestemmingsplan voor de Unilocatie. Wel heeft de Raad van State een verzoek om voorlopige voorziening afgewezen. Over de grondverwerving vinden nog steeds gesprekken plaats met enkele grondeigenaren. Na het besluit van de raad om de onteigening te starten, is alweer met twee eigenaren overeenstemming bereikt. Met een drietal eigenaren wordt nog gesproken.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Inclusie
Iedereen doet mee: een belangrijk doel in het Sociaal Domein. Met onder andere de lokale Inclusie Agenda en de aanpak van eenzaamheid droegen we ook in 2022 hieraan bij.

- *Lokale inclusie agenda (LIA)*

Samen met Commissie Sittard-Geleen Inclusief (CSGI), Werkgroep Integrale Toegankelijkheid (WIT) aangevuld met (ervarings)deskundigheid zet Sittard-Geleen mooie stappen in de uitvoering van de LIA. De focus in 2022 lag onder andere op laaggeletterdheid en begrijpelijke taal. Zo is er een adviesgroep bestaande uit medewerkers van de gemeente en (ervarings)deskundigen die teksten van de gemeente beoordelen op begrijpelijkheid. Een ander mooi voorbeeld van co-creatie is het inclusief stemmen tijdens de gemeenteraadsverkiezingen op 14,15 en 16 maart 2022. Samen met CSGI en de WIT is zalencentrum de Oase ingericht tot inclusief stembureau Plus. Zo was het stemlokaal toegankelijk, voorzien van goede looproutes, in- en uitgangen en bewegwijzering. Ook is een pilot geweest om mensen met een visuele beperking zelfstandig te laten stemmen. De braillelijst, soundbox en/of een stemmal zijn ingezette hulpmiddelen. Tot slot is er veel tijd en aandacht uitgegaan naar bewustwording. Denk aan het ervaringsparcours, themasessie voor raadsleden en het posten van verschillende berichten.

- *Eenzaamheid*

In 2022 heeft de structurele samenwerking op het vlak van eenzaamheid, in de vorm van de coalitie 'Een tegen eenzaamheid', een gezamenlijk vervolg gekregen. De partners hebben in 2022 samen een programma aanpak 2023-2024 opgesteld waarin doelen en concrete acties voor 2023 zijn opgenomen. Eind 2022 is de coalitie versterkt door toetreding van Zuyderland als partner.
De verbinding tussen de partners van de lokale coalitie is versterkt op het gebied van eenzaamheid door onder andere:

- Aanbod is naast elkaar gelegd en deels samen aangeboden
- Er is aandacht geweest voor het signaleren van eenzaamheid door professionals en er is een deskundigheidsbevordering voor vrijwilligers ontwikkeld gericht op het signaleren van eenzaamheid.
- Op initiatief van de lokale coalitie is een contactpunt eenzaamheid opgericht.
- Er is veel inzet geweest gericht op zichtbaarheid en bewustwording (ten minste 1x per maand communicatie uiting, deelname week tegen de eenzaamheid, bussencampagne gedurende de kerstperiode).

In 2022 is hierdoor het aantal vragen en verwijzingen ten opzichte van 2021 meer dan verdubbeld (van 35 naar 81).

- *Maatschappelijke opvang (MO)*

In 2022 is de ontwikkeling van de MO 2.0 daadwerkelijk ingezet. Een aantal decentrale plekken zijn gevonden om daklozen op te vangen via "trajectplekken". Dit zijn plekken waar men 3 maanden kan verblijven om vervolgens door te stromen naar een reguliere woonplek. Het is in 2022 nog niet gelukt om de volledige omvorming te realiseren, waardoor de ontwikkeling in 2023 verder gaat. De ontwikkeling die is ingezet, past bij de later landelijk gepubliceerde agenda rondom de aanpak tegen dakloosheid.

- *Zorg en Veiligheid*

Het landelijk omgevingsbeeld schetst een verdere verandering van onze maatschappij. Zo daalt het vertrouwen in politiek en overheid, verscherpen maatschappelijke tegenstellingen en neemt de maatschappelijke onrust toe. Deze omstandigheden vormen een voedingsbodem voor polarisatie, radicalisering en extremisme. Hier vormt preventie vanuit het voorliggend veld een schakel in het tegengaan ervan. Al meerdere jaren ontvangen wij subsidie (Versterkingsgelden) van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) voor preventieve activiteiten op het thema radicalisering en extremisme. Deze activiteiten worden uitgevoerd door Partners in Welzijn. Hierbij wordt nauw bewaakt wanneer nog sprake is van preventie en wanneer de Zorg- en

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Veiligheidsketen het overneemt. Het gaat om het herkennen van vroege signalen en het tijdig bieden van ondersteuning waardoor de persoonlijke en sociale omstandigheden verbeteren, personen weerbaar worden en alternatieve keuzes kunnen maken.

Doordat onze maatschappij verandert, wordt er ook steeds meer gevraagd van jongeren en zien we een toename van jeugdigen die op meerdere leefgebieden in de knel komen. Deze kwetsbare jongeren lopen een risico om betrokken te worden bij vormen van criminaliteit. Vanuit onze verantwoordelijkheid voor het welzijn van jeugdigen bieden we kinderen, jongeren, jongvolwassenen en hun gezinnen perspectief en handvatten, zodat zij tijdig de benodigde ondersteuning krijgen, weerbaar zijn en criminaliteit geen optie is. Jongerenwerk en jeugd- en gezinswerk vormen dan ook een belangrijke schakel bij het tegengaan van ondermijning. Zij richten zich op het verbeteren van de persoonlijke en sociale omstandigheden die in samenhang een voedingsbodem voor ondermijning vormen en werken daarbij (onder meer) samen met partners in het onderwijs. Andere voorbeelden waarbij wij bijdragen aan preventie zijn armoedebestrijding, het bevorderen van kansengelijkheid en schuldhulpverlening.

De taken en verantwoordelijkheden van de gemeente op het snijvlak van zorg en veiligheid blijven dus groeien. In het jaar 2022 hebben we naast de intensieve aanpak van dossiers op 'het snijvlak' van zorg en veiligheid, ook ingespeeld op ontwikkelingen.
Vanuit het gedeeld portefeuillehouderschap (zorg en veiligheid) hebben we in 2022 gewerkt aan de volgende thema's:

- Nazorg ex-gedetineerden
- Personen met verward gedrag
- Geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA)
- Radicalisering
- Jeugdige Ondermijners
- Skaeve Huse

Voor een inhoudelijke uitwerking van deze thema's verwijzen we naar programmablad 1: Veiligheid.

- *Jongerenparticipatie*

The Breakfast Club (BFC) is een jongerennetwerk met als doel het bieden van een platform voor- en door jongeren, zodat jeugdigen in Sittard-Geleen kunnen experimenteren, leren en genieten van de mogelijkheden die voortkomen uit dit netwerk. Dit jongerennetwerk vindt het belangrijk om een omgeving aan te bieden voor jongeren waarin iedereen zich veilig voelt en waar ruimte is om zichzelf te ontwikkelen op het gebied van cultuur en maatschappij. The Breakfast Club ziet dat er een overvloed is aan creatief talent, echter ontbreekt het aan een centraal platform om dit talent bij elkaar te brengen. The Breakfast Club speelt in op deze behoefte om een plek te creëren voor creatief talent in de voormalige Petrusschool in Sittard. Vanuit de SPUK-gelden jongerencultuur 2022 is hiervoor een subsidie verleend.

- *Afwegingskader Wonen-zorg*

We streven naar een gevarieerd zorg- en dienstenaanbod in de centra en in de wijken en een goede spreiding van woonzorgvormen en bijzondere doelgroepen. Ook vinden we het belangrijk om aanvragen voor woonzorginitiatieven uniform en duurzaam te beoordelen. Om initiatieven goed te kunnen beoordelen hebben wij in 2022 een afwegingskader voor woonzorginitiatieven ontwikkeld. Het afwegingskader wonen-zorg maakt deel uit van een integrale afweging en het besluit over de wenselijkheid van een initiatief.

De toegang tot voorzieningen

- *Integrale dienstverlening*

De inwoner die zich meldt voor ondersteuning wordt geholpen, ongeacht waar hij zich meldt: elk loket is het juiste loket. Dat betekent dat de expertise van de professional 'aan het loket' breed genoeg moet zijn om de

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

vraag van de inwoner te verkennen, om aan de achterkant de ondersteuning te organiseren die nodig is maar ook aan te sluiten bij de behoefte van de inwoner. Een brede kennis van het Sociaal Domein en het voorliggend veld is daarvoor nodig. In 2022 is hierin geïnvesteerd.

Een van de ambities binnen het brede sociale domein is de ontwikkeling van de integrale dienstverlening van de gemeentelijke uitvoeringsteams. Het gedachtengoed van positieve gezondheid waarmee we vooral de (veer)kracht van de inwoner versterken, staat daarin centraal. Dat in combinatie met de methodiek van de 'omgekeerde toets' waarmee de vraag van de inwoner en het effect van de ondersteuning leidend zijn voor het toepassen van de wettelijke mogelijkheden.
In 2022 hebben we wederom grote stappen gezet in de methodiek van de Omgekeerde toets. Binnen het hele sociale domein (de Jeugdwet, de Wmo en de Participatiewet, leren en jongeren) zijn intern ambassadeurs aangesteld die de scholing verzorgen voor nieuwe medewerkers. Ook organiseren zij casus-overleggen wanneer een domeinoverstijgende aanpak gewenst is. Met de omgekeerde toets wordt beoordeeld wat het beoogde effect is op de lange termijn. Er wordt gekeken naar wat écht nodig is en een oplossing op maat gezocht.

In 2022 hebben we POK-middelen (Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslagen) ontvangen voor de versterking van de dienstverlening aan mensen in kwetsbare posities door de lokale overheid. Een van de doelen van de zogenoemde 'POK-middelen' is dat inwoners sneller en makkelijker toegang hebben tot voorzieningen en niet langer verdwalen tussen uitvoeringsinstanties. Binnen onze gemeente hebben we deze middelen ingezet voor vier projecten/activiteiten:
1. Inbedding pilotproject "integrale dienstverlening jongerenloket"
2. Versterking van de ketenzorg bij GIA-meldingen (Geweld in afhankelijkheidsrelaties)
3. Intensivering van de ondersteuning tussen ouders en zorgaanbieders
4. Versterking organiserend en lerend vermogen gebiedsteams en regieteams.

- *Digitale dienstverlening*
- In 2022 is het regiesysteem, waarmee de regiefunctie naar burgers met een begeleidings- of zorgvraag digitaal wordt ondersteund, aanbesteed en gegund. Het project is gestart en zal medio mei 2023 geïmplementeerd worden.
- Bij Vidar is een omvangrijk ICT-project gestart; een systeem waarmee de gehele bedrijfsvoering wordt ondersteund (Business Centraal)
- Om dienstverlening digitaal dichter bij de burger te brengen zijn digitale formulieren ingericht waardoor burgers digitaal en laagdrempelig aanvragen voor een uitkering of tegemoetkoming kunnen aanvragen.
- De inzet van de technologie waarmee administratieve processen geheel geautomatiseerd worden afgehandeld is uitgebreid. Hierdoor kunnen bv frequenter en daarmee sneller betalingen worden verricht aan inwoners.
- Ten aanzien van sturing op de bedrijfsvoering zijn de ontwikkelde dashboards verder uitgebreid met indicatoren.

- *Toezicht en handhaving Sociaal Domein*

In 2022 hebben we gewerkt aan een integrale leidraad voor toezicht en handhaving in het Sociaal Domein. Dit is nog niet afgerond en gaat verder in 2023. Toezicht en handhaving gaan hand in hand met de relatie die de gemeente met haar inwoners heeft, de transparantie van handelen en de grondhouding ten opzichte van onze inwoners. Om recht te doen aan beide thema's die nauw met elkaar samenhangen; de wettelijke taken inclusief handhaving én de relatie met inwoners, is meer tijd nodig dan verwacht.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

- *Maatwerkvoorzieningen vanuit de wettelijke kaders*

Ons uitgangspunt is altijd: lichte zorg waar mogelijk, zwaar waar nodig. Dit betekent soms dat versterken en voorkomen (preventie) niet voldoende is of niet mogelijk. Voor die inwoners zetten we individuele ondersteuning in vanuit de Jeugdwet, de Wmo, de Participatiewet, Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en de wet Inburgering.

Het inzetten van enkelvoudige individuele ondersteuning kan het antwoord op de vraag van de inwoner zijn. Indien nodig zetten we meerdere voorzieningen in of een mix van maatwerk-voorzieningen en inzet uit het voorliggende veld als dat het beste past. Hieronder leggen we per wet uit waar in 2022 aan is gewerkt.

Jeugdwet

- *Transformatieplan jeugdwet*

Jeugdhulp moet goed, snel en betaalbaar zijn. Zover zijn we nog niet. We zien dat jeugdigen langer dan voorheen gebruik maken van zorg en dat de kosten per jeugdige zijn gestegen. Om dit te verbeteren zijn we met de andere gemeenten in Zuid-Limburg gestart met de uitvoering van het Transformatieplan Jeugd Zuid-Limburg. Samen met inwoners, zorgaanbieders en partners in het sociaal domein hebben we in 2022 vormgegeven aan nieuwe inkoopcontracten. Een belangrijke wijziging t.o.v. voorgaande jaren betreft de contractering van een beperkter aantal zorgaanbieders. Het uitgangspunt dat de regio daarbij hanteert, is zoveel mogelijk regionaal samenwerken met waar mogelijk ruimte voor lokale invulling. Zo blijft de toegang tot de jeugdhulp een lokale verantwoordelijkheid.

- *Jeugdbudget*

VWS en de VNG hebben meer tijd nodig om financiële afspraken te maken over de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd. In de Hervormingsagenda Jeugd staan maatregelen om de jeugdzorg te verbeteren en de kosten te verlagen. Tijdens het Kamerdebat over de jeugdzorgbegroting van Volksgezondheid, Welzijn en Sport op 21 november zei staatssecretaris Van Ooijen dat hij 'alles op alles' ging zetten om voor de kerst met de VNG tot een akkoord te komen over de hervormingsagenda. Het is echter niet gelukt om het eens te worden over de financiering van de jeugdzorg. Het gaat dan vooral om de vraag wie financieel verantwoordelijk is als de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd niet zorgt voor de verwachte besparingen. Van Ooijen gaat ervan uit dat het geplande budget voldoet. Maar de VNG wil garanties dat het Rijk bijspringt als de gemeenten toch weer meer geld kwijt zijn aan jeugdzorg, ondanks hun inspanningen om de kosten te beperken. Daarover wil de staatssecretaris nog 'heldere en evenwichtige afspraken' maken met de VNG.

- *Lokale aanpak jeugdwet*

In 2022 is hard gewerkt aan de meerjaren-aanpak. Deze is bedoeld om meer grip te krijgen op de verschillende toegangen voor Jeugdhulp (gemeente, artsen en gecertificeerde instellingen in de gedwongen hulpverlening), de samenwerking met aanbieders te verstevigen, de betrokkenheid van ouders te vergroten, meer sturing te geven aan de bedrijfsvoering (datagestuurd), zelf hulpverlening te starten door de toegang en nieuw beleid te ontwikkelen. Dit met de gedachte dat we betere jeugdhulp kunnen leveren tegen uiteindelijk lagere kosten. Veel maatregelen zijn in 2022 reeds gerealiseerd wat heeft geresulteerd in een forse besparing op het jeugdhulpbudget en daarmee de taakstelling van € 800.000 ruim is gerealiseerd. Deze ontwikkeling wordt voortgezet in 2023.

- *Leerlingenvervoer*

Leerlingenvervoer wordt vaak gekoppeld aan busvervoer, terwijl ook een kilometervergoeding (voor fiets of auto) en OV-vergoeding tot de mogelijkheden behoren. Conform de nieuwe verordening wordt in overleg met ouders en jeugdigen meer gekeken naar de eigen mogelijkheden en zelfredzaamheid van de jeugdigen en indien dat niet haalbaar is, dan pas busvervoer in te zetten. Dit is niet alleen maatschappelijk wenselijk maar inmiddels ook een praktische noodzaak. Ook in de vervoerssector is sprake van personeelskrapte waardoor

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

uitbreiding van het busvervoer op dit moment niet haalbaar is. Daarnaast is goed merkbaar dat het aantal jeugdige statushouders en ontheemden uit de Oekraïne, dat een beroep doet op leerlingenvervoer, groeit.

Wmo

- *Wmo, de vraag naar maatwerkvoorzieningen*

Het aantal cliënten met een maatwerkvoorziening is in 2022 redelijk stabiel gebleven. Echter de vraag is complexer geworden. De gevolgen van het langer thuis wonen en de dubbele vergrijzing zijn ook in 2022 zichtbaarder geworden. Er zijn in 2022 bijvoorbeeld meer woonunits geplaatst en er hebben meer complexe woningaanpassingen plaatsgevonden. Ook de personeelstekorten zijn voelbaar. Er waren en zijn nog steeds lange wachttijden bij de huishoudelijke ondersteuning. Er heeft in 2022 zelfs een opnamestop plaatsgevonden bij de grootste aanbieder. Voor de toename naar huishoudelijke ondersteuning ligt de oorzaak nog steeds mede bij het abonnementstarief. Ook de extramuralisering (scheiden wonen en zorg) van de Wet Langdurige Zorg (Wlz) heeft gevolgen voor de Wmo. Hierdoor huren meer ouderen vaker en langer zelfstandig. Dit betekende in 2022 voor de Wmo meer aanvragen voor maatwerkvoorzieningen, woningaanpassingen en vervoer. We zien daarentegen wel een grotere groep die naar de Wlz GGZ is gegaan en daardoor niet meer via de Wmo zorg ontvangt.

- *Lagere verzilvering*

De effecten van de coronacrisis zijn na het eerste kwartaal van 2022 pas afgenomen. Dit heeft invloed gehad op het aantal verzilverde indicaties in 2022. Ook het personeelstekort bij zorgaanbieders heeft bijgedragen aan minder verzilvering. De lage verzilvering (huishoudelijke ondersteuning 86%; begeleiding 75%) heeft tot een overschot op de begroting van 2022 geleid. Een andere oorzaak van dit overschot is positief: de overgang van arrangementen naar daadwerkelijk ingezette uren.

- *Wachtlijsten*

De wachtlijsten voor de Wmo waren in 2022 zeer lang en liepen op tot 14 weken. Daarom zijn er maatregelen genomen om de wachtlijst in te lopen. Er is bijvoorbeeld extra personeel aangenomen en de focus heeft sec gelegen op de primaire taak. Er hebben bijvoorbeeld maar in beperkte mate externe overleggen plaatsgevonden en er is minder heronderzoek gedaan. Eind 2022 was de wachtlijst weer binnen de wettelijke termijn van 6 weken (tot aan het eerste gesprek).

- *Overige ontwikkelingen*

Per 1 januari 2022 werd het contract huishoudelijke ondersteuning met twee jaar verlengd. Dat heeft geleid tot het vaststellen van een nieuwe reële kostprijs die met terugwerkende kracht per 2022 in werking is getreden. Verder heeft de voorbereiding voor de nieuwe aanbesteding trapliften plaatsgevonden. Hierbij heeft de nadruk nog meer gelegen op innovatie en de bouwkundige veiligheidsaspecten. Bij de inzet van sociaal medische advisering (SMA) door de GGD is het personeelstekort ook merkbaar geweest. In 2022 waren er te weinig artsen, waardoor er lange wachttijden ontstonden voor advisering. Klanten van de Wmo moesten daardoor vaak nog langer wachten op een maatwerkvoorziening.

- *Wmo begeleiding, dagbesteding en beschermd wonen.*

In 2022 zijn de nieuwe contracten van de maatwerkvoorziening begeleiding en dagbesteding (inclusief reëel tarief) gestart. Door het oude contract waar nodig nog tot en met maart te laten doorlopen, hebben alle cliënten een zachte landing gehad. Met de nieuwe inkoop dragen we de visie van Commissie Dannenberg uit: we scheiden wonen en zorg en creëren snel op- en afschalen vanuit ambulante zorg. We streven kwalitatief goede zorg en ondersteuning voor inwoners na; dichtbij en gericht op het vergroten van zelfredzaamheid. We zijn meer gaan monitoren en sturen op resultaat, kwaliteit en op betaalbaarheid. We hanteren nu de P x Q-systematiek (prijs maal volume: de aanbieder krijgt betaalt op basis van het aantal producten dat hij levert), op basis van een nieuw ontwikkeld normenkader.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

De nieuwe inkoop heeft geleid tot vermindering van hoofdaanbieders en hierdoor kunnen we het partnerschap beter vormgeven. In 2022 zijn we hiermee gestart, door het organiseren van ontwikkeltafels. Gezien de toekomstige ontwikkelingen, zoals personeelstekorten, onderzoeken we samen andere manieren van begeleiding. Er heeft bijvoorbeeld een innovatiemarkt plaatsgevonden waarbij we in gesprek zijn gegaan met partners over de inzet van eHealth en digitale middelen in de begeleiding.
We constateren echter wel een verhoging van het aantal onderaannemers, omdat de eisen hiervoor niet zijn aangepast. De hoofdaannemer is eindverantwoordelijk voor de onderaannemers. In 2022 zijn we daarom sterker gaan sturen op de verantwoordelijkheden van de hoofdaannemer.

De beschermd wonen taken waren, voor reeds bestaande cliënten, in 2022 nog een verantwoordelijkheid van de centrumgemeente Maastricht. Vooruitlopend op de landelijke financiële decentralisatie hebben we in 2022 aan de totale ontvlechting met Maastricht gewerkt. Dit betekent dat eind 2022 alle beschermd wonen cliënten naar de Westelijke Mijnstreek zijn overgezet. In 2022 zijn afspraken gemaakt met zowel gemeente Maastricht (over de verdeling van de middelen), als met de gemeenten Stein en Beek (op inhoud en over de verdeling van middelen).

- *Participatie en Bestaanszekerheid*

2022 is een bewogen jaar geweest. Zowel voor wat betreft de bestaanszekerheid, de participatiemogelijkheden van onze inwoners en de personele vraag van werkgevers hebben we in de dienstverlening alle zeilen bijgezet. De hoge energierekening en het koopkrachtverlies heeft voor veel inwoners, niet alleen voor de uitkeringsgerechtigheden met het laagste inkomen, tot zorg en onzekerheden geleid. De bestaanszekerheid hebben we ondersteund met de mogelijkheden die ons ter beschikking staan. De belangrijkste pijlers hierbij zijn inkomensondersteuning, zoals de energietoeslag en aanvullende bijzondere bijstand, vroegsignalering en de schuldhulpverlening waar nodig en daarnaast de samenwerking met onze maatschappelijke partners. Zij zijn de ogen en oren in de buurt, we hebben elkaar nodig om te kunnen ondersteunen waar mogelijk en nodig.

Daarnaast hebben we in 2022 de nog steeds voortdurende krapte op de arbeidsmarkt gezien. Een krapte en een mismatch tussen vraag en aanbod van werk die wij weliswaar niet kunnen oplossen maar die wel kansen bood aan inwoners die de stap naar werk konden zetten. Daar zetten we de dienstverlening van Vidar dan ook voor in, zowel in de ondersteuning van inwoners als van bedrijven die een stap naar inclusief werkgeverschap willen zetten.

- *Vidar: participatie en talentontwikkeling*

In 2022 zagen we dat de groep mensen die (nog) niet werkt, een steeds langere weg naar werk heeft af te leggen. De dienstverlening van Vidar past zich aan, aan de behoefte van de inwoners die ons nodig hebben. En dat betekent dat laagdrempelige manieren om mee te doen en te ontwikkelen steeds belangrijker worden.

Wat is onder meer gerealiseerd in 2022:

• De samenwerking met het onderwijs, Vista, is verder versterkt.

- Vista verzorgt, in huis bij Vidar, het aanbod aan taalonderwijs gericht op de vereiste taalvaardigheid van de deelnemers.
- De leerwerklijnen gericht op logistiek, catering en techniek zijn ingezet om deelnemers de eerste stappen in de ontwikkeling of in het behoud van werkvaardigheden te leren. De deelnemers hebben certificaten behaald voor de geleerde vaardigheden die hen ondersteunen in hun verdere leren en werken.

• Met 'Vidar Loont' en 'Vidar aan de slag' hebben we kandidaten en werkgevers kunnen faciliteren doordat nu de brede groep kandidaten kan werken via een dienstverband, detachering of uitzendconstructie. Zo bieden we werkgevers een laagdrempelige mogelijkheid aan om kandidaten te laten starten op een werkplek.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

- Via *Vidar in de wijk* in Sittard-Noord en Geleen-Zuid zijn (uitkeringsgerechtigde) inwoners die een langere weg naar werk te gaan hebben, ondersteund bij participatie in hun eigen leefomgeving.
- De sociale coöperatie Vidi heeft in het 1e kwartaal van 2022 zijn deuren geopend. Deelnemers met een wens tot zelfstandig ondernemerschap werken hier aan hun vaardigheden en kunnen hun bedrijf in een veilige omgeving opstarten.
- Nieuwe leer-/werkprojecten zoals het buddyproject met Zuyderland Thuishulp om nieuwe medewerkers vanuit Vidar al werkend op te leiden naar een betaalde baan en contract bij Zuyderland Thuishulp.
- Om inwoners te laten ontdekken welke kansen er zijn op de arbeidsmarkt zijn meerdere rondleidingen georganiseerd vanuit 'Vidar biedt kansen' en 'Kom'mit on tour'. Een belangrijke ervaring voor de deelnemers en de kans voor werkgevers om kennis kunnen maken met mogelijk nieuwe medewerkers.
- De inzet van 'Ik ben Harrie-trainingen (Hulpvaardig, Alert, Rustig, Realistisch, Instruerend, Eerlijk) voor medewerkers van bedrijven waar inwoners aan het werk gaan die ondersteuning tijdens het werk nodig hebben. Zo krijgen zij handvatten om hun nieuwe collega op een waardevolle manier te ontvangen en op weg te helpen.

- *Samenwerking participatie*

We richten ons op de inwoners van de Westelijke Mijnstreek en zijn onderdeel van (eu)regionale arbeidsmarkt in Zuid-Limburg. Met de partners in Zuid-Limburg (onderwijs, werkgevers- en werknemersorganisatie en het UWV) werken we aan een samenhangende aanpak op het gebied van arbeidsmarkt en onderwijs. Daar komen de Zuid-Limburgse scholingsaanpak en de werkzoekenden – en werkgeversdienstverlening in samen. De middelen die het Rijk via de steunpakketten aan de arbeidsmarktregio beschikbaar heeft gesteld, dragen hieraan bij.

- In 2022 is door het regionaal mobiliteitsteam, onder regie van Sittard-Geleen, verder gewerkt aan de mobiliteitsopgaven die werkzoekenden en bedrijven hebben en investeren we in duurzaam werk door te werken aan kennis en kunde van medewerkers.
- Binnen de twee Servicepunten Grensoverschrijdende Arbeidsmarkt (SGA) werken we samen met het UWV en de werkgeversservicepunten met aan de Belgische kant de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleidingen (VDAB) en de Arbeitsagentur aan de Duitse zijde.
- In 2022 is verder gewerkt aan de doorontwikkeling van het Werkcentrum Zuid-Limburg. De activiteiten van het regionale mobiliteitsteam voeren we uit onder de vlag van het Werkcentrum.

- *Bestaanszekerheid*

2022 werd gedomineerd door de zorgen van onze inwoners over de hoge energiekosten en het daarmee samenhangende koopkrachtverlies en het verlies van evenwicht tussen uitgaven en inkomsten. De inkomensondersteuning zoals het verstrekken van energietoeslagen vroeg om voorrang in de uitvoering en legde een aanzienlijk beslag op de uitvoeringscapaciteit van de organisatie. We konden een groot aantal huishoudens ondersteunen en wisten tegelijkertijd dat we niet iedereen konden bereiken of op maat hulp konden bieden. Dat heeft geleid tot de voorbereiding van een uitgebreidere maatwerkregeling die we vanaf 2023 konden inzetten.

Een gedegen communicatie aanpak en samenwerking met onze partners, maatschappelijke organisaties en werkgevers, heeft ervoor gezorgd dat we in 2022 meer dan 6.000 huishoudens hebben kunnen ondersteunen die de weg niet eerder naar de gemeente vonden.

Ook het bereik van de regeling Samen voor alle kinderen is enorm vergroot waardoor er aan veel meer kinderen die onder de armoedegrens leven sportlessen, schoolspullen, een fiets of iets anders is vergoed. Dit door de inzet van persoonlijke ondersteuningsgesprekken voor inwoners met een Participatiewet-uitkering waarbij er breed is gekeken naar wat nodig is.
Daarnaast hebben scholen budget ontvangen zodat zij hun leerlingen kunnen ondersteunen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

- *Kinderopvangtoeslagaffaire*

In 2022 speelt de Kinderopvangtoeslag affaire nog steeds een grote rol in het leven van gedupeerden, volwassenen als ook de kinderen. Zij ontvangen intensieve begeleiding, gericht op het compenseren van hun geleden schade als ook de inzet van hulpverlening waar nodig.

- *Schuldhulpverlening*

Naast de inzet op schuldhulpverlening en- sanering hebben we in 2022 verder ingezet op de in 2021 gestarte aanpak rondom vroegsignalering. Met deze aanpak richten we ons op financiële redzaamheid en geven we prioriteit aan huishoudens met kinderen en jongeren. We kiezen hier voor een persoonlijke benadering met een huisbezoek.

Ondanks de gestegen energiekosten, het koopkrachtverlies en het toenemende aantal huishoudens met betaalproblemen zien we geen toename in hulpvragen en vroege signalen. We blijven alert in de aanpak. Mogelijk dat er sprake is van een uitgesteld effect omdat mensen eerst hun reserves of netwerk aanspreken. Daarnaast hebben de dempende maatregelen (landelijk en lokaal) hun werking.

Het project Schuldvrij is eind 2022 gestart, hiermee worden 20 jongeren ondersteund op weg naar een schuldvrije start. Het jongerenloket werkt hierin samen met de Kredietbank Limburg.

- *Inburgering*

De Wet inburgering is per 1 januari 2022 in werking getreden. Daarmee is de regie op de inburgeringstrajecten weer terug bij de gemeenten. Het leren van de taal en de integratie in de Nederlandse samenleving vereist actieve deelname aan die samenleving, het doel van de wet is inburgeraars zo snel mogelijk te laten participeren in onze maatschappij.
Wat is onder meer gerealiseerd in 2022:

- Intensivering van de samenwerking met maatschappelijke partners en werkgevers. Bijvoorbeeld de samenwerking met Vluchtelingenwerk, zij geven uitvoering aan diverse inburgeringsonderdelen
- Taaltrajecten - ofwel de drie 'leerroutes' onder de WI21 – hebben we regionaal ingekocht en worden uitgevoerd door Vista College.
- Inburgering is ingepast in de dienstverlening van Vidar door te werken met gespecialiseerde medewerkers 'regisseurs inburgering'. Zij zijn vanaf het begin van de inburgering het vaste aanspreekpunt voor inburgeraars en begeleiden hen tot het einde van de inburgering.
- We hebben een taalcafé opgestart op locatie van Vidar.
- Een aanpak opgezet om participatie in combinatie met taal beter op elkaar af te stemmen.
- We werken aan de deskundigheidsbevordering van medewerkers door deelname aan landelijke bijeenkomsten en netwerkdagen

Vanaf maart 2022 stroomden de eerste 'nieuwe' inburgeraars in. Gaandeweg merkten we – dit hadden we vooraf ook al voorzien – dat de intensiteit van de inburgering hoog is en het lastig is om de verschillende onderdelen goed op elkaar aan te laten sluiten. Bijv. de lesrooster voor taal in relatie tot andere verplichte activiteiten en kinderopvang in relatie tot wisselende roosters. Daarnaast is een groot aantal partijen betrokken bij deze doelgroep. Dit vraagt om een gecoördineerde afstemming en lokale ketenaanpak. We kunnen stellen dat in 2022 is afgetast hoe we dit het beste vormgeven. Inmiddels lopen er diverse acties om hierin te groeien en van elkaar te leren.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Wie en/of wat hadden we daarvoor nodig?

Inwoners, mantelzorgers, vrijwilligers en professionals zorgen er samen voor dat (kwetsbare) mensen die tijdelijk of voor een langere periode ondersteuning nodig hebben, deze zoveel mogelijk op maat krijgen, passend bij hun mogelijkheden en specifieke situatie. De professionals zijn werkzaam bij gesubsidieerde maatschappelijke partijen, zorgaanbieders, huisartsen, onderwijs, (woning)coöperaties, zorgverzekeraar en werkgevers. Daarnaast is er een samenwerking met publieke partijen via de gemeenschappelijke regelingen, samenwerkingsverbanden Westelijke Mijnstreek, Arbeidsmarktregio Zuid-Limburg en met de gemeente Maastricht voor de inkoop jeugdzorg in Zuid-Limburg en de daarbij horende financiële administratie. Op het vlak van gezondheidsbeleving worden samen met Rijk, Provincie, Zorgverzekeraars en GGD/programmabureau Trendbreuk projecten uitgevoerd. Om de ambities op onderwijsgebied waar te maken vindt frequent overleg met de partijen in het onderwijsveld plaats. De Wmo-Raad, jongerencliëntenraad, Sociaal Overleg en Wsw-Raad geven gevraagd en ongevraagd advies aan de gemeente Sittard-Geleen op de ontwikkelingen binnen de Wmo, Jeugdwet, Participatiewet of schuldhulpverlening.

Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Baten	60.970	47.990	58.023	10.033
Lasten	-176.448	-177.783	-179.946	-2.163
Saldo Baten en Lasten	**-115.478**	**-129.793**	**-121.923**	**7.870**
Onttrekkingen	1.116	1.521	1.219	-302
Toevoegingen	-747	-1.084	-2.204	-1.120
Saldo Reserves	**368**	**437**	**-985**	**-1.422**
6 SOCIAAL DOMEIN	**-115.110**	**-129.356**	**-122.908**	**6.448**

Analyse resultaat

Het Sociaal Domein kent een breed takenpakket op het vlak van de Wmo, Jeugd- en Participatiewet, de wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs) en de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). De bijgestelde budgetten zijn in 2022 door de raad via de programmarapportage diverse budgetten bijgesteld. De baten zijn gedaald door een afname in de BUIG middelen. De lage werkloosheidscijfers zijn onder andere redenen voor het Rijk om het budget voor de verstrekking van uitkeringen aan te passen. Daarnaast is het budget van beschermd wonen bijgesteld. Centrumgemeenten blijven tot minimaal 2024 verantwoordelijk voor beschermd wonen. Eerdere invoering van het zogeheten woonplaatsbeginsel en het daarmee samenhangende nieuwe financieel verdeelmodel blijkt landelijk niet haalbaar. Een groot deel van de baten en lasten komen hierdoor in 2022 voor rekening van de centrumgemeente Maastricht.

Het jaar 2022 sluit het Sociaal Domein met een positief resultaat af. Gedurende het jaar zijn er nieuwe taken richting de gemeenten gekomen voor de noodopvang van Oekraïners. Hiervoor heeft de gemeente Sittard-Geleen extra baten gekregen en dit is de belangrijkste reden dat de baten in de jaarrekening hoger liggen dan in de begroting. Hiertegenover staan ook extra lasten voor de noodopvang. Daarnaast heeft het langer thuis wonen, wat volgt uit het rijksbeleid, een hoger gebruik van de woonvoorzieningen tot gevolg. Het plaatsen van meer woonunits om thuis de zorg aan hulpbehoevende inwoners te kunnen leveren is toegenomen. Bij huishoudelijke hulp en begeleiding hebben wij te maken met lagere lasten door een personeelstekort in de sector en het hoge ziekteverzuim bij de zorgaanbieders (10%-17%). Door sturing op de toekenning van arrangementen liggen de lasten jeugd lager dan begroot. De krapte op de arbeidsmarkt zorgt ervoor dat minder huishoudens zijn aangewezen op een uitkering en resulteert in lagere lasten. De belangrijkste verklaring voor het resultaat op reserves is de tegemoetkoming energielasten. In december is door de gemeenteraad geld beschikbaar gesteld voor de maatschappelijke instellingen in de jaren 2022 en 2023. Het bedrag dat in 2022 resteerde is via een verplichtingenreserve beschikbaar gesteld voor 2023.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Wie heeft mee betaald?

Het brede Sociaal Domein inclusief volksgezondheid en onderwijs bevat allemaal wettelijke taken welke gefinancierd worden door het Rijk via het gemeentefonds en de gebundelde uitkering (BUIG). Het rijk heeft middelen beschikbaar gesteld aan de gemeenten om de inwoners met een laag inkomen te ondersteunen met een energietoeslag. De zorgverzekeraar is medefinancier voor enkele pilots op het vlak van preventie. Voor Zuid-Limburgse aanpak van de arbeidsmarkt is de provincie en het rijk co-financier. Op het gebied van onderwijshuisvesting komt een aantal voorzieningen – voornamelijk nieuwbouw en uitbreiding – voor rekening van de gemeente.

Andere voorzieningen zoals het onderhoud, aanpassingen en exploitatie van bestaande schoolgebouwen komen voor rekening van schoolbesturen. Daarnaast worden enkele diensten verzorgd voor buurgemeenten die gefactureerd worden. Ook ontvangen wij van inwoners een beperkte eigen bijdrage voor Wmo en leerlingenvervoer. De huur / vaste lasten compensatie voor gemeenschapsaccommodaties is gefinancierd uit de lokale corona-middelen (waarvoor deels voor buurt- en dorpshuizen een rijksbijdrage is ontvangen).

Wat hebben we niet gedaan en wat betekent dit?

De in de programmabegroting omschreven werkzaamheden, acties en ontwikkelingen zijn in 2022 uitgevoerd en worden in 2023 voortgezet.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Waarde	Periode	Waarde	Periode
6. Sociaal Domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar	780,5	2020	787,3	2021
	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1	2020	1	2021
	Kinderen in een uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	7	2020	7	2021
	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	65,5	2021	65,6	2022
	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	4	2020	3	2021
	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners	45,3	2020	45,4	2021
	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 1.000 inwoners van 15-74 jaar	10,6	2021	12,4	2022
	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	18,2	2021	15,4	1e halfjaar 2022
	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1,7	2021	1,5	1e halfjaar 2022
	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,6	2021	0,6	1e halfjaar 2022
	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 1.000 inwoners	86	1e halfjaar 2021	88	1e halfjaar 2022

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Gerelateerde beleidsnota's

Actieplan Novi gebied Zuid-Limburg
Toekomstvisie 2030
Beleidsplannen Sociaal Domein (Wmo, Jeugdwet, P-wet en Schuldhulpverlening)
Beleidsplan armoede en schulden 2022-2026
Nota fundamentele aanpak Sociaal Domein 2017
Beleidsplan Jeugdhulp Zuid-Limburg 2019
Businesscase en bedrijfsplan Participatiebedrijf Westelijke Mijnstreek
Privacybeleid Sociaal Domein
Samenwerking Regionaal Mobiliteitsteam 2021-2022
Strategisch huisvestingsplan onderwijs en kindfuncties Sittard-Geleen 2013-2025
Beleidskader Jeugd Zuid-Limburg
Regionale gezondheidsbeleid 2020-2023
Zuid Springt Eruit! 2019

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

2.1.8 PROGRAMMA 7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

"Wij willen dat onze inwoners tevreden zijn over hun woon- en leefsituatie, gezond blijven en meekunnen in onze samenleving."

We willen dat de gemeente Sittard-Geleen zich duurzaam en gezond ontwikkelt, zodat de (fysieke) kwaliteit van leven verbetert. De gezondheid van onze inwoners op peil houden, is hiervoor onontbeerlijk. Prioriteit heeft de preventieve aanpak en inzet op positieve gezondheid. Daarom willen we een gezonde levensstijl bij onze inwoners onder de aandacht brengen. En zijn ook zelfredzaamheid en participatie van belang. Samen met de inwoners, instellingen en ondernemers willen we de stad verduurzamen. Zodat Sittard-Geleen ook voor de volgende generaties prettig is om in te wonen en leven.

Dit programma kent de volgende taakvelden:
7.1. Volksgezondheid
7.2. Riolering
7.3. Afval
7.4. Milieubeheer
7.5. Begraafplaatsen en crematoria

Wat wilden we bereiken?
Met het programma Volksgezondheid en Milieu willen we op de middellange termijn:

- De sociale gezondheid bevorderen
- Inzetten op verdere verduurzaming van de stad
- Onze leefomgeving klimaatbestendig maken

Wat hebben we gedaan om dit te bereiken?
Om bovenstaande doelstellingen te bereiken, hebben in 2022 de volgende concrete (voorbereidende) werkzaamheden, acties of ontwikkelingen plaatsgevonden:

- *Verduurzaming maatschappelijk vastgoed*

In 2022 zijn wij gestart met het inventariseren van alle accommodaties, om te komen tot een afwegingskader voor de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed. Om de verenigingen te helpen om de energierekening te kunnen blijven betalen, hebben wij een ondersteuningsfonds voor energiekosten ingesteld. Van de door de raad beschikbaar gestelde middelen (€ 1 mln.) is inmiddels ca. 50% uitgekeerd (februari 2022). Het plaatsen van LED-verlichting bij de buitensportaccommodaties is in 2022 voorbereid. Wij verwachten dit in 2023 helemaal te kunnen uitvoeren. Meer maatregelen volgen verder in 2023.

- *Verduurzaming bedrijventerreinen*

Bedrijven die per jaar vanaf 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m3 aardgas verbruiken, zijn verplicht hun energiebesparende maatregelen te rapporteren. Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor toezicht op en handhaving van de wettelijke energiebesparingsplicht én informatieplicht. Het toezicht is uitgevoerd door inspecteurs van de RUD (Regionale Uitvoeringsdienst). Tijdens de bedrijfsbezoeken (zowel volgens de toezichtstrategie als vanuit het thema duurzaamheid) had de inspecteur niet alleen een controlerende rol, maar ook een adviserende en informerende rol. Met name vanuit deze laatstgenoemde rol draagt de inspecteur bij aan het creëren van bewustwording en het activeren van het bedrijfsleven. Op termijn zal handhavend kunnen worden opgetreden. Om bedrijven te ondersteunen bij de verduurzaming is er in 2022 gestart met de het aanbieden van programma's rondom energietransitie en circulair ondernemen met als werktitel de MKB-green deal.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

- *Duurzaamheid & Energietransitie*

Binnen het taakveld duurzaamheid & energietransitie zijn in 2022 zeven hoofdopgaven benoemd;

- Regionale Energie Strategie (RES)
- Warmtetransitie (inclusief Proeftuin aardgasvrije wijk)
- Energiebesparing
- Energiearmoede
- Warmtenet
- Circulaire stad
- Gemeentelijke duurzaamheidsvisie.

- *Regionale Energie Strategie (RES)*

In opdracht van het Nationaal Programma RES heeft de regio Zuid-Limburg medio 2021 de definitieve Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg (RES-ZL) opgesteld. Hierin staat ook het afwegingskader wind- en zonne-energie voor de gemeente Sittard-Geleen waar de gemeenteraad begin 2021 mee heeft ingestemd. De realisatie van grootschalige opwek van zonne- en windenergie heeft vertraging opgelopen. In 2022 is een uitvoeringsstrategie voor grootschalige opwek van zonne-energie op daken opgezet.

- *Transitievisie Warmte (TVW)/energiebesparing/energiearmoede*

In 2021 is de TVW vastgesteld. Dit plan schetst per wijk het tijdspad naar aardgasvrije wijken. In 2022 is een start gemaakt met het gebiedsuitvoeringsplan. In dit plan wordt de transitievisie verder uitgewerkt. Dit plan wordt in 2023 vastgesteld. Als onderdeel van de transitievisie en op basis van de regelingen voor reductie van het energiegebruik zijn in 2022 meerdere energiebesparingsprojecten uitgevoerd. Zo is een gemeentelijk energieloket opgezet met advisering over verduurzaming en daarbij zijn warmtescans voor woningen ingezet. Ook zijn er collectieve inkoopacties op het gebied van zonnepanelen en isolatie opgestart. Verder is een team van energiecoaches opgezet voor advisering over energiebesparing en is gestart met de opzet van energieklussers voor het feitelijk aanbrengen van energiebesparende maatregelen.

- *Warmtenet/Het Groene Net Noord (HGN Noord)*

Drie fasen van het warmtenet HGN Noord zijn gerealiseerd. Het warmtenet is in 2022 niet verder uitgebreid. In 2022 is de informatievoorziening, de projectorganisatie en de governance van HGN Noord aangepast.

- *Warmtenet Zuid Limburg/ Het Groene Net Zuid*

In 2022 is een start gemaakt met de ontwikkeling van een warmtenet met als bron de restwarmte van het Chemelot complex. Onder de naam Warmtenet Zuid Limburg is een traject gestart met als doel het organiseren van regionale samenwerking ter realisatie van het warmtenet in Zuid-Limburg. Hierbij wordt rekening gehouden met de beoogde publieke rol conform de Wet collectieve Warmtevoorziening (Wcw). Uiteindelijk doel is de fysieke aanleg van een regionaal warmtenet.

- *Proeftuin Aardgasvrije Wijk Limbrichterveld Noord*

In 2022 heeft het project PAWLN binnen de voorgenomen realisatie van een aardgasvrije wijk in het stadsdeel Limbrichterveld Noord, de “Klantreis“ gerealiseerd. (o.a. uitvoeren transitiescan per woning en het realiseren van isolatiemaatregelen). Het uitgangspunt van de proeftuin is een volledige aanleg van het warmtenet in de wijk. Inmiddels is een deel van de wijk aangesloten op het warmtenet. De verdere uitrol van het warmtenet in de wijk stagneert vanwege een niet sluitende businesscase. In 2023 wordt onderzocht of een rijkssubsidieregeling een oplossing kan bieden.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

- *Duurzaamheidsvisie/Circulaire stad*

In 2022 is een start gemaakt met de organisatiebrede visieontwikkeling op het vlak van Duurzaamheid. Deze visie zal in 2023 verder ontwikkeld en vastgesteld worden. In 2022 is in meerdere werksessies uitgewerkt wat we als burger, ambtenaar en gemeentelijke organisatie kunnen bijdragen aan de circulaire stad.

- *Windpark Holtum Noord*

De rechtbank heeft de afhandeling van de aangevraagde vergunning vernietigd. De vergunningsaanvraag staat nog overeind en moet in behandeling worden genomen als Engie nog een windpark wil realiseren op Industriepark Holtum Noord. Als Engie geen gebruik meer wil maken van de vergunning, moet er officieel een intrekkingsverklaring worden ingediend. Dat is nog niet gebeurd. Als Engie niet intrekt moet de gemeente een besluit over de aanvraag nemen binnen 26 weken.

- *Milieutaken Omgevingswet*

Op het gebied van bodem vindt er een verschuiving plaats in bevoegd gezag, van provincie naar gemeenten, zonder verschuiving van middelen. Er vinden vanuit de VNG gesprekken plaats met het Rijk, waarbij gevraagd wordt om een structurele rijksbijdrage voor bodem via het Gemeentefonds. Het Rijk heeft tot op heden geen middelen toegezegd. Er wordt gewacht op de resultaten van een landelijk onderzoek dat door Omgevingsdiensten wordt uitgevoerd om inzicht te geven in de benodigde middelen. Op basis van een uitgevoerde inventarisatie binnen onze gemeente in 2022 is geadviseerd:

1. Alle basistaken en plustaken bodem onderbrengen bij de RUD ZL, met uitzondering van de activiteit bouwen (beoordelen van bodemkwaliteit bij een omgevingsvergunning/plan), bodembeleid en bodeminformatie blijven bij de gemeente.
2. Het aantal uren en budget werkprogramma RUD taken voor alle genoemde basis- en plustaken bodem in 2023 verhogen van 960 uur tot 1260 uur, hetgeen inhoudt een verhoging met 300 uur, ten bedrage van € 28.500 (300 * € 95).
3. Deze kostenverhoging ad € 28.500 opnemen als structurele kostenpost in de begroting, bovenop de reeds bestaande kostenpost ad. € 91.200 (960 * € 95).
4. Monitoring door RUD ZL op uitvoering van genoemde basis- en plustaken bodem om inzicht te krijgen in werkelijke tijdsbesteding en hiermee gemoeide kosten, waarbij tussentijdse toetsing dient plaats te vinden en zo nodig bijsturing.
5. Vastleggen met RUD ZL de aanpak, prioritering en handhaving van bodemtaken, op basis van risicogerichte benadering en beschikbaar gesteld budget.

Momenteel is de gemeente in onderhandeling met de RUD ZL op basis van de uitgevoerde inventarisatie.

- *Beleidskader van afval naar grondstof*

In juli 2022 is het Regionaal Uitvoeringsplan Van Afval Naar Grondstof 2022-2025 door de gemeenteraden van Sittard-Geleen, Beek en Stein vastgesteld. Het uitvoeringsplan geeft uitvoering aan de doelstellingen van het in 2021 vastgestelde Regionale Beleidskader Van Afval Naar Grondstof 2021-2025. De landelijke VANG-doelstellingen zijn uitgangspunt voor het nieuwe afvalbeleid. Hierbij streven we naar 100 kg restafval per inwoner in 2025 en 30 kg in 2030. Het ultieme doel, zoals opgenomen in de Grondstoffenvisie 2050, is 0 kg restafval in 2050 en een samenleving met volledig hergebruik van grondstoffen.

Wie en/of wat hadden we daarvoor nodig?

Wij hebben samen met inwoners, het Rijk, Provincie en GGD via verschillende projecten een bijdrage geleverd aan de sociale gezondheid(sbeleving) van inwoners. Binnen deze projecten is daarnaast sprake van samenwerking met partners als maatschappelijke organisaties, huisartsen, zorgverzekeraars en zorgaanbieders en onderwijsinstellingen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Samen met de provincie, Rijk, regiogemeenten hebben we taken uitgevoerd die te maken hebben met de fysieke gezondheid. Daarnaast heeft de GGD veel taken verricht in het kader van de coronapandemie.

De Tuinman van Morgen krijgt de komende jaren een vervolg. Dit doen we o.a. door ons Premium Partnership van de Future City Foundation te verlengen voor twee jaar. De Future City Foundation en ruim 60 partners waaronder het Ministerie van BZK, Ministerie van I&W, VNG en gemeente Sittard-Geleen gaan de komende twee jaar samen aan de slag met de City Deal: Slim Maatwerk. In deze City Deal onderzoeken we welke oplossingen digitalisering en technologisering ons kunnen bieden op het gebied van kansengelijkheid, vergroten van een gezonde levensstijl en hoe we onze wijken optimaal kunnen inrichten. We brengen dit in praktijk door de uitkomsten breed te delen zowel binnen als buiten de organisatie en toe te passen in bijvoorbeeld onze eigen proeftuin, 'Proeftuin de Zeeheldenbuurt'. De proeftuin kent drie pijlers, Smart City, Arbeidsparticipatie en Klimaatadaptatie. Dit geeft ons ruimte om te experimenteren en samen met inwoners technologie en digitalisering te gebruiken als tools ter verbetering van de inrichting en de gezondheid van deze buurt. Komende jaren gaan we met het thema Smart City/ Slimme Stad meer acteren op kansen en inzetten op verbinden in de hele gemeente en in de interne organisatie.

Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Baten	25.790	27.330	27.603	273
Lasten	-26.107	-27.690	-27.935	-245
Saldo Baten en Lasten	**-316**	**-359**	**-332**	**27**
Onttrekkingen	700	396	489	93
Toevoegingen	0	-827	-1.087	-260
Saldo Reserves	**700**	**-431**	**-597**	**-166**
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	**384**	**-790**	**-929**	**-139**

Analyse resultaat

De budgetten in dit programma zijn ingezet voor het uitvoeren van de taken m.b.t. afval/milieubeheer, riolering, water en de begraafplaatsen. Daarnaast hebben de uitgaven betrekking op de Gemeenschappelijke Regeling GGD. De baten zijn hoger o.a. door een extra bijdrage inzake de Doeluitkering Vrouwen Opvang over de jaren 2020 en 2021. Bij afval zien we hogere kosten die per saldo niet tot een resultaat leiden omdat deze verrekend worden met lagere kosten verantwoord in programma 2 en 6. Daarnaast zien we diverse reservemutaties o.a. doordat middelen doorgeschoven zijn naar 2023 voor de duurzaamheidsaanpak 2023 ev. Het Rijk heeft deze middelen in 2022 beschikbaar gesteld voor het behalen van de doelstellingen van het Klimaatakkoord. Uiteindelijk laat dit programma een negatief resultaat zien.

Wie heeft mee betaald?

Voor waterbeheer en afvalverwerking hebben wij onze inwoners een bijdrage gevraagd die 100% kostendekkend is. In de paragraaf lokale heffingen lichten wij de afvalstoffenheffing en rioolheffing nader toe. Het merendeel van de duurzaamheidsprojecten is geheel gefinancierd uit Rijks- en/of Provinciale bijdragen.

Wat hebben we niet gedaan en wat betekent dit?

Niet aan de orde, we hebben alles opgepakt wat we ons in de begroting hebben voorgenomen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Waarde	Periode	Waarde	Periode
7. Volksgezondheid en milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/ inwoner	477	2019	442	2021
	Hernieuwbare elektriciteit	%	3,7	2016	geen actualisatie	

Gerelateerde beleidsnota's

Nota Bodembeheer 2021 gemeente Sittard-Geleen

De tuinman van Sittard-Geleen
Gemeentelijke grondstoffenvisie 2050
Water- en klimaatadaptatieplan 2022 – 2027
Regionale beleidskader van afval naar grondstof 2021-2025

Regionaal Uitvoeringsplan Van Afval Naar Grondstof 2022-2025

Gerelateerde verbonden partijen

Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD)
Nazorg Limburgs BV

RWM N.V.
Mijnstreekwarmte BV (incl. Het Groene Net BV en HGN Ontwikkel BV)
RUD Zuid-Limburg

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

2.1.9 PROGRAMMA 8 VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

"Wij willen dat Sittard-Geleen een leefbare en toekomstbestendige gemeente is, waar het aantrekkelijk is om in te wonen en te verblijven."

In het programma Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing gaat het om de kwaliteit van de fysieke woon- en leefomgeving in de gemeente. De Toekomstvisie 2030 vormt met de Omgevingswet (inwerkingtreding op 1 januari 2024) een vernieuwend kader. De ambities vanuit het NOVI- gebied Zuid-Limburg (nu: NOVEX-gebied) op het gebied van sterke en gezonde steden en de groene long versterken de opgaven. Doel is zowel om een gezonde, veilige, inclusieve, duurzame en karakteristieke fysieke leefomgeving te bereiken en in stand te houden, als om de fysieke leefomgeving doelmatig te beheren, te gebruiken en te ontwikkelen ter vervulling van maatschappelijke behoeften. Het gaat om het behouden van wat goed is, het verbeteren als dat aan de orde is en het transformeren naar de toekomstige behoeftes in Sittard-Geleen.

Inzet is een woon- en leefomgeving die in belangrijke mate bijdraagt aan de aantrekkelijkheid van Sittard-Geleen als woongemeente. Om te komen tot een aantrekkelijke woonomgeving staat de (door)ontwikkeling van een voldoende en (verdere transformatie naar een) kwalitatief goede woningvoorraad voor alle huidige én toekomstige doelgroepen centraal in combinatie met het optimaliseren van een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. De groene/buitengebieden met de kernen en dorpen vervullen hier een belangrijke rol in. We zetten in op het versterken van de natuurlijke kwaliteiten en verbinden het stedelijk gebied met de groene omgeving. We zetten in op het verduurzamen en omvormen van de bebouwde omgeving, met de focus op de wensen van inwoners, ondernemers en instellingen, in balans met het verduurzamen en omvormen van de bebouwde omgeving. Hier raken de opgaven de kwaliteit van de openbare ruimte, energietransitie en klimaatadaptatie als onderdeel van de ambitie een gezonde, veilige en daarmee sterke stad in Zuid-Limburg te zijn.

In dit programma zijn de volgende taakvelden ondergebracht:
8.1. Ruimte en leefomgeving
8.2. Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
8.3. Wonen en bouwen

Wat wilden we bereiken?
Het programma Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing wordt gekenmerkt door de volgende programmadoelen:

- We geven samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties inhoud aan onze leefomgeving.
- We werken samen met de samenleving aan een aantrekkelijk woningaanbod voor alle doelgroepen, met een speciale focus op jongeren en kenniswerkers. De kwaliteit en diversiteit van woningen draagt bij aan een gezonde leefomgeving.
- We werken op verschillende manieren aan een gezonde leefomgeving. Natuur-, milieu-, recreatie-, ontmoeting-, sport- en klimaatdoelen komen hier samen.
- We willen dat de openbare ruimte bijdraagt aan biodiversiteit, gezondheid en sociale cohesie/ontmoeting.
- We werken aan een veilige groene leefomgeving die niet alleen veilig is, maar ook veilig voelt.
- We stimuleren een gezonde, groene, veilige, toegankelijke en slimme bereikbaarheid van de woon-werkomgeving.
- We investeren in en sluiten aan bij de ontwikkeling van Smart Cities onder andere met pilots in de openbare ruimte.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

- We stimuleren realisatie van klimaat- en natuurdoelen en het behouden en ontwikkelen van cultureel erfgoed.
- We koesteren de diversiteit van onze centra, wijken, dorpen en landschappen en maken deze beter beleefbaar ten behoeve van een goed woon- en leefklimaat en een bloeiende vrijetijdseconomie.
- We werken aan een passend voorzieningenaanbod met aantrekkelijke centra gericht op ontmoeten en een cultureel programma op maat.

Wat hebben we gedaan om dit te bereiken?

Om bovenstaande doelstellingen te bereiken, hebben in 2022 de volgende concrete (voorbereidende) werkzaamheden, acties of ontwikkelingen plaatsgevonden:

- *Implementatie Omgevingswet*

De Omgevingswet is een nieuwe wet die verschillende bestaande wetten m.b.t. de fysieke leefomgeving bundelt. We gaan van 26 wetten naar 1 wet. Hierbij gaat het onder meer om wet- en regelgeving over bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. In 2022 was de beoogde implementatiedatum van de Omgevingswet nog 1-1-2023. Inmiddels is echter bekend dat de invoering van de Omgevingswet nu definitief plaats gaat vinden op 1-1-2024. In het afgelopen jaar zijn diverse stappen gezet richting inwerkingtreding waar we in 2023 verder op door zullen werken;

De Omgevingswet brengt veel veranderingen met zich mee die ook om veel middelen vragen, zowel op het gebied van financiën als op het gebied van personele inzet. Vanuit het rijk zijn via de septembercirculaire 2022 middelen beschikbaar gesteld voor de implementatie van de Omgevingswet. Deze middelen worden ook nog verwacht voor 2023, 2024 en 2025. De hoogte ervan is nog onbekend.

- *Omgevingsvisie*

Met betrekking tot beleid en regelgeving zijn er in 2022 stappen gezet in de verdere ontwikkeling van het beleid onder de Omgevingswet (de omgevingsvisie) en is er m.b.t. het omgevingsplan een start gemaakt in het verhelderen van de opdracht en mogelijke fasering van aanpak. Met de actualisatie van de omgevingsvisie 2016 geven we een verdere ruimtelijke uitwerking van de Toekomstvisie 2030 en de regionale afspraken in het NOVEX-gebied Zuid-Limburg. Ter ondersteuning van het traject maken we een Omgevings Effect Rapportage en een Maatschappelijke Baten Analyse. De omgevingsvisie maken we samen met de omgeving. In 2022 hebben we samen met de omgeving de ambities uit deTtoekomstvisie vertaald naar doelen voor de fysieke leefomgeving. En zijn we aan de slag gegaan met drie toekomstbeelden, waarmee we in 2023 richting gaan geven aan de omgevingsvisie. De omgevingsvisie wordt naar verwachting medio 2024 vastgesteld. Uiteindelijk zal het strategisch beleid van de omgevingsvisie worden vertaald in het omgevingsplan, wat uiterlijk 2030 gereed zal zijn.

- *Werkprocessen*

Naast beleid en regelgeving heeft de Omgevingswet ook veel invloed op de uitvoering en de werkprocessen. In 2022 zijn er diverse acties ondernomen om hierop voor te bereiden zoals het inrichten van een centrale intake voor aanvragen en het optuigen van een omgevingstafel. In het komend jaar zal dit verder worden doorontwikkeld en zal ook verder in beeld worden gebracht wat deze veranderingen in werkprocessen vragen van rol- en taakinvulling en de samenstelling van de diverse teams.

Beleid en uitvoering onder de Omgevingswet komen samen in het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet). In 2022 hebben we gewerkt aan de aansluiting van onze systemen op het landelijk systeem. Daarnaast zijn ook toepasbare regels/vragenbomen opgesteld en hebben we deelgenomen aan ketentesten om het functioneren van het systeem te testen en te verbeteren waar mogelijk.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

- *Wet Kwaliteitsborging (Wkb)*

De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) is een stelselwijziging die gelijktijdig met de Omgevingswet in werking treedt. De invoeringsdatum van de Omgevingswet en Wkb is meermaals uitgesteld. De invoeringsdatum staat nu definitief vast op 1 januari 2024. Door de Wkb komt een nieuw stelsel van kwaliteitsborging, dat als doel heeft om de kwaliteit van gebouwen te verbeteren. De Wkb wordt stapsgewijs ingevoerd. Dat houdt in dat de Wkb vanaf januari 2024 ingaat voor de eenvoudige bouwwerken, zoals eengezinswoningen en kleinere bedrijfspanden. De verwachting is dat de Wkb vanaf 2029 voor alle bouwwerken gaat gelden.

Intern zijn wij in 2022 gestart met de implementatie en voorbereidingen voor de invoering van het stelsel. De implementatie loopt door in 2023. De complexe veranderopgave en de lange transitiefase brengen hoge kosten met zich mee. Een verhoging van de capaciteit (Fte) is nodig om de werkzaamheden vorm te geven, maar ook om te wennen aan de nieuwe manier van werken. Daarnaast verschuift een deel van de legesinkomsten naar externe partijen. Deze opbrengsten worden gemist, terwijl de kosten toenemen omdat er extra capaciteit noodzakelijk is om de nieuwe werkwijze vorm te geven. Via de septembercirculaire 2022 zijn middelen uit de decentralisatie uitkering beschikbaar gesteld die als dekking worden ingezet.

- *Samenwerking Rijk en regio in het NOVEX-gebied Zuid-Limburg*

In 2022 zijn we in de samenwerking van Rijk en regio in het NOVI-gebied Zuid-Limburg (nu: NOVEX-gebied) gezamenlijk aan de slag gegaan met een aantal hoofdopgaven:

1. De toegekende gelden van het Volkshuisvestingsfonds zijn ingezet als katalysator voor het wegwerken van sociale achterstanden. In Sittard-Geleen ligt het speerpunt hiervoor in de aanpak Geleen-Zuid. Regionaal leren we van elkaar welke aanpakken tot resultaat leiden.
2. Aanpak wateroverlast Zuid-Limburg als katalysator voor een integrale aanpak van de opgaven in het landelijk gebied, verbonden met de steden. Najaar 2022 is het convenant getekend door alle gemeenten, waterschap en relevante partners om hier gezamenlijk mee aan de slag te gaan.
3. Panorama Zuid-Limburg: op weg naar een gezamenlijke ruimtelijke ontwikkelstrategie voor Zuid-Limburg. Met een ontwerpend onderzoek hebben we gekeken naar de functies die in de toekomst een plek vragen in Zuid-Limburg, en een afweging gemaakt hoe we ervoor kunnen zorgen dat al deze functies een goede plek krijgen. Afronding van dit traject is zomer 2023. De resultaten worden gebruikt voor een verdere doorvertaling richting een ruimtelijk arrangement met het Rijk, en bijgestelde afspraken als NOVEX-gebied.

- *Circulaire economie in balans met de omgeving*

Samen met de partijen op Chemelot, de Provincie en de gemeente Stein werkten we ook in 2022 aan de versterking van de circulaire samenleving en de transitie van Chemelot hierbinnen. Hiervoor werd gewerkt aan een uitvoeringsagenda op basis van de vastgestelde Strategische gebiedsvisie omgeving Chemelot (zie hiervoor programma 3 economie).

- *Stedelijke ontwikkeling*

Evenals de afgelopen jaren hebben we ons gericht op de stedelijke ontwikkeling van onze steden en dorpen. Bijzondere aandacht hadden enkele gebieden waar we met een gebiedsgerichte aanpak te werk gaan, zoals de beide stedelijke centra van Sittard en Geleen (zie programma 3). Ook pleksgewijs is het bestaand stedelijk gebied vernieuwd. Zo dachten we mee in verschillende initiatieven van derden en werkten we ook in 2022 actief aan gemeentelijke projecten zoals De Haese. Bijzondere aandacht had de herontwikkeling van leegkomend gemeentelijk vastgoed. Hier werkten we aan de invulling van maatschappelijke doelen conform de Nota Grondbeleid.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

- *Programma ontwikkellocaties*

In 2022 werkten we aan een 25-tal locaties waaronder de President Kennedysingel Sittard, Mavo Land van Gulick en de vm. MEAO-school aan de Leyenbroekerweg die samen met het Agnetenklooster een bijzondere herontwikkeling rondom de kloostertuin op gaat leveren, de versterking van het groen aan de andere kant van de President Kennedysingel (gebiedsontwikkeling Sint Rosa) en de versterking van de omgeving van de Cityflat aan de rand van het centrum van Geleen. Ook diverse voormalige schoollocaties in de kleine kernen zoals de voormalige Dacapo in Born, de voormalige scholen aan de Kleine Steeg in Sittard en de voormalige basisscholen in Einighausen en Holtum, en de ontwikkellocaties die ontstaan door de gemeentelijke herhuisvesting vallen onder het programma. In het verlengde van de unilocatie voor scholen en sport in het middengebied tussen Obbicht en Grevenbicht is gewerkt aan de herontwikkeling van de voormalige schoollocaties met een woonprogramma en de sportlocaties met een groeninvulling. In 2022 is ook gewerkt aan het structureel inbedden van het programma ontwikkellocaties in het programma waardoor meer regie op de projectenportefeuille van de gemeente ontstaat.
De vaststelling van de Woondeal heeft gevolgen op de programmering van onze ontwikkellocaties en het rendabel maken ervan.

- *Niet strategisch vastgoed*

In 2022 is de basis gelegd voor de ontwikkeling van een toekomstbestendige werkwijze ten aanzien van niet-strategisch vastgoed. Periodiek wordt in 2023 het strategisch vastgoed geëvalueerd wat kan leiden tot verschuivingen richting de portefeuille niet-strategisch vastgoed. Hierdoor ontstaat een totaalaanpak om te komen tot een meer aantrekkelijke vastgoedportefeuille bestemd voor verkoop of verhuur. In 2023 zal verdere invulling worden gegeven aan de uitvoering hiervan en worden de processen doorlopend tegen het licht gehouden teneinde deze waar nodig te verbeteren en/of aan te scherpen. Met het verbeterde inzicht zijn we als gemeente toekomstig in staat doelgericht een dynamische toekomstbestendige vastgoedportefeuille te beheren.

- *Versterking groen en landschap*
- *Agenda Landschap*

In 2022 is de Agenda Landschap opgesteld waarmee we richting en prioritering geven aan de keuzes die we de komende jaren maken voor het opstellen van nieuw ruimtelijk beleid, de samenwerking met lokale partners en natuurverenigingen en de uitvoering van natuur- en landschapsprojecten. De Agenda Landschap vormt een eerste aanzet tot het opstellen van een programma / groenagenda waarin we onze totale natuur- en landschapsdoelstellingen een plek gaan geven.

- *Volkshuisvesting*
- *Vlekkenplan Geleen-Zuid*

In 2022 hebben betrokken medewerkers van gemeente, corporatie en waterschap en de betrokken architecten gewerkt aan een vlekkenplan. In het schetsontwerp/vlekkenplan is rekening gehouden met de programmalijnen uit het ambitiedocument 'luuj make Gelaen-Zuid'. Bij de verdere uitwerking in 2023 en detaillering van de ontwerpen en woningplattegronden worden deze vertaald naar ontmoeting en verbinding, hoogwaardige woonmilieus, veiligheid en een openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen.

ZOwonen had oorspronkelijk 1125 woningen in Geleen-Zuid. In haar huidige sociale woningbouwprogramma zet zij in op een totaal van 867 woningen. Programmatisch is dit vertaald door het terugbrengen van hoogbouw en een transitie te maken naar laagbouw en meer kleinschalige wooncomplexen.

- *Transformatievisie Wonen Westelijke Mijnstreek en pilotprojecten*

De Transformatievisie wordt gebruikt als afwegingskader voor woningbouwontwikkeling in bestaand stedelijk gebied. Op basis van de Transformatie-visie zijn in 2021 pilottrajecten gestart in Einighausen, Holtum en

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Guttecoven. De uitvoering van de pilottrajecten is medio 2022 stopgezet. Door de coronabeperkingen in 2021 zijn de tussentijdse resultaten van de pilots op basis van onvoldoende participatie van inwoners en ketenpartners tot stand gekomen. Daarnaast is in 2022 besloten dat het gehele woonbeleid geactualiseerd gaat worden en er een provinciale woondeal opgesteld zal worden. Hierdoor zijn de omstandigheden dusdanig veranderd dat, in samenspraak met inwoners en ketenpartners, de centrale doelen uit de Transformatie-visie op een andere manier opgepakt moeten worden. De inzet van de middelen veranderd daar niet mee, maar zal beter aansluiten op de huidige ontwikkelingen op woningmarkt.

- *Openbare ruimte*
- *Smart City*

Sittard-Geleen profileert zich als koploper op het thema Smart City. In 2021 is de Smart City visie opgeleverd. De uitrol van deze visie is in gang gezet onder andere via de proeftuin Zeeheldenbuurt, Smart City Hub (dataknooppunt), Future City Foundation Premium Partner lidmaatschap en deelname in twee City Deals van agenda Stad (Slimme stad, zo doe je dat en Slim maatwerk. Daarnaast zijn we in 2022 aan de slag gegaan met de uitrol van de 'Tuin van Morgen'. Hierbij wordt de Smart City visie vertaald naar concrete acties en plannen voor komende jaren in onze gezamenlijke openbare ruimte onder het gedachtegoed van de Tuinman- 'Tuin van morgen'.

- *Regionale Adaptatiestrategie Westelijke Mijnstreek*

In 2022 is het regionale Beleidsplan Water en Klimaatadaptatie vastgesteld. Het klimaatadaptatiedossier wordt vaak automatisch gekoppeld aan het waterbeheer vanwege de zwaarwegende wateroverlastcomponent. Het waterbeheer in de gemeente krijgt daardoor een geheel nieuwe lading. Vanwege deze ontwikkelingen ligt het voor de hand ook het waterbeheer en klimaatadaptatie specifieke aandacht te geven. De klimaatkaarten voor water op straat, hittestress, verdroging en overstromingen zijn op internet geplaatst.

Om onze burgers en bedrijven meer te betrekken bij klimaatadaptatie is in 2022 in de Kollenberg en in Lindeheuvel gestart met het voeren van een risicodialoog. Tijdens deze bewonersbijeenkomsten worden de gevolgen van klimaatadaptatie besproken en gezamenlijk gekeken naar maatregelen.

Wie en/of wat hadden we daarvoor nodig?

Wij hebben de regionale opgaven zoals de Strategische gebiedsvisie omgeving Chemelot, uitvoering Transformatievisie Wonen en de Adaptatiestrategie opgepakt in samenwerking met de regiogemeenten, de Provincie, het Rijk en met inwoners en stakeholders. Direct betrokken partijen zoals woningcorporaties, en vastgoedeigenaren, waterschappen en terreinbeheerders zijn betrokken geweest bij de uitvoering van de activiteiten van dit programma. Als gemeente hebben wij steeds meer de regierol op ons genomen; wij dagen andere partijen uit en spreken hen actief aan om mee te doen, ook bij de realisatie.

Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Baten	2.261	6.151	6.599	448
Lasten	-8.095	-12.886	-11.965	921
Saldo Baten en Lasten	**-5.834**	**-6.735**	**-5.365**	**1.370**
Onttrekkingen	110	1.347	2.186	839
Toevoegingen	-1	-1.387	-3.439	-2.051
Saldo Reserves	**109**	**-40**	**-1.252**	**-1.212**
8 VOLKSHUISVESTING, RO en SV	**-5.725**	**-6.775**	**-6.617**	**158**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Analyse resultaat

De bouwvergunningen zijn een belangrijke inkomstenbron binnen het programma, met een bedrag van € 2,5 mln. Daarnaast waren er ook grote uitgavenposten, zoals de volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling/vormgeving, kosten gerelateerd aan gemeentelijk vastgoed op het gebied van wonen en bouwen, handhaving in de fysieke omgeving en vergunningverlening. Er is ook voorbereidend werk verricht voor het kunnen wijzigen van het omgevingsplan in het kader van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Deze wet brengt veel veranderingen met zich mee die om veel middelen vragen, zowel op het gebied van financiën als op het gebied van personele inzet. In het afgelopen jaar zijn er diverse stappen gezet richting de inwerkingtreding en zullen er in 2023 verdere stappen worden genomen. De totale kosten in 2022 die hiermee gemoeid zijn bedragen € 2 mln. Daarnaast zijn er bouwgronden verkocht voor in totaal € 2,5 mln., waaronder de gronden bij Bunderhof, de resterende gronden in het herstructureringsgebied Molenbeek en Leyenbroekerweg/Vijverparc.

Wie heeft mee betaald?

De Provincie betaalt mee aan de voorbereiding en uitvoering van een aantal regionale projecten. Het Waterschap heeft zich gecommitteerd aan de projectvoorbereiding van een tracé Keutelbeek aansluitend aan de fase Neerbeek en dus door Sittard-Geleen. In Geleen-Zuid staan ZOwonen en de gemeente samen aan de lat om terreinbeheerders bij de adaptatiestrategie, woningcorporaties, ontwikkelaars en private partijen een bijdrage te laten leveren aan de transformatieopgaven. Bij de aanpak van het NOVI-gebied Zuid-Limburg werken we met rijk en regio aan een regionale investeringsagenda. We trekken hierin samen op om de inzet en financiën van de diverse partijen doelgericht in te zetten voor de versterking van Zuid-Limburg.

Wat hebben we niet gedaan en wat betekent dit?

Alle geplande werkzaamheden zijn opgestart. Als gevolg van COVID-19 kenden diverse trajecten wel een langere doorlooptijd in 2021.

Transformatievisie Westelijke Mijnstreek

De drie pilots die als uitwerking gemaakt zouden worden, zijn niet in 2021 opgeleverd vanwege de COVID 19 situatie. Hierdoor is met name het participatietraject vertraagd. In 2022 zijn de pilots na tegenvallende resultaten door het bureau dat de visie opstelde en een sterk veranderde woningmarkt stopgezet.

Omgevingswet

De Omgevingswet brengt veel veranderingen met zich mee die ook om veel middelen vragen, zowel op het gebied van financiën als op het gebied van personele inzet. Vanuit het rijk zijn via de septembercirculaire 2022 middelen beschikbaar gesteld voor de implementatie van de Omgevingswet. Deze middelen worden ook nog verwacht voor 2023, 2024 en 2025. De hoogte ervan is nog onbekend.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Waarde	Periode	Waarde	Periode
8.Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	Gemiddelde WOZ waarde woningen	Duizend euro	204	2021	218	2022
	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	4,8	2021	1,8	2022
	Demografische druk	%	71,9	2021	72,9%	2022
	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	835	2021	964	2022
	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	894	2021	1021	2022

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Gerelateerde beleidsnota's

Omgevingsvisie 2016
Veiligheidsvisie 2019
Masterplan Zitterd Revisited (actualisatie 2014)
Centrumplan Geleen (actualisatie 2015)
Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg 2016
Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg
Transformatievisie Westelijke Mijnstreek 2020
Ambitiedocument 'Luuj make Gelaen Zuid'
Groenstructuurvisie 2014
Beleidsnota archeologie en monumenten 2012
Nota Grondbeleid 2021
Nota kostenverhaal 2016
Plan van aanpak NOVI-gebied Zuid-Limburg 2020
Ambitiedocument Zitterd Climateproof

Gerelateerde verbonden partijen

Het Gegevenshuis

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

2.1.10 OVERZICHT ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. In tegenstelling tot specifieke dekkingsmiddelen kunnen we de algemene dekkingsmiddelen dus vrij besteden.

Algemene dekkingsmiddelen 2022

x € 1.000	**Algemene Dekkingsmiddelen**	**Primitieve begroting 2022**	**Actuele begroting 2022**	**Jaar-rekening 2022**
Baten	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	59.034	60.289	61.944
	Algemene uitkeringen	189.348	213.333	218.892
	Dividend	868	1.267	2.026
	Het saldo uit financieringsfunctie	108	108	303
Totaal Baten		**249.358**	**274.997**	**283.165**
Lasten	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	-1.339	-1.494	-1.342
	Algemene uitkeringen	-754	-1.367	-44
	Dividend	-84	-92	-93
	Het saldo uit financieringsfunctie	56	-215	-212
	Overige dekkingsmiddelen	-9.922	-4.671	-2
Totaal Lasten		**-12.043**	**-7.839**	**-1.693**
Saldo Algemene Dekkingsmiddelen		**237.315**	**267.158**	**281.472**

De twee belangrijkste inkomstenbronnen zijn de lokale heffingen en het gemeentefonds; hun aandeel bedraagt ruim 99% van de totale opbrengst uit de algemene dekkingsmiddelen. Voor een toelichting over de financieringsfunctie (taakveld 05 Treasury) en de dividenden (taakveld 05 Treasury) verwijzen we naar de paragraaf Financiering en de paragraaf Verbonden partijen. Een analyse van de overige dekkingsmiddelen vindt u terug in de financiële analyse onder taakveld 08 overige baten en lasten.

Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is

De gemeentelijke belastingen is de tweede grootste inkomstenbron van de gemeente. Het saldo van de lokale heffingen (waarvan de besteding niet gebonden is) is exclusief de leges en rechten zoals de riool- en afvalstoffenheffing. Het tarief van deze heffing mag niet hoger zijn dan de begrote kosten. De baten en lasten van de bestedingsgebonden heffingen verantwoorden we onder het betreffende programma. Bijvoorbeeld de riool- en afvalstoffenheffing valt onder het programma volksgezondheid en milieu.

De lokale heffingen zijn verdeeld over 4 taakvelden:

- 061 OZB woningen (particuliere gebouwen)
- 062 OZB niet-woningen (ondernemers en organisaties)
- 063 Parkeerbelasting
- 064 Hondenbelasting, reclamebelasting, precariobelasting.

** De toeristenbelasting valt onder programma 3 Economie.*

Voor meer informatie over de gemeentelijke heffingen en het uitgevoerde gemeentelijke belastingbeleid verwijzen wij naar de paragraaf Lokale Heffingen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Gemeentefonds

Algemene uitkeringen

	Primitieve begroting	Actuele begroting	Jaarrekening 2022
Algemene uitkering	169.989	191.544	195.526
Integratie- en decentralisatie uitkeringen	19.359	21.789	23.365
	189.348	**213.333**	**218.891**

Alle gemeenten ontvangen geld van het Rijk om hun taken uit te voeren uit het Gemeentefonds. Het gemeentefonds met een omvang van ca. € 219 miljoen is goed voor een dekking van ruim 50% van de totale gemeentelijke lasten en hiermee de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente.

De uitkeringen uit het gemeentefonds mogen we overal voor inzetten. De hoogte van de uitkeringen worden afgeleid uit de gemeentefondscirculaire. Jaarlijks verschijnen meestal drie circulaires. Mei geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, september is de vertaling van de Miljoenennota, december rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. Het Rijk werkt volgens een kasstelsel en kosten worden geboekt in het jaar dat ze betaald zijn.

Het accres

De groei van het gemeentefonds werd in het verleden bepaald door de koppeling met de rijksuitgaven, deze koppeling is ook bekend met de titel 'trap op, trap af'. Door de coronapandemie waren de accressen 2020 en 2021 vastgeklikt op het niveau van de meicirculaire 2020. Dit om rust en stabiliteit te creëren tijdens de coronapandemie.

De schommelingen binnen het accres zijn altijd een discussiepunt geweest. Het Rijk heeft besloten om vanaf 2022 de koppeling met de rijksuitgaven los te laten en het accres te splitsen in een volumedeel en een inflatie deel. Het volume-accres is voor de jaren 2022 tot en met 2025 bevroren. Het definitieve accres 2022 voor de loon- en prijscompensatie wordt bekend gemaakt in de meicirculaire 2023. De verwachting is dat de gemeenten een extra bedrag ontvangen als gevolg van de forse loon- en prijsstijgingen.

Decembercirculaire 2022

De actuele begroting van het Gemeentefonds is gebaseerd op de septembercirculaire 2022. Het verschil tussen de begroting en de jaarrekening is de decembercirculaire 2022. De grootste mutaties uit de decembercirculaire zijn de compensatie voor de € 500 extra energietoeslag 2022 ad € 3,4 mln. en de coronacompensatie voor de inkomstenderving 2022 ad € 1,2 mln. Daarnaast hebben we compensatie ontvangen voor nieuwe taken. Via de bestemming doen wij een voorstel om dit bedrag over te hevelen naar de begroting 2023.

Ontwikkelingen Gemeentefinanciën

Vanaf 2023 is er een nieuw verdeelmodel dat ervoor moet zorgen dat de € 33 mld. uit het gemeentefonds op een eerlijke wijze onder de gemeenten worden verdeeld. Voor Sittard-Geleen heeft deze verdeling geleid tot een stijging van de algemene uitkering met € 3,4 mln. In 2027 wordt het verdeelmodel opnieuw geëvalueerd.

In de meicirculaire 2023 maakt het Rijk het tijdspad bekend van de nieuwe financiering die uiterlijk 2027 moet ingaan. Dit betreft de uitbreiding van het lokaal belastinggebied, een nieuwe methode om het accres van het gemeentefonds te bepalen en duidelijke regelgeving voor specifieke uitkeringen. Via de P&C cyclus houden we de raad op de hoogte over deze ontwikkelingen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

2.1.11 OVERZICHT OVERHEAD

In de gemeentelijke begroting wordt de overhead centraal begroot en verantwoord. Om een begrotingstekort te voorkomen is het toerekenen van overhead naar de grondexploitaties en investeringsprojecten wel toegestaan. Daarnaast wordt de overhead meegenomen in de berekening van de kostendekkende tarieven. De overhead is opgenomen op taakveld 0.4 Overhead. In de paragraaf lokale heffingen is een wettelijk verplichte passage opgenomen over de kostendekkendheid van de gemeentelijke heffingen en leges. Overhead wordt gedefinieerd als alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Onderstaand overzicht geeft een uitsplitsing van de overhead, waarbij:

1. **Algemene overhead**:
   Activiteiten die gericht zijn op de sturing van de organisatie als geheel, deze activiteiten voegen geen rechtstreekse waarde toe en worden daarom niet toegerekend naar projecten en gemeentelijke rechten en leges.

2. **Ondersteunende overhead**: activiteiten die niet te beïnvloeden zijn door de budgethouders maar wel voor hen een waarde vertegenwoordigen. Het betreft de activiteiten die vallen onder de bedrijfsvoeringstaken en het management in het primair proces. Deze overhead wordt via een toeslag doorberekend naar grondexploitatie, investeringsprojecten en gemeentelijke rechten en leges.

3. **Specifieke overhead**: activiteiten die niet tot de directe productkosten worden gerekend maar wel toerekenbaar is naar een specifieke cluster en product(en), bijvoorbeeld contractmanagement Wmo. De directe overhead voegt geen waarde toe aan projecten, leges en rechten. Daarom zijn deze kosten niet meegenomen in de overheadtoeslag.

Onderdeel	Begroting 2022 voor wijzigingen	Wijzigingen 2022	Begroting 2022 na wijzigingen	Rekening 2022	Resultaat 2022
Algemene Overhead	**1.482**	**521**	**2.003**	**2.321**	**318**
Ondersteunende Overhead	**28.374**	**5.937**	**34.311**	**36.259**	**1.948**
Specifieke overhead	**2.372**	**114**	**2.485**	**1.659**	**-827**
Totaal Overhead	**32.227**	**6.572**	**38.799**	**40.238**	**1.440**
Doorbelast naar projecten	**-1.328**	**410**	**-918**	**-918**	**0**
Totaal taakveld organisatie	**30.899**	**6.981**	**37.880**	**39.320**	**1.440**

OVERHEADTARIEF

	Begroting 2022 voor wijzigingen	Jaarrekening 2022	Verschil
Totaal fte	891,91	891,91	0,00
fte ondersteunende overhead	263,40	263,40	0,00
Fte excl ondersteunede overhead	**628,51**	**628,51**	**0,00**
Ondersteunende overhead x € 1.000	26.401	36.259	9.858
Overheadtarief x € 1			
Overhead per fte	42.006	57.690	15.684
Overheadtarief afgerond op € 500	**42.000**	**57.500**	**15.500**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Het overheadtarief voor het jaar 2022 was in de begroting bepaald op € 42.000 per fte. Op basis van de jaarrekening 2022 is het tarief € 57.500 per fte. De toerekening van overhead aan rechten en heffingen is overigens gebaseerd op de begroting voor wijzigingen. De stijging wordt grotendeels veroorzaakt doordat VIDAR is opgenomen in de gemeentelijke begroting. Echter is deze mutatie nog niet doorgevoerd in de formatie en de fte ondersteunende overhead. Deze doorrekening wordt verwerkt bij de begroting 2023.

Bij de verantwoording van de kostendekkendheid van de rechten en heffingen in de paragraaf lokale heffingen wordt rekening gehouden met de gerealiseerde overhead op basis van de begroting 2022.

Voor een toelichting op de verschillen tussen begroting en resultaat verwijzen wij u naar paragraaf 3.7 Programma 0 Bestuur en ondersteuning.

2.1.12 BEDRAG HEFFING VENNOOTSCHAPSBELASTING

Vennootschapsbelasting wordt geheven over de winst die behaald wordt door een gemeente met activiteiten die aan de criteria voldoen van ondernemerschap. Bij de inventarisatie van onze activiteiten blijkt een aantal winstgevend te zijn. Echter daar is geen vennootschapsbelasting over verschuldigd, omdat de activiteiten onder een vrijstelling vallen of als normaal vermogensbeheer zijn te beschouwen.

2.1.13 ONVOORZIEN

Artikel 8 van de BBV stelt dat de gemeente verplicht is een post onvoorziene uitgaven op te nemen in de begroting. Deze post is bedoeld om tegenvallers en/of nieuwe beleidsinitiatieven incidenteel op te kunnen vangen. Wij hebben hiervoor in de begroting € 0,1 mln. opgenomen. In 2022 is deze post niet aangewend, zodat het bedrag van € 0,1 mln. vrijvalt ten gunste van het jaarrekeningresultaat.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

2.2 PARAGRAFEN

2.2.1 LOKALE HEFFINGEN

INLEIDING

Deze paragraaf bevat informatie over diverse gemeentelijke belastingen en heffingen en gaat in op de consequenties van de gemeentelijke woonlastendruk voor de inwoners van Sittard-Geleen.

GEMEENTELIJKE BELASTINGBELEID

Voor het gemeentelijk belastingkader gelden de volgende uitgangspunten:

- De gemeentelijke woonlasten worden geheven op basis van het gemiddelde van de vier grote Limburgse gemeenten;
- De tarieven worden uitsluitend geïndexeerd, tenzij sprake is van noodzakelijke investeringen op het gebied van afval en riool;
- De raad heeft besloten om de verhoging van 2,5% uit de programmabegroting 2021 voor de OZB woningen voor 2022 en 2023 niet door te voeren;
- De raad heeft bij de programmabegroting 2022 besloten om de hondenbelasting met 50% te verlagen voor de jaren 2022 en 2023;
- De algemene heffingen (honden- en toeristenbelasting) worden, voor zover er dekkingsmiddelen zijn benaderd als bestemmingsheffing;
- Lastenverdeling naar rato van draagkracht op basis van redelijkheid en billijkheid;
- De afnemer/ vervuiler betaalt;
- De dienstverlening is kostendekkend.

Rekenkameronderzoek afval

In 2021 heeft de rekenkamer een onderzoek laten doen naar afval. Het onderzoek is begin 2022 afgerond en besproken in de gemeenteraad. Afgesproken is dat er voor 2023 een onafhankelijke toets komt om te bepalen welke lasten van reiniging mogen worden toegerekend in de tarieven van afval en riolering. De uitkomsten van dit onderzoek zijn meegenomen bij de belastingmaatregelen 2023.

MONITOR GEMEENTELIJKE WOONLASTENDRUK

Uitgangspunt voor de gemeente Sittard-Geleen is dat de gemiddelde gemeentelijke woonlast voor een inwoner van Sittard-Geleen overeenkomt met de gemiddelde woonlastendruk van de vier grootste gemeenten uit Limburg. In de programmabegroting 2022 is aangegeven dat deze streefwaarde op dit moment niet haalbaar is. Ieder jaar publiceert de provincie Limburg het belastingoverzicht. In deze benchmark wordt een vergelijking gemaakt van de lasten betreffende de OZB voor een woningeigenaar, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing van de Limburgse gemeenten.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Tabel Belastingoverzicht 2022 4 grootste gemeenten van Limburg

Gemeente	Gemiddelde waarde woningen	Rang	OZB Eigenaar	Rang	Rioolrecht eigenaar/ gebruiker	Rang	Afvalstoffen heffing	Rang	Gemeentelijke lasten eigenaar / gebruiker	Rang
Heerlen	170.375	1	310,91	2	184,27	2	333,14	3	828,32	2
Maastricht	263.509	4	308,31	1	202,40	3	358,83	4	869,54	3
Sittard-Geleen	**217.636**	**2**	**410,68**	**4**	**207,48**	**4**	**282,68**	**2**	**900,84**	**4**
Venlo	240.212	3	381,94	3	155,30	1	274,21	1	811,45	1
Streefwaarde:	**222.933**		**345,43**		**188,05**		**315,37**		**848,85**	
Gemiddeld Provincie	243.771		341,28		223,63		286,25		851,16	

Bron: belastingoverzicht 2022 van de provincie Limburg
* rang 1 is de goedkoopste en rang 4 de duurste gemeente
Alle bedragen, behalve de rang zijn in €

Uit het belastingoverzicht 2022 blijkt dat onze gemeente net als in voorgaande jaren plaats 4 op de ranglijst heeft. De gemiddelde gemeentelijke woonlast voor een woningeigenaar in Sittard-Geleen is voor 2022 € 51,99 hoger (2021 € 48,91) dan het gemiddelde van de 4 grootste Limburgse gemeenten. De afgelopen jaren zijn de woonlasten voor onze inwoners sterk gestegen. Dit wordt onder meer veroorzaakt door de hoger wordende lasten van de afvalstoffen- en rioolheffing. Maar ook door de stijging van de OZB. Deze stijging is de afgelopen jaren nodig geweest om de begroting in 2019 sluitend te maken en in 2021 om ruimte te creëren voor nieuw beleid en reparatie van bestaand beleid.

Tabel woonlastenmonitor 2022 gebruiker (huurder)

Gemeente	Rioolrecht gebruiker	Afvalstoffenheffing	Rang	Gemeentelijke lasten gebruiker	Rang
Heerlen	99,55	333,14	3	432,69	4
Maastricht	52,23	358,83	4	411,06	2
Sittard-Geleen	**0,00**	**282,68**	**2**	**282,68**	**1**
Venlo	155,30	274,21	1	429,51	3
Gemiddeld Provincie		**286,25**		**369,39**	

Een huurder van een woning betaalt in Sittard-Geleen alleen afvalstoffenheffing, hierdoor zijn we de goedkoopste gemeente van de 4 grote gemeenten in Limburg. Een gezin dat in een huurhuis woont, is bijna € 130 per jaar goedkoper uit in onze gemeente dan in het op de tweede plaats staande Maastricht.

Meerjarige woonlasten

Onderstaand een overzicht van de ontwikkeling van de gemiddelde woonlast vanaf 2018 ten opzichte van het gemiddelde van de provincie en de 4 grootste gemeenten van de provincie. De gemeente zit vanaf 2019 boven de streefwaarde. Maar 5 gemeenten in Limburg hebben hogere woonlasten dan Sittard-Geleen, dit zijn Mook en Middelaar, Gulpen-Wittem, Eijsden-Margraten, Voerendaal en de duurste gemeente Meerssen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Grafiek Ontwikkeling gemiddelde woonlasten

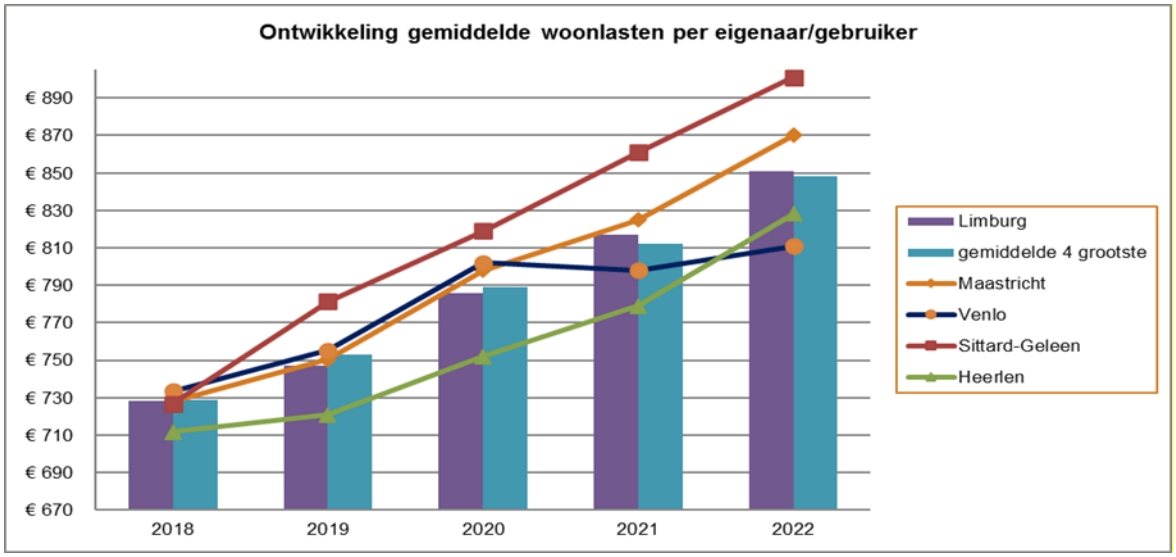

Bron: belastingoverzichten provincie

De gemiddelde woonlasten zijn voor een eigenaar de afgelopen jaren gestegen van € 727 in 2018 naar € 901 in 2022.

GEMEENTELIJKE BELASTINGEN

De totale opbrengst uit gemeentelijke belastingen, afvalstoffen- en rioolheffing bedraagt € 83 mln.; hierbij is rekening gehouden met de nog op te leggen heffingen in 2023 over heffingsjaar 2022. Hieronder volgt een uiteenzetting van de opbrengsten van de algemene gemeentelijke belastingen en rechten:

Tabel opbrengsten gemeentelijke belastingen

	Gerealiseerde opbrengst 2021 x € 1.000	Actueel geraamde opbrengst 2022 x € 1.000	Gerealiseerde opbrengst 2022 x € 1.000	Afwijking jaarrekening 2022 t.o.v. begroting 2022 x € 1.000	Afwijking jaarrekening 2022 t.o.v. begroting 2022 in %
OZB - niet woning eigenaar	21.131	22.692	23.427	735	3,2%
OZB - niet woning gebruikers	14.512	16.228	16.801	573	3,5%
OZB - woning eigenaar	18.767	18.604	18.933	329	1,8%
Totaal OZB	**54.410**	**57.524**	**59.160**	**1.636**	**2,8%**
Afvalstoffenheffing (vastrecht en diftar)	13.471	13.417	13.144	-273	-2,0%
Rioolheffing	8.928	10.223	10.164	-59	-0,6%
Totaal opbrengst afvalstoffen- en rioolheffing	**22.399**	**23.640**	**23.308**	**-332**	**-1,4%**
Hondenbelasting	800	404	390	-14	-3,5%
Precariobelasting	0	0	0	0	0,0%
Reclamebelasting	-1	0	0	0	0,0%
Toeristenbelasting	329	293	431	138	47,1%
Totaal opbrengst overige belastingen	**1.128**	**697**	**821**	**124**	**17,8%**
Totaal	**77.937**	**81.861**	**83.289**	**1.428**	**1,7%**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Grafiek Verdeling gemeentelijke belastingopbrengsten

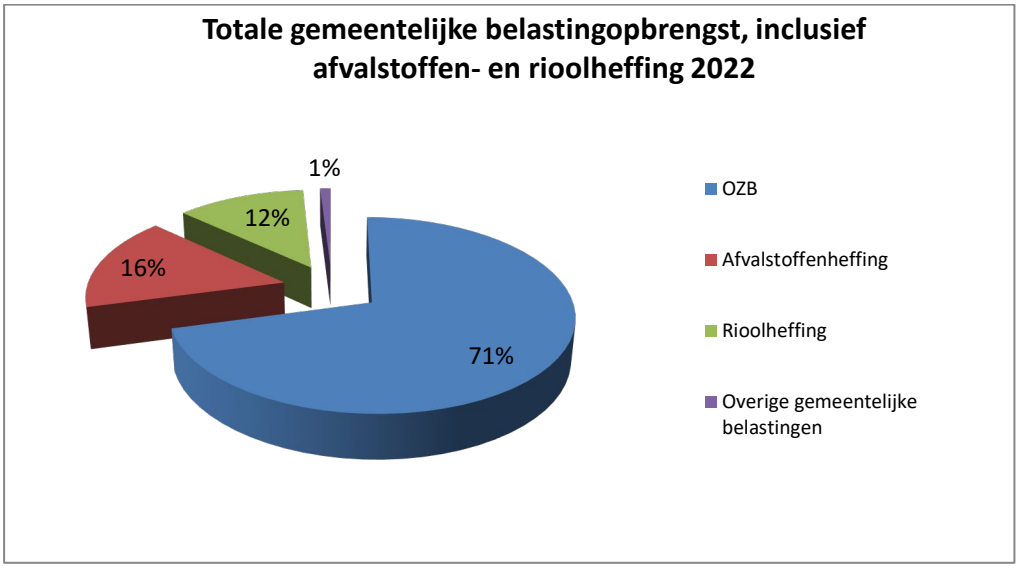

De grootste inkomstenbron uit gemeentelijke belastingen voor de gemeente is de Onroerend Zaakbelasting. De overige gemeentelijke belastingen, zoals hondenbelasting bedragen nog geen 1% van de totale belastingopbrengst.

ONROERENDE ZAAKBELASTING (OZB)

De onroerende zaakbelasting (OZB) is de belangrijkste gemeentelijke heffing. De OZB is een objectieve en zakelijke belasting die wordt geheven van eigenaren van onroerend goed ter verkrijging van een bijdrage in de algemene middelen.

Per saldo is er in 2022 een positief resultaat behaald van € 1,6 mln. op de OZB. BsGW heeft begin 2023 prognosewijzigingen voor de belastingopbrengsten opgesteld. Deze prognosewijzigingen konden daarom niet meegenomen worden bij de 4e programmarapportage 2022.

Woningen

Voor de OZB woningen zijn er meer baten van € 0,3 mln. uit de jaren 2021 en 2022. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de impact van bezwaren minder is dan verwacht.

Niet-woningen

Gedurende het jaar zijn de begrote baten voor de OZB niet-woningen op basis van prognosewijzingen van BsGW al verhoogd voor 2021 met € 0,5 mln. en voor 2022 met € 1,4 mln. Ondanks deze aanpassingen in de begroting zijn er meeropbrengsten uit de jaren 2020, 2021 en 2022 van € 1,3 mln. Ook deze verschillen worden met name veroorzaakt doordat bezwaren positiever uitvallen dan verwacht.

Ontwikkeling gemiddelde OZB-aanslag woningen

Onderstaand is de ontwikkeling van de gemiddelde OZB aanslag woningen over de jaren 2018 tot en met 2022 weergegeven.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Grafiek Ontwikkeling gemiddelde OZB-aanslag woningen

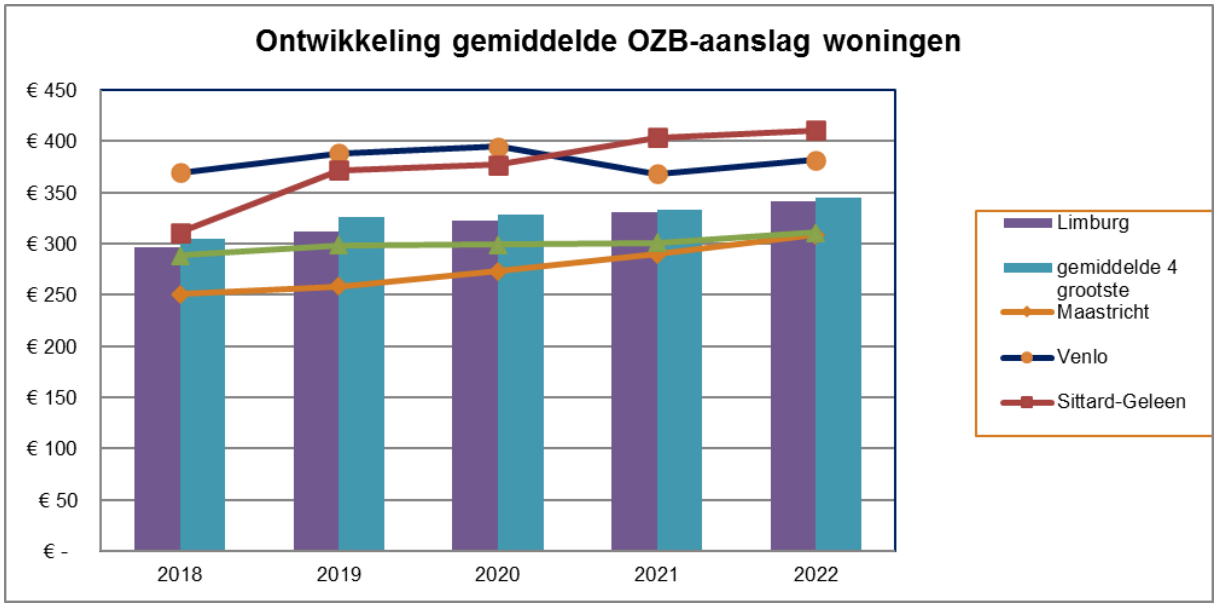

Bron: belastingoverzichten provincie

De gemiddelde aanslag OZB is voor woningeigenaren de afgelopen jaren gestegen van € 311 in 2018 naar € 411 in 2022.

WOZ-bezwaren door "no cure no pay" bedrijven

Gemeenten moeten een vergoeding betalen als via no cure no pay bureaus de WOZ -waarde van woningen en bedrijven wordt aangepast. Dat gebeurt doordat no cure no pay bureaus namens burgers een bezwaarschrift indienen bij de gemeente of door een beroep bij de rechter. Dat levert die bureaus zo veel geld op dat er sprake is van een verdienmodel. Burgers profiteren daar niet van. Terwijl de regeling is bedoeld als kostenvergoeding voor burgers.

De enorme toename van de bureaus heeft een aantal maatschappelijk ongewenste gevolgen:
1. De uitvoering van de Wet WOZ loopt vast.
2. De rechters komen te weinig toe aan andere zaken.
3. De relatie met de burger formaliseert.
4. In 2021 keerden gemeenten landelijk € 18 mln. uit aan kostenvergoedingen.

Dit blijkt mede uit onderzoeken van Het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WDOC) en het COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) in 2021.

Staatssecretaris Marnix van Rij heeft op 5 maart 2023 aangekondigd dat er maatregelen komen om de uitwassen van no cure - no pay aan te pakken:

- Informeel contact krijgt een belangrijke functie in het bezwaarproces.
- De vergoedingen mogen niet meer worden uitgekeerd aan no cure - no pay bureaus.
- De vergoedingen worden verlaagd.

Met de VNG wordt gewerkt aan de verdere uitwerking van de nieuwe regels, streven is om deze voor de aanslagoplegging van 2024 in te voeren.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

AFVALSTOFFENHEFFING

In artikel 10.211 van de Wet milieubeheer is vastgelegd dat de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders zorgdragen voor het inzamelen van huishoudelijk afval. In de afvalstoffenverordening en uitvoeringsregeling afvalstoffenverordening is opgenomen hoe het de afvalinzameling geregeld is en in de verordening afvalstoffenheffing is bepaald hoe de lasten verhaald worden.

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsbelasting die wordt geheven op basis van artikel 15.33, eerste lid, van de Wet Milieubeheer. Een bestemmingsbelasting betekent dat de baten de lasten niet mogen overschrijden. De inzameling en verwerking van huishoudelijk afval is uitbesteed aan de NV RWM.

Voor de afvalstoffenheffing geldt het principe van kostendekkende tarieven. Dat betekent dat het beleid erop is gericht dat de lasten van afvalverwerking volledig worden verhaald. De baten zijn in meerjarenperspectief dan ook gelijk aan de ramingen van de lasten. Het overschot/tekort van een bepaald jaar wordt gestort in c.q. gedekt uit de bestemmingsreserve en voorziening afvalverwerking.

Grafiek Ontwikkeling tarief afvalstoffenheffing

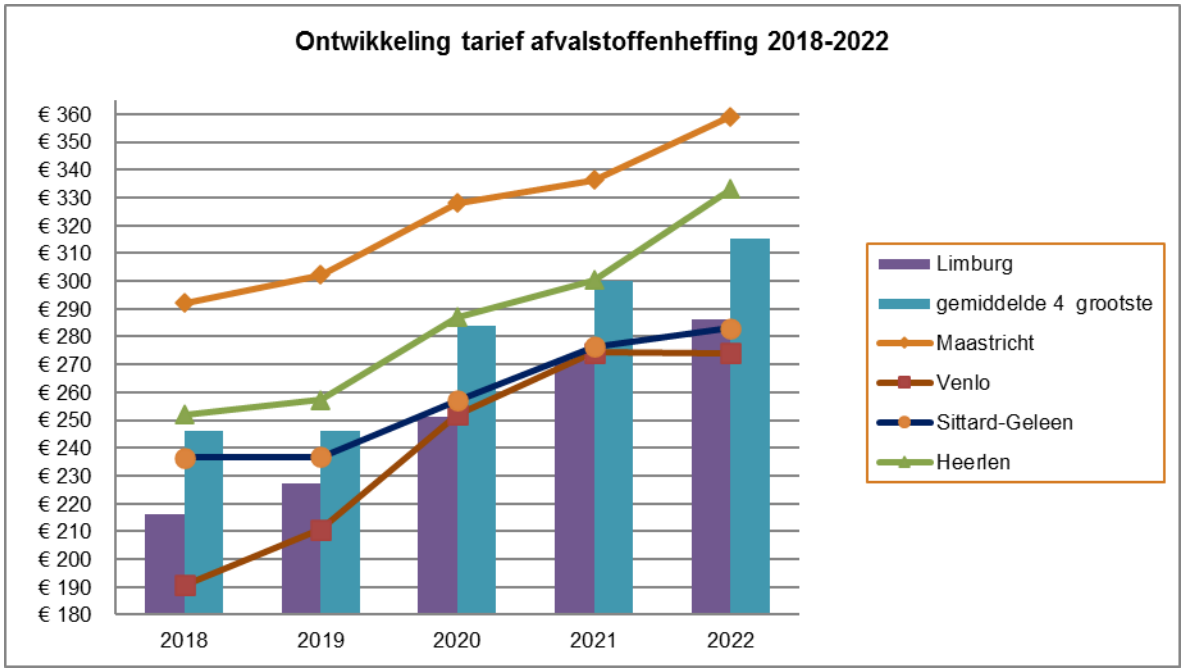

Bron: belastingoverzichten provincie

Het gemiddelde tarief van de afvalstoffenheffing liet tot 2018 een licht dalende trend in de gemeente zien, vanaf 2019 stijgt het tarief. Vanaf 2019 moet een hogere rijksbelasting worden betaald voor het storten en verbranden van afval. De stijging van de verwerkingskosten en hogere logistieke lasten verklaren verder (deels) de stijging van de afvalstoffenheffing. In Limburg nam de afvalstoffenheffing in 2022 fors toe met 6,07% en bedraagt gemiddeld € 286,25 voor een meerpersoonshuishouden. Het tarief in Sittard-Geleen steeg met 2,26% minder fors en ligt met € 282,68 net onder het Limburgse gemiddelde.

De stand van de voorziening afval bedraagt per 31 december 2022 € 2,3 mln. Hierin zijn middelen bestemd voor de uitvoering van het Uitvoeringsplan Van Afval Naar Grondstof 2022-2025 om het beoogd inzamelresultaat (aantal kilo restafval per inwoner) een positieve impuls te geven. In 2022 is samen met de gemeenten Beek en Stein het regionaal Uitvoeringsplan Van Afval Naar Grondstof 2022-2025 vastgesteld.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

RIOOLHEFFING

Rioolheffing is een bestemmingsbelasting die wordt geheven op basis van artikel 228a, eerste lid van de Gemeentewet. In dit artikel is vastgelegd dat onder de naam rioolheffing een belasting kan worden geheven ter bestrijding van lasten die voor de gemeente verbonden zijn aan het waterbeheer.

Essentie van de kostenverhaling bij de rioolheffing is dat de gemeente drie zorgplichten heeft en de lasten daarvan mag verhalen. De zorgplichten zijn een afvalwaterzorgplicht, een hemelwaterzorgplicht en een grondwaterzorgplicht. De baten uit de rioolheffing moeten aan deze zorgplichten worden uitgegeven. De wijze waarop de gemeente aan de zorgplichten voldoet, is beschreven in het beleidsplan water en klimaatadaptatie Westelijke Mijnstreek.

Ontwikkelingen Waterbeheer

De gemeente Sittard-Geleen heeft samen met de gemeenten in de regio, het Waterschap en het Waterschapsbedrijf Limburg een beleids- en uitvoeringskader voor de periode 2022-2027 vastgesteld. In 2022 is het regionaal opgestelde beleidsplan water en klimaatadaptatie en kostendekkingsplan door de gemeenteraad vastgesteld.

Klimaatadaptatie

Wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen komen steeds frequenter voor. Vanuit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie wordt gestuurd op het behalen van de doelen om in 2021 klimaatbestendig te handelen en in 2050 klimaatbestendig te zijn in Nederland. Het adaptatieproces vraagt ook voor Sittard-Geleen een brede verandering. Een programmatische of opgavegerichte aanpak is nodig om deze doelen te gaan bereiken en daarbij de beweging zo vorm te geven dat het een wenselijke en kansrijke beweging kan worden. Het klimaatadaptatiedossier wordt vaak automatisch gekoppeld aan het waterbeheer vanwege de zwaarwegende wateroverlastcomponent. Dat waterbeheer in de gemeente krijgt daardoor een geheel nieuwe lading. Vanwege deze ontwikkelingen ligt het voor de hand ook het waterbeheer en klimaatadaptatie specifieke aandacht te geven. Om onze burgers en bedrijven meer te betrekken bij klimaatadaptatie is in 2022 in Kollenberg en Lindeheuvel gestart met het voeren van een risicodialoog.

Op 20 mei 2022 is heel veel regenwater in een hele korte tijd gevallen, met als gevolg dat er veel water op straat stond. Verspreid over de hele gemeente waren plassen, stroomde het water over straat en borrelde het uit putten. Helaas bleef het daar voor een aantal inwoners niet bij, omdat bij hen het water uit schrobputjes, douchputjes en wc's stroomde, of rechtstreeks vanaf de weg in hun woning liep. Al tijdens de regenbuien zelf kwamen er meldingen binnen. In totaal zijn er naar aanleiding van de hevige buien op 20 mei en 5 juni in totaal rond de 150 meldingen binnengekomen. Veel meldingen gaan over water op straat (waterhinder) en over kolken die het water niet meer kunnen verwerken. Een aantal van deze meldingen, zoals het terugplaatsen van putdeksels, ontstoppen van kolken en onderhoud buffers/greppels zijn direct afgehandeld. Van zo'n 60 locaties gaf de melding aanleiding om een huisbezoek te houden, bijvoorbeeld omdat er sprake was van water in de woning. Voor al deze locaties hebben huisbezoeken plaatsgevonden, om een goed beeld te krijgen van de klachten. Op basis van de huisbezoeken hebben we een aantal maatregelen kunnen bedenken en geadviseerd aan inwoners.

Om onze burgers bewust te maken van klimaatadaptatie en dat zij zelf ook een bijdrage kunnen doen, is een subsidieregeling klimaatadaptatie voor onze burgers vastgesteld. Wij stimuleren het aanleggen van groene daken, groene gevels en het plaatsen van schotten om de gevolgen van wateroverlast te verminderen. De groene daken en gevels leveren ook nog verkoeling tijdens hete dagen en vergroot de biodiversiteit. Bij de huisbezoeken is de subsidieregeling aangedragen, dit is door veel burgers als positief ontvangen. Voor de subsidieregeling is € 0,2 mln. beschikbaar. Hiervan hebben in 2022 14 huishoudens gebruik gemaakt voor een bedrag van € 17.000.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Subsidieregeling afkoppelen hemelwater

Met de stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater willen we de bewustwording van onze burgers inzake klimaatadaptatie vergroten. Communicatie vindt lokaal en Limburg breed plaats via de website www.waterklaar.nl. Gestreefd wordt minder schoon water naar de zuivering te transporteren, meer water in de bodem te brengen ter bestrijding van droogte en meer ruimte voor water te krijgen waardoor de kans op wateroverlast afneemt. Elke perceeleigenaar is zelf waterbeheerder en draagt zorg voor zijn leefomgeving. Willen we klimaatontwikkeling en wateroverlast het hoofd bieden moet iedereen een steentje(minder) bijdragen. Per december 2022 hebben 160 mensen gebruik gemaakt van de subsidieregeling. In totaal is een kleine 22.700m2 verharding afgekoppeld. In 2022 is voor afgerond € 53.000 aan beschikkingen afgegeven en daarmee resteert nog ongeveer € 0,31 mln. aan uit te keren middelen. 50% van de lasten wordt gedragen door het Waterschap Limburg. De regeling loopt nog tot en met 31 december 2023

NK Tegelwippen

De gemeente Sittard-Geleen heeft in 2022 deel genomen aan het NK Tegelwippen, mede naar aanleiding van vragen van de gemeenteraad. Het NK Tegelwippen is een ludieke actie om bij onze inwoners meer aandacht te vragen voor de toenemende verstening van het stedelijk gebied en welke bijdrage inwoners zelf hierbij kunnen doen om dit te verminderen. Daarnaast sluit het NK Tegelwippen naadloos aan bij ons gedachtegoed van de Tuinman.

In 2022 zijn er tijdens de NK tegelwip actie in onze gemeente 9.114 tegels gewipt en is een er een derby strijdt aangegaan met de gemeente Maastricht. Gemeente Sittard-Geleen is in het landelijke klassement van een middel grootte gemeente geëindigd op plek 16.

Ten aanzien van het rioolrecht geldt het principe dat de tarieven maximaal kostendekkend mogen zijn.

Grafiek Ontwikkeling tarief rioolheffing

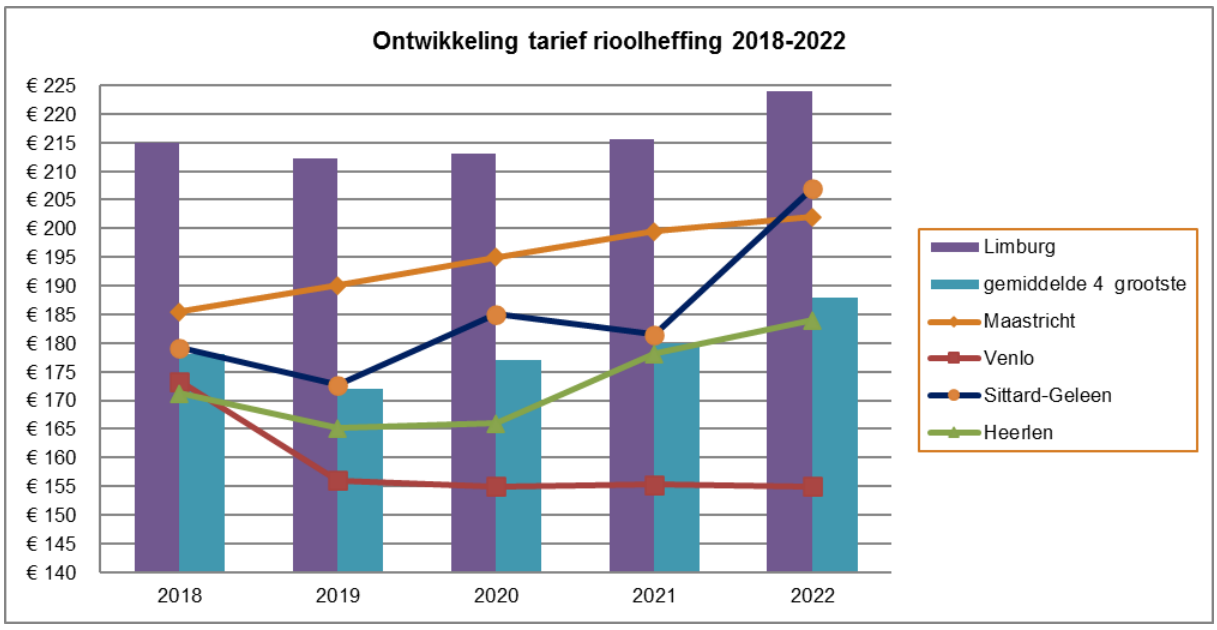

Bron: belastingoverzichten provincie

Het tarief voor de rioolheffing is in 2021 gedaald door de incidentele inzet van de voorziening riolering. Mede hierdoor is het tarief voor 2022 sterk gestegen. Het tarief is over de jaren met € 28 gestegen van € 179 in 2018 naar € 207 in 2022.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

De stand van de reserve per 31 december 2022 bedraagt € 58.000 en de voorziening € 0,6 mln. De stand van de reserve is niet gewijzigd.

OVERIGE ALGEMENE BELASTINGEN

De baten van de hondenbelasting zijn € 14.000 lager dan de begroot. In 2022 zijn op verzoek van de gemeenteraad de tarieven van de hondenbelasting met 50% verlaagd. De precariobelasting voor terrassen en de reclamebelasting is in 2022 in verband met Corona niet in rekening gebracht bij de ondernemers. De gemiste baten ad € 0,33 mln. zijn ten laste van de Coronapot gebracht.

De baten van de toeristenbelasting zijn € 0,1 mln. hoger dan begroot. Op basis van de eerste 3 kwartalen is een schatting gemaakt voor de nog te verwachten baten van het 4e kwartaal 2022. Dit leidt tot extra baten van € 0,1 mln.

KOSTENDEKKENDHEID

Bij de rechten en bestemmingsheffingen onder artikel 229 Gemeentewet dient er sprake te zijn van een aanwijsbare tegenprestatie door de overheid. Voor de vaststelling van de rechten is de gemeente gehouden aan het vereiste dat de geraamde baten de geraamde lasten niet mogen overschrijden. Er dient dus sprake te zijn van ten hoogste kostendekkende rechten.

In de begroting 2022 is een berekening gemaakt van de kostendekkendheid. De overhead is berekend op € 42.000 per fte.

Onderstaand is een overzicht van de kostendekkendheid opgenomen. Belangrijk om te vermelden is dat de wettelijke regel van maximaal 100% kostendekkendheid alleen geldt voor de begroting en niet voor de jaarrekening. Wel is het belangrijk dat indien bij de jaarrekening blijkt dat de kostendekkendheid meer dan 100% is, bij de eerstvolgende berekening van de kostendekkendheid de budgetten opnieuw worden beoordeeld, en indien nodig worden bijgesteld op basis van de realisatie.

Tabel Overzicht kostendekkendheid exclusief leges

Gemeentelijke belastingen en heffingen (x € 1.000)	Taakveld	Overhead	BTW	Totale Kosten	Overige inkomsten	Heffing	Totale opbrengsten	Kostendekking
Naheffingsaanslag parkeren	€ 162	€ 33	€ 3	€ 198	€ 0	€ 105	€ 105	53%
Afvalstoffenheffing	€ 11.392	€ 181	€ 1.481	€ 13.054	€ 148	€ 13.144	€ 13.292	102%
Rioolheffing	€ 9.505	€ 235	€ 456	€ 10.196	€ 0	€ 10.164	€ 10.164	100%
Marktgelden	€ 280	€ 84	€ 29	€ 393	€ 0	€ 313	€ 313	80%
Lijkbezorging	€ 478	€ 99	€ 33	€ 610	€ 0	€ 459	€ 459	75%
Scheepvaart	€ 202	€ 34	€ 0	€ 236	€ 0	€ 174	€ 174	74%
Aanlegrechten uitweg	€ 39	€ 0	€ 0	€ 39	€ 0	€ 15	€ 26	67%
Rioolaansluitingen	€ 40	€ 0	€ 8	€ 48	€ 0	€ 43	€ 43	89%

Binnen de verschillende verordeningen is er sprake van kruissubsidiering.
De belangrijkste verschillen worden onderstaand toegelicht.

Naheffingsaanslag parkeren

De naheffingsaanslagen zijn onder invloed van corona gedaald in 2022. Omdat de vaste lasten niet zijn gewijzigd, resulteert dit in een daling van de kostendekkendheid van 88% naar 53%.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Afvalstoffenheffing

De kostendekkendheid op basis van de begroting is 100%. De kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing in de jaarrekening is na de begrote onttrekking uit de voorziening afval voor het actieplan afval 102%. De baten van de afvalstoffenheffing zijn lager doordat er minder afval is aangeboden (huis aan huis en milieuparken). De lasten van afvalinzameling zijn daarentegen gestegen. De verwerking van afval was daarentegen goedkoper, door zowel minder lasten als meer baten van deze afvalstromen. De toegerekende lasten zijn lager door minder lasten voor straatreiniging, kwijtschelding en extracomptabele lasten (btw).

Rioolheffing

De kostendekkendheid op basis van de begroting en jaarrekening is 100%. Er zijn minder baten van rioolheffing en minder lasten gemaakt voor straatreiniging, meer onderhoud riolering en minder voor kapitaallasten. En nauwelijks gebruik gemaakt van subsidieregeling klimaatadaptie. Ook zijn er meer extracomptabele lasten (btw) toegerekend.

Marktgelden

In de eerste zes maanden mochten diverse kooplieden van de donderdagmarkt Sittard minder m2 in gebruik nemen als gevolg van de 1,5 meter samenleving. Naast de lagere baten, zijn ook de lasten lager geweest waardoor de kostendekkendheid van de marktgelden 2022 toch is gestegen tot 80%, waar begroot was 77%.

Lijkbezorgingsrechten, aanlegrechten uitweg en rioolaansluitrechten

Bij de lijkbezorging (begroting 88% en realisatie 75%) zijn dit jaar minder inkomsten uit grafverhuur, daartegenover is er een overschrijding van de lijkbezorgingskosten. Bij de aanlegrechten is de kostendekkendheid op basis van de realisatie 67%, terwijl bij de begroting is uitgegaan van 100%. Er zijn dit jaar 14 inritten gerealiseerd waarbij het tarief 2022 vrijwel kostendekkend is. M.u.v. 1 inrit (14%) waarbij extra werkzaamheden zijn uitgevoerd. De kostendekkendheid rioolaansluitrechten is op basis van de realisatie 89%, terwijl bij de begroting is uitgegaan van 100%. Er zijn dit jaar 17 aansluitingen gerealiseerd waarbij het tarief 2022 vrijwel kostendekkend is. In 2022 is €24.000 ontvangen waarvoor het werk in 2023 wordt uitgevoerd.

Scheepvaartrechten

De kostendekkendheid 2022 op basis van realisatie is lager dan begroot omdat de baten lager zijn uitgevallen dan verwacht. Daarnaast zijn er baggerwerkzaamheden en inspecties uitgevoerd die niet geheel begroot waren. Het onderhouds- en beheerplan wordt opgesteld op basis van de laatste bevindingen voor de haven voor de komende jaren. Op basis hiervan zullen er voldoende voorzieningen gebouwd moeten worden om de haven op peil te houden. Besluitvorming zal in 2023 voorgelegd worden.

Leges

Onder de naam “leges” worden rechten geheven voor:

a. Het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten;
b. Het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een Nederlandse identiteitskaart of een reisdocument.

Voor de legesverordening wordt niet alleen de kostendekkendheid per onderdeel berekend, maar ook de kostendekkendheid van de gehele legesverordening. In sommige gevallen zijn de baten uit een bepaalde dienst hoger dan de lasten (overdekking), deze wordt dan gebruikt voor het tekort op een andere dienst. Subsidiëring van onrendabele activiteiten met winst uit rendabele activiteiten. Dit wordt kruissubsidiëring genoemd.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Tabel Overzicht kostendekkendheid leges op titel

Recapitulatie Titel 1, 2 en 3	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
Kostendekking Titel 1	€ 995.673	€ 325.598	€ 1.321.271	€ 1.271.331	96%
Kostendekking Titel 2	€ 2.029.583	€ 630.465	€ 2.660.048	€ 2.609.382	98%
Kostendekking Titel 3	€ 82.591	€ 25.997	€ 108.588	€ 66.212	61%
Kostendekking totale tarieventabel	**€ 3.107.847**	**€ 982.060**	**€ 4.089.907**	**€ 3.946.925**	**97%**

De kostendekkendheid voor de gehele legestabel komt uit op 97% ten opzichte van 90% begroot. De grootste afwijkingen per titel en hoofdstuk worden onderstaand toegelicht.

Van enkele hoofdstukken in titel 1 van de legestabel is de kostendekkendheid 0%, deze:

- zijn vervallen in de modelverordening van de VNG, hoofdstuk 5, 6, 14 en 15;
- worden niet gebruikt, hoofdstuk 11 en 12;
- zijn voor de aantallen zo laag dat er niet apart lasten en baten geraamd en geboekt worden.

Titel 1 algemene Dienstverlening

Reisdocumenten:

In 2022 is de begroting aangepast aan nieuwe prognoses; Het uitstelgedrag van aanvraag reisdocumenten door de coronajaren heeft geleid tot een stijging van meer dan 3.000 aanvragen in 2022. Hierdoor zijn de inkomsten gestegen. De toerekening van de personele inzet en vaste lasten zijn niet in dezelfde mate gestegen waardoor de kostendekkendheid in 2022 is gestegen naar 105%.

Rijbewijzen:

Een lichte daling van lasten met daartegenover een lichte stijging van de leges rijbewijzen leidt per saldo tot een stijging van de kostendekkendheid naar 111%.

Verstrekkingen BRP overige publiekszaken, Verkeer en vervoer en Kinderopvang:

In het algemeen vertalen mutaties in aantallen of in toe te rekenen lasten zich in een hogere percentuele afwijking als de massa klein is, waardoor de kostendekkendheid in de realisatie in mindere mate wijzigt.

Telecommunicatie:

Bij de telecommunicatie is het verschil tussen realisatie 107% versus begroting 47% procentueel fors. In 2022 zijn circa 300 meer aanvragen van nutsbedrijven in behandeling genomen voor kabels en leidingen dan begroot (500st.)

Per saldo is de kostendekkendheid voor titel 1 Algemene Dienstverlening 96% ten opzichte van 85% begroot.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Tabel Overzicht kostendekkendheid leges Titel 1

Titel 1 Algemene dienstverlening			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
hoofdstuk	1	Burgerlijke stand	€ 102.633	€ 51.342	€ 153.975	€ 123.354	80%
hoofdstuk	2	Reisdocumenten	€ 369.238	€ 81.594	€ 450.832	€ 472.657	105%
hoofdstuk	3	Rijbewijzen	€ 238.161	€ 84.883	€ 323.044	€ 358.133	111%
hoofdstuk	4	Verstrekkingen uit de basisregistratie personen	€ 28.537	€ 14.286	€ 42.823	€ 45.106	105%
hoofdstuk	5	(Vervallen)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	6	(Vervallen)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	7	Bestuursstukken	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	8	Vastgoedinformatie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	9	Overige publiekszaken	€ 31.114	€ 5.178	€ 36.292	€ 31.299	86%
hoofdstuk	10	Gemeentearchief Sittard-Geleen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	11	Huisvestingswet 2014	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	12	Leegstandswet	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	13	Gemeentegarantie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	14	(Vervallen)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	15	(Vervallen)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	16	Kansspelen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	17	Kabels en leidingen	€ 91.854	€ 53.662	€ 145.516	€ 155.428	107%
hoofdstuk	18	Verkeer en vervoer	€ 122.285	€ 33.193	€ 155.478	€ 81.786	53%
hoofdstuk	19	Diversen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	20	Kinderopvang	€ 11.852	€ 1.460	€ 13.312	€ 3.568	27%
Kostendekking Titel 1			**€ 995.673**	**€ 325.598**	**€ 1.321.271**	**€ 1.271.331**	**96%**

Titel 2 Omgevingsvergunning

De lasten en baten bij hoofdstuk 3 omgevingsvergunning hebben betrekking op geheel titel 2. In 2022 is de begroting aangepast aan nieuwe prognoses (door vergunningverlening aan 3 majeure projecten aan het einde van het jaar) hiermee samenhangend is extra ingehuurd. Begroot was een kostendekkendheid van 95%.

Titel 2 Fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
hoofdstuk	3	Omgevingsvergunning	€ 2.029.583	€ 630.465	€ 2.660.048	€ 2.609.382	98%
Kostendekking Titel 2			**€ 2.029.583**	**€ 630.465**	**€ 2.660.048**	**€ 2.609.382**	**98%**

Titel 3 Dienstverlening Europese Dienstenrichtlijnen

Titel 3 is een klein onderdeel van de legesverordening, waarvan een groot deel bestaat uit horeca- en evenementenvergunningen. Vanwege de maatschappelijke betekenis ervan is dit bij de gemeente Sittard-Geleen en veel andere gemeenten niet kostendekkend. Ook van titel 3 wordt van een aantal hoofdstukken de lasten en baten niet apart begroot.

Kleine mutaties op aantallen of toe te rekenen lasten vertaalt zich in een hogere percentuele afwijking door de kleine massa, hierdoor is de kostendekkendheid 61% ten opzichte van 49% begroot.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Titel 3 Europese dienstenrichtlijn			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
hoofdstuk	1	Horeca	€ 42.371	€ 14.659	€ 57.030	€ 51.658	91%
hoofdstuk	2	Organiseren evenementen of markten	€ 18.368	€ 3.032	€ 21.400	€ 3.541	17%
hoofdstuk	3	Seksbedrijven	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	4	Huisvestingswet 2014	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	5	Marktstandplaatsen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	6	Winkeltijdenwet	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
hoofdstuk	7	Overige vergunningverlening	€ 11.490	€ 7.682	€ 19.172	€ 9.327	49%
hoofdstuk	8	Openbare orde	€ 10.362	€ 624	€ 10.986	€ 1.686	15%
Kostendekking Titel 3			**€ 82.591**	**€ 25.997**	**€ 108.588**	**€ 66.212**	**61%**

KWIJTSCHELDINGS- EN INCONTINENTIEKORTING BELEID

Onderstaand een samenvatting van het aantal verzoekschriften tot kwijtschelding en de afhandeling hiervan.

Tabel Overzicht kwijtscheldingsverzoeken

Kwijtschelding	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Aantal verzoekschriften	8.761	8.990	9.435	8.295	4.284
Afgehandelde verzoekschriften	100,0%	100,0%	100,0%	99,8%	99,2%
Percentage toe-en afwijzingen					
Afwijzingen	**28,9%**	**24,3%**	**26,6%**	**29,5%**	**24,8%**
Toewijzingen					
a) geautomatiseerd	55,0%	57,9%	53,6%	52,5%	60,9%
b) handmatig	16,2%	17,8%	19,9%	18,0%	14,4%
Totaal toewijzingen	**71,1%**	**75,7%**	**73,4%**	**70,5%**	**75,2%**

Het aantal kwijtscheldingsverzoeken is dalende. Alleen in 2020 is er een stijging te zien. Over het jaar 2022 komen er nog verzoeken naar aanleiding van de aanslag diftar 2022 in februari 2023. Geautomatiseerde toewijzingen worden op basis van een toets bij het Inlichtingbureau toegekend, de inwoner hoeft hier geen handmatige aanvraag voor te doen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Tabel Vergelijkend overzicht kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2021

Kwijtschelding	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal verzoekschriften	8.761	8.990	9.435	8.295	4.284
Afgehandelde verzoekschriften	100,0%	100,0%	100,0%	99,8%	99,2%
Percentage toe-en afwijzingen					
Afwijzingen	**28,9%**	**24,3%**	**26,6%**	**29,5%**	**24,8%**
Toewijzingen					
a) geautomatiseerd	55,0%	57,9%	53,6%	52,5%	60,9%
b) handmatig	16,2%	17,8%	19,9%	18,0%	14,4%
Totaal toewijzingen	**71,1%**	**75,7%**	**73,4%**	**70,5%**	**75,2%**

Het aantal kwijtscheldingsverzoeken is dalende. Alleen in 2020 is er een stijging te zien. Over het jaar 2022 komen er nog verzoeken naar aanleiding van de aanslag diftar 2022 in februari 2023. Geautomatiseerde toewijzingen worden op basis van een toets bij het Inlichtingbureau toegekend, de inwoner hoeft hier geen handmatige aanvraag voor te doen.

Tabel Vergelijkend overzicht kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2022

Bedragen x € 1.000	jaarrekening 2021	Actuele begroting 2022	jaarrekening 2022	Afwijking jaarrekening 2022 t.o.v. begroting 2022	Afwijking jaarrekening 2022 t.o.v. begroting 2022
Kwijtschelding afval	838	815	666	-149	-18,3%
Incontinentiekorting afvalstoffenheffing	44	50	52	2	3,8%
Kwijtschelding hondenbelasting	35	17	18	1	6,2%
Totaal	**918**	**882**	**736**	**-146**	**-16,6%**

Na de aanslagoplegging van de diftar 2022 komen nog nieuwe verzoeken voor zowel kwijtschelding afvalstoffenheffing als incontinentiekorting. De lasten voor 2022 zijn daarom een inschatting op basis van de prognose van de BsGW.

ONINBARE VORDERINGEN

Bij de overdracht van belastingen naar de BsGW is de bevoegdheid tot het oninbaar verklaren van belastingvorderingen overgedragen aan de BsGW.

Tabel Oninbaarheid

Bedragen x € 1.000	Oninbaar in boekjaar 2022	Reeds oninbaar geleid in eerdere jaren	Totaal oninbaar heffingsjaar		Prognose
Heffingsjaar 2018	61	138	199		199
Heffingsjaar 2019	29	113	142		225
Heffingsjaar 2020	29	67	96		311
Heffingsjaar 2021	41	23	63		395
Heffingsjaar 2022	23	0	23		420
Totaal	**183**	**341**	**524**		**1.550**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

De oninbare vorderingen met betrekking tot de heffingsjaren 2018 tot en met 2022 blijven binnen de prognose van de BsGW. Een analyse op de oninbaarheid van de vorderingen over de heffingsjaren 2018 tot en met 2022 laat zien dat de voorziening dubieuze debiteuren op dit moment te hoog is. Daarom is er € 0,07 mln. vrijgevallen uit de voorziening. De invloed van corona op de oninbaarheid van de vorderingen wordt pas in 2023 verwacht. In de prognose voor 2023 is hiermee rekening gehouden.

BEZWAREN

Onderstaand een overzicht van het aantal bezwaarschriften bij de BsGW.

Tabel bezwaarschriften

	2018	2019	2020	2021	2022
BEZWAARSCHRIFTEN*					
Afgehandelde bezwaarschriften	3.201	3.404	4.327	5.850	3.252
Nog af te handelen	59	7	1	7	21
Totaal aantal bezwaarschriften	**3.260**	**3.411**	**4.328**	**5.857**	**3.273**
WOZ-BEZWAREN					
Afgehandelde WOZ-bezwaren	97,6%	99,8%	100,0%	99,9%	96,1%
Percentages toe-en afwijzingen					
Afwijzingen	59,4%	60,0%	56,5%	61,2%	55,6%
Toewijzingen	40,6%	40,0%	43,5%	38,8%	44,4%

* bezwaarschriften hebben alleen betrekking op algemene gemeentelijke belastingen en rechten

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

2.2.2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING

INLEIDING

De gemeente Sittard-Geleen wil voorkomen dat (financiële) tegenvallers schadelijke gevolgen hebben voor de uitvoering van het bestaande beleid. Het weerstandsvermogen is een maatstaf om te beoordelen of de gemeente in staat is om nadelige gevolgen van risico's op te vangen. Dit zonder dat daarbij de continuïteit van de uitvoering van taken in gevaar komt of de gemeente het beleid moet wijzigen.

HET BELEID OMTRENT RISICOMANAGEMENT

De Kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft de methodiek en berekeningswijze van de afzonderlijke delen van het weerstands-vermogen aan, evenals de norm voor het gewenste niveau van het weerstandsvermogen. Risico's nemen is onvermijdelijk, erover communiceren ook. Het college informeert via de P&C-cyclus de raad transparant over risico's. In deze paragraaf komen de risico's met de daar bijbehorende beheersmaatregelen en de beoordeling van het weerstandsvermogen aan bod. Dit samen geeft een totaalbeeld van de (financiële) risicopositie van de gemeente. De paragraaf weerstandsvermogen is een verplicht onderdeel van de jaarrekening en de begroting en wordt jaarlijks geactualiseerd.

Als het risico zich voortdoet, dan gaat de dekking niet automatisch via de weerstandscapaciteit. Eerst worden alle opties geïnventariseerd en beoordeeld. Een structureel risico dat zich voordoet kan alleen incidenteel opgevangen worden uit de weerstandscapaciteit. In de daarop eerstvolgende P&C moment wordt gekeken naar een structurele oplossing. Dit is nodig om te voorkomen dat de weerstandscapaciteit onvoldoende is om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen. De door de raad vastgestelde kaders over het weerstandvermogen en risicobeheersing zijn terug te vinden op overheid.nl:

- Kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing.
- Financiële verordening.
- Kadernota reserves en voorzieningen.

WEERSTANDSVERMOGEN JAARREKENING 2022 (T.O.V. BEGROTING 2023)

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen niet begrote financiële gevolgen van risico's en eigen middelen. Het weerstandsvermogen is een indicator voor de robuustheid van onze begroting. Een adequaat weerstandsvermogen voorkomt dat de gemeente bij elke (substantiële) financiële tegenvaller gedwongen wordt het beleid bij te stellen. Jaarlijks rapporteren wij in de begroting en jaarrekening het weerstandsvermogen en de risico's aan de gemeenteraad. Risicomanagement is vooruitkijken. Daarom doen wij in deze paragraaf geen vergelijking maken tussen de Jaarrekening 2022 en de jaarrekening 2021, maar tussen de vorige analyse (begroting 2023) en de huidige analyse.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

*Figuur Bepaling weerstandsvermogen**

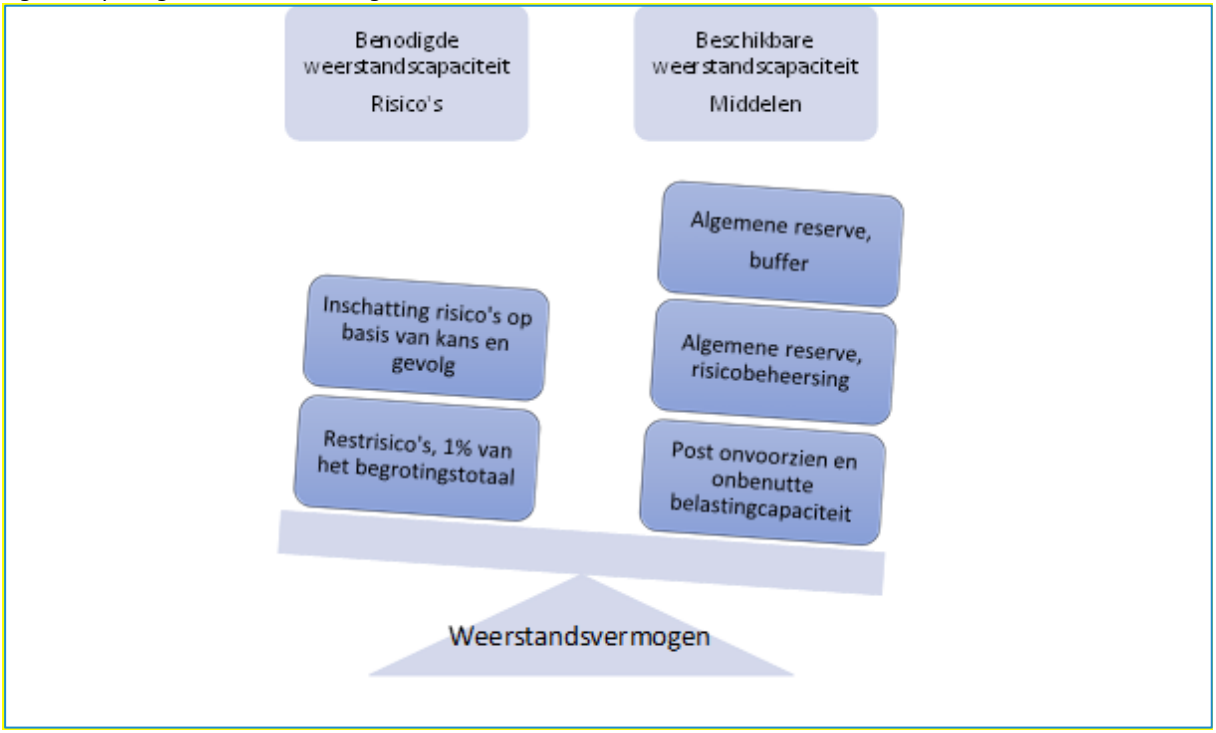

*Voor meer informatie over de berekening van de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit wordt verwezen naar de kadernota Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Hieronder volgt een inventarisatie van het benodigde weerstandscapaciteit. Deze bestaat uit een aanname van kwantificeerbare risico's en een restrisico, 1% van het begrotingstotaal, voor de dekking van niet-kwantificeerbare risico's. Als het totaalbedrag van het benodigde weerstandscapaciteit lager is dan de beschikbare weerstandscapaciteit, dan is het weerstandsvermogen voldoende om eventuele risico's op te vangen.

BENODIGDE WEERSTANDSCAPACITEIT

De wereld verandert in snel tempo en onzekerheid is een dagelijkse realiteit geworden. Denk maar aan de oorlog in de Oekraïne, de energiecrisis, strengere milieueisen voor het behalen van de klimaatdoelstellingen. Al deze ontwikkelingen gaan hun invloed hebben op de uitvoering van het gemeentelijke beleid. Door de risico’s te kwantificeren, ontstaat vanzelf de discussie en de bewustwording over het beheersen van deze risico’s. Op die manier is het ook mogelijk om het risicoprofiel en het effect van de beheersmaatregelen door de tijd heen te monitoren.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Tabel Kwantificeerbare risico's en achtervang restrisico's

Benodigde weerstandscapaciteit						
Programma		**Risico**	**Impact**	**Kans**	**benodigde weerstands-capaciteit**	**Tov begroting 2023**
		Risicoprofiel reguliere exploitatie:				
	1	Genormeerd risicoprofiel restrisico 1% begrotingstotaal			4,00	
Algemene dekkingsmiddelen	2	niet realiseren ombuiging ESCS locatie 2022	1,20	100%	1,20	↔
0. Bestuur en ondersteuning	3	Overdracht pensioenen wethouders naar ABP	1,32	65%	0,86	↓
	4	Leegstand gemeentelijke panden	0,45	35%	0,19	↓
	5	Taakstelling verkoop niet strategisch vastgoed	0,29	65%	0,19	↓
	6	Risico's in kader van ICT	2,95	35% / 65%	1,81	↔
	7	Juridische monitor	0,43	35%	0,15	↔
6. Sociaal Domein	8	Toenemende kosten gebruik jeugdzorg	1,00	65%	0,65	↔
	9	Hogere verzilvering afgegeven zorgtoewijzingen WMO	0,77	65%	0,50	↔
	10	Extramuralisering WMO	0,50	50%	0,25	↔
7. Gezondheid en milieu	11	Kasstromen project Het Groene Net	1,00	35%	0,35	↔
	12	Waardering aandelen Mijnstreek Warmte	1,60	35%	0,56	↔
		Benodigde weerstandscapaciteit 2023			**10,82**	
		mutaties 2024				
	2	niet realiseren ombuiging ESCS locatie 2022			1,20	
		Benodigde weerstandscapaciteit 2024			**12,02**	
		mutaties 2025				
	2	niet realiseren ombuiging ESCS locatie 2022			1,20	
		Benodigde weerstandscapaciteit 2025			**13,22**	
		mutaties 2026				
		geen mutaties			0,00	
		Benodigde weerstandscapaciteit 2026			**13,22**	

1. Genormeerd risicoprofiel restrisico 1% begrotingstotaal

Het is niet eenvoudig een risico te kwantificeren, dit komt door het ontbreken van aannames. Voor deze niet-kwantificeerbare risico's hebben we een achtervang € 4 mln. gecreëerd. Dit normbedrag is gebaseerd op ca. 1% van het begrotingstotaal.

2. Ombuiging vermarkten ESCS-locatie

Aan de ontwikkeling op de ESCS-locatie inclusief de Nieuwe Hateboer is een structureel bedrag van € 1,2 mln. per jaar gekoppeld. Via een uitgebreid participatieproces is, samen met de omgeving, een natuur- en landschapsvisie gemaakt. De gemeenteraad heeft op 9 februari 2023 gesproken over de denkrichtingen voor invulling van deze locatie. Wij komen terug naar de raad met een voorstel. We verwerken hierin opgedane inzichten.

In 2022 is deze ombuiging niet gerealiseerd en overeenkomstig besluitvorming over de begroting 2022 afgedekt uit de algemene reserve risicobeheersing. Ook in 2023 tot en met 2025 wordt deze taakstelling niet gerealiseerd, De belangrijkste reden is dat zwembad de Hateboer open blijft tijdens de vernieuwbouw van

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Glanerbrook. We gaan ervan uit dat vanaf 2026 de exploitatie van de zwembaden niet meer bij de gemeente ligt en daarmee de taakstelling vanaf 2026 gerealiseerd wordt. In de tussenliggende jaren dekken we deze taakstelling af uit onze algemene reserve risicobeheersing.

3. Overdracht pensioenen wethouders naar het ABP

Politieke ambtsdragers bouwen pensioen op in de Appa-regeling, de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers. Door een aanpassing in de wetgeving Appa zijn de laatste inhoudelijke verschillen tussen het ABP-pensioen voor overheidswerknemers en het appa-pensioen voor politieke ambtsdragers (wethouders) verdwenen. Hierdoor wordt de kans om de Appa pensioenen straks bij een pensioenuitvoerder (APG/ABP) onder te brengen reëler. Het doel is om de invoering van het nieuwe pensioenstelsel uiterlijk per 1/1/2027 te effectueren. Tot op heden zijn veel relevante factoren en rekenregels nog niet beschikbaar. Voor alle pensioenopbouw vanaf 2012 zijn de benodigde gelden op basis van een actuariële berekening van APG gestort in de voorziening pensioenverzekering gewezen wethouders. Op basis van de APG berekening per ultimo 2022 voor toekomstige pensioenen met betrekking tot een opbouw van voor 2012 zou er wellicht op termijn € 1,32 mln. overgedragen moeten worden richting een pensioenuitvoerder waar nog geen gelden voor gereserveerd zijn in de voorziening. Alle pensioenopbouw vanaf de periode 2012 voldoet aan de gestelde wet en regelgeving en is gestort in de voorziening. Doordat Sittard-Geleen reeds vanaf 2006 pensioengelden extern heeft opgebouwd zit er al meer in de voorziening dan noodzakelijk.

4. Leegstand gemeentelijke panden /
5. Taakstelling verkoop niet strategisch vastgoed

Bij de actualisatie van het risicoprofiel in de begroting 2023 is een achtervang in de algemene reserve risicobeheersing opgenomen voor het (gedeeltelijk) niet realiseren van de taakstelling vastgoed en leegstandskosten gemeentelijke panden. In de kadernota 2023 is voorgesteld het resterend bedrag van de taakstelling en de leegstandskosten en huurderving van de ontwikkellocaties te saneren.

6. Uitvallen dienstverlening en andere ICT ontwikkelingen

ICT ontwikkelt zich in een zeer rap tempo. Ontwikkelingen gaan dusdanig snel dat ze lastig en ook nog tijdig zijn te volgen. Willen we de dienstverlening op orde houden, een aantrekkelijke werkgever zijn voor jonge medewerkers en beheersbare digitale processen, dan zal de gemeente mee moeten bewegen op de beweging van binnen naar buiten die door grote spelers in de ICT markt wordt afgedwongen. Het bovenstaand risico heeft op verschillende ontwikkelingen:

- Steeds meer ICT systemen gaan via de cloud. Deze verandering brengt niet alleen aandachtspunten op het gebied van privacy en security met zich mee, maar zorgt er tevens voor dat de complexiteit van beheer van in principe meerdere infrastructuren de komende jaren zal toenemen.
- De huidige telefooncentrale is verouderd (19 jaar oud) en bepaalde onderdelen zijn niet of nauwelijks meer verkrijgbaar, kennis en kunde (ook bij onze leveranciers) is schaars. Het uitvallen van de telefooncentrale heeft gevolgen op alle risico-categorieën. Alle dienstverlening zal tijdelijk suboptimaal zijn.
- Uitval van de online dienstverlening, dit risico zal in de toekomst toenemen omdat de digitale dienstverlening ook toeneemt.
- Ontwikkelingen gaan dusdanig snel dat ze lastig en ook nog tijdig zijn te volgen. Vooral in een complexe omgeving. De gemeente Sittard-Geleen zal mee moeten bewegen op de beweging van binnen naar buiten die door partijen als Microsoft en andere grote spelers in de ICT markt wordt afgedwongen. Daarnaast stimuleert de VNG (beleidsplan) om aan te sluiten bij landelijke ontwikkelingen zoals Common Ground. De snelle ontwikkeling van dit vakgebied leidt ook tot steeds meer een mismatch met de arbeidsmarkt. De ICT is veruit de krapste beroepsgroep in Nederland.
- Ook zien we een wereldwijde professionalisering van het hackers gilde. Grote instellingen en bedrijven worden steeds vaker het slachtoffer van hackoperaties die zeer professioneel wordt uitgevoerd.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

De beheersmaatregelen die tot nu toe zijn genomen hebben betrekking op het maken van analyses van de problematiek binnen de gemeente, werken aan de bewustwording van medewerkers als het gaat om hacking en andere ICT-ontwikkelingen en verder is de capaciteit op gebied van ICT uitgebreid. Via het budget organisatieontwikkeling zijn trajecten gestart om een aantrekkelijke werkgever te zijn voor jongere werknemers.

7. Juridische procedures

Bij specifieke casuïstiek kunnen zich juridische procedures met dusdanig risico (maatschappelijk, politiek en financieel) voordoen dat externe juridische advisering noodzakelijk is respectievelijk financiële dekking nodig is. Dit laatste gebeurt onder geheimhouding omdat anders de juridische positie van de gemeente benadeeld kan worden. De risico-analyse is gebaseerd op de juridische monitor. Deze monitor wordt (onder geheimhouding) periodiek ter inzage gelegd voor de commissie B en V.

8. Toenemende kosten jeugdzorg

Er is een verzwaring van de zorgvraag zichtbaar waardoor de kosten per unieke client zullen toenemen. Vanuit het rijk is structureel extra budget toegekend voor het opvangen van een gedeelte van de tariefstijging vanwege de hogere loonkosten bij de zorgaanbieders, de verwachting is dat dit niet toereikend is om alle extra kosten te dekken. Om dit risico te verminderen wordt door middel van de regionale transformatieagenda gestuurd op het gebruik van de jeugdzorg, de beperking van het aantal aanbieders en het sturen op normalisering van de problematieken zal een bijdrage leveren aan de beperking van de kosten die met de jeugdzorg gepaard gaan. Ook het lokaal opgestelde plan van aanpak draagt bij aan een beperking van de kostenstijging. Dit plan is gericht op alle toegangen van jeugdhulp (gemeente, artsen en gecertificeerde instellingen) met het doel het versterken van het bewustzijn bij deze toegangen om kritisch te zijn op de inzet van jeugdhulp in combinatie met een realistisch perspectief van de zorg. Daarnaast wordt de betrokkenheid van ouders vergroot richting de te leveren kwaliteit van de zorg en wordt contractmanagement versterkt en zorgaanbieders kritischer bevraagd op hun geleverde kwaliteit.

9. Hogere verzilvering afgegeven zorgtoewijzingen WMO huishoudelijke hulp

Vanwege de personeelsproblemen en een hoog ziekteverzuim bij de zorgaanbieders is het verzilveringspercentage van de afgegeven zorgtoewijzingen sinds Corona lager dan begroot. In de begroting 2023 hebben we rekening gehouden met een verzilvering van 90% waardoor er sprake is van een realistische raming. Het risico is dat er bij een aantrekkende arbeidsmarkt dit verzilveringspercentage toeneemt en daarmee de kosten hoger zullen uitvallen dan de begroting 2023. Via de monitoring wordt periodiek het verzilveringspercentage berekend en op basis van de uitkomsten wordt bepaald of dit risico gerealiseerd gaat worden.

10. Extramuralisering WMO

Wegens het dichtslibben van de woningmarkt is het bijna niet meer mogelijk om vanuit de WMO een verhuisadvies af te geven in plaats van woningaanpassingen te realiseren. Een verhuisadvies betekent namelijk dat de inwoner binnen 1 jaar ook daadwerkelijk een andere wél adequate woning moet kunnen betrekken. Als dit niet reëel is, dient de WMO de niet adequate woning alsnog aan te passen. Dit leidt tot hogere kosten in de woningaanpassingen. Er wordt in nauwe samenwerking met de woningcorporaties in kaart gebracht welke woningen in aanmerking komen voor de zorg cliënten die in aanmerking komen voor een woningaanpassing.

11. Kasstromen Het Groene Net

Voor de openstaande vorderingen gerelateerd aan het project het groene net bestaat een restrisico van oninbaarheid (aanbeveling art 213 a onderzoek). De kasstromen worden gedurende het jaar gemonitord middels de rapportering van de grote projecten in de P&C cyclus.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

12. Waardering aandeelvermogen Mijn Streekwarmte

De waardering van het aandelenvermogen van MSW is afhankelijk van de vermogenspositie van de dochtermaatschappijen (aanbeveling art 213 a onderzoek). Jaarlijks wordt het aandelenvermogen geactualiseerd.

INVENTARISATIE VAN NIET-KWANTIFICEERBARE RISICO'S

Onderstaande risico's zijn niet individueel kwantificeerbaar. In de benodigde weerstandscapaciteit wordt dit vertaald in een restrisico ter hoogte van 1% van het begrotingstotaal.

Rijksbeleid algemeen

Het Rijksbeleid blijft een belangrijke risicofactor. De nieuwe taken vanuit het rijk naar gemeenten gaan vaak gepaard met budgettaire kortingen en/of overheveling van risico's (bijv. open-eind regelingen). Ook hebben wetswijzigingen vaak aanzienlijke gevolgen voor het gemeentelijke takenpakket. Ofschoon de budgettaire consequenties meestal worden afgedekt via het gemeentefonds of een doeluitkering, blijft vaak na invoering van een wijziging onduidelijk of en in welke mate deze compensatie toereikend is. Overigens worden de budgettaire consequenties van het rijksbeleid conform het uitgangspunt "gezamenlijk trap op, trap af" doorvertaald in de gemeentelijke begroting.

Algemene uitkering gemeentefonds

Er zijn vier risico's met betrekking tot het Gemeentefonds, het risico dat:

1. het Rijk bezuinigt op het Gemeentefonds;
2. aanpassing van het verdeelmodel, het nieuwe verdeelmodel van 2023 wordt in 2027 geëvalueerd;
3. de bestaande verdelingsmaatstaven zich anders ontwikkelen dan geraamd;
4. Het macro BCF-declaratiebedrag het plafond overschrijdt en het verschil uit het gemeentefonds wordt genomen.

Deze risico's komen ter uitdrukking bij het analyseren van de gemeentefondscirculaires die minimaal drie keer per jaar worden gepubliceerd. (mei, september en december).

Verbonden partijen

Van een verbonden partij is sprake als het bestuur van twee of meerdere gemeenten (of andere deelnemers) samen een gemeenschappelijke regeling treffen of een BV/NV oprichten ter behartiging van een of meer belangen van die gemeenten. Naast voordelen brengt een verbonden partij ook risico's met zich mee. Het algemene risico is dat een meerderheid van de deelnemers een besluit kan nemen dat afwijkt van een standpunt van de afzonderlijke deelnemer. Daarnaast is er de afhankelijkheidsrelatie met de verbonden partij, de deelnemer is voor de uitvoering van haar beleid afhankelijk van de verbonden partij. Ook loopt een individuele deelnemer specifieke risico's. Te denken valt aan de kosten bij uittreding van een van de deelnemers en het collectief verantwoordelijkheid dragen bij verlies. Voor overige risico's met betrekking tot verbonden partijen wordt verwezen naar paragraaf Verbonden partijen.

Externe middelenverwerving

Bij het verkrijgen van subsidies bij Europese/landelijke of provinciale overheid is veelal sprake van een co-financieringsconstruct, terwijl wellicht deze middelen in onze begroting niet beschikbaar zijn. Bij langjarige subsidierelaties is het veelal niet mogelijk per ommegaande de relatie te beëindigen c.q. structurele ombuigingen door te voeren.

Subsidietrajecten

Subsidietrajecten worden onder andere gekenmerkt door lange doorlooptijden en vaak ingewikkelde en zeer gedetailleerde procedures en regelgeving. Tijdens alle fasen van een subsidietraject, met name van de Europese subsidietrajecten, is het zaak om de procedures nauwlettend te bewaken en te zorgen voor tijdige

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

afstemming inzake wijzigingen in het traject en voor tijdige informatieverstrekking, veelal door middel van periodieke rapportages. Daar waar subsidies worden aangevraagd ten gunste van derden (bijvoorbeeld projectontwikkelaars) worden risico's inzake de subsidiehonorering bij de uiteindelijke begunstigde gelegd door middel van overeenkomsten. Met name regelgeving en procedures en de vele controlemomenten binnen de procedures leiden ertoe dat aan elk subsidietraject een risicoprofiel verbonden is. Met behulp van een intern subsidiecontrole-instrument en frequent overleg met subsidieverstrekkers gedurende de loop van het hele traject wordt getracht de risico's ten aanzien van subsidies te minimaliseren.

Nationale Hypotheek Garantie

Een bijzondere garantie waar gemeenten mee geconfronteerd worden is de Nationale Hypotheek Garantie (NHG). Voor eventuele aanspraken hierop is een fonds in het leven geroepen. Echter bij aanhoudende druk op de huizenmarkt en de economische malaise, kan een situatie ontstaan dat het fonds niet toereikend blijkt om de garanties te betalen. In dat geval zijn de individuele gemeenten aansprakelijk. Op dit moment zijn er geen signalen dat het fonds niet toereikend zou zijn.

Stijging van de prijzen is hoger dan begroot.

De energieprijzen zijn gestegen, ondanks de recente btw-verlaging voor energie. Dit kan doorwerken in de prijzen van tal van producten en diensten. Het risico bestaat dat de gehanteerde index onvoldoende is om de stijging van prijzen voor werken door hoogconjunctuur op te vangen. De gevolgen zijn overschrijdingen door hogere kosten of lager kwaliteitsniveau door noodzakelijke bijsturing. We zullen de kostenraming zo goed mogelijk actualiseren op basis van de laatste ontwikkelingen.

De verwachting is dat de bouwkosten in 2023 met 15% gaan stijgen. Deze index raakt met name (structureel) het onderhoudsplan van vastgoed en de realisatie van grote projecten. Ook de projecten in kader van het openbare ruimte en watermanagement zullen te maken krijgen met prijsstijgingen. De meeste projecten bevinden zich nog in de voorbereidingsfase. In deze fase zijn de extra kosten die met indexering zijn gemoeid nog niet in beeld. Het risico is groot dat de indexeringskosten (percentages) hoger uitvallen dan verwacht. Indien nodig zal om het risico terug te brengen een herprioritering van de IBOR-BSW projecten uitgevoerd worden.

Voor de 4 huisvestingsprojecten en de Unilocatie zijn duurzaamheid en circulariteit nog niet vastgesteld. Indien het uitgangspunt wordt gesteld op ENG (energie neutraal gebouw) of NOM (nul op de meter) dan brengt dit extra kosten met zich mee. Daarnaast spelen bij deze projecten ook de volgende generieke risico's mee:

- (tijdelijke) stop op nieuwe elektra aansluitingen
- de prijsstijgingen op bouwkosten en energiekosten ten gevolge van de Oekraïne oorlog
- de krapte op de arbeidsmarkt en de gevolgen hiervan op de planning en personeelskosten.

Onvoldoende weerstandsvermogen GGD

In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat; de algemene reserve en de voorzieningen worden gevormd overeenkomstig het door het Algemeen Bestuur vastgestelde beleid, waarbij de algemene reserve tenminste 6% van het totaal van de exploitatielasten van enig boekjaar moet bedragen. Het weerstandvermogen van de onderdelen GGD, JGZ en Veilig Thuis is (al jaren) te laag en over 2022 als ruim onvoldoende te classificeren. De algemene reserve van de GGD, JGZ, de Acute Zorg en Veilig Thuis zijn strikt gescheiden waardoor het niet reëel is om het weerstandsvermogen als geheel te waarderen.

In principe kunnen de deelnemende gemeenten aangesproken worden op een tekort op het weerstandsvermogen. Echter door de deelnemende gemeenten is gekozen om in principe geen weerstandsvermogen op te bouwen bij de GGD. Mogelijke verliesbijdragen worden naar rato inwoneraantal door de gemeenten gedragen. De weerstandcapaciteit in 2022 is -/- € 167.000 voor de GR GGD ZL. Sittard-Geleen heeft een aandeel van ongeveer 15,5% op basis van inwoneraantallen in de betreffende verdeelsleutel.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Klimaatverandering

Klimaatverandering brengt wereldwijd risico's met zich mee, ook dicht bij huis zijn deze aanwezig. De belangrijkste gevolgen van klimaatverandering voor Nederland zijn het stijgen van de zeespiegel, steeds extremer wordende weersomstandigheden met meer zware buien, aanhoudende droogte, en meer hittegolven. Hierdoor is er meer kans op schade aan de openbare ruimte. Het betreft een risico als gevolg van exogene ontwikkelingen met technische, financiële en maatschappelijke gevolgen.

Voor een deel is de schade aan de openbare ruimte als gevolg van weersomstandigheden geborgd in het huidige beheer. Ook zijn er in de reguliere plannen al diverse beheersmaatregelen opgenomen. Naar aanleiding van meldingen van wateroverlast wordt de reinigingsfrequentie van kolken verhoogd van één keer per jaar naar twee keer per jaar, dit zorgt voor verhoging van de beheerkosten.

Op dit moment is vaak moeilijk te becijferen wat exact is uitgegeven aan extreme situaties. Voor watermanagement is een tijd lang een jaarlijks budget geweest van € 0,05 mln. aan het oplossen van kleine wateroverlastknelpunten. Eens per twee jaar wordt de gemeente getroffen door een hevige bui en zijn op verschillende locaties grotere maatregelen nodig. De bui van mei 2018 heeft bijvoorbeeld geresulteerd in het (nog) treffen van extra maatregelen geschat op € 500.000,- gedekt vanuit het beleidsplan water en klimaatadaptatie.

Met de werkregio Westelijke Mijnstreek wordt gewerkt om een klimaatmonitor te ontwikkelen. Dit moet een monitoring zijn, waarin inzichtelijk wordt wat er aan klimaatverandering gebeurt (b.v. extra wateroverlast) en tot welke schade die gebeurtenis geleid heeft (b.v. extra veegbeurten om de modder op te ruimen). Met de werkregio Westelijke Mijnstreek wordt gewerkt om een klimaatmonitor te ontwikkelen. Dit moet een monitoring zijn, waarin inzichtelijk wordt wat er aan klimaatverandering gebeurt (b.v. extra wateroverlast) en tot welke schade die gebeurtenis geleid heeft (b.v. extra veegbeurten om de modder op te ruimen).

Stikstof

De uitstoot van stikstof en de depositie hiervan op Natura 2000 gebieden is een belangrijk aandachtspunt bij ruimtelijke ontwikkelingen. De Aerius-berekeningsmethodiek en het vervallen van de bouwvrijstelling hebben echter geleid tot bezorgdheid bij planners en ontwikkelaars. Deze berekening houdt sinds kort niet alleen rekening met de stikstofuitstoot tijdens de gebruiksfase maar met het vervallen van de bouwvrijstelling ook met de stikstofuitstoot tijdens de bouwfase.

Dit kan problemen veroorzaken voor o.a. ontwikkelingsprojecten die voorheen niet leiden tot een ontoelaatbare stikstofdepositie op de Natura 2000 gebieden omdat de totale stikstofdepositie nu hoger kan uitvallen dan eerder werd berekend. Ontwikkelaars zullen nu mogelijk extra maatregelen moeten treffen om de stikstofuitstoot te verminderen of te compenseren, waardoor de kosten van projecten kunnen stijgen en de voortgang ervan kan worden vertraagd. In sommige gevallen kan dit leiden tot de onmogelijkheid om de ontwikkeling te realiseren of een activiteit uit te voeren.

Het is daarom belangrijk dat alle partijen die betrokken zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen zich bewust zijn van de mogelijke stikstofrisico's en zo mogelijk tijdig de juiste maatregelen treffen om de uitstoot en de depositie te verminderen of te compenseren. En om in ieder geval de uitstoot van stikstof tijdig te inventariseren en de risico's in beeld te brengen. Dit kan helpen om problemen te voorkomen en ervoor te zorgen dat projecten op een duurzame en verantwoorde manier worden ontwikkeld en uitgevoerd.

Arbeidsmarktkrapte en overspannen markt

Bij de uitvoering van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en grote projecten loopt het wegzetten van werkzaamheden vertraging op doordat de markt overspannen is. Voor uitbreiding van werkzaamheden en

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

contracten zijn nieuwe aanbestedingen nodig. Doordat de markt overspannen is, duren deze trajecten langer. Daarnaast is er een tekort aan deskundig personeel om in te huren. Om het risico te verminderen gaan we de werkzaamheden spreiden, scenario's uitwerken en risico gestuurd beheer uitvoeren.

Aanpak invasieve exoten Aziatische duizendknoop en Reuzenberenklauw

De gemeente heeft een verplichting om invasieve exoten te beheersen en/of te bestrijden. Aan de hand van een opgesteld gemeentebreed plan van aanpak wordt de situatie inzichtelijk gemaakt en wordt duidelijk welke structurele kosten wij nodig hebben om aan de gestelde verplichting van beheersing en/of bestrijding te kunnen voldoen.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB)

Een risico is dat in de beginjaren van de Wkb sprake zal zijn van een toename aan handhavingszaken en juridische procedures. Burgers moeten immers wennen aan het nieuwe stelsel. Ook is in de transitiefase extra capaciteit nodig voor toezicht op lopende bouwtrajecten die nog onder het oude regime vallen. Daarnaast hebben we in voorbereiding op de Omgevingswet in 2021 de overstap gemaakt van Corsa naar Squit 20/20: een nieuwe applicatie voor Vergunningen, Toezicht en Handhaving. Deze applicatie is leidend voor het kunnen uitvoeren van onze werkprocessen. Begin 2022 is aangekondigd dat in 2023 een update gaat plaatsvinden van Squit 20/20 naar Rx.Mission. Een implementatietraject is inmiddels gestart om de overstap in het vierde kwartaal van 2023 succesvol uit te voeren.

BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT

In onderstaande tabel 2 is de beschikbare weerstandscapaciteit weergegeven. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit, de post onvoorzien en de algemene reserve risicobeheersing. Het risicoprofiel is ten opzichte van de begroting 2022 gestegen. Als gevolg hiervan dient de algemene reserve, risicobeheersing aangevuld te worden. Deze maatregel komt uit de kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing. Via het bestemmingsvoorstel van de jaarrekening stellen wij voor om het saldo van de algemene risicobeheersing aan te vullen tot het saldo van de benodigde weerstandscapaciteit.

Tabel beschikbare versus benodigde weerstandscapaciteit

mutatie beschikbare weerstandscapaciteit					
bedragen x € 1 mln.	**2022***	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Genormeerd risicoprofiel restrisico 1% begrotingstotaal	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
kwantificeerbare risico's	7,53	6,82	8,02	9,22	9,22
Totaal benodigd weerstandsvermogen	**11,53**	**10,82**	**12,02**	**13,22**	**13,22**
Dekking vanuit Post onvoorzien	-0,10	-0,10	-0,10	-0,10	-0,10
Benodigd in algemene reserve risicobeheersing	**11,43**	**10,72**	**11,92**	**13,12**	**13,12**
Algemene reserve risicobeheersing begroting 2023	11,43	12,87	12,87	12,87	12,87
Mutatie**	**0,00**	**-2,15**	**-0,95**	**0,25**	**0,25**
Weerstandscapaciteit	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**
* stand begroting 2023					
** mutatie gaat via het raadsvoorstel Jaarrekening 2022 / min bedrag is uit de algemene reserve risicobeheersing naar het “surplus” algemene reserve.					

De algemene reserve bestaat uit drie onderdelen, een minimale buffer van 2% van het begrote totaalsaldo lasten, raadsbesluiten over mutaties in de algemene reserve en een surplus. Uit onderstaande grafiek is zichtbaar dat het surplus uit de begroting 2023 lager is dan het surplus uit deze jaarrekening. De oorzaak is het

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

lagere risicoprofiel uit tabel 1 dat ertoe leidt dat een deel van de algemene reserve risicobeheer terugvloeit naar de algemene reserve (zie tabel 2). In het saldo van de algemene reserve is rekening gehouden met de aanvulling van de beschikbare weerstandscapaciteit (de mutatie uit tabel 2).

Grafiek onderdelen algemene reserve 2022-2026

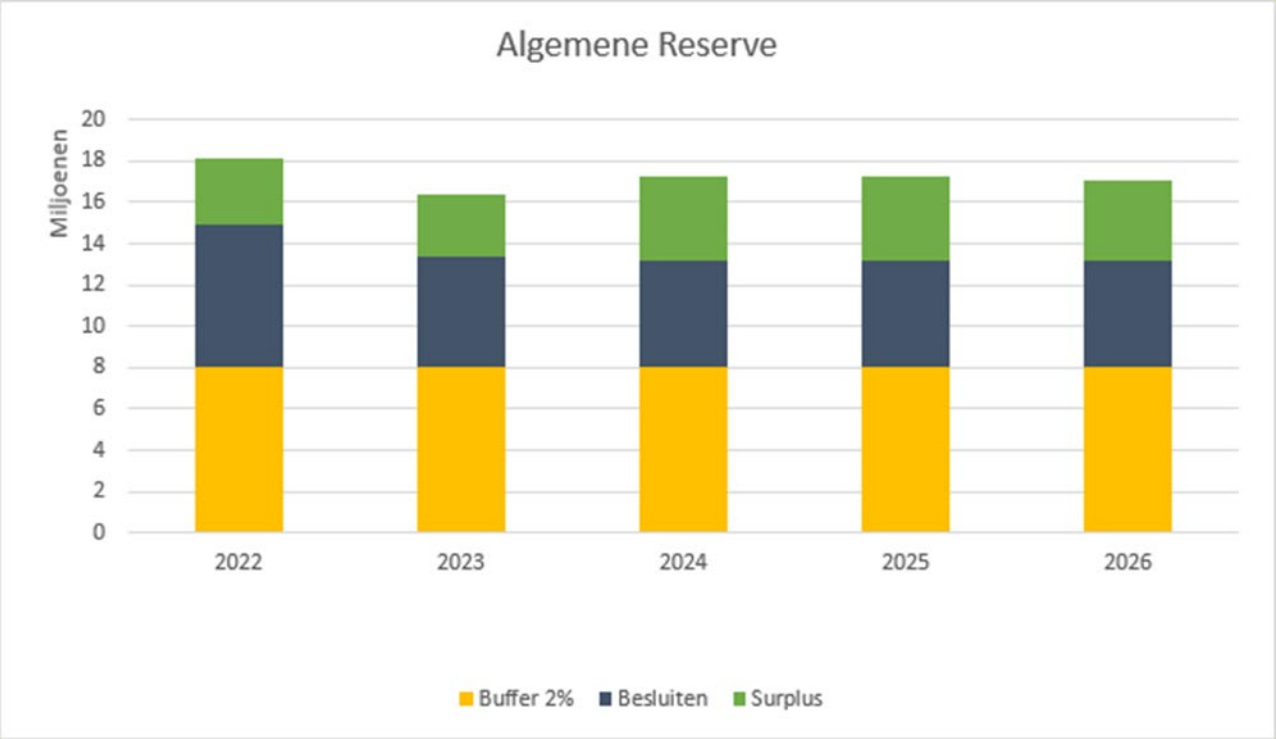

KENGETALLEN

De kengetallen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geven nadere informatie over de financiële positie van de gemeente. Deze kengetallen nemen we jaarlijks op in deze paragraaf bij de begroting en de jaarstukken. In deze jaarstukken zijn de kengetallen gebaseerd op basis van de balans in hoofdstuk 3.

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022
Netto schuldquote	92,1%	97,7%	77,2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen	89,5%	95,3%	74,8%
Solvabiliteitsratio	14%	13,7%	18,1%
Grondexploitatie	1,6%	1,5%	1,1%
Belastingcapaciteit	115%	112,5%	112,8%
Structurele exploitatieruimte	0,6%	1,7%	8,4%

Onderverdeling voor de beoordeling

Om een beeld te geven hoe de financiële positie van de gemeente Sittard-Geleen zich ontwikkelt, is gebruik gemaakt van streefwaarden. In onderstaande tabel zijn de streefwaarden weergegeven. Dit normenkader is in samenwerking met de commissie B&V tot stand gekomen. In 2023 gaan we de financiële verordening actualiseren en zal ook onderstaande normenkader een plek krijgen in de vernieuwde verordening.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Tabel Streefwaarde financiële kengetallen

	Gezond	Neutraal	Risicovol
Netto schuldquote	<90%	90%-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen	<90%	90%-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20%-50%	<20%
Grondexploitatie	>20%	20-35%	<35%
Belastingcapaciteit	<95%	95%-105%	>105%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%

Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Interpretatie: hoe lager, hoe beter

De netto schuldquote geeft aan in hoeverre de schulden meer of minder bedragen dan de jaarlijkse inkomsten. De hoogte van de schuld wordt ook bepaald door het opnemen en doorlenen van geldleningen. De netto schuldquote wordt daarom ook berekend gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen. Hoewel over de verstrekte leningen een risico gelopen wordt, kan verondersteld worden dat deze leningen worden terug ontvangen.

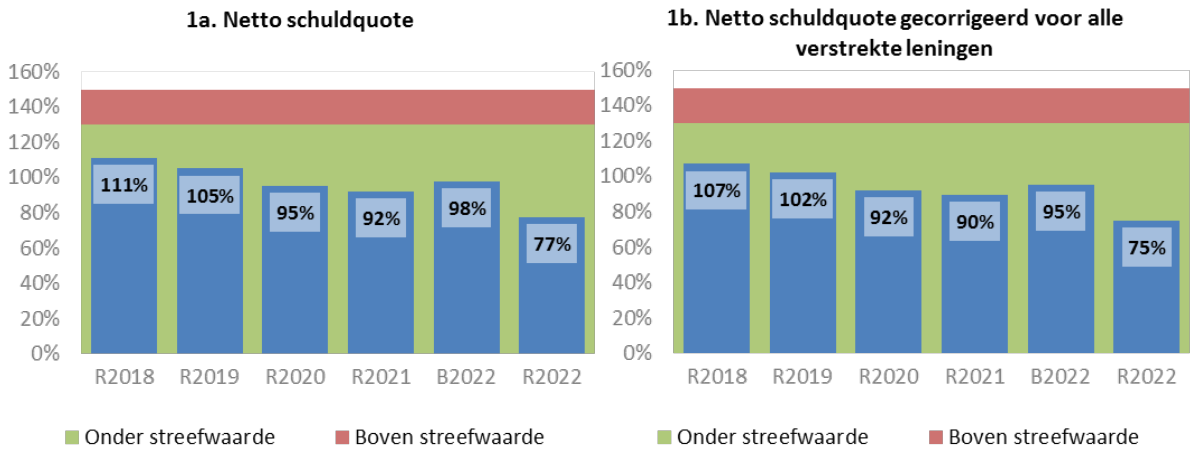

De afgelopen jaren schommelde de schuldquote tussen de 90-110%. In 2022 is de schuldquote flink gedaald door een stijging in de (incidentele) opbrengsten. In 2023 en 2024 moet er geld geleend worden voor nieuwe investeringen. Het is dan ook de verwachting dat de schuldquote in die jaren weer gaat stijgen.

Solvabiliteitsratio

Interpretatie: hoe hoger, hoe beter

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit in een percentage van het totale vermogen en geeft daarmee de weerbaarheid van de gemeente aan. De gemeente betaalt een groot gedeelte van haar uitgaven door middel van vreemd vermogen, hierdoor is de solvabiliteitsratio lager dan de streefwaarde. De gemeente kiest er bewust voor om te investeren in de gemeente waardoor sprake is van meer financiering met leningen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

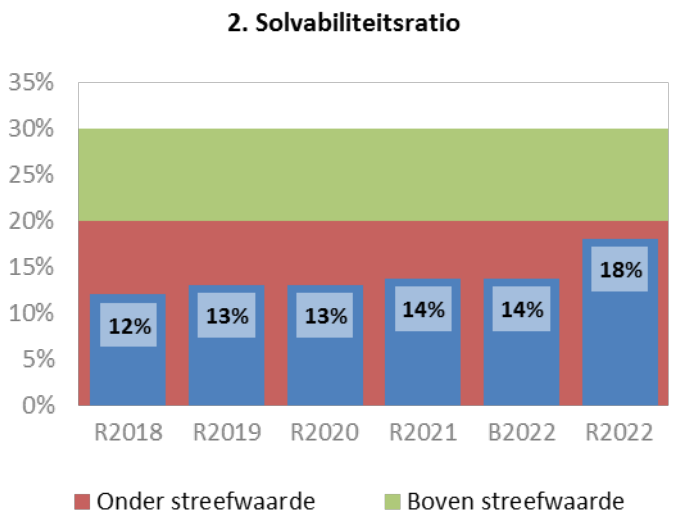

De solvabiliteitsratio is gestegen en zit 2% onder de neutrale streefwaarde. De groei komt door het gunstige jaarrekeningresultaat, waardoor het eigen vermogen in verhouding sterker is gestegen dan het vreemd vermogen.

Grondexploitatie

Interpretatie: hoe lager, hoe beter

Het kengetal grondexploitatie geeft inzicht in de omvang van de grondposities in relatie tot de totale baten. Het gaat hier alleen om grondposities die het doel hebben om bebouwd en verkocht te worden. Uit het kengetal blijkt dat de financiële situatie van de grondexploitatie de afgelopen jaren gezond is.

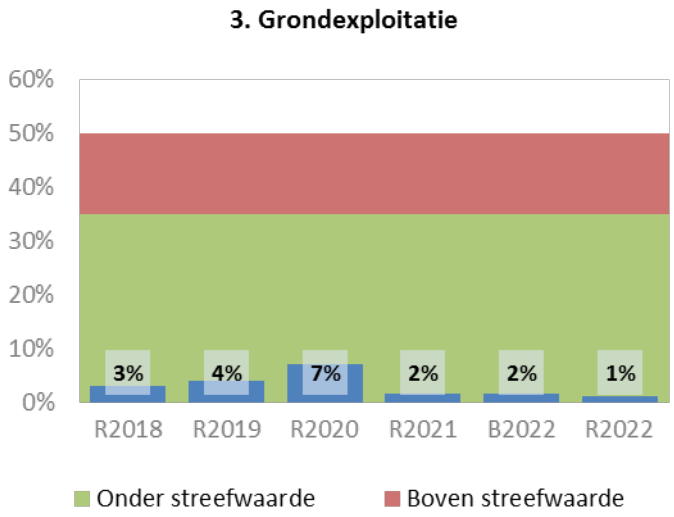

Structurele exploitatieruimte

Bij de structurele exploitatieruimte wordt berekend of de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Uit de grafiek blijkt dat dit kengetal schommelt, maar wel binnen de gunstige streefwaarde blijft. In het jaar 2022 is zelfs sprake van een positieve uitschieter, het kengetal van 2022 is gemiddeld bijna 7% hoger dan over de afgelopen 5 jaren.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

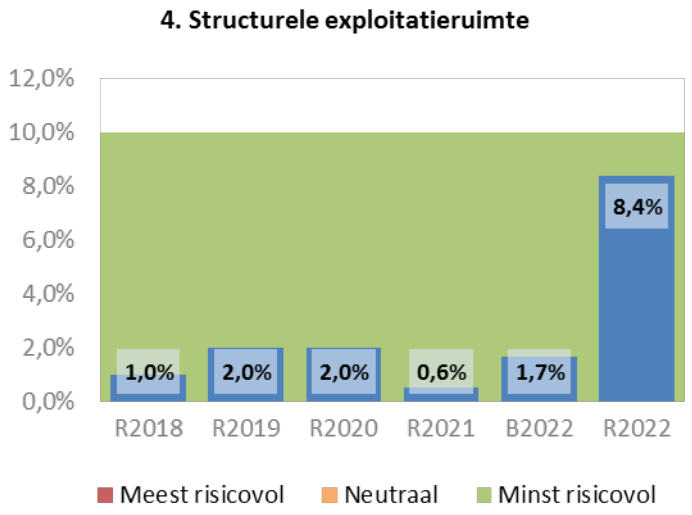

Onbenutte belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit geeft aan hoeveel onze inwoners gemiddeld aan OZB, afvalstoffen- en rioolheffing betalen ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De belastingdruk in de gemeente is hoger dan het landelijk gemiddelde en ook hoger dan de streefwaarde. Dit betekent dat de gemeente in verhouding met andere gemeenten hoge woonlasten heeft.

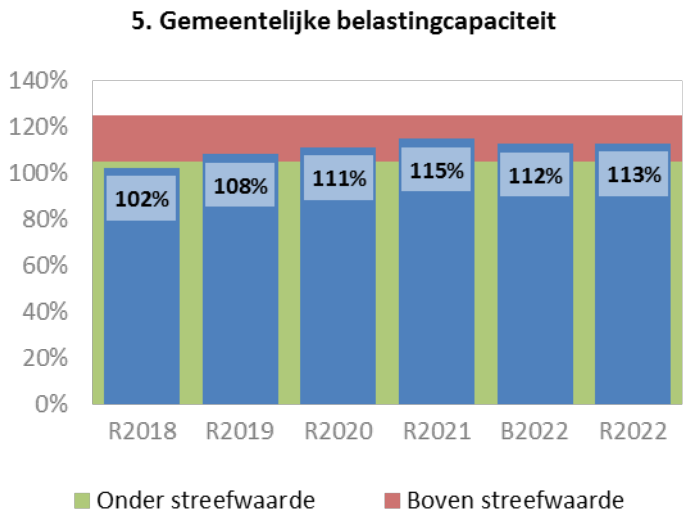

SAMENVATTING

Alle kengetallen voor de gemeente staan op groen, behoudens de solvabiliteitsratio en de belastingcapaciteit. Ten opzichte van afgelopen jaren is de solvabiliteitsratio in 2022 gestegen, maar de ratio blijft onder de landelijke norm. Doordat de gemeente ervoor kiest om een groot gedeelte van haar uitgaven door middel van vreemd vermogen te financieren is de solvabiliteitsratio lager dan het landelijke gemiddelde en dus minder goed dan de landelijke streefwaarde. De netto schuldquote geeft aan dat deze schulden wel draagbaar zijn. De structurele exploitatieruimte blijft positief en dit geeft aan dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. De financiële positie van de gemeente Sittard-Geleen kan dan ook als “voldoende” worden beoordeeld. Bovendien blijkt uit het surplus in de algemene reserve dat de gemeente “voldoende” in staat is om financiële tegenvallers op te vangen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

2.2.3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De kapitaalgoederen worden als volgt gerubriceerd:

- Infrastructuur en voorzieningen;
- Gebouwen en haven;
- Interne bedrijfsmiddelen.

Hieronder volgt een samenvatting van de vigerende plannen, welke de basis vormen voor het uitvoeren van het benodigd onderhoud:

Plannen	Vastgesteld door de raad	Jaar	Financiële vertaling begroting	Achterstallig onderhoud
Integraal basis beheerplan openbare ruimte 2020-2023	Ja	2019	Ja	Nee
Onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte 2020-2023	Ja	2019	Ja	Nee
Beheerplannen per beheergroep	Nee	2022	Ja	Nee
Beleidsplan water en klimaatadaptatie	Ja	2022	Ja	Nee
Nota vastgoedbeheer	Ja	2016	Ja	Nee
Nota onderhoud kapitaalgoederen vastgoed	Ja	2019	Ja	Nee
Haven	Ja	2011	Ja	Nee, besluitvorming nieuw plan is voorzien in Q2 2023
Onderwijshuisvesting (gymzalen bij scholen)	Ja	2022	Ja	Nee

INFRASTRUCTUUR EN VOORZIENINGEN

Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte is een belangrijke taak van de gemeente. Hierbij is het essentieel om onze kapitaalgoederen te onderhouden en aan het einde van de technische levensduur te vervangen. Elk jaar wordt hiervoor dagelijks, klein én groot onderhoud uitgevoerd.

<u>Onderhoud en beheerplannen</u>

Naar aanleiding van de bijstelling van de onderhoudsniveaus in de hele gemeente naar beheerniveau Laag is in 2019 een integraal beheerplan opgesteld om het beheer van onze kapitaalgoederen in de openbare ruimte te kunnen sturen en te beheersen. In dit plan is beheerniveau Laag naar de praktijk 'vertaald' en op basis hiervan wordt de mate en regelmaat van onderhoud afgeleid. Het integraal beheerplan gericht op de realisatie van beheerniveau Laag is onderdeel van de nota 'Onderhoud Kapitaalgoederen Openbare Ruimte 2020-2023' die conform de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet in november 2019 ter besluitvorming is voorgelegd aan en goedgekeurd door de gemeenteraad. In het integraal beheerplan openbare ruimte 2019 is aangegeven dat een vervolgstap noodzakelijk is en per beheergroep een separaat beheerplan opgesteld moet worden, waarbij onder andere kwantiteit én kwaliteit van het areaal in beeld gebracht moet worden. Het betreft de volgende assets:

- Verhardingen
- Groen
- Reiniging
- Straatmeubilair en bebording
- Spelen
- Openbare verlichting en verkeersregelinstallaties
- Vijvers en waterelementen
- Civiele kunstwerken (bruggen, tunnels e.d.)

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Hier zijn we dan ook in 2020 en 2021 verder mee aan de slag gegaan. Inmiddels zijn de beheerplannen opgesteld (fase 1) en geconfronteerd (fase 2) aan de begroting (2020 en 2021) en vastgesteld (2022) door het College. De consequenties van de confrontatie voor 2022 zijn meegenomen in de begroting 2023. Met fase 3 (de financiële verdiepingsslag) en de volgende stap in het kader van de basis op orde brengen zijn we in 2022 aan de slag gegaan.

Herstelmaatregelen

Bij het opstellen van het integraal beheerplan openbare ruimte 2019 is daarnaast gebleken dat er herstelmaatregelen noodzakelijk zijn om de kwaliteit van verhardingen weer op het vastgestelde beheerniveau te brengen. Hiervoor is een Groot Onderhoud Wegen – programma opgesteld en zijn door de Raad separaat financiële middelen ter beschikking gesteld om het onderhoud aan de wegen - opgenomen in het programma - uit te kunnen voeren. In 2020 is gestart met het uitvoeren van deze herstelmaatregelen. Het onderhoudscontract met de aannemer loopt tot het einde van 2024. Voor 2022 was vanuit de beschikbaar gestelde financiële middelen, inclusief extra exploitatiegelden, voor herstelmaatregelen een bedrag beschikbaar van € 8 miljoen. Besteed is een bedrag van € 5,5 miljoen. In totaal zijn in 2022 binnen het Programma GOW 49 wegen uitgevoerd, 33 van de geplande 72 uit 2022, 13 doorgeschoven uit 2021 en 2 naar voren gehaald uit 2024. Daarnaast is op 52 locaties onderhoud aan elementenverharding uitgevoerd. Niet alle wegen op de planning zijn derhalve gerealiseerd.

Een 16-tal wegen kon door verschillende oorzaken het afgelopen jaar niet worden uitgevoerd en zijn doorgeschoven naar 2023. Een tweetal wegen zijn on hold omdat niet duidelijk is of de voorgestelde onderhoudsmaatregel wel nodig is. Vier wegen worden bij nader inzien projectmatig uitgevoerd en drie wegen staan niet meer op de planning omdat deze bijvoorbeeld niet meer in eigendom zijn van de gemeente.

In 2023 staan nog een groot aantal wegen voor groot onderhoud gepland. Daarnaast moeten ook de wegen die het afgelopen jaar zijn doorgeschoven worden uitgevoerd. Deze wegen kunnen niet allemaal in 2023 worden uitgevoerd, waardoor het programma Groot Onderhoud Wegen ook in 2024 nog in uitvoering is. Het in 2023 niet bestede budget wordt daarvoor doorgeschoven naar 2024.

Projecten

Naast bestekken voor het uitvoeren van onderhoud, is er ook een IBOR-BSW-vervangingsprogramma opgesteld voor die locaties in de gemeente waar niet meer met onderhoud volstaan kan worden, maar een volledige vervanging aan de orde is. Dit programma komt tot stand op basis van inspecties van bijvoorbeeld wegen en rioleringen, metingen rondom het beheer van de openbare ruimte, analyse van meldingen die de gemeente ontvangt en gebiedskennis van medewerkers. Het proces van totstandkoming van dit programma is verwoord in het projectplan IBOR-BSW 2022 – 2026; dit plan wordt jaarlijks bijgesteld op basis van nieuw verkregen informatie en inzichten. In het kader van 'werk met werk maken' wordt, indien mogelijk, rekening gehouden met het combineren van IBOR en BSW projecten. Voor het uitvoeren van voornoemde vervangingen is in 2022 afgerond € 9,3 mln. IBOR-krediet toegekend. In 2022 is € 6,7 mln. (72%) uitgegeven. Gemiddeld is aan IBOR-krediet en BSW-krediet samen in 2022 € 9,9 mln. (61%) uitgegeven. Zie ook paragraaf Afvalwaterbeheer en watermanagement voor de uitgaven BSW-krediet.

Zoals eerder als risico gemeld in de voorgaande programmarapportage, zijn als gevolg van capaciteitsproblemen binnen team Projecten en het oplopende probleem rondom de productie en levering van bouwmaterialen, niet alle geplande projecten, zoals opgenomen in de begroting 2022, in 2022 ook in voorbereiding genomen of (later) in uitvoering gegaan. Zoals bijvoorbeeld Gulicksestraat Sittard, Kapellerweg Sittard , Parkeerplaats in de Camp Sittard en Elsbeek Geleen

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Daarnaast is het in 2022 ook nog niet voor alle beheergroepen gelukt om voortvarend aan de slag te gaan met uitvoeringsprogramma's, als gevolg waarvan de uitvoering van een aantal planmatige onderhouds- en herstelwerkzaamheden pas voor 2023 op de planning staat.

Digitale bewonersparticipatie

Vanuit het gedachtegoed van de Tuinman, dat we onze openbare ruimte beheren voor en met de inwoners, is het gebruikelijk dat minimaal bij start van een project (de beginspraak), de presentatie van het ontwerp én voor start van de uitvoering, een bewonersbijeenkomst plaats vindt. Meestal worden deze bewonersbijeenkomsten gehouden in een accommodatie in de betreffende wijk. Door de beperkende Coronamaatregelen waren fysieke bijeenkomsten ook in 2022 niet altijd mogelijk. Om de voorbereiding van de projecten toch doorgang te laten vinden én de inwoners toch te betrekken bij de voorbereiding, heeft ook in 2022 nog digitale bewonersparticipatie, plaatsgevonden. En is ook gebruik gemaakt van de andere ook in 2020 en 2021 toegepaste Coronaproof mogelijkheden, zoals het opzetten van projectwebsites, het maken van filmpjes met een toelichting van het ontwerp, het geven van webinars en 1 op 1 keuken- en tuingesprekken etc. Aangezien ook na het Corona-tijdperk, de digitale vorm een onderdeel zal blijven van bewonersparticipatie, is in 2022 het proces rondom digitale, fysieke als ook hybride burgerparticipatie verder uitgewerkt en vastgelegd in het draaiboek bewonersbijeenkomsten.

De eerder opgedane ervaringen met digitale burgerparticipatie zijn hierin meegenomen om zo invulling te kunnen geven aan interactie met de inwoners, op de voor hen meest wenselijke wijze. En zoveel mogelijk inwoners de kans te bieden om te reageren en input te leveren, wanneer het hen schikt. Vanaf 2023 worden alle bijeenkomsten georganiseerd conform dit draaiboek.

Regionale samenwerking en beleidskader afvalwaterbeheer en watermanagement

In 2022 is opnieuw regionaal samengewerkt aan een gezamenlijk beleids- en uitvoeringskader voor het waterbeheer in de regio. Onder anderen het digitaliseren van kolk- en huisaansluitingen, opstellen meet en monitoringsplan, het uitvoering geven aan de stimuleringsregeling afkoppelen (www.waterklaar.nl) en het vaststellen van nieuwe beleidsplannen water en klimaatadaptatie is gerealiseerd. Het nieuwe beleidsplan bestaat uit een viertal plannen (beleidsplan, kostendekkingsplan, projectplan en beheerplan). Ook voor de periode 2022 – 2027 wordt een gescheiden plannenmodel gehanteerd. Conform het beleidsplan Water & Klimaatadaptatie Westelijke Mijnstreek 2022-2027 wordt het beschikbare budget verhoogd van gemiddeld € 4,7 miljoen (vanuit budget GRP 2015-2020) naar € 5,7 miljoen per jaar. Dit als gevolg van het toevoegen van € 1 miljoen per jaar voor klimaatadaptatie.

Voor wat betreft de instandhouding van de kapitaalgoederen is in het kostendekkingsplan gemeente Sittard-Geleen berekend dat voor de periode 2022-2027, jaarlijks afgerond € 4,7 mln. aan vervangings- en verbeteringsinvesteringen nodig zijn voor alle onderdelen. Zoals de hoofdriolering en de huisaansluitingen, maar ook voor het vervangen van pompen, gemalen en elektromechanische installaties. In de rioolheffing is dan ook rekening gehouden met de kapitaallasten van deze investeringen. In 2022 is € 3,2 mln. (47%) uitgegeven. Het project 'Rioolvervanging Relinen diverse locaties' is uitgevoerd. Daarnaast zijn de projecten Molenweg, Vijverweg, afkoppelen Leeuwerik en wijk Beekdal, als onderdeel van Corio Glana Highlight 20 fase 1 uitgevoerd en is ook langs de Berkenlaan een ondergrondse buffer aangelegd.

In de maanden mei en juni 2022 is op verschillende locaties als gevolg van hevige buien wateroverlast opgetreden. Na het bezoeken van 60 overlastlocaties zijn kleine maatregelen zoals het verhogen van de inrit en plaatsen gootroosters/kolken uitgevoerd. Verder worden ontwerpen opgesteld om wateroverlast te verminderen. Om de wateroverlast in Einighausen te verminderen is de Veestraat/Everstraat voorzien van een extra regenwaterriool en waterbuffering. De overig geplande (afval)waterprojecten zoals opgenomen in de begroting in 2022 zijn in voorbereiding.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Beheer en onderhoud
De doelstelling voor beheer en onderhoud is 'adequaat en efficiënt beheren van ons stelsel.' Naar dat doel wordt toegewerkt door de strategie te volgen, waarbij beheer en onderhoud als één gezamenlijk regionaal areaal worden gezien en benaderd. Daarbij zoeken we samen naar doelmatige en duurzame verbeteringen en werken we volgens de afspraken in het Beheerplan Water en Klimaatadaptatie Westelijke Mijnstreek. In 2022 is gewerkt aan een regionaal reiniging, inspectie en reparatieprogramma, hebben we gezamenlijk riolen gerelined (inwendig renoveren) en is gestart met het onderzoek hoe we samen de infiltratievoorzieningen en buffers kunnen beheren. Het rioolstelsel van de Sittard-Geleen is, gemiddeld gezien, verouderd, hetgeen we de laatste jaren ook terug zien in de stijging van de kosten voor incidenteel onderhoud (o.a. reparatie kolken).

Vergroten bewustwording klimaatadaptatie
Sinds 2022 zijn twee stimuleringsregelingen in werking getreden/verlengd. De stimuleringsregeling maatregelen klimaatadaptatie 2022 – 2025 en de stimuleringsregeling afkoppelen Hemelwater Sittard-Geleen (deze is verlengd). Via deze twee stimuleringsregelingen kunnen de burgers van Sittard Geleen subsidie krijgen voor het afkoppelen van verhard oppervlak, het vergroenen van daken en gevels en het treffen van maatregelen om wateroverlast te verminderen. Naar aanleiding van de wateroverlast in mei en juni 2022, worden getroffen burgers gesubsidieerd in het treffen van eigen maatregelen om hun perceel beter te beschermen.

GEBOUWEN EN HAVENS

Ontwikkelingen vastgoedbeheer
De nota Vastgoedbeheer gemeente Sittard-Geleen is in 2016 door de raad vastgesteld. Uitgangspunt voor het vastgoedbeheer is dat de gemeente geen vastgoed bezit alleen uit financieel oogpunt. Het maatschappelijk rendement is leidend. Vastgoed wordt alleen ingezet als het een maatschappelijk effect oplevert. De gemeente Sittard-Geleen heeft momenteel 175 gebouwen in eigendom, naast de havens en woonwagenstandplaatsen.

Het planmatig onderhoud van gebouwen vindt plaats op basis van een meerjarige onderhoudsplanning waarbij gebruik wordt gemaakt van vierjaarlijkse conditiemetingen volgens de NEN 2767 systematiek. Deze conditiemetingen worden weergegeven in een score voor een gebouw variërend van 1 (uitstekend) tot 6 (zeer slecht). Gebouwen van de gemeente worden over het algemeen onderhouden op conditiescore 3; redelijke conditie. Panden die worden verkocht en panden met leegstand worden onderhouden op conditiescore 4: matige conditie. Te slopen panden worden onderhouden op onderhoudsscore 6: slechte/zeer slechte conditie.

In 2019 heeft een grootschalige inspectie van de panden plaatsgevonden. Met deze integrale inspecties werd nog meer inzicht verkregen in de conditie (prestaties) van de panden. Aspecten die daarbij aan bod zijn gekomen, zijn: brandveiligheid, onderhoudsstaat, duurzaamheid en inzicht in de naleving van wet- en regelgeving m.b.t. het gebouw. De gevolgen van de resultaten van de inspecties voor de onderhoudsplanning en bijbehorende budgetten zijn verwerkt in het door de raad vastgestelde beheerplan Vastgoed (raadsvergadering 13/14 november 2019).

Het herbeoordelen van de meerjarige onderhoudsplanning is een dynamisch proces. In 2022 zijn de gymzalen, die horen bij de 6 scholen (onderwijsgebouwen), de gemeenschapshuizen die onder het accommodatiebeleid vallen, tennisaccommodaties en enkele andere gebouwen (circa een vierde deel) ook overeenkomstig de NEN 2767 geïnspecteerd en zijn hierop gebaseerde meerjaren onderhoudsplanningen opgesteld geworden. In alle gevallen is ook de naleving van wet- en regelgeving m.b.t. het gebouw meegenomen. Met deze inspecties is de meerjarenonderhoudsplanning geactualiseerd.

In 2022 zijn de planmatige werkzaamheden uitgevoerd conform begroting. In de voorbereiding en uitvoering was merkbaar dat de markt nog steeds last had van de corona-maatregelen, de oorlog in Oekraïne en

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

daarbovenop de negatieve prijsontwikkelingen. Van 2022 lopen nog werkzaamheden over naar 2023. Door de gemeente wordt jaarlijks een bedrag gestort in de reserve vastgoed en sportaccommodaties. De hoogte van de noodzakelijke storting wordt bepaald door de meerjarige onderhoudsplanning.

Sportaccommodaties
De sportvoorzieningen worden voor het eigenaarsdeel beheerd door de gemeente en worden verhuurd aan de Sportstichting Sittard-Geleen, die vervolgens via vaste tarieven deze voorzieningen weer in gebruik geeft aan sportverenigingen en andere gebruikers. De Sportstichting is tevens beheerder en dient bij de uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden het gemeentelijke aanbestedingsbeleid te volgen. De Sportstichting ontvangt jaarlijks voor het beheer en de exploitatie door middel van een beschikking een subsidie van de gemeente. De huur die de Sportstichting betaalt is een kostendekkende huur minus een bedrag voor planmatig onderhoud.

Renovatie kunstgrasvelden
In 2022 zijn de vervanging van kunstgrasvelden van DVO en OVCS uitgevoerd.
Bij de kunstgrasvelden die niet worden gerenoveerd zijn in verband met de zorgplicht voor het milieu eveneens kantplanken aangebracht om te voorkomen dat de rubber infill buiten het sportveld in de grond terecht komt. Ook aan het Cruijf-court zullen nog kantplanken worden aangebracht.

Onderwijshuisvesting
Het eigenaarsonderhoud van schoolgebouwen is een verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. De gemeentelijke taak voor wat betreft onderwijshuisvesting beperkt zich nu tot het beheer van gymzalen bij zes scholen. Voor deze gymzalen is in 2022 een her-inspectie conform de Wet op het Primair Onderhoud (WPO) en de NEN 2767 uitgevoerd en verwerkt in de meerjarige onderhoudsplanning.

Ambtelijke huisvesting
In 2022 hebben we gewerkt aan het meer hybride inrichten van de gemeentelijke panden. Er zijn proefopstellingen geplaatst van nieuwe vergaderkamers alsmede de eerste Qabins voor het ongestoord kunnen videobellen. Steeds meer vergaderkamers worden zo ingericht zodat hybride vergaderen mogelijk wordt. In 2022 is men gestart met de uitrol van bruikleen meubilair voor thuiswerken. Medewerkers kunnen thuis een Arbo technisch verantwoorde werkplek inrichten Tenslotte hebben de eerste vervangingen plaatsgevonden van het meubilair. De standaard wordt elektrisch sta-zit bureaus dat een impuls geeft aan het hybride werken.

Zie voor de taakstellingen tevens paragraaf 2.2.2 Weerstandsvermogen onderdelen *4 Leegstand gemeentelijke panden / 5 Taakstelling verkoop niet strategisch vastgoed*

Havens
De gemeentelijke havens zijn van strategisch belang voor de stad gezien de geografische ligging en de grote economische belangen. Het beheer van de haven is echter geen kerntaak van de gemeente. Voor het beheren van deze havens is een beheerplan opgesteld. Naar aanleiding van het baggeren in 2022 zijn opnieuw metingen gedaan. Deze resultaten geven een reëel beeld van de kosten van het benodigde onderhoud en de instandhouding van de haven. Deze worden begin 2023 getoetst en waar nodig besproken met de gebruikers van de haven. De adviesnota incl. beheerplan worden in 2023 aangeboden.

Woonwagenstandplaatsen
De herinrichting, normalisatie en integratie van de woonwagenlocatie Obbichterweg maakt deel uit van het herstructureringsproject “Overdracht woonwagenlocaties” en is als zodanig het laatste deel van de overdracht aan ZOwonen. Naar aanleiding van geleerde lessen uit project Tudderenderweg is voor de Obbichterweg gekozen voor een integrale aanpak, hiervoor is een bedrag opgenomen van € 1,23 mln. Momenteel wordt de “Strategie invulling woonbehoefte woonwagenbewoners” vastgesteld. Hierin is ook de aanpak voor de

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Obbichterweg verwoord. Over deze strategie vindt participatie plaats met de bewoners. De middelen die nu gereserveerd zijn voor de Obbichterweg zullen worden gebruikt voor maatregelen op de huidige locatie en het verder uitwerken en uitvoeren van de strategie.

Exploitatie- en investeringsbudgetten instandhouding kapitaalgoederen
Voor de instandhouding van de kapitaalgoederen waren op basis van de begroting 2022 onderstaande budgetten beschikbaar.

Instandhouden kapitaalgoederen		Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Krediet tbv vervangingen 2022	Realisatie vervangings investeringen 2022	Achterstallig onderhoud
Infrastructuur		**24.568**	**25.363**	**18.078**	**9.980**	
a	**Wegen/verkeersmaatregelen**	**14.766**	**15.235**	**12.763**	**5.741**	
-	Wegen	13.289	13.763	12763	5.741	nee
-	Kleine verkeersmaatregelen	1.477	1.472			nee
b	**Riolering**	**9.068**	**9.279**	**4942**	**3.166**	nee
c	**Kunstwerken**	**12**	**0**			nee
d	**Verkeersregelinstallaties**	**722**	**849**	**373**	**1073**	nee
Voorzieningen		**8.509**	**8.983**	**1.700**	**1.538**	
a	**Groen**	**6.312**	**6.578**	**1.000**	**909**	
-	Openbaar groen (bomen/beplantingen)	6.090	6.330	1000	909	nee
-	Bos/natuurterreinen	64	89			nee
-	Groenbeheer begraafplaatsen	158	159			nee
b	**Verlichting**	**1.419**	**1.617**	**500**	**458**	nee
c	**Speelvoorzieningen**	**778**	**788**	**200**	**171**	
-	Speel- en recreatie voorzieningen	612	623	200	171	nee
-	Kinderboerderij	101	99	0		nee
-	Kasteelpark Born	65	66	0		nee
Panden		**5.141**	**3.243**			
a	**Gebouwen**	**3.667**	**2.499**			
-	Ambtelijke huisvesting	231	97			nee
-	Maatschappelijke huisvesting	519	312			nee
-	Commerciële huisvesting	538	259			nee
	Sportgebouwen	2.216	1.667			
-	Cultuurgebouwen	163	164			nee
b	**Schouwburg**	**458**	**188**			nee
c	**Parkeergebouwen**	**851**	**432**	200	186	nee
d	**Onderwijsgebouwen**	**165**	**124**			nee

INTERNE BEDRIJFSMIDDELEN

Informatiemanagement en ICT
De instandhouding van de vaste ICT-componenten is bij de vaststelling van eerdere programmabegrotingen afdoende geregeld en van budget voorzien. Voor hardware wordt daarbij gebruik gemaakt van een leasecontract met zodanige vervangingsfaciliteiten, dat de continuïteit en doorontwikkeling (innovatie) zijn gewaarborgd. Bij ingrijpende wijzigingen in het gebruik van de ICT-middelen of aanzienlijke personele

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

uitbreiding binnen de organisatie wordt opnieuw bekeken of de beschikbare budgetten binnen het bestaande leasecontract toereikend zijn. Voor wat betreft het voornemen om meer gebruik te gaan maken van mobiele devices betekent dat het advies ongewijzigd zal blijven. Wat betreft groei van storage door de implementatie van cloud-systemen (VTH, Zaaksysteem, M365) zal deze groei niet in de eigen omgeving gerealiseerd worden maar is er gekozen om deze opslag als dienst in de cloud te plaatsen. In het kader van de verdere ontwikkelingen en transitie naar de cloud zal dit eveneens een effect hebben op de lokale opslag van data. Deze zal in de loop van jaren verschuiven van intern naar extern. Voor de opslag van data in de cloud bij Microsoft (M365) dient wel rekening gehouden te worden met voldoende storage voor de interne back-up van deze data. Het borgen van voldoende storage neemt een kostenstijging van € 48.000 met zich mee. Daarnaast dient er voldoende aandacht te zijn voor dataclassificatie in het kader van privacy en security. Er zal altijd lokale opslag noodzakelijk blijven in verband met back-up van bedrijfskritische gegevens die niet in de cloud opgeslagen (mogen) worden.

Het beheer van ICT-middelen is zo ingericht, dat daarmee zowel technische infrastructuur als centrale software (generieke en bedrijfsvoeringapplicaties) op adequaat niveau kan blijven functioneren (life-cycle management). Bij de eerder genoemde ontwikkelingen als Anders of Digitaal Werken wordt ook een toename verwacht van de benodigde personele beheercapaciteit. De capaciteit zien we reeds toenemen m.b.t. de (wettelijke) eisen op het gebied van Informatieveiligheid. De technische basis blijft op orde en de landelijke standaarden op basis van werken onder architectuur worden ingevuld. Met de komst van nieuwe technieken zoals robotisering en Common Ground zullen aanpassingen in de technische architectuur aan de orde zijn.

De onboarding van Vidar heeft eind 2021 succesvol plaatsgevonden, waarbij de hosting van Navision was verlengd bij 2Invision tot 31 december 2022. Het doel om de hosting per 1 januari 2023 te beëindigen bij 2Invision is niet gelukt, in afwachting van de afronding van de implementatie van Business Central (vervanging/upgrade Navision) welke vooralsnog gepland staat per 1 juli 2023. Na afronding van dit project, inclusief een overgangsfase waarbij men nog van de oude omgeving gebruik dient te kunnen maken, zullen de contracten met 2Invision pas beëindigd kunnen worden. De verwachting is dat dit eind 2023 kan gaan plaatsvinden.

	Instandhouden kapitaalgoederen	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Krediet tbv vervangingen 2022	Realisatie vervangings investeringen 2022	Achterstallig onderhoud
	Informatiemanagement en ICT	**5.048**	**4.891**			
a	**Informatiemanagement/Data en integratie**	311	488			nee
b	**Onderzoek en Statistiek**	51	31			nee
c	**Geo**	1.085	1.127			nee
d	**Informatieveiligheid en privacy**	190	198			nee
e	**ICT**	3.210	2.696			nee
f	**ICT VIDAR**	200	352			nee

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

2.2.4 FINANCIERING

INLEIDING

Conform artikel 18 van de Financiële verordening op basis van artikel 212 van de Gemeentewet wordt de Raad door middel van de financieringsparagraaf in de jaarrekening op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen en resultaten met betrekking tot de financiering. Alle in deze financieringsparagraaf opgenomen acties zijn gebeurd in het kader van de doelstelling van de treasuryfunctie: optimale verkrijging, inzet en beheersing van financieringsmiddelen om op de gewenste plaats, op het juiste tijdstip en tegen de beste condities over de gewenste hoeveelheid liquiditeiten te kunnen beschikken. Voor informatie over garanties wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen & risicobeheersing.

UITGANGSPUNTEN

Gehanteerde percentages	**Geldmarktrente**	**Kapitaalmarktrente**
Begroting	0,00%	2,00%

KASGELDLIMIET

De kasgeldlimiet is bepalend voor de maximale omvang waarvoor de gemeente kortlopende schuld (korter dan 1 jaar) mag aangaan. Deze limiet wordt conform de wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) berekend naar een vast percentage (8,5%) van de totale uitgaven van de begroting per 1 januari van het betreffende jaar. Uit onderstaande tabel die inzicht geeft in de benutting van de kasgeldlimiet, blijkt dat de gemeente in 2022 het hele jaar ruimschoots binnen de kasgeldlimiet gebleven is.

Kasgeldlimiet Bedragen x € 1.000		**1e kwartaal**	**2e kwartaal**	**3e kwartaal**	**4e kwartaal**
Omvang uitgaven begroting per 1 januari 2022	378.805				
Netto vlottende schuld(+)/vlottende middelen(-)		-35.060	-43.246	-57.942	-58.095
Kasgeldlimiet		32.198	32.198	32.198	32.198
Ruimte onder limiet		**67.258**	**75.444**	**90.140**	**90.293**

LIMIETEN FINANCIERINGSMIDDELEN

Bij de begroting 2022 is de limiet voor de kortlopende financieringsmiddelen 2022 bepaald op € 30 mln. De behoefte aan kortlopende financieringsmiddelen is in het eerste kwartaal afgedekt door een daggeldlening en kasgeldleningen aan te trekken met looptijden variërend van 1 dag tot 35 dagen.

Bij de begroting 2022 is de limiet voor de langlopende financieringsmiddelen 2022 bepaald op € 75 mln.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de benutting van deze limiet in 2022.

Geldgever	**Bedrag**	**Rente %**	**Looptijd**	**Leningvorm**
BNG Bank	10.000.000	1,395	31-03-2023 / 31-03-2073	Lineair
BNG Bank	15.000.000	1,395	02-04-2024 / 31-03-2074	Lineair
BNG Bank	10.000.000	1,395	31-03-2025 / 31-03-2075	Lineair
BNG Bank	20.000.000	1,395	31-03-2026 / 31-03-2076	Lineair
Totaal 2022	55.000.000			

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

RENTERISICONORM

Op basis van de wet FIDO is een limiet gesteld aan de blootstelling van renterisico's door middel van het instellen van een "renterisiconorm". Doel is om tot een gelijkmatig opgebouwde leningenportefeuille te komen zodat de renterisico's bij herfinanciering gespreid worden. De renterisiconorm geeft het maximum aan renterisico per jaar aan en is een bedrag ter grootte van 20% van de omvang van de uitgaven van de begroting per 1 januari van het begrotingsjaar. Onderstaande tabel geeft conform de Uitvoeringsregeling Financiering Decentrale Overheden (UFDO) inzicht in de renterisiconorm over de komende vier jaren gebaseerd op de omvang van de uitgaven van de begroting per 1 januari van het begrotingsjaar. De gemeente voldoet aan de wettelijke renterisiconorm van 20%.

Bedragen x € 1.000

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
(1) Omvang uitgaven begroting per 1 januari	400.344	400.344	400.344	400.344
(2) Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
(3) Renterisiconorm op basis begroting (1*2)	**80.069**	**80.069**	**80.069**	**80.069**
(4) Renterisico op vaste schuld (= aflossing en renteherziening)	16.861	17.073	17.384	17.596
Ruimte (3-4)	63.208	62.996	62.685	62.473
Renterisico in percentage begroting (4/1)*100%	**4,21%**	**4,26%**	**4,34%**	**4,40%**

RENTETOEREKENING

Artikel 13 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de gemeente moet werken met een renteomslag en inzicht moet geven in:

- de rentelasten uit externe financiering
- het renteresultaat
- de wijze van rentetoerekening

Met onderstaand door de commissie BBV geadviseerd renteschema wordt invulling gegeven aan dit inzicht.

Bedragen x € 1.000

Schema rentetoerekening			
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		8.246
b.	De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-/-	432
	Saldo rentelasten en rentebaten		7.814
c.1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	197
c.2	De rentelasten van projectfinanciering en doorverstrekte leningen die aan het betreffende taakveld moeten worden toegerekend	-/-	237
c.3	De rentebaten van projectfinanciering en doorverstrekte leningen waarvoor een specifieke lening is aangetrokken die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend		390
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		7.770
d.1	Rente over eigen vermogen		0
d.2	Rente over voorzieningen		0
	Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente		7.770

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Schema rentetoerekening			
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag 2,00%)	-/-	7.785
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury		15

De afwijking tussen de werkelijke rentelasten en de toegerekende rentelasten bedraagt € 15.000. Deze afwijking is 0,19% van de werkelijke rentelasten. De gemeente hoeft op basis van deze nacalculatie de toegerekende rente niet te corrigeren omdat de afwijking kleiner is dan 25%.

LIQUIDITEITSPLANNING EN FINANCIERINGSBEHOEFTE

Dagelijks:

De dagelijkse liquiditeitsbehoefte is volledig afgedekt omdat het beheer van het saldo in de rekening-courant volledig in handen gegeven is van de bank. Dit is geregeld in de overeenkomst van de bancaire dienstverlening. Aan het saldo in rekening-courant is automatische daggeldverstrekking gekoppeld. Voor deze dienst is in 2022 een toeslag betaald van 15 basispunten (0,15%) op het interbancaire rentepercentage (1-maands EURIBOR) dat tussen de banken onderling gehanteerd wordt.

Tot 18 juli 2022 was er sprake van negatieve rente. Dat betekende dat we voor een negatief saldo rente ontvingen. Daarnaast bracht de BNG Bank tot deze datum negatieve creditrente in rekening over tegoeden vanaf 0,5 miljoen euro in Rekening Courant. Vanaf een positief saldo van 0,5 mln. tot 2,5 mln. werd het 1-maands Euribor-tarief in rekening gebracht. Vanaf 2,5 mln. kwam daar een toeslag van 0,25% bovenop. Inmiddels geldt weer dat er rentekosten in rekening gebracht worden bij een negatief saldo, namelijk het interbancaire rentepercentage (1-maands EURIBOR) verhoogd met een toeslag van 15 basispunten (0,15%). Over een positief saldo wordt inmiddels weer rente ontvangen, namelijk het interbancaire rentepercentage (1-maands EURIBOR) verminderd met een afslag van 25 basispunten (0,25%).

Korte termijn:

De nadruk ligt op het voortschrijdend actualiseren van de bestaande liquiditeitsplanning met een scope van 5 maanden waarbij alle geldstromen worden meegenomen.

(Middel)lange termijn:

Bij de begroting 2023 is een geactualiseerde financieringsbehoefte voor de komende jaren gepresenteerd.

RENTEONTWIKKELINGEN

De rentevisie van BNG, ING, ABNAMRO en Thésor vormde het uitgangspunt voor het financieringsbeleid. Voor de geldmarkt dient de driemaands Euribor als leidraad en voor de kapitaalmarkt dient de 10 jr. Nederlandse staatslening als benchmark.

Verwachte percentage per jaar ultimo 2022	**10-jaars staat**	**3-maands Euribor**
ten tijde van samenstellen begroting	0,500%	- 0,550%
Werkelijk percentage per jaar ultimo	2,790%	2,132%

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Het jaar 2022 is een turbulent jaar gebleken. De coronacrisis, de oorlog in Oekraïne en de chaotische geopolitiek zorgden ervoor dat de wereldwijde toeleveringsketen verstoord of compleet verbroken werd. Tegelijkertijd voerde de ECB kwantitatieve versoepeling in om de economie tegen de economische gevolgen van de pandemie te beschermen. Als resultaat liep de inflatie in de loop van 2022 zo extreem op dat de ECB en FED het in juni niet langer konden negeren en als een tijdelijk fenomeen konden zien.

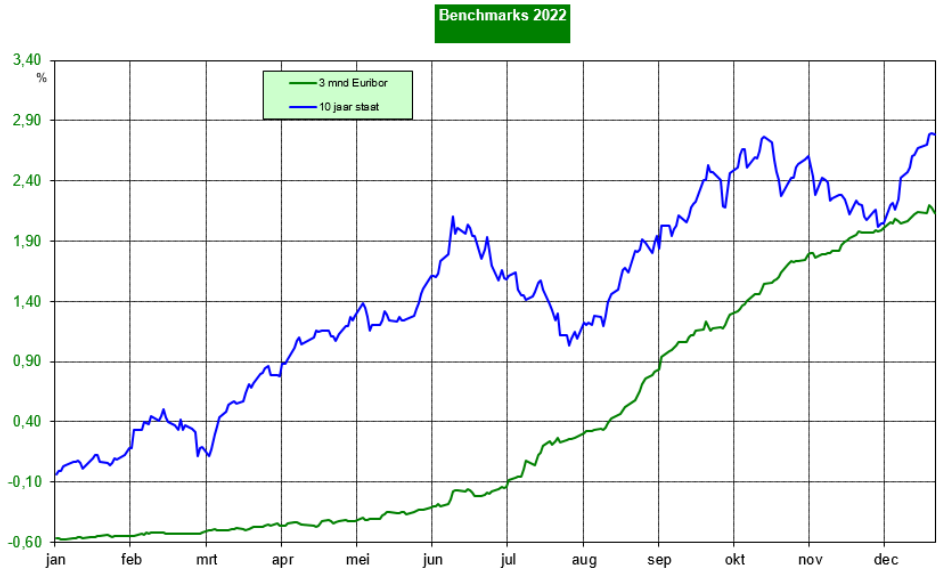

Als reactie op de sterk oplopende inflatie verhoogde de ECB in vier stappen de rente met 2,5% binnen 6 maanden in 2022. In juni 2022 werd een verhoging van 0,5% doorgevoerd, in september en oktober 2022 twee maal verhogingen van 0,75% en in december nog een verhoging van 0,5%.

In bovenstaande grafiek waarin de benchmarks 2022 zijn opgenomen voor de geldmarkt en de kapitaalmarkt is de sterke rentestijging gedurende 2022 goed te zien. Vooral bij de geldmarkt, de 3-maands Euribor, is het effect van de renteverhogingen vanaf juni van de ECB duidelijk waarneembaar. Waar de 3-maands Euribor het jaar 2022 begon met een rentestand van -0,570%, was deze begin juni -0,335% en liep de 3-maands Euribor ultimo 2022 op tot 2,132%. De rente van de 10 jaar staatslening lag ultimo 2022 2,830% hoger dan aan het begin van het jaar.

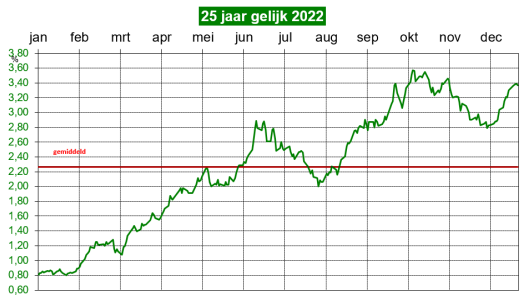

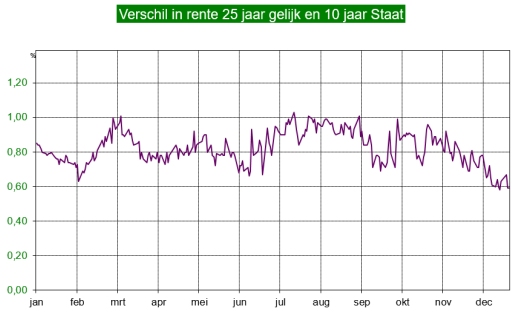

Het tarief van de lening 25 jaar gelijk 2022 vertoonde nagenoeg een zelfde verloop als de 10 jaar staatslening. De kredietopslag die de banken aan hun klanten in rekening brachten voor dit soort langlopende leningen laat in 2022 een schommeling zien tussen de 1,01% en 0,58%. Bijgaande grafiek laat dit verschil tussen de 10 jaar staatslening en de lening 25 jaar gelijk zien. Per saldo lag de renteopslag ultimo 2022 0,27% lager dan aan het begin van het jaar.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

LENINGPORTEFEUILLE

Het schuldrestant van de opgenomen leningen is in 2022 gedaald van € 381,7 mln. per 1 januari naar € 375,2 mln. per 31 december 2022 (€ 320,6 mln. Gemeente, 49 mln. Projectfinanciering en € 5,6 mln. doorverstrekt). In 2022 is 1 mln afgelost op de lening voor het project Glanerbrook. Het schuldrestant van de in het kader van de publieke taak uitgezette leningen is € 5,6 mln. per 31 december 2022.

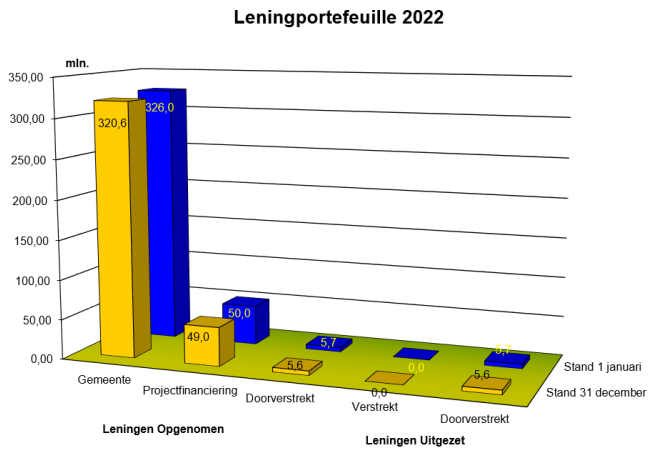

Kengetallen opgenomen leningen t.b.v. algemene middelen Gemeente:
- het gemiddeld rentepercentage is 2,46%.
- de gemiddelde restantlooptijd is 22,9 jaar.
- opgenomen in 2022 € 10 mln.
- aflossingen € 15,5 mln.

Kengetallen projectfinanciering:

- het gemiddeld rentepercentage	0,263%.
- de gemiddelde restantlooptijd	48,1 jaar.
- opgenomen in 2022	€ 0 mln.
- aflossingen	€ 1 mln.

Kengetallen van Doorverstrekte leningen die op verzoek van derden voor hen opgenomen zijn en aan hen verstrekt zijn:

- het gemiddeld rentepercentage	1,84%.
- de gemiddelde restantlooptijd	10,6 jaar.
- opgenomen in 2022	€ 0 mln.
- aflossingen	€ 0,027 mln.

SCHATKISTBANKIEREN

De gemeente is verplicht alle liquide middelen boven een drempelbedrag van 2% van de begrotingsomvang bij het Ministerie van Financiën aan te houden. Het drempelbedrag is gedefinieerd als een gemiddeld bedrag per kwartaal. Dat betekent dat het gemiddelde van het bedrag aan overtollige middelen dat een decentrale overheid gedurende het kwartaal elke dag buiten de schatkist heeft aangehouden niet boven het drempelbedrag mag liggen. Alleen positieve saldi tellen mee voor de benutting van het drempelbedrag. Uit de tabel, die inzicht geeft in de benutting van het drempelbedrag en volgens de voorschriften BBV deel uitmaakt van de toelichting op de balans, blijkt dat de gemeente in 2022 binnen deze drempel is gebleven.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Vanaf 14 september 2022 ontvangt de gemeente een rentevergoeding voor het bedrag dat bij het Ministerie van Financiën in de schatkist wordt aangehouden. In 2022 betrof dit een bedrag van € 194.995.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

2.2.5 BEDRIJFSVOERING

INLEIDING

De gemeente heeft medewerkers met de meest uiteenlopende functies in dienst. Zij werken samen aan de realisatie van de opgaven uit het coalitieakkoord en de dienstverlening naar onze inwoners en ondernemers. Om dit bereiken is een bedrijfsvoering nodig die ervoor zorgt dat iedereen bij de gemeente zijn werk goed kan doen. In deze paragraaf komen de belangrijkste bedrijfsvoeringprocessen binnen onze gemeente aan bod, zoals het organisatiebeleid in 'de staat van de organisatie', communicatie, inkoop, automatisering en dataservices, HRM en financiën & control. De budgetten en cijfermatige analyse van de bedrijfsvoeringprocessen treft u op de programmabladen in hoofdstuk 2. Meer specifiek in bijlage 3.7 programma 0 'Bestuur en Ondersteuning', taakveld 0.4 'Overhead'.

PROGRAMMA DIGITAAL WERKEN

Met de gemeentebrede uitrol van het zaakgericht werken en de ingezette stappen m.b.t. het digitaliseren van het fysieke postproces is er een einde gekomen aan dit programma. Verdere stappen rondom digitalisering en het op orde brengen van onze informatiehuishouding worden binnen de directieopdracht Grip op Informatie opgepakt.

TELEFONIE

In 2022 heeft een heroriëntatie op de gekozen telefonieoplossing (in het kader van telefonische bereikbaarheid) plaatsgevonden. Gedurende de heroriëntatie is gebleken dat het onwenselijk is om de huidige telefonieoplossing van het KlantContactCentrum (KCC) te koppelen aan de gekozen organisatiebrede oplossing (MS teams calling). Het was nodig een nieuwe KCC oplossing in de heroriëntatie mee te nemen. Livegang van beide oplossingen staat gepland voor 2023.

WERKPLEK VAN DE TOEKOMST

Mede in het kader van het hybride werken is gekeken naar de virtuele werkplek van de toekomst, waarbij flexibiliteit en schaalbaarheid in beheer belangrijke elementen zijn. Medewerkers krijgen op een veilige manier toegang tot de applicaties en gegevens die ze voor de uitvoering van hun functie nodig hebben.

INFORMATIEVEILIGHEID

Informatieveiligheid kent niet alleen een technisch karakter. De menskant is mogelijk nog belangrijker. Immers, daar waar er gebruikers actief zijn, wordt eveneens een veiligheidsrisico gelopen. We hebben in 2022 daarom hernieuwd ingezet op het verhogen van het iBewustzijn binnen de organisatie, college en raad.

Met de komst van VIDAR is er voor 2022 een nieuwe uitdaging om de informatiebeveiliging van dit organisatieonderdeel op hetzelfde niveau te brengen als de rest van de organisatie. Immers alle gemeentelijke organisatieonderdelen moeten voldoen aan de BIO. De ENSIA-audit van 2022 is positief afgesloten, waarbij er wel continue aandacht is voor de aangedragen verbeterpunten.

Een groot deel van ons werk en contact met inwoners en bedrijven speelt zich in toenemende mate online af. Er worden steeds meer processen gedigitaliseerd. Daarmee is het voor kwaadwillenden ook aantrekkelijker geworden om op deze plek aan te vallen. Aanvallen kunnen zo verstorend zijn dat ze langdurig impact hebben op de organisaties en ketens die worden getroffen. Het belang van digitale veiligheid neemt hierdoor alleen maar toe. Ook het meer vanuit thuis en vanaf flexibele werkplekken werken, vergt meer en andere (technische)

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

beveiligingsmaatregelen. Hier besteden we continue aandacht aan, naast de aandacht voor bewustwording rondom Informatieveiligheid.

DIGITALISERING IDU PROCES

In het administratieve proces nemen de zogenoemde IDU-processen een belangrijke plaats in. Het gaat hierbij om de instroom, doorstroom en uitstroom van medewerkers. De processen uitstroom en instroom zijn via een werkgroep in 2022 in kaart gebracht en gedigitaliseerd. Het proces uitstroom is geïmplementeerd in Youforce sinds december 2022 voor de gehele organisatie. In het proces is opgenomen dat er automatisch mails gaan naar facilitair en ICT wanneer een medewerker de organisatie verlaat. Bij vrijwillig ontslag kan de medewerker dit vanaf nu zelf regelen in Youforce. Het proces instroom was al eerder geautomatiseerd. De verschillende dorstroomprocessen worden in 2023 stapsgewijs gedigitaliseerd.

AANPASSEN GESPREKSCYCLUS

Al sinds de invoering van de huidige gesprekkencyclus zijn er signalen, zowel van leidinggevenden als van medewerkers, dat het digitale systeem niet ondersteunend is -en mogelijk zelfs belemmerend werkt- om het goede gesprek te voeren. Daarnaast zijn er discussies over de inhoud van de gesprekken en het beoordelingsaspect in de cyclus. Het was dan ook niet de vraag óf het instrument “Gesprekkencyclus” aangepast moest worden, maar hóe. Met die vraag zijn wij in 2021 in gesprek gegaan met teammanagers, Directie en commissie HRM van de OR aan de hand van een vooraf opgestelde praatplaat over ‘Het Goede Gesprek’. De praatplaat is daarbij opgesteld vanuit de verkregen input uit de door management en OR eerder al uitgevoerde evaluaties naar de ervaringen met de huidige ‘resultaatgerichte gesprekkencyclus’ en de ondersteuning van deze cyclus vanuit de Youforce Performancemanager. De opgehaalde feedback/input is vervolgens met diverse stakeholders besproken en aangescherpt. Het resultaat hiervan heeft geleid tot een concept uitwerking van Het Goede Gesprek nieuwe stijl. Het belangrijkste kenmerk van ‘Het Goede Gesprek’ is dat wordt afgestapt van de huidige ‘cyclus van drie gespreken’ en bijbehorende systeemtooling en hiervoor in de plaats de nadruk ligt op het naar behoefte tussen manager en medewerker voeren van een goed gesprek waarin veel meer elementen van de werkrelatie aan de orde komen dan werkinhoud, resultaten e.d. Systemen van gesprekkencycli staan in de huidige tijdgeest in heel veel organisaties ter discussie. Waar het om gaat is dat manager en medewerker een moment nemen om even afstand van de waan van de dag te nemen om samen de verdieping van de werkrelatie op te zoeken met als doel het stimuleren en ondersteunen van eigenaarschap voor inzet, resultaten én ontwikkeling. In maart 2023 wordt de nieuwe gesprekscyclus geïmplementeerd.

HYBRIDE WERKEN

De regeling hybride werken geldt per 1 juni 2022 en biedt medewerkers de mogelijkheid om thuis en op kantoor werken te combineren. Dat wil zeggen dat de aard van de werkzaamheden, de behoeften van inwoners en ondernemers en de situatie van de medewerker bepalend zijn voor de plek waar gewerkt wordt. De gemeente wil hiermee de flexibiliteit van werken verhogen en een aantrekkelijke werkgever zijn voor zittende en toekomstige medewerkers. Naast het kader regelt de regeling hybride werken ook de faciliteiten voor medewerkers.

ONBOARDING NIEUWE MEDEWERKERS

Het afgelopen jaar zijn er stappen gezet in het onboarden van nieuwe medewerkers. De processen van het verstrekken van de faciliteiten voor een nieuwe medewerker zijn beter ingericht, informatie die een nieuwe medewerker nodig heeft op zijn eerste werkdag zijn gecentraliseerd te vinden op één plek. Medewerkers ontvangen een welkomstpakket thuis en de introductiedag voor nieuwe medewerkers vindt structureel plaats.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

HUISVESTING

In 2022 is een bijdrage geleverd aan de verdere vormgeving van de tijdelijke huisvesting voor diverse onderdelen. Daarnaast zijn de eerste proefopstellingen gekomen van de werkplek van de toekomst alsmede een andere ingerichte vergaderkamer. Tenslotte zijn er de eerste Qabins geplaatst, waar medewerkers in privacy kunnen (video)bellen. De thuiswerkregeling is geïmplementeerd en stelt medewerkers in staat om voor thuis een Arbo-proof werkplek in te richten.

De bezettingscijfers in de 5 grote panden zijn laag. We kunnen stellen dat dinsdagen en donderdagen de drukste dagen zijn op kantoor. De woensdag en zeker de vrijdag zijn de panden vrijwel leeg. We doen meer en meer ervaring op met hybride werken. Het is dan ook niet meer weg te denken en zal een belangrijk uitgangspunt zijn voor de nieuwe huisvesting.

INKOOP EN AANBESTEDING

Wij willen een professionele, integere en betrouwbare opdrachtgever zijn. Het vernieuwde Inkoop- en aanbestedingsbeleid geeft richting aan deze opdrachtgeversrol. Om uitvoering te geven aan het inkoop- en aanbestedingsbeleid is in september 2021 door het college van B&W een nieuw Handboek Inkoop en nieuwe Algemene Inkoopvoorwaarden 2021 vastgesteld. In het Handboek Inkoop is op een klantvriendelijke en heldere wijze o.a. de werkwijze m.b.t. inkoopbetrokkenheid, drempelwaarden, processtappen en rolverdeling, afwegingskaders, contractbeheer- en management, vorming inkoopdossier etc. uitgewerkt. De nieuwe afspraken zijn en worden herhaaldelijk breed in de organisatie gecommuniceerd.

Met het nieuwe Inkoop- en aanbestedingsbeleid willen wij de inkoopfunctie naar een hoger - strategischer - niveau tillen. Dit doen we door o.a. centrale en vroegtijdige inkoopbetrokkenheid, proactieve advisering via periodieke accountgesprekken, jaarlijkse spendanalyses (analyses van inkoopuitgaven) en regie op contractbeheer en -management. In 2022 is een nieuw contractbeheer systeem (Mercell) aanbesteed, dat medio maart 2023 zal worden uitgerold in de organisatie. Hiermee wordt invulling gegeven aan de aanbevelingen vanuit de accountant, de interne controle en het Rekenkameronderzoek 2019. Daarnaast nemen wij de procesmatige en inhoudelijke aanbevelingen uit het Rekenkamerrapport QuickScan Doorwerking Inkoop en Aanbestedingsbeleid Sittard-Geleen (2022) mee in de verdere ontwikkeling van onze inkoopfunctie.

We hebben aandacht voor het aangaan en voortzetten van goede relaties met lokale en regionale ondernemers. Waar mogelijk en gewenst, wordt regionale (inkoop)samenwerking opgezocht. Dit is ook terug te zien in onderstaand diagram. Het nieuwe beleid geeft invulling aan minder bureaucratie en biedt in de eenvoudige aanbestedingsprocessen meer flexibiliteit en verantwoordelijkheid voor de organisatie. Dit past in de visie die we hebben over sturing en leiderschap.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

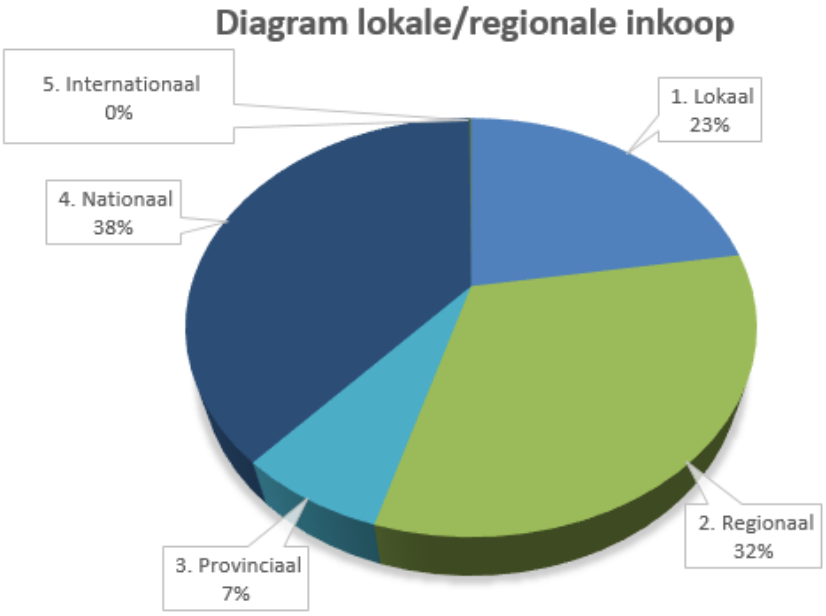

2022				
Geografische categorie	**Spend**	**Percentage**	**Cumulatief spend**	**Cumulatief percentage**
1. Lokaal	€ 19.369.047	22,45%	€ 19.369.047	22%
2. Regionaal	€ 27.659.380	32,07%	€ 47.028.427	55%
3. Provinciaal	€ 6.078.559	7,05%	€ 53.106.987	62%
4. Nationaal	€ 33.058.189	38,32%	€ 86.165.176	100%
5. Internationaal	€ 93.896	0,11%	€ 86.259.073	100%
Totalen	**€ 86.259.073,05**	**100,00%**	**-**	**-**

Meerjaren overzicht 2021 - 2022				
	2021	**2022**	**Stijging/daling**	**%**
1. Lokaal	24,4%	22,5%	Daling	-2,0%
2. Regionaal	31,5%	32,1%	Stijging	0,6%
3. Provinciaal	3,8%	7,0%	Stijging	3,2%
4. Nationaal	40,0%	38,3%	Daling	-1,7%
5. Internationaal	0,3%	0,1%	Daling	-0,2%

ARCHIEF/ DOCUMENTAIRE INFORMATIEVOORZIENING

In 2022 hebben we voor de eerste keer digitaal vernietigd. Het zaaksysteem is verder uitgerold in 2021 en de eerste bewaartermijn van 1 jaar heeft zin uitvoering gekregen in 2022. We zien een verdere verschuiving van analoog naar digitale werkzaamheden en dat heeft zijn beslag op de archiefwerkzaamheden. In 2022 is de eerste aanzet gegeven om digitale advisering aan de voorzijde van het zaakgericht werken ter hand te nemen. Het analoge archief zal ernaast nog vele jaren blijven bestaan. We hebben in 2022 alle papieren archief goed en logisch gestructureerd en zullen adequaat de jaarlijkse vernietigingslijst kunnen hanteren. In 2022 is er ruim 800 strekkende meter archief (conform de wet) vernietigd.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

De instroom van (papieren) archiefwaardige documenten neemt verder af. Vele teams hebben reeds opruimacties gehouden waardoor er minder bewaard wordt in de kantoren zelf. Het archief neemt in omvang af aangezien de instroom lager is dan de uitstroom. Dat proces voorzien we de komende 10 jaar alleen maar toenemen. Het digitale archief daarentegen zal groeien dankzij de verdere uitrol van het zaakgericht werken binnen de organisatie.

BEZWAAR EN BEROEP

Onze gemeente heeft een externe adviescommissie, de commissie bezwaarschriften, ingesteld om de burgemeester, het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad te adviseren over de afhandeling van ingekomen bezwaren. De commissie bezwaarschriften bestaat uit één Algemene Kamer en twee Kamers voor Sociale Zaken. De Kamers voor Sociale Zaken behandelen de bezwaarschriften tegen persoonsgerichte besluiten in het sociale domein. De Algemene Kamer behandelt de overige bezwaarschriften tegen meer zaakgerichte besluiten, zoals omgevingsvergunningen. Daarnaast adviseert de commissie bezwaarschriften de colleges van de gemeenten Beek en Stein over bezwaarschriften tegen besluiten waarvan de uitvoering is opgedragen aan Vidar.

Bezwaarschriften 2022 in een notendop:

2022	Ingekomen Q1	Ingekomen Q2	Ingekomen Q3	Ingekomen Q4	Totaal	Afgehandeld
Algemene Kamer	**55**	**44**	**64**	**33**	**196**	**100**
Sociale Kamer						
Sittard-Geleen	40	41	72	56	209	201
Beek	3	3	5	1	12	11
Stein	5	2	10	4	21	17
Subtotaal	**48**	**46**	**87**	**61**	**242**	**229**
Totaal	**103**	**90**	**151**	**94**	**438**	**329**

Vanaf het derde kwartaal van 2022 is een stijging in het aantal ingekomen bezwaren zichtbaar op het gebied van de Sociale Kamer. Dit komt doordat het vanaf juli 2022 mogelijk was een eenmalige energietoeslag aan te vragen. In de binnengekomen bezwaarschriften vanaf het derde kwartaal van 2022 zijn daarom ook bezwaren over de energietoeslag inbegrepen, waar dit voorheen niet het geval was. In 2023 digitaliseren we het proces en de besluitvorming (Octopus en opname in het zaaksysteem), zodat we een kwaliteitsslag kunnen bewerkstelligen.

TOEGANKELIJKE BEGROTING EN RAPPORTAGES

In het rekenkameronderzoek “Toegankelijkheid Begroting en Rapportages” (1 april 2020) is een aantal aanbevelingen voor de verbetering van de P&C documenten meegegeven. Deze zijn overgenomen door het college van B&W en grotendeels geïmplementeerd. Met de laatste, nog openstaande aanbeveling hebben we nu ook een begin gemaakt. Met de aanschaf van de applicatie “LIAS” gaan we de komende periode een verdere stap zetten in het op een toegankelijke manier aanbieden van onze P&C documenten. In 2023 zullen we de eerste stappen presenteren.

CONCERN CONTROL

De doelen op het gebied van concern control zijn als volgt:

- Concern control stelt de teams in staat optimaal bij te dragen aan de organisatie, en ondersteunt de organisatie bij het realiseren van hun doelen.
- Concern control zorgt ervoor dat de organisatie is staat is om tot een betere bedrijfsvoering te komen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

- Concern control zorgt voor strategisch en concern-brede kaderstelling, begeleiden van teams in beheersing en sturing van hun werkzaamheden en zorgen voor een kwaliteitsimpuls op deze punten.
- Overkoepelend bewaakt Concern control de gemeentelijke doelen, informeert het Directieteam en is positief kritisch over de richting van de gemeente en de bedrijfsvoering die daaraan ten grondslag ligt.
- Concern control signaleert en informeert, en stelt het Directieteam daarmee in staat om gericht bij te sturen. De strategische opgaves, kaders en doelstellingen worden zodoende in het oog gehouden. Aan deze doelen wordt gewerkt vanuit een onafhankelijke functie in verbinding met alle geledingen van de organisatie en het bestuur.

Om aan de realisatie van deze doelen invulling te geven zijn in 2022 volgende zaken opgepakt:
- Het monitoren van de toepassing van de regeling grote projecten, het betreft de projecten schaatsen/zwemmen, warmtenet, huisvesting en de school middengebied.
- Het voorbereiden van voorstellen voor een nieuwe kadernota verbonden partijen, meenemende de bevindingen uit het rekenkameronderzoek 2020, de op 1 juli 2022 ingegane vernieuwde Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de signalen uit het 213a onderzoek naar het warmtenet. In de commissie Begroting en Verantwoording zijn beelden en verwachtingen opgehaald voor de nieuwe kadernota. Maart 2023 heeft de raad de nieuwe kadernota vastgesteld.
- De juridische diensten zijn opnieuw aanbesteed. De overeenkomst met de huisadvocaat is in 2021 afgelopen en is voor 2022 eenmalig verlengd. Eind 2022 heeft de aanbesteding geleid tot een nieuwe overeenkomst met Boels Zanders Advocaten voor de periode 2023-2028.
- Er is een start gemaakt met het aanbesteden van de accountantsdiensten. De overeenkomst met de accountant loopt tot en met de controle van de jaarrekening 2022. Eind 2022 is de mogelijkheid verkend om gebruik te maken van de in de aanbesteding opgenomen optie om de overeenkomst met Deloitte met 2 jaar te verlengen. Dat wil zeggen voor de controlewerkzaamheden van de jaren 2023 en 2024. Tijdens deze jaren is de rechtmatigheidsverantwoording voor het eerst van toepassing. Dit heeft een impact op de gemeente en de controlewerkzaamheden van de accountant. Daardoor is stabiliteit, continuïteit, herkenning en vertrouwen van groot belang tijdens deze periode. Door het gebruik te maken van de optie tot verlenging van de dienstverlening kan dit geborgd worden. Begin 2023 is de verlenging met Deloitte afgesproken, de commissie Begroting en Verantwoording is hierover geïnformeerd.
- Er is gewerkt aan de verankering van de juridische control, zijnde een systeem van maatregelen en een continu proces van activiteiten dat als doel heeft een rechtmatige implementatie en uitvoering van wet- en regelgeving en het voorkomen van onnodige en het beheersen van onvermijdbare juridische risico's. In opzet en bestaan is een dergelijk systeem aanwezig. De mandaatregeling, budgetregeling, organisatiebesluit en het intern controlekader zijn de

Belangrijkste elementen. De mate waarin de processen daarin aantoonbaar voorzien, maakt onderdeel uit van het traject van rechtmatigheidsverantwoording dat thans loopt. Daarbij is in 2022 gewerkt aan de optimalisering van de kwaliteit van juridisch advies. In 2023 wordt hier verder stappen in gezet.
- Er is werk gemaakt van de implementatie van de kadernota grondbeleid die in 2021 door de gemeenteraad is vastgesteld. De verdere implementatie hiervan houdt een drietal acties in: het normeren van de maatschappelijke thema's uit het grondbeleid zodat deze een plek kunnen krijgen in de integrale afwegingen van gebiedsontwikkelingen; het uitwerken van financiële businesscases als onderdeel van de integrale afweging van gebiedsontwikkelingen; het hanteren van de nieuwe methodiek (integrale beoordeling) van het grondbeleid voor de nog vast te stellen ontwikkellocaties. Een aantal voorbeelden waar volgens de nieuwe systematiek gewerkt is zijn de ontwikkelpaden Geleen Centrum, Gebiedsontwikkeling Sittard Zuid-Oost Agnetengebied en President Kennedysingel e.o., Steegpark en herontwikkeling van de ESCS-locatie. Ook wordt met de implementatie van het grondbeleid aansluiting gezocht met de nieuwe Omgevingswet, de Omgevingsvisie en het ontwikkelplan van de teams Ruimtelijke Ontwikkelingen en Projecten.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

- Er is een begin gemaakt met het actualiseren van de vigerende nota kostenverhaal uit 2016 met als doel een goede basis neer te zetten om de gemeentelijke apparaatskosten en een deel van de investeringen in de openbare ruimte te verhalen op particuliere initiatiefnemers. Een goede implementatie van het kostenverhaal zorgt voor een optimaal toepassingsbereik van de nota kostenverhaal. Concern control als onderdeel van het kernteam zorgt voor advies en sturing van het proces.
- De voorbereidingen om vanaf het verslagjaar 2023 de rechtmatigheidsverantwoording te kunnen afleggen zijn in 2022 voortgezet. Landelijk is besloten tot de invoering van een rechtmatigheidsverantwoording door het college met ingang van verslagjaar 2023. Dit was aanvankelijk 2022 maar in Den Haag is dit met een jaar uitgesteld om gemeenten de gelegenheid te geven om voldoende tijd te hebben om dit voor te bereiden. Er is al veel werk gedaan, in goed overleg met de accountant en ook de commissie Begroting en Verantwoording is en wordt hier in meegenomen. Concreet te benoemen is dat de belangrijkste processen in beeld zijn gebracht, voorzien zijn van een normenkader en software is geïmplementeerd om de interne beheersing vast te leggen. Verder worden in 2023 voorstellen gedaan op het gebied van rechtmatigheid, een actualisatie van de verordeningen ex gemeentewet 212 (financieel beleid, beheer en organisatie), 213 (accountantscontrole) en 213a (college onderzoeken), risicomanagement en weerstandsvermogen en interne controle.
- In de organisatieontwikkeling hebben we in 2022 verdere, concrete stappen gezet om de veerkracht en uitvoeringskracht van onze organisatie te ondersteunen. Er is gewerkt aan het invulling en uitvoering geven aan begeleidingsprogramma's van de teams en managers bij de manier van werken en sturen die uitgaat van ruimte voor vakmanschap van de professionals, verbinding in- en extern en verantwoord vertrouwen. De teamplannen hebben daarbij een nieuwe opzet gekregen met aandacht voor sturing op het eigen team, samenwerking met andere teams en van buiten naar binnen werken. Voor het verder versterken van de dienstverlening is een opleidingsplan ontwikkeld gericht op participatieve samenwerking en van buiten naar binnen werken. Ook is verder gewerkt aan het versterken van de strategische advieskracht. Versterken van de strategische advieskwaliteit is nodig om opgavegericht te werken en sturen en daarin de directie en bestuur hoogwaardig te adviseren.
  Die uit het proces van de Toekomstvisie 2030 voortvloeien concreet vorm te geven in samenwerking met in- en externe partners is een continu proces. Samenwerking zowel intern als extern neemt een steeds grotere vlucht. Om bij te blijven in het hybride werken en digitale vaardigheden te versterken zijn technische hulpmiddelen beschikbaar gesteld en is de week van hybride werken georganiseerd. In het kader van verjonging en het binden van talent is de Talentgroep aan de slag met hun groepsopdracht die in het teken staat van buiten naar binnen werken. Heel concreet heeft de groep een "gemeente hackathon" georganiseerd waarin ze verbinding maken met kinderen van groep 7 en 8 van 5 verschillende basisscholen in de gemeente. De kinderen zijn uitgedaagd om met ideeën te komen waar de samenleving behoefte aan heeft. De finalisten krijgen allemaal een uitstapje naar de Efteling, het winnende idee wordt ook uitgevoerd. Tot slot is de afgelopen jaren een groot beroep gedaan op de veerkracht en inzet van onze organisatie en haar medewerkers. Denk aan de covid-19 crisis, de watersnood en de opvang van vluchtelingen als gevolg van de Oekraïne-oorlog. Op 28 september is daarom een dag georganiseerd die in het teken stond van waardering voor alle medewerkers.
- Naast deze meer specifieke punten zijn aan de orde geweest het opstellen en uitvoering van het auditjaarplan 2022, het monitoren van de begrotingskaders die de raad in 2019 heeft vastgesteld, de advisering over en doen van voorstellen voor de algemene middelen (gemeentefonds, algemene reserves, deelnemingen) en lokale lasten (tarieven 2023). Verder vindt begeleiding en advisering plaats van de raadscommissie Begroting en Verantwoording rondom de gemeentelijke bedrijfsvoering en de planning en control cyclus.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

2.2.6 WET OPEN OVERHEID (WOO)

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (hierna: Woo) gedeeltelijk in werking getreden. Een van de verplichtingen die voortvloeien uit deze nieuwe wet, is openbaarheid in de begroting en jaarrekening over hoe de gemeente Sittard-Geleen rekening houdt met de bepalingen in de Woo. Deze paragraaf betreft de invulling van deze verplichting in de jaarrekening 2022.

De Woo kent een aantal onderdelen waarvoor het Rijk via de meicirculaire gemeentefonds 2021 zowel incidenteel als structureel budget ter beschikking heeft gesteld. De onderdelen van de Woo zijn als volgt:

- Passief openbaar maken van documenten
- Actief openbaar maken van documenten
- Het aanstellen van een contactfunctionaris
- Het op orde brengen van de informatiehuishouding

PASSIEF OPENBAAR MAKEN

Passief openbaar maken betreft de informatie die we openbaar maken naar aanleiding van een informatieverzoeken die eenieder kan indienen bij onze gemeente. Vóór 1 mei 2022 gebeurde dit op basis van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob), maar vanaf 1 mei 2022 gebeurt dit op basis van de Woo. Dit brengt de nodige veranderingen met zich mee. Denk hierbij met name aan termijnen en uitzonderingsgronden. Naar aanleiding hiervan worden de werkwijze en doorlooptijden van deze informatieverzoeken geëvalueerd. We willen een beter (intern) proces, meer transparantie en meer contact met de burger. Voor deze optimalisatie is er in 2022 gewerkt aan een nieuw werkproces, is er een E-formulier gemaakt voor de burger, is intern (intranet, cursussen, presentaties) en extern (internet) geïnformeerd over deze nieuwe wet en wordt er gewerkt aan monitoring en bewustwording binnen onze organisatie.

ACTIEF OPENBAAR MAKEN

Naast het openbaar maken op aanvraag, stelt de Woo het ook verplicht om een aantal informatiecategorieën uit eigen beweging openbaar te maken op een door de overheid aangewezen platform. Dit gedeelte van de wet is nog niet in werking getreden en tijdens het schrijven van deze paragraaf is ook nog niet duidelijk wat de ingangsdatum zal zijn. Wij willen klaar zijn op het moment dat dit onderdeel van de Woo in werking treedt. Dit doen we door de gehele organisatie te informeren en op te halen waar de publicatie-plichtige documenten vandaan komen. Deze inventarisatie zorgt voor een duidelijker beeld op onze informatiestromen. We streven naar een efficiënt en veilig proces per informatiecategorie.

HET AANSTELLEN VAN EEN CONTACTFUNCTIONARIS

Met ingang van de Woo is het voor elk bestuursorgaan verplicht om een contactfunctionaris aan te stellen. In 2022 heeft onze organisatie dit gedeelte intern opgevangen en is er in het laatste kwartaal van 2022 een vacature uitgezet om deze functie volledig vorm te kunnen gaan geven in 2023. Met de invulling zal er in- en extern meer gecommuniceerd worden over de Woo, maar is er ook een monitoring op de ingekomen informatieverzoeken in het kader van de Woo. Deze contactfunctionaris evalueert ook het proces en stuurt op contact en afhandeling binnen de termijnen.

INFORMATIEHUISHOUDING OP ORDE

Het laatste onderdeel van de Woo betreft het op orde brengen van onze (digitale) informatiehuishouding. Dit betekent dat documenten duurzaam toegankelijk moeten zijn en blijven. We hebben hier maximaal acht jaren de tijd voor. De projectgroep Wet open overheid werkt hiervoor nauw samen met de directieopdracht Grip op

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

informatie, die zich richten op het op orde brengen van onze informatiehuishouding. Denk hierbij aan archivering, toegankelijke en leesbare documenten en het op orde zijn van onze processen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

2.2.7 VERBONDEN PARTIJEN

INLEIDING

Verbonden partijen zijn een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Bestuurlijk belang betekent dat de gemeente zeggenschap heeft door vertegenwoordiging in het bestuur of door stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat de gemeente ter beschikking heeft gesteld en dat niet terug te vorderen is, of het bedrag waarvoor de gemeente aansprakelijk is wanneer de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt. Subsidierelaties vallen niet onder het criterium "verbonden partij", aangezien deze zich meestal beperken tot een financieel belang.

Een aantal gemeentelijke taken wordt door verbonden partijen uitgevoerd. Steeds vaker zijn dit taken met een politiek belang. Hierdoor leveren verbonden partijen een bijdrage aan de realisatie van allerlei maatschappelijke doelen. In de betreffende programma's wordt hier op ingegaan.

BESTUURLIJKE VERTEGENWOORDIGING

De lijst van "bestuurlijke vertegenwoordiging" bevat de verbonden partijen, waarvan het College of in een enkel geval de gemeenteraad bevoegd zijn tot benoeming van vertegenwoordigers in bestuurs- en/of aandeelhoudersvergaderingen. Uitgangspunt is dat de portefeuillehouder middelen de aandeelhoudersrol vervult en de vakwethouder de gemeente vertegenwoordigt vanuit inhoud.

KADERNOTA'S VERBONDEN PARTIJEN EN HOLDINGSTRATEGIE

In de kadernota verbonden partijen 2014 (inclusief holdingstrategie) zijn de uitgangspunten en het afwegingskader ten aanzien van verbonden partijen voor onze gemeente uitgewerkt. Naar aanleiding van de rekenkamer onderzoeken komt er een nieuwe kadernota die meer aansluit bij de actuele praktijk, inzichten en wet/regelgeving alsmede de behoeften van de raad. De nieuwe kadernota is 30 maart 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. De kadernota zal daarna iedere 4 jaar geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd worden.

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN

Verbonden partijen zijn onderverdeeld in vier categorieën:

a. ***Gemeenschappelijke regelingen;***
   Belastingsamenwerking Gemeente en Waterschappen (BsGW), Veiligheidsregio Zuid-Limburg, Omnibuzz, Vidar WsW, Kredietbank Limburg, GGD Zuid-Limburg, RUD Zuid-Limburg, het Gegevenshuis en Euregio Rhein-Maas-Nord.
b. ***Vennootschappen;***
   N.V. Bank voor Nederlandse gemeenten (BNG), Claim Staat Vennootschap B.V., Enexis N.V., Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V., N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg, N.V. (WML), Onroerend Goed Maatschappij De Witse B.V., Vidar B.V., Vidar Loont B.V, Vidar Aan de slag B.V., Bodemzorg Limburg B.V., RWM N.V. en Mijn Streekwarmte B.V.
c. ***Stichtingen en verenigingen;***
   Stichting Economische Samenwerking Zuid-Limburg (ESZL) en Vereniging Afval Samenwerking Limburg (ASL)
d. ***Overige verbonden partijen;.***
   n.v.t.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Toelichting Verbonden partijen

In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste gegevens per verbonden partij weergegeven. Relevante ontwikkelingen worden vermeld in de betreffende programmabladen.

Totaal overzicht bijdragen verbonden partijen

Naam Gemeenschappelijke Regeling / Te betalen bijdrage x (€ 1.000)	Jaarrekening 2022	Bijdrage 2023	Bijdrage 2024	Bijdrage 2025	Bijdrage 2026
Belastingsamenwerking gemeenten en waterschappen (BsGW)	1.540	1.844	1.672	1.672	1.672
Veiligheidsregio Zuid Limburg (VRZL)	8.117	7.359	7.359	7.359	7.359
Omnibuzz	2.434	2.532	2.421	2.452	2.479
Vidar WsW	3.132	2.877	3.082	2.828	2.568
Kredietbank Limburg (KBL)	2.200	2.200	2.300	2.380	2.380
Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD)	4.499	5.064	5.085	5.137	5.137
RUD Zuid-Limburg	658	766	766	766	766
Het Gegevenshuis	924	941	941	941	941
Euregio Rhein Maas Nord	17	17	17	17	17
Economische samenwerking Zuid Limburg (ESZL)	188	188	188	188	188
Afval Samenwerking Limburg (ASL)	32	32	28	28	28
	23.741	**23.820**	**23.859**	**23.768**	**23.535**

RISICOMATRIX

In de nieuwe kadernota verbonden partijen wordt gewerkt met een risicomatrix. De risicomatrix is een methode om verbonden partijen te duiden in termen van zowel het financieel als het bestuurlijk belang. De aandacht van de raad gaat met name uit naar die verbonden partijen met een hoog financieel en een hoog bestuurlijk belang. De informatievoorziening aan de raad kan hierop worden afgestemd, waardoor deze doelmatiger en doeltreffender kan worden vormgegeven.

De verbonden partijen waarbij sprake is van een niet of nauwelijks direct door de gemeente beïnvloedbare relatie zijn niet meegenomen in de risicomatrix.

Onderstaand de risicomatrix uit de kadernota verbonden partijen 2023-2026, deze is opgesteld in het 1e kwartaal 2023.

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de kadernota verbonden partijen 2023-2026.

Met ingang van 2023 zal jaarlijks – door de accountteams – gekeken worden naar de risicoprofielen en de bijbehorende mate / wijze van monitoring.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Risicomatrix				
Financieel belang	Hoog			Mijn Streekwarmte BV
	Gemiddeld	• Vidar BV • Vidar Loont BV • Vidar Aan de Slag BV • Gr Vidar WsW	• Reinigingsdienst Westelijke Mijnstreek NV • GR Kredietbank Limburg • GR Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg • GR Omnibuzz • GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg • GR Belastingsamenwerking gemeenten en waterschap	
	Laag	• Stichting Economische Samenwerking Zuid-Limburg • Onroerend Goed Maatschappij De Witse BV • GR RUD Zuid-Limburg • GR Het Gegevenshuis		
		Laag	Gemiddeld	Hoog
	Bestuurlijk belang			

Wijze van monitoring

Laag	Paragraaf verbonden partijen in programmabegroting en jaarrekening
	In geval van publiekrechtelijke verbonden partijen: zienswijze op de begroting(swijzigingen) en eventueel ook op de jaarrekening en kadernota
	Besluitvorming in AB respectievelijk AVA / bestuur wordt achteraf ter kennisname van het college gebracht, tenzij sprake is van belangrijke voorgenomen besluiten met materiële impact op zeggenschap en/of financiën.
Gemiddeld	Paragraaf verbonden partijen in programmabegroting en jaarrekening
	In geval van publiekrechtelijke verbonden partijen: zienswijze op de begroting(swijzigingen) en eventueel ook op de jaarrekening en kadernota
	Besluitvorming in AB respectievelijk AVA / bestuur wordt achteraf ter kennisname van het college gebracht, tenzij sprake is van belangrijke voorgenomen besluiten met materiële impact op zeggenschap en/of financiën
	Minimaal één tussentijdse rapportage
Hoog	Paragraaf verbonden partijen in programmabegroting en jaarrekening
	In geval van publiekrechtelijke verbonden partijen: zienswijze op de begroting(swijzigingen) en eventueel ook op de jaarrekening en kadernota
	De voorgenomen besluitvorming in AB respectievelijk AVA / bestuur wordt vooraf ter besluitvorming in het college gebracht
	Minimaal twee tussentijdse rapportages in combinatie met tussentijds overleg met de verbonden partij en waar nodig met de andere deelnemers

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN

Van de meeste verbonden partijen zijn de jaarrekeningen 2022 op het moment van samenstelling van deze paragraaf nog niet bekend, daarom zijn de gegevens van de jaarrekening 2021 opgenomen.

Belastingsamenwerking gemeenten en waterschappen (BsGW)				**Programma 0 Bestuur en Organisatie**		
Vestigingsplaats	Roermond					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling					
Deelnemers	29 gemeenten en Waterschap Limburg					
Doelstelling/publiek belang	Heffing en inning van alle lokale belastingen en beheer van de basisregistratie WOZ (administratie en waardering).					
Bestuurlijk belang	Deelname Dagelijks Bestuur (tot 29 september 2022) en Algemeen Bestuur wethouder J. Bühler.					
Financieel belang	De financiering van de gemeenschappelijke regeling vindt plaats via een verdeelsleutel die is opgenomen in de gemeenschappelijke regeling.					
Risico's	De laatste jaren stijgen de proceskosten die BsGW moet uitbetalen naar aanleiding van bezwaren en beroepen fors. Al een aantal jaren wordt er landelijk geageerd tegen de werkwijze van beroepsmatig gemachtigden, m.n. de zgn. "no cure, no pay" bedrijven (NCNP), bij het indienen van bezwaar- en beroepschriften. Wanneer er aanleiding is voor een (gedeeltelijke) gegrondverklaring van het ingediende bezwaar of beroep leidt dit in veel gevallen tot een geringe vermindering van het aanslagbedrag. De te betalen vergoedingen van de proceskosten staan in geen verhouding tot de vermindering van het aanslagbedrag. De hogere proceskosten komen voor rekening van de deelnemers.					
Kerncijfers x € 1.000	*1-1-2021*			*31-12-2021*		
Eigen vermogen	-889			-461		
Vreemd vermogen	9.101			8.748		
Financieel perspectief	*Jaarrekening 2021*	*Jaarrekening 2022*	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*
Jaarresultaat verbonden partijen	-1.664	nnb	0	0	0	0
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	1.394	1.540	1.844	1.672	1.672	1.672

Veiligheidsregio Zuid Limburg		**Programma 1 Veiligheid**
Vestigingsplaats	Maastricht	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemers	16 gemeenten in de regio Zuid Limburg	
Doelstelling/publiek belang	VRZL is ingericht om de zorg voor openbare veiligheid in de regio te organiseren. Burgers, bedrijven en instellingen verwachten dat de VRZL er voor ze is met advies en hulp waar nodig. Samen met de partners: • draagt de VRZL (pro)actief bij aan de veiligheid in de regio, brengen risico's in kaart en treffen voorbereidingen op maat; • geeft de VRZL adviezen om waar mogelijk onveiligheid te voorkomen en te beperken; • bestrijdt de VRZL incidenten en crises als ze zich toch voordoen en treedt effectief op tijdens een ramp om schade te beperken; • beoogt de VRZL leed en schade zo veel mogelijk te beperken, helpt verstoringen van het openbare leven zo snel mogelijk te herstellen en zet in op slachtofferhulp, nazorg en herstel van materiële schade.	
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur en Commissie Crisisbeheersing & Rampenbestrijding, burgemeester H. Verheijen. Besluitvorming vindt plaats via gewogen stemmen, gerelateerd aan het inwoneraantal	
Financieel belang	Gemeentelijke bijdrage naar rato verdeelsleutel in gemeenschappelijke regeling	
Risico's	De gemeenten hebben afspraken gemaakt over een nieuwe kostenverdeelsystematiek. In vier jaar tijd (2020 t/m 2023) ontwikkelt de bijdrage van een 100% oude verdeling naar een 100% nieuwe verdeling. Die overgang is vertaald in de meerjarenbegroting 2020 e.v.	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Veiligheidsregio Zuid Limburg				**Programma 1 Veiligheid**		
	Niet alle bepalende factoren zijn al verrekend in de meerjarenbegroting: - De jaarlijkse indexering van de bijdragen; - De begroting 2023 VRZL bevat een risicoparagraaf inzake ontwikkelingen die mogelijk een impact gaat hebben op de kosten van de VRZL en eventueel ook op de gemeentelijke bijdragen.					
Kerncijfers x € 1.000	*1-1-2021*			*31-12-2021*		
Eigen vermogen	6.365			4.641		
Vreemd vermogen	46.940			55.556		
Financieel perspectief	*Jaarrekening 2021*	*Jaarrekening 2022*	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*
Jaarresultaat verbonden partijen	-120	nnb	0	0	0	0
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	8.218	8.117	7.359	7.359	7.359	7.359

Naam Omnibuzz				**Programma 6 Sociaal domein**		
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling					
Deelnemers	30 Limburgse gemeenten					
Doelstelling/publiek belang	Zorgdragen voor collectief vraagafhankelijk vervoer					
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen en Dagelijks Bestuur, portefeuillehouder Mobiliteit, wethouder I. Tillie					
Financieel belang	Verdeelsleutel in Gemeenschappelijke Regeling					
Risico's	Uitgangspunt is het daadwerkelijk verreden aantal kilometers per gemeente. Naar aanleiding van de COVID-19 problematiek is de basis voor de bepaling van het aantal kilometers naar beneden bijgesteld naar het niveau van 2019. Het verdwijnen van de beperkingen zorgt voor een toename van het gebruik en daarmee voor een toename van de kosten.					
Kerncijfers x € 1.000	*1-1-2021*			*31-12-2021*		
Eigen vermogen	4.071			4.242		
Vreemd vermogen	0			0		
Financieel perspectief	*Jaarrekening 2021*	*Jaarrekening 2022*	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*
Jaarresultaat verbonden partijen	209	nnb	0	0	0	0
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	1.948	2.434	2.532	2.421	2.452	2.479

Naam GR Vidar Wsw				**Programma 6 Sociaal Domein**		
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling					
Deelnemers	Gemeenten Sittard-Geleen, Beek en Stein					
Doelstelling/publiek belang	Integrale uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening en de daaruit voortvloeiende en daarmee verband houdende voorschriften en regelingen					
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen en Dagelijks Bestuur, portefeuillehouder Participatie wethouder J. Bühler en in het Algemeen Bestuur portefeuillehouder wethouder Y. Salvino-Meijer					
Financieel belang	Verdeelsleutel in Gemeenschappelijke Regeling					
Risico's	In de begroting zijn de risico's benoemd en de hierop te nemen maatregelen					
Kerncijfers x € 1.000	*1-1-2022*			*31-12-2022*		
Eigen vermogen	0			0		
Vreemd vermogen	1.506			1.453		
Financieel perspectief	*Jaarrekening 2021*	*Jaarrekening 2022*	*Begroting 2023**	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*
Jaarresultaat verbonden partijen	0	0	0	0	0	0
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	3.549	3.132	2.877	3.082	2.828	2.568

*****Bijgestelde begroting 2023 vastgesteld door de Raad in haar vergadering van 26 januari 2023. Verwerking van de effecten volgt in de 1e programmarapportage 2023.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Kredietbank Limburg (KBL)						**Programma 6 Sociaal Domein**
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling					
Deelnemers	Gemeenten Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht en Sittard-Geleen					
Doelstelling/publiek belang	Zorgdragen voor sociale kredietverlening en integrale schuldhulpverlening					
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur: Mw. J. Bühler (voorzitter), Dhr. A. Houtakkers en Dhr. I. Tillie Deelname in Dagelijks Bestuur: Mw. J. Bühler (voorzitter)					
Financieel belang	De financiële bijdrage voor de geleverde dienstverlening vindt plaats o.b.v. voorschotten. Deze voorschotten worden gebaseerd op de dienstverlening in voorgaande jaren, trend en ontwikkelingen. Een eventueel exploitatietekort wordt verdeeld o.b.v. de verdeelsleutel in de gemeenschappelijke regeling.					
Risico's	• *Onzekerheid effect koopkrachtverlies op gevraagde dienstverlening* We zien al twee jaar dat het moeilijk is om (meerjarig) goede, realistische aannames te doen ten aanzien van de impact van corona op het gebruik van schuldhulpverlening. Het is tamelijk onvoorspelbaarheid in hoeverre het effect van corona en het koopkrachtverlies invloed heeft op de omvang van de dienstverlening KBL in de komende jaren. Omdat er bij schuldhulpverlening sprake is van een open einde financiering, kan dit bij een toenemende vraag tot een onverwachte stijging van uitgaven leiden. Tegelijkertijd kan een achterblijvende vraag leiden tot een lager exploitatieresultaat. • *Onzekerheid effect herijking bekostigingsstructuur* Er is nog geen zicht op of deze herijking voor de Gemeente Sittard-Geleen een gunstig of ongunstig effect heeft. Er bestaat er een mogelijkheid dat duurdere vormen van dienstverlening gefaseerd afgestoten worden, waardoor er frictiekosten kunnen ontstaan. • *Geen weerstandsvermogen* De nadelige exploitatieresultaten van de afgelopen jaren zijn opgevangen door de deelnemende gemeenten van de GR, waardoor het eigen vermogen aan het einde van elk boekjaar telkens nihil was. Hierdoor beschikt de KBL niet over enige vorm van weerstandscapaciteit om niet begrote/onvoorziene kosten te dekken.					
Kerncijfers x € 1.000	*1-1-2021*			*31-12-2021*		
Eigen vermogen	0			0		
Vreemd vermogen	14.477			13.025		
Financieel perspectief	*Jaarrekening 2021*	*Jaarrekening 2022*	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*
Jaarresultaat verbonden partijen	-78	nnb	0	0	0	0
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	1.792	2.200	2.200	2.300	2.380	2.380

Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD)		**Programma 7 Volksgezondheid en Milieu**
Vestigingsplaats	Heerlen	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling	
Deelnemers	Alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten	
Doelstelling/publiek belang	Zorgdragen voor publieke gezondheid, toezicht op de kwaliteit Wmo, Veilig Thuis, ambulancezorg, GHOR, vangnetfunctie en crisiszorg verslaafden, dak- en thuislozen, sociaal medische advisering, Jeugdgezondheidszorg	
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen en Dagelijks Bestuur, portefeuillehouder Gezondheid, wethouder L. Geilen	
Financieel belang	Verdeelsleutel in Gemeenschappelijke Regeling	
Risico's	Door de deelnemende gemeenten is gekozen om geen weerstandsvermogen op te bouwen bij de GGD. Mogelijke verliesbijdragen worden naar rato inwoneraantal door de gemeenten gedragen. Sinds 2020 heeft de GGD de taken van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) van 0 tot 18 jarigen in haar takenpakket. Doordat tot 2020 elke gemeente individueel budgetafspraken en dienstverleningsafspraken hebben gemaakt met de jeugdgezondheidszorg aanbieders 0-4 jarigen, zijn bij harmonisatie van deze afspraken binnen de Gemeenschappelijke Regeling GGD herverdelingseffecten per individuele gemeente ontstaan.	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD)					Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	
	Deze effecten worden via een ingroeimodel tot 2025 geleidelijk verrekend. Voor Sittard-Geleen betekent dit een forse bijstelling van de bijdrage op gebied van de JGZ.					
Kerncijfers x € 1.000	*1-1-2021*			*31-12-2021*		
Eigen vermogen	2.330			2.196		
Vreemd vermogen	49.184			39.118		
Financieel perspectief	*Jaarrekening 2021*	*Jaarrekening 2022*	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*
Jaarresultaat verbonden partijen	345	nnb	0	0	0	0
Financiële bijdrage Sittard-Geleen; exclusief Rijksvaccinatieprogramma	4.096	4.499	5.064	5.085	5.137	5.137

RUD Zuid-Limburg					Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	
Vestigingsplaats	Maastricht					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling					
Deelnemers	Provincie en de 16 gemeenten in Zuid Limburg					
Doelstelling/publiek belang	Verhogen kwaliteitsniveau (milieu)taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving					
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur, wethouder A. Houtakkers					
Financieel belang	De financiële bijdrage van Gemeente Sittard-Geleen is gebaseerd op de concrete producten en diensten zoals opgenomen in het werkprogramma. Uitgangspunt is dat jaarlijks een werkprogramma wordt overeengekomen.					
Risico's*	Geen risico's welke niet zijn afgedekt met een reserve. Het weerstandsvermogen in de vorm van de algemene reserve is voldoende om de geïnventariseerde restrisico's in de jaarrekening 2021 en de begroting 2023 ad € 534.000 af te dekken.					
Kerncijfers x € 1.000	*1-1-2021*			*31-12-2021*		
Eigen vermogen	1.499			2.219		
Vreemd vermogen	2.332			2.161		
Financieel perspectief	*Jaarrekening 2021*	*Jaarrekening 2022*	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*
Jaarresultaat verbonden partijen	1.081	nnb	0	0	0	0
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	691	658	766	766	766	766

Het Gegevenshuis	Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	
Vestigingsplaats	Landgraaf	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemers	Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Sittard-Geleen, Vaals, Voerendaal, Waterschap Limburg	
Doelstelling/publiek belang	"Het Gegevenshuis" heeft tot doel het ontzorgen van de deelnemers op het gebied van het opzetten en het beheren van object- en ruimte gerelateerde (Basis-)registraties en geometrie, alsmede het daarmee samenhangende beeldmateriaal.	
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur, wethouder J. Bühler.	
Financieel belang	De financiering van de gemeenschappelijke regeling vindt plaats via een verdeelsleutel, die is opgenomen in de gemeenschappelijke regeling.	
Risico's	De kans dat er sprake is van niet begrote, onvoorziene kosten (risico's) is op basis van de inrichting en werkwijze van Het Gegevenshuis klein. Als er sprake zou zijn van onvoorziene kosten (risico's) dan dragen de deelnemers naar rato van de afname van het desbetreffend product of dienst bij aan deze onvoorziene kosten. De toename van structurele kosten door autonome ontwikkelingen worden middels de begroting van HGH geduid.	
Kerncijfers x € 1.000	*1-1-2022*	*31-12-2022*
Eigen vermogen	319	316
Vreemd vermogen	1.079	1.061

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Het Gegevenshuis	Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
Financieel perspectief	*Jaarrekening 2021*	*Jaarrekening 2022*	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*
Jaarresultaat verbonden partijen	262	299	0	0	0	0
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	902	924	941	941	941	941

Euregio Rhein Maas Nord	Programma 3 Economie					
Vestigingsplaats	Mönchengladbach					
Rechtsvorm	Openbaar lichaam					
Deelnemers	Van de euregio rijn-maas-noord maken 34 leden deel uit (stand 01-01-2022): In het Nederlandse deel van de euregio zijn dat de gemeenten Beekdaelen, Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Nederweert, Peel en Maas, Maasgouw, Roerdalen, Roermond, Sittard-Geleen, Venlo, Venray en MKB-Limburg. Aan Duitse kant gaat het naast de Landeshauptstadt Düsseldorf om de steden Mönchengladbach en Krefeld, het zuidelijk deel van de Kreis Kleve, de gemeenten Brüggen, Niederkrüchten, Straelen, Geldern, Schwalmtal, Nettetal, Wassenberg en Wegberg, Selfkant, de Kreis Viersen, de Rhein-Kreis Neuss, de Kreis Heinsberg, de Industrie- und Handelskammer Mittlerer Niederrhein en de Niederrheinische Industrie- und Handelskammer zu Duisburg.					
Doelstelling/publiek belang	De euregio rijn-maas-noord zet zich sinds 1978 in om de Europese integratie tastbaar te maken voor de burgers in dit gebied. Ze wil het wederzijds begrip van de Nederlandse en Duitse inwoners van de euregio versterken, de contacten verdiepen en samenwerking stimuleren.					
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Algemene Leden Vergadering door burgemeester H. Verheijen.					
Financieel belang	De gemeente heeft 4 stemmen in de Algemene Leden Vergadering en betaalt een jaarlijkse contributie van € 17.000					
Risico's	Geen relevante risico's.					
Kerncijfers x € 1.000	*1-1-2021*			*31-12-2021*		
Eigen vermogen	378			377		
Vreemd vermogen	572			636		
Financieel perspectief	*Jaarrekening 2021*	*Jaarrekening 2022*	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*
Jaarresultaat verbonden partijen	-1	nnb	0	0	0	0
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	17	17	17	17	17	17

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

VENNOOTSCHAPPEN

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)					**Programma 0 Bestuur en Organisatie**	
Vestigingsplaats	Den Haag					
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap					
Deelnemers	De aandelen BNG zijn voor 50 % eigendom van gemeenten, provincies en een waterschap, de andere helft is in handen van het Rijk.					
Doelstelling/publiek belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.					
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder, wethouder J. Bühler					
Financieel belang	De gemeente Sittard-Geleen bezit 175.266 van de 55.690.720 aandelen met een totale nominale waarde van € 438.165, -, i.c. gewaardeerd op € 2,50 per aandeel. Voornoemd bedrag is in de balans van de gemeente Sittard-Geleen tegen deze waarde opgenomen.					
Risico's	Ontwikkelingen kunnen van invloed zijn op de hoogte van de dividenduitkering.					
Kerncijfers x € 1.000	*1-1-2021*			*31-12-2021*		
Eigen vermogen	5.097.000			5.062.000		
Vreemd vermogen	155.262.000			143.995.000		
Jaarresultaat				236.000		
Financieel perspectief:	*Jaarrekening 2021*	*Jaarrekening 2022*	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*
Dividenduitkering (incl. verwachting)	400	nnb	400	400	400	400

Claim Staat Vennootschap (CSV) Amsterdam B.V.	**Programma 0 Bestuur en Organisatie**
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Deelnemers	Aandeelhouders zijn provincies (74 %) en gemeenten (26 %)
Doelstelling/publiek belang	De CSV Amsterdam BV is belast met de afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Attero. De BV vervult 3 doelen: a. namens de Verkopende Aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON); (De WON leidde ertoe dat productie en leveringsbedrijf enerzijds en het netwerkbedrijf anderzijds gesplitst moesten worden waardoor de aandeelhouders schade hebben geleden. Essent heeft hiertegen een procedure gevoerd. De Hoge Raad heeft in 2015 besloten dat de splitsingswet niet in strijd is met het recht van de Europese Unie. Hiermee is de procedure voor de vennootschap beëindigd) b. namens de Verkopende Aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. ("Waterland"); (In het kader van de verkoop van Attero aan Waterland hebben de verkopende aandeelhouders van Attero een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan Waterland. In juni 2016 is een compromis bereikt tussen Waterland en de vennootschap voor een bedrag van € 5,464 mln. over de belastingclaims tot en met de periode waarin Attero integraal onderdeel, als Essent Milieu, uitmaakte van de Essent-organisatie. Het bedrag is betaald uit het escrow fonds van € 13,5 miljoen. Daarnaast is door Attero een bedrag betaald aan de vennootschap van € 3,4 mln. voor de (eventuele) belastingteruggaven over deze periode. Het bedrag is in 2016 voor een groot deel uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang). Nadat in juni 2016 een compromis werd bereikt tussen CSV Amsterdam BV, Recycleco B.V. en Attero Holding B.V. over betwiste (fiscale) claims alsmede over een belastingteruggave is in april 2020 een tweede en finale compromis bereikt tussen voor de beëindiging van alle resterende geschillen met betrekking tot betwiste (fiscale) claims, alsmede over een belastingteruggave. Het resterend vermogen op de Escrow-rekening is in mei 2020 onder inhouding van € 150.000 voor aanvulling van het werkkapitaal volledig uitgekeerd aan de aandeelhouders. c. het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Claim Staat Vennootschap (CSV) Amsterdam B.V.	**Programma 0 Bestuur en Organisatie**
	Begin maart 2021 is er berichtgeving in de media ontstaan over geconstateerde fraude door voormalig bestuursvoorzitter Frank Oranje van advocatenkantoor Pels Rijcken bij – onder andere – de afwikkeling van de verkoop van Attero. Inmiddels hebben Pels Rijcken en CSV overeenstemming bereikt over de vergoeding van de financiële schade die CSV hierdoor heeft geleden. Pels Rijcken heeft op 13 juli jl. de totale financiële vergoeding van € 75.122,71 aan CSV betaald. Daarmee is de zaak verder afgesloten. CSV zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de aandeelhoudersommissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de Belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. In februari 2021 heeft CSV bezwaar gemaakt tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Op het moment is CSV in gesprek met de Belastingdienst over het bezwaar. Afhankelijk van de reactie van de Belastingdienst en de kans van slagen van een eventuele gerechtelijke procedure zal in overleg met Aandeelhouderscommissie van CSV de procedure al dan niet worden voortgezet. Na afwikkeling van deze bezwaar- en eventuele gerechtelijke procedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure (bijvoorbeeld door een mogelijk compromis tussen de Belastingdienst en CSV of een besluit van de Aandeelhouderscommissie de procedure niet verder voort te zetten) zal CSV kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.
Bestuurlijk belang	De gemeentelijke aandeelhouders in Limburg zijn verenigd in de VEGAL (belang: ca. 10%) en treden gezamenlijk op in de algemene vergadering van aandeelhouders en in de aandeelhouderscommissie. De VEGAL is een vereniging die alle 31 gemeenten van Limburg vertegenwoordigt in een zestal rechtspersonen die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent N.V.). Wethouder J. Bühler vertegenwoordigt de gemeente.
Financieel belang	Het aantal aandelen op naam van Sittard-Geleen bedraagt 14.701 (belang: 0,735%), met een totale nominale waarde van € 147,--. De balanswaarde bedraagt eveneens € 147,--.
Risico's	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap.

Kerncijfers x € 1.000	*1-1-2022*	*31-12-2022*
Eigen vermogen	312	210
Vreemd vermogen	23	110
Jaarresultaat		-102

Financieel perspectief:	*Jaarrekening 2021*	*Jaarrekening 2022*	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*
Dividenduitkering (incl. verwachting)	0	0	0	0	0	0

Enexis N.V.	**Programma 0 Bestuur en Organisatie**
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Deelnemers	Aandeelhouders zijn provincies (74 %) en gemeenten (26 %)
Doelstelling/publiek belang	Enexis beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,3 miljoen klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en 2,9 miljoen klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. In de AVA van 2022 is het nieuwe strategisch plan vastgesteld. Daarin wordt gekozen voor focus op kerntaken met drie hoofddoelen: 1. Wij sturen op maatschappelijk optimale energiekeuzes Mede richting geven aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daarnaartoe. 2. Wij bieden iedereen altijd toegang tot energie

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Enexis N.V.						**Programma 0 Bestuur en Organisatie**
	Voor iedereen een toegankelijke, veilige energie-infrastructuur met behoud van een hoge leveringszekerheid en tegen de laagst mogelijk kosten. 3. Klanten weten wat ze aan ons hebben Transparante, betrouwbare en efficiënte dienstverlening aan klanten en marktpartijen. Deze missie komt voort uit maatschappelijke ontwikkelingen die een materiële impact op Enexis hebben: klimaatverandering & energietransitie; participatie en vertrouwen in instituties (burgers willen meer invloed op hun directe leefomgeving); digitale transformaties					
Bestuurlijk belang	De gemeentelijke aandeelhouders in Limburg zijn verenigd in de VEGAL (belang: ca. 10%) en treden gezamenlijk op in de algemene vergadering van aandeelhouders en in de aandeelhouderscommissie. De VEGAL is een vereniging die alle 31 gemeenten van Limburg vertegenwoordigt in een zestal rechtspersonen die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent N.V.). Wethouder J. Bühler vertegenwoordigt de gemeente.					
Financieel belang	Het aantal aandelen op naam van Sittard-Geleen bedraagt 1.100.250 (belang: 0,735%), met een totale nominale waarde van € 1,1 mln. De balanswaarde bedraagt eveneens € 1,1 mln. In 2022 heeft Enexis de commerciële dochter Fudura verkocht, met een opbrengst van 1,3 miljard (boekwinst € 1,1 mld.). Eind 2022 hebben de 3 regionale netbeheerders (Enexis, Alliander en Stedin) en hun aandeelhouders een onderhandelaarsakkoord bereikt met het Rijk over de voorwaarden en het proces voor een toekomstige participatie door het Rijk als de kapitaalbehoefte de mogelijkheden van het bedrijf en de huidige aandeelhouders overstijgt. Dit akkoord over dit zogenaamde Afsprakenkader wordt voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 13 april 2023, evenals voorstellen omtrent de dividenduitkering Fudura en het dividendbeleid vanaf 2023.					
Risico's	De missie en opgave hebben grote gevolgen voor de financiële positie van Enexis. Verkenningen van netbeheer NL en de individuele netbeheerders geven aan dat de energietransitie een enorme investeringsopgave en daaruit voortvloeiende kapitaalbehoefte tot gevolg heeft. Uitgangspunt is dat Enexis financieel solide blijft, geen financiële risico's neemt en tenminste een A credit-rating behoudt.					
Kerncijfers x € 1.000	*1-1-2022*			*31-12-2022*		
Eigen vermogen	4.241.000			5.441.000		
Vreemd vermogen	5.154.000			4.907.000		
Jaarresultaat				1.300.000		
Financieel perspectief:	*Jaarrekening 2021*	*Jaarrekening 2022*	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*
Dividenduitkering (incl. verwachting)	730	nnb	550	550	550	550

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.		**Programma 0 Bestuur en Organisatie**
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch	
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap	
Deelnemers	Aandeelhouders zijn provincies (74 %) en gemeenten (26 %)	
Doelstelling/publiek belang	Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteit Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta N.V. (destijds 50% aandeelhouder, nu 70% aandeelhouder) heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie op deze gerechtelijke procedure is in 2009 het 50% belang van Essent in EPZ tijdelijk ondergebracht bij Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. (PBE). In 2010 is op gezamenlijk initiatief van de aandeelhouders van PBE en de provincie Zeeland als belangrijkste aandeelhouder van Delta N.V. een bemiddelingstraject gestart om het geschil tussen partijen op te lossen. In 2011 is dit bemiddelingstraject succesvol afgerond. Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, het 50% belang in EPZ alsnog geleverd aan RWE.	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.						Programma 0 Bestuur en Organisatie
	PBE is blijven bestaan met een beperkt takenpakket. PBE wikkelt de zaken af die uit de verkoop zijn voortgekomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn tot sluiting van de Kerncentrale Borssele (voorgenomen sluiting 2033) gemoeid. Na een statutenwijziging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 14 december 2011 is de inrichting van PBE aangepast naar de status van een SPV, vergelijkbaar met o.a. Verkoop Vennootschap B.V. Conform de koopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds (zie Verkoop Vennootschap B.V.). RWE had op 30 september 2015 geen potentiële claims ingediend m.b.t. verkoop van het 50% belang in EPZ. Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen met betrekking tot het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009 nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan of deze contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden. Het doel is dat de vennootschap in 2023 zal kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.					
Bestuurlijk belang	De gemeentelijke aandeelhouders in Limburg zijn verenigd in de VEGAL (belang: ca. 10%) en treden gezamenlijk op in de algemene vergadering van aandeelhouders en in de aandeelhouderscommissie. De VEGAL is een vereniging die alle 31 gemeenten van Limburg vertegenwoordigt in een zestal rechtspersonen die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent N.V.). Wethouder J. Bühler vertegenwoordigt de gemeente.					
Financieel belang	Het aantal aandelen op naam van Sittard-Geleen bedraagt 1.100.250 (belang: 0,735%), met een totale nominale waarde van € 0,01 per aandeel. De balanswaarde van de aandelen van de gemeente Sittard-Geleen is gewaardeerd op € 1,--					
Risico's	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap.					
Kerncijfers x € 1.000	*1-1-2022*			*31-12-2022*		
Eigen vermogen	1.532			1.480		
Vreemd vermogen	7			10		
Jaarresultaat				-52		
Financieel perspectief:	*Jaarrekening 2021*	*Jaarrekening 2022*	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*
Dividenduitkering (incl. verwachting)	0	0	0	0	0	0

N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)						Programma 0 Bestuur en Organisatie
Vestigingsplaats	Maastricht					
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap					
Deelnemers	In WML participeren de Provincie en 55 gemeenten					
Doelstelling/publiek belang	De burgers toegang verschaffen tot (drink)water tegen acceptabele kosten					
Bestuurlijk belang	Deelname aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, wethouder J. Bühler					
Financieel belang	Van de 500 geplaatste aandelen bezit de gemeente Sittard-Geleen 33 aandelen met een totale nominale waarde van € 4.538 per aandeel (totaal € 149.747). Deze deelneming valt onder de noemer incourante aandelen/deelnemingen, waar dus geen dividend en/of andere uitkeringen van verwacht mogen worden. Deze incourante aandelen zijn zonder waarde gewaardeerd c.q. zijn niet op de balans van de gemeente Sittard-Geleen opgenomen					
Risico's	Geen relevante risico's.					
Kerncijfers x € 1.000	*1-1-2021*			*31-12-2021*		
Eigen vermogen	188			194		
Vreemd vermogen	397			387		
Jaarresultaat				6.063		
Financieel perspectief:	*Jaarrekening 2021*	*Jaarrekening 2022*	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)				Programma 0 Bestuur en Organisatie		
Dividenduitkering (incl. verwachting)	0	0	0	0	0	0

Onroerend Goed Maatschappij "De Witse" B.V.				Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie		
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen					
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap					
Deelnemers	Ter uitvoering van het raadsbesluit van de voormalige gemeente Born d.d. 14 december 2000 (nummer 2000/110) en besluit van het college van B&W van de gemeente Sittard-Geleen d.d. 14 juni 2005 (nummer 2005/16789), is de Onroerend Goed Maatschappij "De Witse" B.V. opgericht					
Doelstelling/publiek belang	Waarborgen van de sport- en recreatievoorzieningen op het sportcomplex Het Anker te Buchten					
Bestuurlijk belang	Als (prioriteit)aandeelhouder wethouder A. Houtakkers. De uitgifte van één prioriteitsaandeel is er in de essentie op gericht om de gemeente Sittard-Geleen in staat te stellen erop toe te zien dat er sprake is van een voortdurende en adequate beschikbaarheid van de sport- en recreatievoorzieningen op het sportcomplex voor het publiek.					
Financieel belang	Het prioriteitsaandeel stelt de gemeente daartoe in staat doordat de statuten van de vennootschap De Witse B.V. bepalen dat de voorafgaande goedkeuring van de gemeente als prioriteitsaandeelhouder is vereist voor besluiten tot vervreemding van de onroerende zaken, tot wijziging van het doel van de vennootschap, tot wijziging van de rechten die zijn verbonden aan het prioriteitsaandeel, en tot ontbinding, fusie of splitsing van de vennootschap					
Risico's	De algemene vergadering van aandeelhouders heeft 1 december 2006 besloten tot uitgifte van één prioriteitsaandeel in het kapitaal van de vennootschap, nominaal groot één euro					
Kerncijfers x € 1.000	*1-1-2021*			*31-12-2021*		
Eigen vermogen	318			547		
Vreemd vermogen	0			0		
Jaarresultaat 2021				228		
Financieel perspectief:	*Jaarrekening 2021*	*Jaarrekening 2022*	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*
Dividenduitkering (incl. verwachting)	0	0	0	0	0	0

Vidar BV				Programma 6 Sociaal Domein		
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen					
Rechtsvorm	Vennootschap					
Deelnemers	Sittard-Geleen					
Doelstelling/publiek belang	Het in het kader van de Wet sociale werkvoorziening aanbieden van arbeid onder aangepaste omstandigheden.					
Bestuurlijk belang	De gemeente Sittard-Geleen is 100% aandeelhouder en wordt door wethouder Bühler vertegenwoordigd in de Aandeelhoudersvergadering					
Financieel belang	Resultaat BV komt op grond van de Centrumregeling Vidar grotendeels (78%) voor rekening en risico van de gemeente Sittard-Geleen. Het resterende deel komt voor rekening en risico van de gemeenten Stein en Beek.					
Risico's	In de begroting van het Participatiebedrijf is de begroting van Vidar BV opgenomen en worden risico's via de P&C-cyclus gerapporteerd.					
Kerncijfers x € 1.000	*1-1-2021*			*31-12-2021*		
Eigen vermogen	1.354			1.271		
Vreemd vermogen	5.274			2.870		
Jaarresultaat				266		
Financieel perspectief:	*Jaarrekening 2021*	*Jaarrekening 2022*	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*
Dividenduitkering (incl. verwachting)	182	nnb	0	0	0	0

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Vidar loont BV						**Programma 6 Sociaal Domein**
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen					
Rechtsvorm	Vennootschap					
Deelnemers	Sittard-Geleen					
Doelstelling/publiek belang	Het ter beschikking stellen van arbeidskrachten met een korte afstand tot de arbeidsmarkt en het uitvoeren van het hierbij behorende werkgeverschap cf de CAO Uitzenden					
Bestuurlijk belang	De gemeente Sittard-Geleen is 100% aandeelhouder en wordt door wethouder Bühler vertegenwoordigd in de Aandeelhoudersvergadering					
Financieel belang	Resultaat BV komt volledig voor rekening en risico van de gemeente Sittard-Geleen. financiële bijdrage aan Vidar Loont BV bestaat uit een investeringssubsidie a € 265.000. Deze is verstrekt ter dekking van de aanloopkosten. Daarnaast is het aandelenkapitaal van € 45.000 volgestort.					
Risico's	In de begroting van het Participatiebedrijf is de begroting van Vidar Loont BV opgenomen en worden risico's via de P&C-cyclus gerapporteerd.					
Kerncijfers x € 1.000	*1-1-2021*			*31-12-2021*		
Eigen vermogen	183			87		
Vreemd vermogen	1			224		
Jaarresultaat				41		
Financieel perspectief:	*Jaarrekening 2021*	*Jaarrekening 2022*	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*
Dividenduitkering (incl. verwachting)	164	nnb	0	0	0	0

Naam Vidar aan de slag BV						**Programma 6 Sociaal Domein**
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen					
Rechtsvorm	Vennootschap					
Deelnemers	Sittard-Geleen					
Doelstelling/publiek belang	Het bieden van werkgeverschap in het kader van de CAO Aan de slag aan inwoners die behoren tot de doelgroep van deze CAO.					
Bestuurlijk belang	De gemeente Sittard-Geleen is 100% aandeelhouder en wordt door wethouder Bühler vertegenwoordigd in de Aandeelhoudersvergadering					
Financieel belang	Resultaat BV komt volledig voor rekening en risico van de gemeente Sittard-Geleen. Het aandelenkapitaal van € 18.000 is volgestort.					
Risico's	In de begroting van het Participatiebedrijf is de begroting van Vidar Loont BV opgenomen en worden risico's via de P&C-cyclus gerapporteerd.					
Kerncijfers x € 1.000	*1-1-2021*			*31-12-2021*		
Eigen vermogen	0			0		
Vreemd vermogen	0			0		
Jaarresultaat				0		
Financieel perspectief:	*Jaarrekening 2021*	*Jaarrekening 2022*	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*
Dividenduitkering (incl. verwachting)	0	nnb	0	0	0	0

Bodemzorg Limburg B.V. (voormalig Nazorg Limburg B.V.)		**Programma 7 Volksgezondheid en Milieu**
Vestigingsplaats	Maastricht-Aachen Airport	
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap	
Deelnemers	De aandeelhouders zijn: de B.V. zelf voor 50% en de Limburgse gemeenten voor 50%. De B.V. heeft geen stemrecht, de gemeenten wel	
Doelstelling/publiek belang	Uitvoering nazorgtaak van stortplaatsen die vóór 1 september 1996 zijn gesloten	
Bestuurlijk belang	Deelname aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, wethouder J. Bühler	
Financieel belang	De gemeente Sittard-Geleen bezit 2.330 aandelen. De bijdrage is vervallen vanaf 2022.	
Risico's	Deze deelneming valt onder de noemer incourante aandelen/deelnemingen, waar dus geen dividend en/of andere uitkeringen van verwacht mogen worden. Deze incourante aandelen zijn zonder waarde gewaardeerd c.q. zijn niet op de balans van de gemeente	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Bodemzorg Limburg B.V. (voormalig Nazorg Limburg B.V.)				**Programma 7 Volksgezondheid en Milieu**		
	Sittard-Geleen opgenomen					
Kerncijfers x € 1.000	*1-1-2021*			*31-12-2021*		
Eigen vermogen	5.641			8.744		
Vreemd vermogen	32.285			32.736		
Jaarresultaat				3.103		
Financieel perspectief:	*Jaarrekening 2021*	*Jaarrekening 2022*	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*
Jaarresultaat verbonden partijen	3.103	nnb	0	0	0	0
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	23	0	0	0	0	0

RWM N.V.	**Programma 7 Volksgezondheid en Milieu**
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Deelnemers	De gemeenten Beek, Beekdaelen, Sittard-Geleen en Stein
Doelstelling/publiek belang	Inzameling, verwerking, transporteren, en vermarkten van afvalstoffen, alsmede aanverwante taken op het gebied van straatreiniging en de gladheidbestrijding en, in het algemeen, het verrichten van diensten op het gebied van beheer van openbare ruimten voor elke als aandeelhouder aangesloten gemeente. De gemeente Echt-Susteren is per 1-1-2023 toegetreden tot RWM op basis van een proefjaar. De huidige aandeelhouders hebben hiermee ingestemd. De gemeente Beekdaelen zal per 1-1-2025 uittreden. Het te volgen traject hiervoor wordt momenteel onderzocht.
Bestuurlijk belang	Opdrachtgever- portefeuillehouder Leefomgeving, wethouder L. Geilen Deelname – portefeuillehouder Middelen, wethouder J. Bühler – in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	De gemeente Sittard-Geleen bezit in 2022 612 gewone aandelen van de 888 uitgegeven gewone aandelen en 3 prioriteitsaandelen van de 6 uitgegeven prioriteitsaandelen met een totale nominale waarde van € 61.500. Het aandeel in de deelneming bedraagt 69%, en het stemaandeel bij besluitvorming bedraagt 50%. De aandelen zijn op naam en niet vrij verhandelbaar. Ze zijn nominaal gewaardeerd en op de balans van de gemeente Sittard-Geleen opgenomen. Door toetreding van Echt-Susteren verandert dit per 1-1-2023
Risico's	Geen relevante risico's.

Kerncijfers x € 1.000	*1-1-2021*			*31-12-2021*		
Eigen vermogen	5.910			6.109		
Vreemd vermogen	3.900			3.411		
Jaarresultaat 2021				199		
Financieel perspectief:	*Jaarrekening 2021*	*Jaarrekening 2022*	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*
Dividenduitkering (incl. verwachting)	137	895*	0	0	0	0

* In 2022 is er een extra dividenduitkering geweest.

Mijn Streekwarmte BV	**Programma 7 Volksgezondheid en Milieu**
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Deelnemers	De gemeente Sittard-Geleen.
Doelstelling/publiek belang	Het leveren van betaalbare, duurzame energie van de biomassacentrale BES aan woningen, bedrijven en instellingen in de gemeente Sittard-Geleen.
Bestuurlijk belang	Opdrachtgever: portefeuillehouder Duurzaamheid, wethouder I Tillie Vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders- portefeuillehouder Middelen, wethouder J. Bühler.
Financieel belang	Sittard-Geleen is 100% aandeelhouder in de Mijnstreekwarmte BV. Het gestort aandelenkapitaal van MSW BV bedraagt € 2,5 mln. Daarnaast heeft de gemeente een agio ingebracht van € 0,9 mln. Samen met Ennatuurlijk BV neemt Mijnstreekwarmte deel in de deelnemingen HGN BV en HGNO BV. Zij heeft in HGN BV een minderheidsbelang van 34,4%, dit

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Mijn Streekwarmte BV						**Programma 7 Volksgezondheid en Milieu**
	vertegenwoordigt een aandelenvermogen van 3.038.337 aandelen met een aankoopwaarde van € 2,86 mln. Zij heeft in HGNO een gelijk belang van 50%.					
Risico's	Geen relevante risico's.					
Kerncijfers x € 1.000	*1-1-2021*			*31-12-2021*		
Eigen vermogen	2.424			2.540		
Vreemd vermogen	29			46		
Jaarresultaat 2021				116		
Financieel perspectief:	*Jaarrekening 2021*	*Jaarrekening 2022*	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*
Dividenduitkering (incl. verwachting)	0	0	0	0	0	0

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

STICHTINGEN EN VERENIGINGEN

Stichting Economische samenwerking Zuid Limburg (ESZL)				**Programma 3 Economie**		
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen					
Rechtsvorm	Stichting					
Deelnemers	Gemeenten Heerlen, Maastricht en Sittard-Geleen					
Doelstelling/publiek belang	Regionale samenwerking op economisch vlak van de gemeenten in Zuid-Limburg, de regionale kennis- en onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven. De stichting faciliteert een Economic Board. Dit is een strategische adviesraad voor de regio Zuid-Limburg, waarin vertegenwoordigers zijn opgenomen uit bedrijfsleven en kennis- en onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Verder vervult de stichting een aanjaagrol bij het tot stand brengen van samenwerkingsverbanden op project- en programmaniveau gericht op economische structuurversterking van de regio Zuid-Limburg. De verbinding met de gemeenten is georganiseerd via het portefeuillehouders overleg economie Zuid-Limburg.					
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het stichtingsbestuur, portefeuillehouder Economie, wethouder Y.G. Salvino-Meijer.					
Financieel belang	Jaarlijks gereserveerd bedrag van 3 euro per inwoner voor regionaal economische samenwerking. Hiervan wordt 1,50 euro per inwoner beschikbaar gesteld voor ESZL. Verder 0,5 fte als programmamanager					
Risico's	Geen relevante risico's					
Kerncijfers x € 1.000	*1-1-2022*			*31-12-2022*		
Eigen vermogen	257			nnb		
Vreemd vermogen	1.442			nnb		
Financieel perspectief	*Jaarrekening 2021*	*Jaarrekening 2022*	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*
Jaarresultaat verbonden partijen	-71	0	0	0	0	0
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	188	188	188	188	188	188

Afval Samenwerking Limburg				**Programma 7 Volksgezondheid en Milieu**		
Vestigingsplaats	Maastricht					
Rechtsvorm	Vereniging					
Deelnemers	Alle Limburgse gemeenten met uitzondering van de gemeente Mook en Middelaar.					
Doelstelling/publiek belang	ASL is de vereniging van Limburgse gemeenten die ervoor zorgt dat ingezameld huishoudelijk afval efficiënt en zo verantwoord mogelijk voor het milieu verwerkt wordt. Dat doet zij bijvoorbeeld via contract-aanbesteding voor grote afvalstromen zoals PMD, GFT en restafval. ASL heeft daarbij grote ambities, met als kern: circulair, samen en grensverleggend. ASL zorgt ook voor kennisdeling tussen de leden. En voor belangenbehartiging van de leden op nationaal niveau.					
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen bestuur wethouder L. Geilen					
Financieel belang	De verwachting is dat verenigd optrekken in aanbestedingen op het gebied van huishoudelijk afval financiële voordelen heeft.					
Risico's	- De taskforce doet aanbevelingen die op korte termijn geïmplementeerd moeten worden, maar die buiten begroting vallen. - Ziekte personeel. - Aanbesteding: indien bezwaar wordt aangetekend.					
Kerncijfers x € 1.000	*1-1-2021*			*31-12-2021*		
Eigen vermogen	87			112		
Vreemd vermogen	369			251		
Financieel perspectief	*Jaarrekening 2021*	*Jaarrekening 2022*	*Begroting 2023*	*Begroting 2024*	*Begroting 2025*	*Begroting 2026*
Jaarresultaat verbonden partijen	25	nnb	25	22	17	13
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	28	32	32	28	28	28

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

2.2.8 GRONDBELEID

INLEIDING

In de paragraaf grondbeleid bij de jaarrekening leggen we verantwoording af over het gevoerde beleid. We beschrijven de marktontwikkelingen en de vraag- en aanbodverhoudingen. Tevens verantwoorden we de risico's en winst- en verliesnemingen uit de grondexploitaties, het verloop van de reserves en het weerstandsvermogen.

Samen met de separate jaarrekening bouwgrondexploitatie bieden we verder inzicht in de gerealiseerde kosten en opbrengsten van de door de raad vastgestelde grondexploitaties (en afwijkingen) en de voorraadposities waarover we met betrekking tot grond beschikken.

ONTWIKKELINGEN OP DE GRONDMARKT

Grondprijzen woningbouw

De gemiddelde woningprijzen zijn in het vierde kwartaal voor het eerst sedert jaren gedaald. Dit is m.n. het gevolg van de hogere rente waardoor de leencapaciteit van potentiële kopers afneemt. De gemiddelde prijs van een nieuwbouwwoning stijgt daarentegen nog. Dat komt door de fors gestegen bouw- en loonkosten.

Het punt nadert dat ontwikkelaars ontwikkellocaties temporiseren of stopzetten. Betaalbare woningbouw, in casu woningen beneden de NHG grens zijn onbetaalbaar voor starters op de woningmarkt. In onze gemeente is intussen al één woningbouwproject (nieuwbouw op schoollocatie Einighausen) door de ontwikkelaar teruggegeven. Op deze locatie wordt momenteel onderzocht of sociale huurwoningen wel gerealiseerd kunnen worden. Gelet op de fors gestegen kosten voor materialen en lonen is dat vooralsnog zonder bijdrage van de gemeente een moeilijke opgave.

Het aantal bouwvergunningen dat wordt afgegeven is landelijk afgenomen. Deze afname is, naast de fors gestegen loon- en materiaalprijzen, het gevolg van de stikstofproblematiek. In onze gemeente hebben we daar, behoudens in het project Holtum Noord III, vooralsnog geen last van gehad vanwege de afstand tot de Natura 2000 gebieden. Echter de nieuwe berekeningssystematiek en het vervallen van de bouwvrijstelling heeft geleid tot bezorgdheid bij planners en ontwikkelaars. Deze berekening houdt sinds kort niet alleen rekening met de stikstofuitstoot tijdens de bouwfase, maar ook met de stikstofuitstoot tijdens de gebruiksfase. Dit kan problemen veroorzaken voor o.a. ontwikkelingsprojecten die voorheen niet leiden tot een ontoelaatbare stikstofdepositie op de Natura 2000- gebieden, omdat de totale stikstofdepositie nu hoger kan uitvallen dan eerder werd berekend. Ontwikkelaars zullen mogelijk extra maatregelen moeten treffen om de stikstofuitstoot te verminderen of te compenseren, waardoor de kosten van projecten kunnen stijgen en de voortgang ervan kan worden vertraagd dan wel opgeschort.

Kantoren

Op de kantorenmarkt heeft een sterke afwaardering van de vastgoedwaarden plaatsgevonden. In vergelijking met andere typen vastgoed is de waardedaling op de kantorenmarkt het grootst. Dit is met name het gevolg van de hoge rentestanden. Deze zijn in 2022 verdrievoudigd. Daarnaast speelt ook de afgenomen behoefte aan kantoorruimte door het nieuwe werken, die nog werd versterkt door de coronacrisis, een belangrijke rol.

Bedrijventerreinen

Met name energie-intensieve bedrijven hebben veel last van de gestegen energieprijzen. Daarnaast heeft de dalende koopkracht als gevolg van de inflatie een negatieve invloed op de afzet en daarmee de winsten. Voor bedrijven kan dit als gevolg hebben dat de investeringsbereidheid zal dalen (ING, 2022).

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Op de markt voor logistiek vastgoed is eenzelfde trend waarneembaar als op de markt voor kantoorvastgoed. Doordat beleggers de laatste jaren zeer lage aanvangsrendementen hebben gehanteerd, zijn de huidige rentestijgingen van grote invloed op de vastgoedportefeuille. Samen met het kantoorvastgoed is de waarde van veel logistiek vastgoed zeer sterk gedaald aan het eind van 2022. Ook het beleggingsvolume in logistiek vastgoed daalde in het vierde kwartaal van 2022 sterk ten opzichte van het vierde kwartaal in 2021 (Financieel Dagblad, 2023).

In Sittard-Geleen speelt deze problematiek bij de verkoop van uitgeefbare kavels vooralsnog niet. Nagenoeg alle bedrijventerreinen die de gemeente in exploitatie heeft, zijn verkocht. Enkel in het Mauritspark (Geleen) is ca. 8.400 meter (vooralsnog niet bouwrijp) beschikbaar. Wat betreft de laatste uitgeefbare gronden in Holtum Noord III (logistiek vastgoed) is een anterieure overeenkomst gesloten. De realisatie daarvan kan nog door de nieuwe stikstofnorm worden bemoeilijkt dan wel onmogelijk gemaakt worden. In dat geval zullen de binnen de algemene concern reserve geoormerkte middelen verband houdende met de onherroepelijke bestemmingsplan-wijziging moeten worden aangesproken.

Retail
E-commerce is niet meer weg te denken en heeft een grote invloed op de retailmarkt. Winkels verkopen producten meer en meer online. Inmiddels verkopen zelfs groothandels hun producten online, direct aan de consument. De fysieke winkel wordt hierin dus overgeslagen (ABN Amro, 2022). Desondanks heeft, met name door functiewijziging, net als in 2021, een daling van de leegstand plaatsgevonden op de retailmarkt. (Locatus, 2023).

In onze gemeente is de leegstand de afgelopen jaren met ca. 17.000 m2 afgenomen, onder andere door de subsidieregeling " compacter maken kernwinkelgebied en aanpak leegstand stadscentra Sittard en Geleen 2016-2018 " alsmede het door de gemeente uit de markt halen van het voormalige V&D-gebouw (- 12.000 m2) in Sittard.

STEDELIJKE ONTWIKKELPROJECTEN

Op 22 november 2022 heeft het college via een voornemensbesluit ingestemd met het ontwikkelplan ruimtelijke ontwikkeling en projecten en dit ontwikkelplan voor wat betreft de personele- en organisatorische gevolgen voorgelegd aan de OR (Ondernemingsraad). De OR heeft hier inmiddels mee ingestemd. Mede op basis hiervan wordt de definitieve besluitvorming voorbereid.

Met het ontwikkelplan (businessplan) zetten de teams Ruimtelijke Ontwikkeling en Projecten een duurzame stap in de organisatieontwikkeling, meer specifiek voor de teams die zich bezighouden met fysieke projecten (Projecten, RO, IPOR, Vastgoed, MO, EZ). Op deze wijze wordt uitvoering gegeven aan het gemeentelijke fysieke beleid dat uitgaat van de maatschappelijke opgaven en met een werkwijze met en voor de samenleving, met kwalitatieve uitvoeringskracht en -capaciteit binnen de eigen organisatie.

Deze werkwijze is ook opgenomen in de uitvoeragenda van het grondbeleid, waarbij samenhang en de inrichting van het proces bijdragen aan een (actieve) regie van de gebiedsontwikkelingen.

Uitvoering van het grondbeleid in 2022/grondexploitaties

Woningbouw
Het afgelopen jaar zijn diverse grondexploitaties afgesloten.
Het betreft de volgende projecten:

- *Engelenhof*
  De openbare infrastructuur is in het najaar opgeleverd en inmiddels overgedragen aan de gemeente;

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

- *Hof van Langfoor*
  De laatste werkzaamheden aan de openbare infrastructuur zijn in 2022 afgerond;
- *Vijverparc*
  De juridische procedures zijn in 2022 afgewikkeld en de laatste uitgeefbare gronden zijn verkocht aan de projectontwikkelaar;
- *Middengebied Dassenkuil Noord*
  Het perceel gemeente Geleen, sectie B. nr. 7251 (voormalige woning Rijksweg Noord 169) is in 2022 overgedragen aan de ontwikkelaar, ter realisatie van een appartementencomplex op dit perceel en naastgelegen gronden.

Bedrijventerreinen en kantorenlocaties
In de afgelopen twee jaar heeft Ecorys in opdracht van de gemeenten in de Westelijke Mijnstreek een behoefteraming alsmede een verdiepingsslag uitgevoerd naar de kantoren- en bedrijfslocaties voor de periode 2021-2030. In 2023 wordt op basis van vorengenoemd inventariserend en verdiepend onderzoek een uitvoeringsagenda opgesteld om de haalbaarheid van de plaatsgevonden onderzoeken op financieel-economische basis, in relatie tot de maatschappelijke meerwaarde daarvan te toetsen. De uitkomsten van de uitvoeringsagenda worden vervolgens ter besluitvorming voorgelegd. Concreet gaat het om vier nader uit te werken werklocaties voor Sittard-Geleen.

Bedrijventerreinen
In 2022 zijn alle bouwrijpe bedrijventerreinen verkocht dan wel belegd met een optie c.q. eerste recht van koop.

Afzetprognose
De in optie c.q. eerste recht van koop gegeven gronden binnen Businesspark Geleen worden in de loop van het eerste halfjaar van 2023 notarieel gepasseerd. De verkoop van het laatste kavel binnen Bedrijvenstad Fortuna wacht op afgifte van een omgevingsvergunning. De verkopen, na sloop van de woningen in Mauritspark worden geprognosticeerd voor de jaren 2023 (wijkbeheer) en 2024 tot en met 2026.

Het verloop van de voorraad in 2022 wordt in onderstaand overzicht in beeld gebracht:

Locatie	**oppervlakte in ha**				**categorie**
	01-01-2022	**verkopen incl. maat-verschillen**	**optie/koop ovk.**	**01-01-2023**	
Businesspark Geleen	2,10	1,10	1,00	0	uitgeefbaar, bouwrijp
Herstructurering Mauritspark	1,67	0,83		0,84	niet bouwrijp
Bedrijvenstad Fortuna	0,90	0,83	0,07	0	afdrachten projectontwikkelaar op basis van verkochte m2
Totaal	4,67	-	-	0,84	

Kantorenlocaties
Voor de kantorenlocaties zijn voorzieningen getroffen. Vooralsnog worden geen uitgiftes voorzien. In de gebiedsontwikkeling Stationsomgeving (met inbegrip van Kantorenpark Fortuna) wordt een mogelijke transformatie naar andersoortige bestemmingen nader onderzocht.

De uitgeefbare oppervlakte voor kantoorlocaties binnen Sittard-Geleen is per 1-1-2023 ongewijzigd en bedraagt als volgt:

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

project	uitgeefbare m2
Kantorenpark Fortuna	18.411
Kantorenpark Station	11.160
totaal	**29.571**

ACTUELE PROGNOSE VAN DE RESULTATEN VAN DE TOTALE GRONDEXPLOITATIE

BOUWGRONDEN IN EXPLOITATIE - BOEKWAARDE EN VERLIESVOORZIENING

De boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie is het geïnvesteerde vermogen, oftewel het saldo van de gerealiseerde kosten en opbrengsten. Op basis van het BBV plaatst de gemeente de boekwaarde van de grondexploitaties op de balans. Deze boekwaarde moet worden terugverdiend door toekomstige opbrengsten uit grondverkoop. Als (uit de actualisatie) blijkt dat dit niet mogelijk is, moet een voorziening worden getroffen om het verlies op te vangen. De kosten, opbrengsten en eventueel getroffen voorzieningen komen tot uitdrukking op de balans onder de post 'voorraden'.

Tabel overzicht boekwaarden BIE

Omschrijving *Bedragen x € 1.000*	*Boekwaarde 31-12-2021*	*Boekwaarde 31-12-2022*
Bouwgronden in exploitatie (BIE)		
Onderhanden werk	1.373	1.266
Gronden gereed voor verkoop	7.985	6.535
Bruto boekwaarde	9.358	7.801
Voorziening tekorten BIE	-3.289	-3.398
Netto boekwaarde	6.069	4.403

De bruto boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie bedraagt in totaal € 7,8 miljoen per 31-12-2022. De getroffen voorziening voor geprognosticeerde verliezen bedraagt € 3,4 miljoen. De netto boekwaarde (=bruto boekwaarde minus voorzieningen) bedraagt derhalve € 4,4 miljoen.

BOUWGRONDEN IN EXPLOITATIE – RESULTAAT

Het geprognosticeerde resultaat van de bouwgronden in exploitatie bestaat uit het saldo van boekwaarden plus nog te maken kosten minus de nog te realiseren opbrengsten.

Tabel Prognose te verwachten resultaten BIE

Bedragen x € 1.000	*Boekwaarde 31-12-2022*	*Geraamde nog te maken kst*	*Geraamde nog te realiseren opbr*	*Geraamd resultaat*
Bouwgronden in exploitatie (BIE)				
Onderhanden werk	1.266	2.727	-2.926	1.067
Gronden gereed voor verkoop	6.535	753	-5.259	2.029
Totaal	7.801	3.480	-8.185	3.096

Het geprognosticeerde totale (eind)resultaat bedraagt € 3,1 miljoen negatief. Zoals reeds eerder beschreven is voor de projecten met een voorzien tekort een bedrag in de voorziening tekorten BIE opgenomen. Hiernaast wordt door middel van een risicoanalyse de benodigde risicobuffer berekend. Op basis van waardering-, markt-

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

en organisatierisico wordt deze benodigde risicoreserve (= de algemene reserve bouwgrondexploitatie) bepaald. Ook wordt verwezen naar de systematiek van het weerstandsvermogen.

STRATEGISCHE GRONDEN ALS MATERIEEL VAST ACTIEF (MVA)

Onder de oude regelgeving van het BBV was er sprake van 'niet in exploitatie genomen gronden' (NIEGG). De categorie NIEGG is afgeschaft en dat betekent dat de gronden niet meer onder de 'voorraden', maar onder de 'materiële vaste activa' (MVA) moet worden gerubriceerd. Hieronder vallen bijvoorbeeld de gronden van de ESCS locatie, Herontwikkeling basisschool Einighausen en de MLK locatie Geleen.

In onderstaande tabel wordt de balanswaarde van de (strategische) MVA's weergegeven.

Tabel Balanswaarde MVA

Omschrijving *Bedragen x € 1.000*	*Boekwaarde* *31-12-2021*	*Boekwaarde* *31-12-2022*
Binnenstedelijk	4.365	4.155
Strategisch	3.437	1.696
Overig	759	745
Totaal boekwaarde	8.561	6.596
Voorziening/ afwaardering	-4.894	-4.774
Balanswaarde	3.667	1.822

Bouwgronden in exploitatie - winstneming 2022 (poc methode)

In de grondexploitatie moet op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) tussentijds winst worden genomen, waarbij de 'percentage of completion' (poc) methode wordt toegepast; Winstneming dient plaats te vinden indien het resultaat op de grondexploitatie op een betrouwbare wijze kan worden ingeschat en/of voldoende zeker is.

In 2022 heeft geen tussentijdse winstneming plaatsgevonden.

RISICOMANAGEMENT

Financiële risico's in een gebiedsontwikkeling kunnen vanwege de complexiteit, de omvang van de investeringen en de lange doorlooptijd aanzienlijk zijn. Met goed risicomanagement kunnen we de impact van de risico's zo klein mogelijk houden. Risicomanagement is het proces van identificeren en beheersen van risico's. Dit is geen eenmalige exercitie. Het in beeld krijgen, monitoren, beheersen en verantwoorden van en over risico's is een dynamisch en interactief proces, dat we monitoren via het traject van de Planning & Control cyclus. Hoe we de risico's bepalen en hoe we daarmee omgaan is beschreven in de *Kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing (vastgesteld door de raad op 14 november 2019).*

Risico analyse

De risico's van de projectontwikkeling en grondexploitaties worden apart inzichtelijk gemaakt. Deze inventarisatie volgt de methode zoals beschreven in de bovengenoemde kadernota.

Reserve grondexploitatie

Voor het risicomanagement van de reguliere projecten in de grondexploitatie kent de gemeente het systeem van risicoanalyse gebaseerd op de risicoparameters waardering, markt en organisatie (GIO). Op basis van dit model wordt de benodigde Reserve grondexploitatie berekend. Deze reserve vormt derhalve de achtervang

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

van benoemde risico's. Gerealiseerde resultaten zoals tussentijdse winstnemingen worden gestort in deze reserve. Hiernaast worden afwikkelkosten van de af te sluiten projecten hieruit gefinancierd.
Tekorten respectievelijk overschotten in de benodigde algemene reserve bouwgrond-exploitatie worden verrekend met de algemene middelen.

Tabel Reserve grondexploitatie

stand per 1-1-2022	**-557**
Bij:	
- afwikkeling Vijverparc	-101
- project Engelenhof	-13
Saldo	**-671**
- dotatie voorziening BIE	**224**
benodigde reserve op basis van risicoprofiel	577
Tekort ultimo 2022	**-130**

De Reserve grondexploitatie laat een saldo zien van € 0,67 miljoen, de benodigde buffer bedraagt € 0,57 mln., hiernaast moet de voorziening BIE worden aangevuld ad € 0,22 mln.. Voor het tekort ad € 0,13 mln. zal een bijdrage worden gevraagd uit de Algemene Middelen.

Bestemmingsreserve
Naast de risicobuffer zoals opgenomen in de Reserve grondexploitatie is er een bedrag van € 1,2 mln. opgenomen in een bestemmingsreserve t.b.v. de herstructurering woonwagenlocatie Obbicht.

WEERSTANDSVERMOGEN

In het jaarrekening traject en het meerjarig perspectief van de grondexploitatie worden de risico's en voorziene tekorten van de BIE's (bouwgronden in exploitatie), binnenstedelijke ontwikkelingen, evenals vastgoed gerelateerde ontwikkelingen zoals het vrijkomende maatschappelijk vastgoed (schoollocaties, gemeenschaps- en sportvoorzieningen) in beeld gebracht en actualiseren we deze.

Op basis van het geactualiseerde profiel bepalen we de benodigde weerstandscapaciteit. Deze wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit, die bestaat uit de voorziening grondexploitaties, binnenstedelijk en vastgoed, de algemene reserve grondexploitatie en de (nieuwe) bestemmingsreserve woonwagenlocatie Obbicht.

Indien de beschikbare weerstandscapaciteit ontoereikend is om de benodigde weerstandscapaciteit af te dekken moeten we een beroep doen op een claim op de Algemene Reserve (Algemene Middelen). Een overschot op de beschikbare weerstandscapaciteit laten we dan ook vrijvallen in de in de Algemene Reserve (Algemene Middelen).

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

2.2.9 CORONA

INLEIDING

Net als in 2020 en 2021 hebben we gekozen voor een coronaparagraaf. Corona is een gebeurtenis die niet aan één specifiek programma of taakveld is toe te rekenen. Het heeft betrekking op de uitvoering van diverse programma's en taakvelden en raakt daarmee onze eigen bedrijfsvoering. Om in één onderdeel overzichtelijk en integraal toe te lichten welke (financiële) gevolgen corona op de uitvoering van onze begroting heeft (gehad) en welke maatregelen, activiteiten en werkzaamheden wij hebben genomen in 2022, wordt dit in deze coronaparagraaf beschreven.

ALGEMEEN

Het is niet de bedoeling om alle corona gerelateerde zaken nogmaals in deze paragraaf op te sommen, maar te beschrijven in welke onderdelen er aandacht is besteed aan corona om een overzicht te houden op het totaal. Voor de inhoudelijke toelichting verwijzen wij ook naar de 4 rapportages uit onze P&C-cyclus. In de inleiding hebben wij in de analyse van het jaarrekeningresultaat op hoofdlijnen onderscheid gemaakt in resultaten uit de reguliere bedrijfsvoering en resultaten als gevolg van corona.

De financiële baten en lasten welke corona gerelateerd zijn, worden verwerkt als storting of onttrekking uit de reserve coronamiddelen in de diverse P&C-producten. Zodoende worden deze als incidenteel gekwalificeerd (mutaties reserves) en zijn zodoende opgenomen in het overzicht incidentele baten en lasten. Ten slotte zijn in de verschillenanalyses per programma de corona gerelateerde verschillen apart weergegeven welke verrekend worden met de reservering coronamiddelen.

FINANCIËLE IMPACT 2022

In 2022 hebben we net als in 2020 en 2021 de impact van corona op onze begroting in overeenstemming met het plan van aanpak en begrotingskaders verwerkt. De intentie is nadelige coronaeffecten op te vangen uit de middelen van het Rijk (steunpakketten). Met andere woorden dus geen effect op het reguliere begrotingssaldo.

Begin 2022 is in samenwerking met ondernemersverenigingen een pakket aan lokale maatregelen voor ondernemers 2022 opgesteld wat via een apart raadsvoorstel (€ 1,2 mln.) in januari 2022 is behandeld. Het gaat onder meer om belastingmaatregelen (reclame en precariobelasting terrassen), individuele en ondersteuningsmaatregelen zoals een noodfonds voor ondernemers en een Taskforce Corona en ondersteuning van evenementen. Er is een bijdrage geleverd vanuit de coronamiddelen van € 0,4 mln. in 2022 aan de transitiekosten De Domijnen en de motie straattheater (€ 0,18 mln.) welke beide bijdragen aan een (nieuwe) impuls met betrekking tot de culturele sector. De lockdown in de 1e maanden van 2022 en het veranderde parkeergedrag hebben een financiële impact gehad van € 0,57 mln. op de parkeeropbrengsten welke eveneens zijn gedekt vanuit de coronamiddelen.

COMPENSATIEPAKKETTEN

In de septembercirculaire 2021 zijn gelden (€ 0,7 mln.) ontvangen voor het jaar 2022 (5e steunpakket) en is verwerkt in de 4e rapportage 2021. Het 6e steunpakket (€ 0,14 mln.) was gebaseerd op de decembercirculaire 2021 en is verwerkt in de 2e rapportage 2022. De septembercirculaire 2022 is verwerkt in de 4e rapportage (€ 72.000). In de decembercirculaire 2022 zijn gelden ontvangen (€ 1,3 mln.) en verwerkt in de jaarrekening 2022.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

OVERZICHT CORONAMIDDELEN

	Beginstand 2022		**6.033.000**		
Begroting 2022	Kredietbank Limburg toename dienstverl.	C		-248.000	
	Bijstelling weekmarkt opbrengsten			-10.000	
4e prorap 2021	5e steunpakket 2022 (sept.circ.2021)		712.000		
	Digitale infrastructuur ICT			-111.000	
Raadsvoorstel	Reclame- en precariobelasting 2022	C		-327.000	
Raadsvoorstel	Noodfonds (startende) ondernemers	C		-500.000	
Raadsvoorstel	Taskforce Corona / Versterken Dienstverl.	C		-78.000	
Raadsvoorstel	Ondersteunen voorjaarsevenementen	C		-250.000	
2e prorap 2022	6e steunpakket 2022 (dec.circ.2021)		140.000		
2e prorap 2022	Motie Straattheater Pilot	C		-175.000	
2e prorap 2022	Domijnen transitieplan 2022	C		-400.000	
2e prorap 2022	Trefpunt MunsterGeleen	C		-70.000	
2e prorap 2022	Restitutie Coronacompensatie KBL		248.000		
4e prorap 2022	Parkeerinkomsten			-566.000	
4e prorap 2022	Verkiezingen / BSGW			-49.000	
4e prorap 2022	Exploitatietekort SW-bedrijven (sept.circ.)		72.000		
4e prorap 2022	Exploitatietekort SW-bedrijven			-67.000	
4e prorap 2022	Reclame-inkomsten AO-displays			-26.000	
	Saldo		**7.205.000**	**-2.877.000**	**4.328.000**
	Stand na 4e rapportage		**4.328.000**		
Jaarrekening	Zomer van Sittard-Geleen			-127.000	
Jaarrekening	Inkomstenderving 2021 (dec.circ.2022)		1.201.000		
Jaarrekening	Continuiteit van Zorg (dec.circ.2022)		133.000		
Jaarrekening	Parkeerinkomsten		192.000		
Jaarrekening	Diverse kleine verrekeningen		30.000		
	Eindstand 2022		**5.884.000**	**-127.000**	**5.757.000**

*Een C in deze kolom betreft collegebesluiten

De stand per ultimo 2022 bedraagt € 5,7 mln. Inmiddels zijn de laatste corona adviezen vanuit de Rijksoverheid komen te vervallen en wordt corona gezien als een griep. Mede hierdoor is de verwachte inzet van coronamiddelen in 2023 klein.

De gevolgen op de (middel)lange termijn zijn nog altijd lastig te bepalen, en zijn zeker niet makkelijk toe te wijzen (sec) aan corona. Mede als gevolg van de nieuwe crises zoals Oekraïne en inflatie. Het saldo van de coronamutaties in de jaarrekening (inclusief decembercirculaire) voegen we toe aan de reservering coronamiddelen.

2023

In de Begroting 2023 en de 4e rapportage 2022 is nog beslag gelegd op de coronamiddelen voor € 0,55 mln. zijnde de verhoging van de geschatte oninbaarheid bij belastingen in 2023 en 2024 (€ 0,4 mln.) en transitiekosten de Domijnen 2023 (€ 0,15 mln.). Inclusief deze mutaties komt het saldo van de coronamiddelen uit op € 5,2 mln. waarbij we in 2023 zullen beoordelen of het wenselijk is om deze aparte registratie te blijven handhaven of het restant saldo wellicht op termijn kan worden toegevoegd aan de algemene reserve. Wij blijven aan de hand van onze P&C-cyclus de invloed van corona op de uitvoering van onze begroting monitoren.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

2.2.10 OEKRAÏNE

OPVANG OEKRAÏENSE ONTHEEMDEN

Op 24 februari 2022 begon de grootschalige aanval van Rusland op Oekraïne. Deze oorlog heeft geleid tot grote vluchtelingenstromen in delen van Europa waaronder Nederland.

Op 7 maart 2022 startten gemeenten, onder coördinatie van de 25 Veiligheidsregio's, de zoektocht naar opvangplekken. Het ging initieel om 50.000 opvangplekken. Al snel werd duidelijk dat de situatie om een meer programmatische nationale aanpak vroeg. Per 1 april 2022 kregen burgemeesters de wettelijke taak om te voorzien in de opvang en zorg aan ontheemden uit Oekraïne.

Opvang aan Oekraïense ontheemden kent drie vormen:

1. Regionale doorstoomlocatie(s) via de Veiligheidsregio's
2. Gemeentelijke opvang voor de middellange en lange termijn
3. Particuliere opvang op vrijwillige basis. Deze plekken zijn aanvullend op de landelijk gestelde gemeentelijke opgave.

AANPAK SITTARD-GELEEN

Vanaf de eerste uitvraag is actief bijgedragen aan het realiseren van opvangplekken. In maart 2022 opende 'Glanerbrook' zijn deuren als tweede doorstroomlocatie in de regio. Deze deed tot en met juni 2022 dienst. Parallel hieraan werd vanaf maart 2022 gemeentelijke opvang geregeld via: 1) hotels - het Amrath te Born, het Merici hotel en het Oranjehotel in Sittard - en 2) woningcorporatie - ZOwonen. Naast opvang werden ook alle aanvullende aspecten geregeld zoals: zorg, onderwijs, leefgeld, inschrijvingen in de gemeente, veiligheid en werk en participatie.

WAAR STAAT SITTARD-GELEEN EIND 2022

2022 sloten we af met een totale groep van 266 personen (waarvan 70 kinderen). 226 ontheemden verbleven in de gemeentelijke opvang en 40 in de particuliere opvang. De leerplichtige kinderen gingen allemaal naar school of waren aangemeld voor school.

WELKE ONTWIKKELINGEN ZIEN WE?

Het Rijk heeft het aantal benodigde gemeentelijke opvangplekken voor 2023 opgeschroefd naar 90.000 en werkt aan een lange termijnperspectief voor deze groep in Nederland.

De ontwikkelingen rondom Oekraïne staan niet op zichzelf. We zien dat de vluchtelingenketen zwaar onder druk staat. Structurele maatregelen en regelgeving worden getroffen o.a. om de slagkracht en verantwoordelijkheden tussen de verschillende overheidslagen beter te borgen.

KOSTEN

Voor opvang aan ontheemden uit Oekraïne heeft het Rijk een specifieke bekostigingsregeling ingesteld. Via deze regeling worden diverse kosten van opvang vergoed, zoals: de opvangplek, het leefgeld en de personele kosten. Het Rijk heeft vanaf het begin aangegeven dat gemeenten geen financieel nadeel mogen ondervinden van de opvang die ze bieden. Als de opvang duurder is dan de beschikbare Rijksbekostiging dan kan voor het meerdere deel een aanvullende bekostiging worden aangevraagd. In Sittard-Geleen is dit over 2022 niet van toepassing.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Voor financiële onderbouwing verwijzen wij naar programmablad 6.

Voor aanvullende diensten zoals WMO, onderwijs en leerlingenvervoer zijn in 2022 aanvullende budgetten beschikbaar gesteld door het Rijk.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

3. JAARREKENING

3.1 BALANS

INLEIDING

De jaarrekening maakt deel uit van de jaarstukken. Hiermee legt het College integraal verantwoording af aan de raad over de uitvoering van de begroting.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is voorgeschreven dat de jaarrekening bestaat uit:

- Balans en de toelichting daarop.
- Programmarekening en de toelichting daarop.

In de programmarekening worden per programma(lijn) de cijfers van de begroting en die van de jaarrekening gepresenteerd. Eventuele verschillen worden geanalyseerd. Deze analyse is opgenomen bij de cijfers per programmalijn onder hoofdstuk 2, vandaar dat deze niet nogmaals worden opgenomen in dit hoofdstuk.

Volgens de wettelijke regelingen mogen de door de raad geautoriseerde bedragen uit de begroting niet overschreden worden. De raad heeft het college geautoriseerd op het niveau van de programmalijnen. Op dit niveau dienen de verschillen tussen de jaarrekening en de begroting dus in beginsel klein te zijn. De marges zijn door de raad vastgelegd in het controleprotocol. Over de verschillen wordt gerapporteerd in de paragraaf onrechtmatigheid.

Tenzij anders vermeld, zijn alle bedragen in dit hoofdstuk x € 1.000.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

ACTIVA

ACTIVA	Ultimo 2022	Ultimo 2021
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	**24.152**	**22.184**
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen zoals provisies, kosten van notariële akten en het saldo van agio en disagio	8.161	8.452
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.933	1.865
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	14.058	11.867
Materiële vaste activa	**370.721**	**368.194**
Investeringen economisch nut	147.543	148.182
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	90.960	89.890
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	132.218	130.122
Financiële vaste activa	**59.172**	**58.559**
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	4.214	3.961
Leningen aan woningbouwcorporaties	238	265
Leningen aan overige verbonden partijen	128	128
Overige langlopende leningen	9.572	9.205
Uitzettingen Rijks schatkist	45.020	45.000
Totaal vaste activa	**454.045**	**448.937**
Vlottende activa		
Voorraden	**26.003**	**27.045**
Grond- en hulpstoffen	2.118	2.135
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	4.403	6.070
Gereed product en handelsgoederen	19.482	18.840
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**29.406**	**32.351**
Vorderingen op openbare lichamen	21.106	18.907
Overige vorderingen	8.300	13.444
Liquide middelen	**6.646**	**11**
Kassaldi	14	11
Banksaldi	6.632	0
Overlopende activa	**33.774**	**12.014**
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	8.011	2.723
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	25.763	9.291
Totaal vlottende activa	**95.829**	**71.421**
TOTAAL GENERAAL	**549.874**	**520.358**
Verliescompensatie vennootschapsbelasting	0	0

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

PASSIVA

PASSIVA	Ultimo 2022	Ultimo 2021
Vaste passiva		
Eigen vermogen	**99.618**	**71.473**
Algemene reserves	29.704	27.308
Bestemmingsreserves	46.876	39.046
Gerealiseerde resultaat	23.038	5.119
Voorzieningen	**12.231**	**10.839**
Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen	3.633	3.197
Voorzieningen voor risico's	165	193
Voorzieningen ter egalisering van kosten	4.783	4.791
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	3.650	2.658
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**375.270**	**381.747**
Onderhandse leningen van binnenlandse pensioenfondsen	7.500	8.000
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	337.914	342.492
Onderhandse leningen van openbare lichamen	29.800	31.200
Waarborgsommen	56	55
Totaal vaste passiva	**487.119**	**464.059**
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**32.662**	**28.601**
Banksaldi	0	1.445
Overige schulden	32.662	27.156
Overlopende passiva	**30.093**	**27.698**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	15.010	16.026
De van het Rijk ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	11.752	10.398
De van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.005	636
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	2.326	638
Totaal vlottende passiva	**62.755**	**56.299**
TOTAAL GENERAAL	**549.874**	**520.358**
Gewaarborgde geldleningen	**1.018**	**1.120**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

3.2 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING OVER HET BEGROTINGSJAAR

	Programma	Begroting voor bijstelling 2022	Begroting incl. goedgekeurd 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Baten	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	1.396	3.234	3.415	181
	1 VEILIGHEID	1.251	1.425	1.985	560
	2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	4.618	5.417	6.366	948
	3 ECONOMIE	4.285	2.596	5.561	2.965
	4 ONDERWIJS	2.841	6.066	6.016	-50
	5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	8.357	9.255	10.704	1.450
	6 SOCIAAL DOMEIN	60.970	47.990	58.023	10.033
	7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	25.790	27.330	27.603	273
	8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	2.261	6.151	6.599	448
Baten - Totaal		**111.770**	**111.770**	**126.272**	**16.807**
Lasten	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	-6.760	-7.586	-7.188	398
	1 VEILIGHEID	-14.378	-15.724	-16.064	-340
	2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	-26.420	-29.600	-29.180	419
	3 ECONOMIE	-10.628	-10.676	-12.079	-1.404
	4 ONDERWIJS	-11.375	-14.525	-14.353	172
	5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	-36.450	-41.442	-40.498	944
	6 SOCIAAL DOMEIN	-176.448	-177.783	-179.946	-2.163
	7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	-26.107	-27.690	-27.935	-245
	8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	-8.095	-12.886	-11.965	921
Lasten - Totaal		**-316.661**	**-337.911**	**-339.209**	**-1.298**
Saldo van programmas - Totaal		**-204.890**	**-228.446**	**-212.937**	**15.510**
Algemene dekkingsmiddelen	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	237.415	267.258	281.320	14.062
Overhead	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	-32.227	-38.799	-40.238	-1.440
Onvoorzien	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	-100	-100	0	100
Overig - Totaal		**205.088**	**228.359**	**241.081**	**12.722**
Saldo van baten en lasten - Totaal		**197**	**-87**	**28.145**	**28.232**
Onttrekkingen	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	6.783	12.494	13.042	548
	1 VEILIGHEID	493	526	382	-145
	2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	70	1.024	936	-88
	3 ECONOMIE	100	1.477	1.682	205
	4 ONDERWIJS	61	433	422	-11
	5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	2.055	4.502	3.311	-1.190
	6 SOCIAAL DOMEIN	1.116	1.521	1.219	-302
	7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	700	396	489	93
	8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	110	1.347	2.186	839
Onttrekkingen - Totaal		**11.488**	**23.721**	**23.671**	**-50**
Toevoegingen	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	-9.986	-17.797	-18.078	-281
	1 VEILIGHEID	0	-88	-203	-115
	2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	0	-131	-131	0
	3 ECONOMIE	-47	-329	-1.368	-1.039
	4 ONDERWIJS	0	-379	-379	0
	5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	-904	-1.610	-1.890	-280
	6 SOCIAAL DOMEIN	-747	-1.084	-2.204	-1.120
	7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	0	-827	-1.087	-260
	8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	-1	-1.387	-3.439	-2.051
Toevoegingen - Totaal		**-11.685**	**-23.632**	**-28.777**	**-5.145**
Mutaties reserves - Totaal		**-197**	**89**	**-5.106**	**-5.195**
Resultaat exploitatie - Totaal		**0**	**0**	**23.038**	**23.038**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

3.3 TOELICHTINGEN

3.3.1 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

INLEIDING

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de volgende wettelijke en andere voorschriften:

- De gemeentewet, artikel 197;
- het Besluit begroting en verantwoording (BBV)
- de door de gemeenteraad vastgestelde financiële verordeningen ex artikel 212, 213 en 213a.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's, die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen in het jaar waarin door de algemene vergadering van aandeelhouders hiertoe is besloten.

Personeelslasten

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Eigen bijdragen vanuit het CAK

De wetgever heeft bepaald, dat de gemeente geen verantwoordelijkheid draagt voor de juistheid en volledigheid van de door het CAK geïnde eigen bijdragen voor Wmo hulp in de huishouding, voorzieningen voor wonen en vervoer en begeleiding. De accountant van het CAK geeft een zogenaamde Third Party Assurance rapportage af, waarmee wordt verklaard dat het CAK als serviceorganisatie 'in control' is. Daarmee wordt bedoeld, dat de procedure van berekenen, opleggen van de incasso's en afstorting van de geïncasseerde bijdragen aan de gestelde normen voldoet. Ondanks de derden verklaring heeft de gemeente nog steeds een onzekerheid in de jaarrekening ten aanzien van de eigen bijdragen. Weliswaar kan op totaalniveau aansluiting worden gevonden tussen de door het CAK verstrekte afstortingsoverzichten en de eigen cliëntenadministratie in GWS. Het ontbreken van inkomensgegevens heeft tot gevolg dat de gemeente geen zekerheid kan krijgen of op persoonsniveau een juiste bijdrage is geïncasseerd. Dit heeft tot gevolg dat de volledigheid van de eigen bijdragen ook niet is vast te stellen.

In de jaarrekening 2022 wordt het bedrag verantwoord dat in het verantwoordingsjaar aan afdrachten van het CAK is ontvangen (= kasstelsel). De reden hiervoor is dat er bij het CAK sprake is van achterstanden in het verwerken van de opgelegde en nog op te leggen eigen bijdragen, waardoor er geen betrouwbare schatting is te maken van de ultimo 2022 nog op te leggen en door gemeenten te ontvangen eigen bijdragen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN BALANS

Vaste activa

De vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs (verminderd, voor zover van toepassing, met het bedrag van daarvoor verkregen bijdragen, onttrekkingen uit reserves voor zover toegestaan, duurzame waardeverminderingen en de gecumuleerde afschrijvingen). In de raadsvergadering van 13 november 2020 heeft de Raad ingestemd met de Kadernota Vaste Activa voor de jaren 2020 tot en met 2023. Deze jaarrekening is opgemaakt op basis van de door de Raad goedgekeurde Kadernota Vaste Activa 2020 tot en met 2023.

Door een wijziging in het BBV zijn de nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn per 1 januari 2016 over geheveld naar de vaste activa. De waarde van deze activa is vergeleken met de marktwaarde. Deels zijn deze afgeboekt of is een verliesvoorziening gevormd.

Immateriële vaste activa

De kosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven in de looptijd van de betrokken geldlening. Voor de kosten van onderzoek en ontwikkeling bedraagt de (restant) afschrijvingsduur maximaal 5 jaar. De bijdragen aan activa in eigendom van derden worden afgeschreven volgens de gehanteerde termijnen bij de materiële vaste activa.

Materiële vaste activa met economisch nut

De investeringen in materiële vaste activa met economisch nut zijn met ingang van het boekjaar 2015 gesplitst. De investeringen waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven worden separaat weergegeven. Slijtende investeringen worden lineair afgeschreven, uitzonderingen hierop zijn de rioleringswerken en woonwagens. Beide investeringswerken worden annuïtair afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Omschrijving	afschrijvingstermijn
Gebouwen	50 jaar
Renovatie gebouwen en woonwagenlocaties	25 jaar
Woonwagens, installaties, parkeermeters	15 jaar
Riolering	40 jaar
Haven	50 jaar
Inventarissen, inrichting en groot materieel	10 jaar
Klein materieel, automatisering, kantoormachines	5 jaar
Software, telefooncentrale	7 jaar

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen historische uitgifteprijs.

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

De afschrijvingsmethode van deze activa groep is lineair, met een afschrijvingsduur van 25 jaar voor wegen in de centra en 40 jaar voor de overige wegen, openbare verlichting, groen voorzieningen, begraafplaatsen en de aanleg van speeltuinen. Verkeersregelinstallaties hebben een afschrijvingstermijn van 15 jaar, civieltechnische kunstwerken worden in 40 jaar afgeschreven.

Financiële vaste activa

De aandelen en deelnemingen zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, nominale waarde dan wel op nihil (incourante aandelen / deelnemingen). De aandelen verkregen door verkoop van Essent aandelen zijn gewaardeerd volgens het advies van de Provincie Limburg. Dit advies is door de Provincie Limburg uitgebracht in samenwerking met landelijke accountantskantoren.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Zo nodig is een voorziening voor lagere verwachte marktwaarde in mindering gebracht.

Voorraden

De overige grond- en hulpstoffen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, dan wel lagere marktwaarde.

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten. Aan de bouwgronden wordt rente over de boekwaarde per 1 januari toegerekend.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gerede producten en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich met name voor indien voorraden incourant worden.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inning kansen. De afdekking van de vorderingen welke niet tot Werk en Inkomen behoren geschiedt vanuit de meerjarenbegroting. Op balansmoment wordt het restant saldo van deze voorziening gepresenteerd.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd tegen concrete of specifieke risico's en verplichtingen die op balansdatum bestaan en waarvan de omvang onzeker is doch redelijkerwijs in te schatten. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan een deel van de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Ook van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden behoren tot de voorzieningen, met uitzondering van de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.
Vanuit het GRP is er geen inzicht in de wijze waarop het riooltarief o.b.v. artikel 44, lid 1 BBV is opgebouwd. Derhalve is de rioolvoorziening verwerkt o.b.v. nominale waarde en met inachtneming van artikel 44 lid 2 BBV.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

3.3.2 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2022:

	Boekwaarde 31-12-2021	Balans-verschui-ving	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Afwaar-deringen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2022
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen zoals provisies, kosten van notariële akten en het saldo van agio en disagio	8.452	0	0	0	291	0	0	8.161
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.865	0	259	0	191	0	0	1.933
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	11.867	-7	2.800	0	602	0	0	14.058
Totaal	**22.184**	**-7**	**3.059**	**0**	**1.084**	**0**	**0**	**24.152**

De investeringen bij de post **bijdragen aan activa in eigendom van derden** betreft het project BIRK langs de spoorlijn (€ 0,7 mln.) en de structuurversterking chemie (€ 2,8 mln.).

De post **kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen** betreft de geactiveerde boeterentes van de opgenomen geldleningen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Balanswaarde 31-12-2022	Balanswaarde 31-12-2021
Investeringen economisch nut	147.543	148.182
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	90.960	89.890
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	132.218	130.122
Totaal	**370.721**	**368.194**

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer:

	Boekwaarde 31-12-2021	Balans-verschui ving	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Afwaar-dering	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	12.765	7	845	0	350	-107	3	13.371
Woonruimten	3	0	0	0	0	0	0	3
Bedrijfsgebouwen	119.978	-2.750	6.050	0	4.599	77	139	118.463
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	11.830	0	204	0	452	227	5	11.350
Vervoermiddelen	15	0	0	0	7	0	0	8
Machines, apparaten en installaties	1.988	0	667	0	197	0	0	2.458
Overige materiële vaste activa	1.603	0	592	0	305	0	0	1.890
Totaal	**148.182**	**-2.743**	**8.358**	**0**	**5.910**	**197**	**147**	**147.543**

De kolom balansverschuivingen betreft het de overheveling van niet strategisch vastgoed naar de voorraden. Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen, die direct gerelateerd zijn aan de investering. De boekwaarde van de in **erfpacht uitgegeven gronden** bedraagt ultimo boekjaar € 0,4 mln. (primo boekjaar € 0,4 mln.). Deze zijn verantwoord binnen de post **gronden en terreinen**. De investeringen op de post **gebouwen** betreffen Glanerbrook (€ 1,3 mln.), onderwijshuisvesting (€ 1,3 mln.), pand Odasingel 90 te Sittard (€ 0,9 mln.) en de nieuwe huisvesting voor Vidar (€ 2,1 mln.).

Op basis van de voorschriften dienen verliesvoorzieningen voor afwaardering in mindering gebracht te worden op het actief aan de debet zijde van de balans. In de kolom afwaardering zijn de mutaties in de

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

verliesvoorzieningen opgenomen. De negatieve afwaardering ad. € 0,1 mln., post **gronden en terreinen**, betreft een vrijval in de verliesvoorziening welke voor de ESCS-locatie te Sittard bestemd is. In 2022 zijn de investeringen in het parkeerterrein Elisabeth van Barstraat te Sittard voor € 0,2 mln. afgeboekt, post **grond- , weg- en waterbouwkundige werken**. De verliesvoorzieningen verlagen de boekwaarde van de vaste activa. Het saldo van de verliesvoorzieningen bedraagt ultimo 2022 € 4,4 mln. (ultimo 2021 € 4,5 mln.).

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven weer:

	Boekwaarde 31-12-2021	Balans-verschuiving	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Afwaar-dering	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	168	0	0	0	37	0	0	131
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	88.572	0	3.589	0	2.394	0	0	89.767
Machines, apparaten en installaties	1.150	0	0	0	88	0	0	1.062
Totaal	**89.890**	**0**	**3.589**	**0**	**2.519**	**0**	**0**	**90.960**

De investeringen van de post **grond-, weg- en waterbouwkundige werken** zijn uitgaven in rioleringswerken

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut had het volgende verloop:

	Boekwaarde 31-12-2021	Balans-verschuiving	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Afwaar-dering	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	2.994	0	4	0	56	0	0	2.942
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	122.283	0	8.262	0	5.686	0	1.310	123.549
Machines, apparaten en installaties	2.942	0	1.223	0	293	0	0	3.872
Overige materiële vaste activa	1.903	0	199	0	247	0	0	1.855
Totaal	**130.122**	**0**	**9.688**	**0**	**6.282**	**0**	**1.310**	**132.218**

De grotere investeringen in **grond-, weg- en waterbouwkundige werken** betreffen de instandhouding en beheer openbare ruimte (IBOR) € 6,7 mln. De overige investeringen hebben betrekking op de openbare ruimte. Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan het betrokken actief. Het Rijk heeft € 0,7 mln. bijgedragen aan het project A76.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Bijdragen derden	Aflossingen	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2022
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	3.961	0	0	0	-253	4.214
Leningen aan woningbouwcorporaties	265	0	0	27	0	238
Leningen aan overige verbonden partijen	128	0	0	0	0	128
Overige langlopende leningen	9.205	652	0	280	5	9.572
Uitzettingen Rijks schatkist	45.000	20	0	0	0	45.020
Totaal	**58.559**	**672**	**0**	**307**	**-248**	**59.172**

Onderstaand zijn de **kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen** weergegeven.

Deelneming /aandelen	Aantal aandelen 31-12-2022	Ontvangen dividend 2022 1)	Nominale waarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Bank Nederlandse Gemeenten	175.266	317	438	438	438
CBL Vennootschap B.V. 's-Hertogenbosch	14.701	0	0,1	0,1	0,1
Verkoop Vennootschap B.V. 's -Hertogenbosch	14.701	0	0,1	0,1	0,1
Claim Staat Vennootschap B.V. 's-Hertogenbosch	14.701	0	0,1	0,1	0,1
Enexis N.V. 's -Hertogenbosch	1.100.250	553	1.100	1.100	1.100
Vordering op Enexis N.V. 's -Hertogenbosch	14.701	0	0,1	0,1	0,1
Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. 's-Hertogenbosch	1.100.250	0	11	0	0
Nazorg Limburg B.V.2)	2.330	0	1	0	0
N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg 2)	33	0	150	0	0
Onroerend Goed Maatschappij de Witse BV 2)	1	0	0	0	0
Reinigingsdienst Westelijke Mijnstreek N.V. (RWM)	615	0	61	61	61
Mijn Streekwarmte B.V. 3)	1.986.000	0	1.986	1.030	1.030
Mijn Streekwarmte B.V. informele kapitaalstorting		0	1.391	1.521	1.268
Vidar B.V.	40	182	18,1	0	0
Vidar Loont B.V.	40	0	18,1	45,4	45,4
Vidar Aan de Slag B.V.	18	0	18	18	18
Totaal		**1.052**		**4.213,80**	**3.960,80**

1) Betreft in 2022 ontvangen dividend over boekjaar 2021.
2) De incourante aandelen / deelnemingen waar geen dividend en/of andere uitkeringen van verwacht mogen worden, zijn in de balans van de gemeente Sittard-Geleen zonder waarde gewaardeerd.
3) Besluit tot oprichting in 2015 genomen, de participatie in het aandelenkapitaal is in 2021 deels gerealiseerd.

Het nemen en houden van aandelenbelangen moet een publiek belang dienen. De gemeentewet, de wet FIDO en de financiële verordening van de gemeente Sittard-Geleen schrijven een dergelijke motivering voor. Het College heeft op 13 februari 2007 ten aanzien van het houden van aandelen de beleidslijn vastgesteld dat aandelen zonder publiek belang worden afgestoten voor zover of zodra die verhandelbaar zijn.

Voor het aandelenkapitaal in Mijn Streekwarmte B.V. is een verliesvoorziening gevormd. De afwaardering bedraagt in 2022 € 0,8 mln. (ultimo 2021 € 1,1 mln.). De mutatie in de lagere boekwaarde van de verliesvoorziening is als negatief bedrag opgenomen in de afwaardering.

Leningen aan woningbouwcorporaties betreffen de op basis van een doorsluisconstructie opgenomen geldleningen welke verstrekt zijn aan diverse woningbouwcorporaties. De balanspositie van de **leningen aan overige verbonden partijen** betreft de in 2006 aan de Kredietbank Limburg verstrekte geldlening.

De verstrekte geldleningen binnen de post **overige langlopende leningen** betreffen voornamelijk de in het sociaal domein verstrekte geldleningen. Het saldo van de verliesvoorziening wegens oninbare leningen bedraagt ultimo 2022 € 0,2 mln. (ultimo 2021 € 0,4mln.).

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

In 2022 is € 45 mln. als **Uitzettingen Rijks schatkist** uitgezet bij het Rijk. Dit geld is begin 2021 geleend bij de BNG-bank ter financiering van de investeringen in Glanerbrook.

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden

De in de balans opgenomen Voorraden bestaan uit de volgende posten:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Overige grond- en hulpstoffen	2.118	2.135
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	4.403	6.070
Gereed product en handelsgoederen	19.482	18.840
Totaal	**26.003**	**27.045**

De voorziening tekorten voor de **overige grond- en hulpstoffen** bedraagt ultimo 2022 € 39.000 (ultimo 2021 € 39.000.

Van de **bouwgronden in exploitatie** kan van het verloop het volgende overzicht worden weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2021	Investe-ringen	Opbreng-sten	Winstuit-name	Boekwaarde 31-12-2022	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31-12-2022
Bedrijvenstad Fortuna	356	95	511	0	-60	11	-71
Businesspark Geleen	2.658	89	999	0	1.748	886	862
Engelenhof	-210	197	0	13	0	0	0
Herontwikeling Frans Klooster	63	6	0	0	69	161	-92
Holtum Noord III	-624	105	130	0	-649	0	-649
Kantorenpark Fortuna	2.960	66	0	0	3.026	568	2.458
Kantorenpark Station	1.723	37	0	0	1.760	575	1.185
Leijenbroekerweg/Vijverweg	586	13	700	101	0	0	0
Mauritspark Herontwikkeling	1.780	126	0	0	1.906	1.197	709
Middengebied Dassenkuil Nrd.	57	-3	54	0	0	0	0
Op De Langfoor	10	42	51	0	1	0	1
Eindtotaal	**9.359**	**773**	**2.445**	**114**	**7.801**	**3.398**	**4.403**

De voorziening tekorten bouwgrond in exploitatie bedraagt ultimo 2022 € 3,4 mln. (ultimo 2021 € 3,3 mln.).

De verwachte eindresultaten van de bouwgronden in exploitatie kan als volgt worden weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2022	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat (nominale waarde)
Bedrijvenstad Fortuna **	-60	90	19	11
Businesspark Geleen *	1.748	65	928	885
Engelenhof	0	0	0	0
Herontwikeling Frans Klooster *	69	92	0	161
Holtum Noord III **	-649	1.423	1.076	-302
Kantorenpark Fortuna *	3.026	354	2.812	568
Kantorenpark Station *	1.760	334	1.519	575
Leijenbroekerweg/Vijverweg *	0	0	0	0
Mauritspark Herontwikkeling *	1.906	1.122	1.831	1.197
Middengebied Dassenkuil Nrd	0	0	0	0
Op De Langfoor	1	0	0	1
Eindtotaal	**7.801**	**3.480**	**8.185**	**3.096**

* Deze bedragen zijn opgenomen in de verliesvoorziening bouwgrond in exploitatie.

** De geraamde positieve eindresultaten van de projecten worden niet als gerealiseerd beschouwd en derhalve niet toegevoegd aan de algemene reserve grondexploitatie.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

In 2022 is voor € 2,8 mln. aan niet strategisch vastgoed overgeheveld vanuit de materiële vaste activa naar de post **gereed product en handelsgoederen**. De boekwaarde van de in 2022 verkochte onroerende zaken is € 1,7 mln. De afschrijvingen bedroegen in 2022 € 0,5 mln. De voorziening tekorten gereed product en handelsgoederen bedraagt ultimo 2022 € 0,4 mln. (ultimo 2021 € 0,4 mln.).

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korten dan één jaar

Onderstaand een specificatie van in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar:

	Boekwaarde 31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2022	Balanswaarde 31-12-2021
Vorderingen op openbare lichamen	22.133	1.027	21.106	18.907
Overige vorderingen	13.521	5.221	8.300	13.444
Totaal	**35.654**	**6.248**	**29.406**	**32.351**

De **vorderingen op openbare lichamen** en **overige vorderingen** betreffen zowel de privaat- als publiekrechtelijke debiteuren vorderingen. Dus ook de vorderingen vanuit Belastingen en Werk en Inkomen zijn hierin opgenomen.

De voorziening oninbaarheid heeft ultimo 2022 voor circa € 4,4 mln. betrekking op de debiteuren Werk en Inkomen (ultimo 2021 € 4,9 mln.). Voor de overige privaat- en publiekrechtelijke vorderingen bedraagt ultimo 2022 de voorziening voor oninbaarheid € 1,8 mln. (ultimo 2021 € 1,8 mln.). De totale voorziening bedraagt daardoor ruim € 6,2 mln,

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2021
Kassaldi	14	11
Banksaldi	6.632	0
Totaal	**6.646**	**11**

Gemeente Sittard-Geleen heeft een kredietfaciliteit bij de BNG.

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2021
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	8.011	2.723
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	25.763	9.291
Totaal	**33.774**	**12.014**

In de overlopende activa is een verliesvoorziening van € 0,9 mln. ultimo 2022 (ultimo 2021 € 0,9 mln.) opgenomen.

Een specificatie van de nog te ontvangen bedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen is in onderstaande tabel weergegeven.

	Saldo 01-01-2022	Balans-verschuiving	Toevoeging 2022	Ontvangst 2022	Saldo 31-12-2022
Rijksvoorschotten SOZA	12	0	0	0	12
Voorschot Min Financiën Toeslagen	17	0	398	258	157
Voorschot Min Biza SPUK Kwijtschelding Gemeentelijke Belastingen	8	0	2	0	10
Voorschot Min SZW Kwijtschelden Publieke schulden	23	0	4	0	27
Bekostigingsregeling ontheemden Oekraïne A16	0	0	6.472	0	6.472
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties Algemene Uitkering	1.330	-1.330	0	0	0
Provincie Limburg, Duurzaamheid	200	0	0	0	200
Provincie Limburg, Stedelijke ontwikkeling	1.133	0	0	0	1.133
Rijksvoorschotten SOZA	**2.723**	**-1.330**	**6.876**	**258**	**8.011**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Schatkistbankieren

De gemeente is verplicht alle liquide middelen boven een drempelbedrag van 2% van de begrotingsomvang bij het Ministerie van Financiën aan te houden. Het drempelbedrag is gedefinieerd als een gemiddeld bedrag per kwartaal. Dat betekent dat het gemiddelde van het bedrag aan overtollige middelen dat een decentrale overheid gedurende het kwartaal elke dag buiten de schatkist heeft aangehouden niet boven het drempelbedrag mag liggen. Alleen positieve saldi tellen mee voor de benutting van het drempelbedrag.

Uit onderstaande tabel, die inzicht geeft in de benutting van het drempelbedrag, blijkt dat de gemeente in 2022 binnen deze drempel is gebleven.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)					
		Verslagjaar	2022		
(1)	**Drempelbedrag**	**7.576**	**7.576**	**7.576**	**7.576**
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**76**	**155**	**435**	**1.526**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	7.500	7.421	7.141	6.050
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	378.805			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	378.805			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
'(1) = (4b)*0,02 met een minimum van €1.000.000	Drempelbedrag	7.576,100			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	6.862	14.076	40.062	140.383
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	76	155	435	1.526

PASSIVA

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Saldo 31-12-2022	**Saldo 31-12-2021**
Algemene reserves	29.704	27.308
Bestemmingsreserves	46.876	39.046
Gerealiseerde resultaat	23.038	5.119
Totaal	**99.618**	**71.473**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Het Rijk heeft 17 maart 2020 besloten om vanwege het coronavirus uitzonderlijke economische maatregelen te nemen. Doel is om naast de publieke gezondheid ook banen en inkomens te beschermen en de gevolgen voor zzp'ers, mkb-ondernemers en grootbedrijven op te vangen. Gemeenten zullen volledig gecompenseerd worden voor het extra beroep op aanvullende bijstand, bedrijfskapitaal en voor uitvoeringskosten. De gevolgen van het coronavirus voor onze maatschappij kunnen deels hun weerslag krijgen op de lokale overheid. Een mogelijke economisch recessie kan gevolgen hebben voor onder meer grondexploitaties, verstrekte geldleningen, vastgoed exploitaties, gesubsidieerde instellingen en de GGD. Het eigen vermogen van de gemeente is een dekkingsmiddel om risico's (deels) af te dekken.

In de bijlage bij de jaarrekening is een toelichting op de mutaties. In de kolom de afschrijvingen staan de onttrekkingen welke als compensatie dienen voor afschrijvingen op activa. Onderstaande tabel bevat het verloopoverzicht per reserve in 2022.

	Mutaties 2022					
	Boekwaarde 01-01-2022	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Bestemming resultaat 2021**	**Vermindering ter dekking van afschrijvingen**	**Boekwaarde 31-12-2022**
Algemene reserves						
Algemene reserve, algemene middelen	17.969	11.477	16.597	5.882	0	18.731
Algemene reserve risicobeheersing	8.816	6.716	4.002	-1.200	0	10.330
Taakmutaties algemene uitkering	428	120	0	0	0	548
Incidentele ruimte nieuw beleid 2009	95	0	0	0	0	95
Totaal algemene reserves	**27.308**	**18.313**	**20.599**	**4.682**	**0**	**29.704**
Overige bestemmingsreserves						
Reserve economische ontwikkeling	1.326	20	204	0	0	1.142
Reserve jeugdolympiade	9	9	0	0	0	18
Reserve investeringen VRO	91	0	0	0	0	91
Reserve grondexploitatie	557	233	213	0	0	577
Calamiteiten reserve	5.932	548	2.533	325	0	4.272
Bestemmingsreserve riolering	58	0	0	0	0	58
Egalisatiereserve ISV 3	1.141	0	0	0	0	1.141
Reserve inzake verplichtingen Ruimtelijke Ontwikkeling	2.632	1.075	109	0	0	3.598
Reserve inzake verplichtingen Economische Ontwikkeling	4.254	1.271	545	0	0	4.979
Reserve inzake verplichtingen Maatschappelijke Ontwikkeling	1.582	2.551	587	0	0	3.547
Reserve inzake verplichtingen team Inrichting en Planning Openbare Ruimte	296	767	137	0	0	925
Reserve inzake verplichtingen team Vastgoed	185	0	60	0	0	125
Reserve inzake verplichtingen team Projecten	1.182	81	195	0	0	1.067
Reserve inzake verplichtingen team Wijkbeheer	89	0	77	0	0	12
Reserve inzake verplichtingen team KCC & Burgerzaken	0	0	0	0	0	0
Reserve inzake verplichtingen team Vergunningen & Parkeren	80	0	0	0	0	80
Reserve inzake verplichtingen team Toezicht & Handhaving	72	0	27	0	0	45
Reserve inzake verplichtingen team Zorg	317	0	0	0	0	317
Reserve inzake verplichtingen team Jeugd	0	0	0	0	0	0
Reserve inzake verplichtingen team Ontwikkeling	202	0	99	0	0	102
Reserve inzake verplichtingen team Uitkeren	427	100	227	0	0	300
Reserve inzake verplichtingen team Ondersteuning	357	125	318	0	0	165

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

	Mutaties 2022					
	Boekwaarde 01-01-2022	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Bestemming resultaat 2021**	**Vermindering ter dekking van afschrijvingen**	**Boekwaarde 31-12-2022**
Reserve inzake verplichtingen team Bestuur & Communicatie	0	18	0	0	0	18
Reserve inzake verplichtingen team Openbare Orde & Veiligheid	221	163	200	0	0	184
Reserve inzake verplichtingen team Concerncontrol	0	0	0	0	0	0
Reserve inzake verplichtingen team Facilitaire Services	0	0	0	0	0	0
Reserve inzake verplichtingen team Informatiemanagement & ICT	909	85	174	0	0	820
Reserve inzake verplichtingen team HR	0	0	0	0	0	0
Reserve inzake verplichtingen team Financiën	92	0	0	0	0	92
Reserve inzake verplichtingen Raadsgriffie	244	70	80	0	0	233
Reserve Bedrijfsvoering Versnelling Kadernota 2015	3.096	0	474	0	0	2.622
Ongehinderd Logistiek Systeem en logistiek knooppunt Born	1.514	0	20	0	0	1.495
Reserve Zitterd Revisited	623	0	10	0	0	613
Reserve Centrum Geleen	973	282	0	0	0	1.255
Reserve regionale bevolkingsdaling DUB	1.663	0	635	0	0	1.028
Bestemmingsreserve Ontwikkeling Arbeidsbeperkten	854	0	126	0	0	728
Reserve groot onderhoud ambtelijke huisvesting	1.525	476	313	0	0	1.688
Bestemmingsreserve incidentele dekking taakstellingen	1.622	2.576	1.337	112	0	2.973
Revolverend fonds duurzame gebouwen	206	0	31	0	0	175
Reserve Vastgoed & Sportaccommodaties	2.372	1.625	2.208	0	0	1.788
Bestemmingsreserve Revolving Fund Projecturen	460	1.208	0	0	0	1.668
Bestemmingsreserve WWL Obbichterweg	1.238	0	0	0	0	1.238
Reserve mobiliteit	648	0	113	0	0	535
Reserve Wet Kwaliteitsborging	0	160	0	0	0	160
Bestemmingsreserve Samenleving Versterkende Maatregelen	0	5.000	0	0	0	5.000
Totaal overige bestemmingsreserves	**39.046**	**18.443**	**11.051**	**437**	**0**	**46.876**

De **algemene reserve** is bestemd om het financiële weerstandsvermogen op peil te houden. Tevens functioneert de algemene reserve als bufferfunctie voor onvoorziene toekomstige incidentele verliezen, voortvloeiend uit de reguliere bedrijfsvoering en als algemeen dekkingsmiddel (voor zover vrij besteedbaar).
De **bestemmingsreserves inzake verplichtingen** zijn bedoeld voor het reserveren van gelden om het door de raad goedgekeurd beleid waarvan uitvoering nog niet in het boekjaar heeft plaatsgevonden, in de toekomst uit te kunnen voeren. Ten einde onnodig beslag op de middelen te voorkomen dient een verplichting in maximaal 2 jaar afgewikkeld te zijn.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Voorzieningen

In de bijlage bij de jaarrekening zijn de mutaties binnen de voorzieningen inclusief onderbouwing opgenomen. Het verloop van de voorzieningen wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

	Boekwaarde 01-01-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2022
Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen	3.197	741	0	305	3.633
Voorzieningen voor risico's	193	0	0	28	165
Voorzieningen ter egalisering van kosten	4.791	837	0	846	4.783
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	2.658	1.138	143	2	3.650
Totaal	**10.839**	**2.717**	**143**	**1.181**	**12.231**

In onderstaande tabel is het verloop van de voorzieningen weergegeven. In de bij de jaarrekening is de onderbouwing opgenomen.

	Mutaties 2022				
	Boekwaarde 01-01-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2022
Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen					
Voorziening WGA eigen risico drager	10	0	0	10	0
Voorziening pensioenverzekering gewezen wethouders	2.603	36	0	65	2.574
Voorziening frictiekosten RUD	197	0	0	0	197
Voorziening vakantiedagenverplichting Vidar BV	386	0	0	230	156
Voorziening Spaarverlof	0	705	0	0	705
Totaal	**3.197**	**741**	**0**	**305**	**3.633**
Voorzieningen voor risico's					
Voorziening GREX en binnenstedelijke projecten	105	0	0	0	105
Voorziening MFA Sittard Zuid	88	0	0	28	60
Totaal	**193**	**0**	**0**	**28**	**165**
Voorzieningen ter egalisering van kosten					
Voorziening groot onderhoud schoolgebouw	523	80	0	124	479
Voorz groot onderhoud cultureel centrum	2.431	310	0	188	2.552
Voorz onderhoud parkeerinstallaties	682	138	0	102	719
Voorz groot onderhoud OMC	1.155	309	0	432	1.033
Totaal	**4.791**	**837**	**0**	**846**	**4.783**
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is					
Voorziening riolering	558	0	0	2	556
Voorziening onderhoud bluswatersloten	154	53	0	0	207
Voorziening afvalverwijdering	1.803	535	0	0	2.338
SSC-ZL Afwikkeling liquidatie	143	0	143	0	0
Voorziening Parkeerverordening	0	140	0	0	140
Voorzieining Compensatie Woningbouw	0	91	0	0	91
Voorziening Grafonderhoud Kloosterorde	0	319	0	0	319
Totaal	**2.658**	**1.138**	**143**	**2**	**3.650**
Totaal voorzieningen	**10.839**	**2.717**	**143**	**1.181**	**12.231**

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden.

	Saldo 01-01-2022	Vermeer-deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2022
Onderhandse leningen van binnenlandse pensioenfondsen	8.000	0	500	7.500
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	342.492	10.000	14.578	337.914
Onderhandse leningen van openbare lichamen	31.200	0	1.400	29.800
Waarborgsommen	55	1	0	56
Totaal	**381.747**	**10.001**	**16.478**	**375.270**

De rentelasten voor het jaar 2022 met betrekking tot de vaste schulden bedragen € 8,0 mln. (2021 € 8,2 mln.).

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

VLOTTENDE PASSIVA

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2021
Banksaldi	0	1.445
Overige schulden	32.662	27.156
Totaal	**32.662**	**28.601**

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2021
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	15.010	16.026
De van het Rijk ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	11.752	10.398
De van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.005	636
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	2.326	638
Totaal	**30.093**	**27.698**

Onderstaand zijn de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren gespecificeerd:

Ontvangen voorschotbedragen Rijk:

	Saldo 01-01-2022	Ontvangst 2022	Vrijval - Terugbetaling 2022	Saldo 31-12-2022
Nog te betalen Min Biza Algemene Uitkering	68	269	68	269
Subsidie ontvangsten Min I&M Geluidsanering	139	0	0	139
RVO Uitkering woningen hoogspanning	136	26	21	141
Voorschot Min Justitie en Veiligheid	29	29	29	29
Voorschot Min VWS H4 SPUK subsidie sport	264	1.978	1.830	412
Voorschot Min Justitie en Veiligheid ondermijning spookbedrijven	27	0	27	0
Voorschot Min Justitie en Veiligheid ondermijning hennepplantages	66	0	66	0
Voorschot Min VWS H8 SPUK Sportakkoord 2020	205	94	208	91
Voorschot E20 Min Infrastructuur en Waterstaat	1.731	0	334	1.397
Voorschot Min Biza C1 Reductie Energieverbruik	26	0	26	0
Voorschot Min EZ Regionale Energie Strategie	37	0	37	0
Voorschot Min Justitie en Veiligheid Kwetsbare Groepen Gedrag	143	158	248	53
Voorschot Min OCW D8 Onderwijsachterstandenbeleid	572	2.328	2.388	512
Voorschot Rijk G4 TOZO	14	309	126	197
Voorschot Min Biza C47 VHF Geleen Zuid/Kluis	3.738	0	0	3.738
Voorschot Min Biza C47 VHF Stein Nieuwdorp	1.685	0	1.685	0
Voorschot Min VWS H25 SPUK Ijs- en Zwembaden	0	472	472	0
Voorschot Min Onderwijs D14 COVID-19 Achterstanden	313	752	969	96
Voorschot Min Biza C31 Huisvesting Kwetsbare groepen	46	0	4	42
Voorschot Rijksdienst C43 Regeling Energie woningen	1.000	0	923	77
Voorschot Rijksdienst C32 Ventileren in scholen	63	109	172	0
Voorschot Rijk Restauratiefonds	76	65	0	141
Voorschot Min Biza C55 Aanpak Energie-armoede	0	2.605	10	2.595
Voorschot Min Justitie en Veiligheid A10 Huisvesting Vergunninghouders	20	0	0	20
Voorschot MIN SOC ZKN SPUK G10 Wet Inburgering	0	593	132	461

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

	Saldo 01-01-2022	Ontvangst 2022	Vrijval - Terugbetaling 2022	Saldo 31-12-2022
Voorschot Rijk SPUK Hotel-en accommodatieregeling Statushouders	0	237	99	138
Voorschot Rijk SPUK Impuls winkelpanden 2022	0	649	0	649
Voorschot Min VWS H12 SPUK Preventie akkoord	0	56	24	32
Voorschot Min Justitie en Veiligheid SPUK Preventie radicalisering	0	20	0	20
Voorschot ZorgOnderzoek Medische Wetenschappen ZonMw Nazorg Ex gedetineerden	0	70	0	70
Bekostiginsreg ontheemden Oekraïne A16	0	79	0	79
Min Infrastruct&Waterstaat E84 Regeling Stimulering Verkeersveiligheidsmaatregelen	0	354	0	354
Totaal	**10.398**	**11.252**	**9.898**	**11.752**

Ontvangen voorschotbedragen overige Nederlandse overheden:

	Saldo 01-01-2022	Ontvangst 2022	Vrijval - Terugbetaling 2022	Saldo 31-12-2022
Vooruitontvangen Provincie Limburg team Ruimte & Economie	321	0	188	133
Voorschot gemeente Heerlen ESF subsidie	143	419	0	562
Vooruitontvangen gemeente Heerlen Job Creation	30	0	0	30
Vooruitontvangen VNG Verduurzaming koopwoningen	22	0	22	0
Vooruitontvangen Provincie Limburg visie Ptuin centrum Geleen	64	66	23	107
Vooruitontvangen Provincie Limburg Aanplant bomen	36	0	0	36
Vooruitontvangen Provincie Limburg Omgeving Chemelot	20	0	0	20
Voorschot Provincie Limburg Wapen Limbricht	0	79	0	79
Voorschot Provincie Limburg Passantenhaven	0	38	0	38
Totaal	**636**	**602**	**233**	**1.005**

Met ingang van het begrotings- en verantwoordingsjaar 2008 dienen de niet bestede middelen van uitkeringen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel als voorschotbedragen overheid op de balans te komen, onder de overlopende passiva.

Gewaarborgde geldleningen

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen omvat de restant lening positie per ultimo boekjaar waarvoor de gemeente garant staat. Deze leningen zijn door financiële instellingen verstrekt aan natuurlijke- en rechtspersonen. In paragraaf 3.5 is een overzicht van de gewaarborgde geldleningen opgenomen. De positie ultimo 2022 waarvoor de gemeente garant staat bedraagt € 1 miljoen. (ultimo 2021 € 1,1 miljoen). Een groot gedeelte van de gewaarborgde geldleningen, t.w. € 0,5 miljoen, heeft betrekking op woningen waarvan de risico's zijn afgedekt door de mogelijkheid van hypotheekrecht.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

In de toelichting op de balans worden de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen vermeld waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden.

Onderstaand zijn de belangrijkste verplichtingen weergegeven:

- Ultimo 2022 heeft de gemeente een verplichting (exclusief spaarverlof) voor circa € 3,5 mln. wegens niet opgenomen verlofuren.
- Als gevolg van jaarlijkse continuering van contracten inzake ICT-hardware en glasvezelverbindingen inclusief internet, bedraagt de restant-verplichting ultimo 2022 € 1,3 mln.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

- De verplichting voor de exploitatie, beheer en onderhoud van het Kasteelpark te Born bedraagt jaarlijks € 66.000. De looptijd is tot 30 november 2025.
- De Vrije Energie BV en Enexis BV zijn onze energie leveranciers voor de openbare ruimte. De jaarlijkse uitgaven bedragen € 0,7 mln.
- De exploitatieovereenkomst met Het Anker vanaf 1 januari 2021 is omgezet in een tijdelijke overeenkomst tot het gereed komen van het Sportcomplex Glanerbrook in 2025 heeft een jaarlijkse verplichting van € 0,73 mln. (exclusief index).
- De 20 jarige exploitatieovereenkomst vanaf 1 maart 2021 met De Bergklimmers betreffende het Tom Dumoulin Bikepark heeft een jaarlijkse verplichting van € 0,1 mln.
- De exploitatieovereenkomst met Laco Geleen BV voor Glanerbrook heeft een jaarlijkse verplichting van € 3,1 mln. Deze eindigt op het moment dat de nieuwe exploitant Glanerbrook in exploitatie neemt.
- Meerjaren convenant VVV Limburg en lokale overheden. Deze loopt t/m 2026. Deze heeft een jaarlijkse verplichting oplopend tot maximaal € 230.443 in 2026. In 2022 was de verplichting € 212.894.
- Met RWM N.V. is een contract voor onbepaalde tijd afgesloten, de jaarlijkse vergoeding bedraagt circa € 11,3 mln.
- De leaseovereenkomsten bedrijfsvoertuigen van het team Wijkbeheer lopen tot maart 2025, jaarlijkse kosten bedragen € 0,53 mln.
- Voor Vidar heeft de Gemeente de panden aan de Millenerweg te Sittard gehuurd tot 9 december 2028. De jaarlijkse huurverplichting bedraagt € 1,09 mln.
- De onderhoudskosten voor (taak)specifieke applicaties binnen Vidar bedraagt jaarlijks € 0,25 mln.
- De verplichting voor de rugzakjes van het in 2020 overgenomen personeel van Vidar BV bedraagt € 0,78 mln.
- Voor de opvang zwerfdieren binnen onze gemeente is een verplichting met Stichting Dierenbescherming Limburg aangegaan tot 1 januari 2020. Het bedrag voor 2022 bedroeg € 126.000 gebaseerd op € 1,43 per inwoner, deze overeenkomst is stilzwijgend verlengd.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn voor het boekjaar 2022 geen gebeurtenissen na balansdatum.

3.3.3 TOELICHTING OP DE BATEN EN LASTEN

Verschillenanalyse tussen begroting na wijziging en realisatie

Voor de toelichting op de verschillen tussen de begroting na wijziging en de realisatie wordt verwezen naar hoofdstuk 2.1 programmaverantwoording in het begin van het jaarverslag. Deze analyse maakt integraal onderdeel uit van de jaarrekening.

Onvoorzien

De toelichting op het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien is toegelicht bij Onvoorzien, paragraaf 2.1.13.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De WNT is van toepassing op de gemeente Sittard-Geleen. Het voor de gemeente Sittard-Geleen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000 (algemeen bezoldigingsmaximum).

Gegevens 2022			
bedragen x € 1	**J.A.M. Heesen**	**J. Vis**	**N. Bisschoff**
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/12	01/01 – 31/10	12/07 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 145.598	€ 93.949	€ 46.586
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.479	€ 17.100	€ 8.321
Subtotaal	*€ 168.077*	€ 111.049	€ 54.908
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000	€ 179.901	€ 102.378
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 168.077	€ 111.049	€ 54.908
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2022	
bedragen x € 1 / beeïndigingsvergoeding	**J. Vis**
Functiegegevens	Griffier
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2023
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen	€ 63.979
Individueel toepasselijk maximum	€ 75.000
Waarvan betaald in 2022	€ 21.846
Waarvan betaald in 2023	€ 42.133
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Gegevens 2021			
bedragen x € 1	**J.A.M. Heesen**	**J. Vis**	**N. Bisschoff**
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	N.v.t.	01/01 – 31/12	N.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€ 109.689	
Beloningen betaalbaar op termijn		€ 20.709	
Subtotaal		€ 130.398	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€ 209.000	
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.	
Totale bezoldiging		€ 130.398	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

3.3.4 ANALYSE BEGROTINGSAFWIJKINGEN EN RECHTMATIGHEID

Iedere begrotingsoverschrijding aan het einde van het boekjaar is onrechtmatig. Niet alle begrotingsoverschrijdingen wegen mee in het rechtmatigheidsoordeel van de accountant. In bijlage 1 'begrotingscriterium' bij het controleprotocol 2021 zijn de soorten begrotingsoverschrijdingen met de bijbehorende consequentie voor het accountantsoordeel vastgesteld. Hieruit blijkt onder andere dat de volgende kostenoverschrijdingen wel onrechtmatig zijn, maar niet meetellen voor het accountantsoordeel:

- Kostenoverschrijdingen, die passen binnen het bestaande beleid en die niet eerder konden gesignaleerd worden;
- Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.;
- Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.

Bij de begrotingsrechtmatigheid vindt er een toets plaats op de lasten, reserves en investeringen.

Reserves

Bij de reserves is geen onrechtmatigheid geconstateerd.

Investeringen

Bij de investeringen is geen onrechtmatigheid geconstateerd.

Lasten

Bij de lasten zijn ook onrechtmatigheden geconstateerd.
Een overschrijding in de lasten is onrechtmatig als de afwijking op programmaniveau groter is dan 1% van de begrote lasten en tenminste € 50.000 bedragen. Uit onderstaande tabel blijkt dat € 3,9 mln. van de lastenoverschrijding volgens het controleprotocol onrechtmatig is.

De onrechtmatigheid wordt voor € 3,9 mln. gedekt uit direct gerelateerde baten binnen de volgende programma´s;
1. Veiligheid
3. Economie
6. Sociaal domein
7. Volksgezondheid en milieu

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

	Programma	Begroting voor bijstelling	Begroting incl. goedgekeurd	Rekening	Resultaat	Onrecht-matig
		2022	2022	2022	2022	2022
Baten	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	1.396	3.234	3.415	181	
	1 VEILIGHEID	1.251	1.425	1.985	560	
	2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	4.618	5.417	6.366	948	
	3 ECONOMIE	4.285	2.596	5.561	2.965	
	4 ONDERWIJS	2.841	6.066	6.016	-50	
	5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	8.357	9.255	10.704	1.450	
	6 SOCIAAL DOMEIN	60.970	47.990	58.023	10.033	
	7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	25.790	27.330	27.603	273	
	8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	2.261	6.151	6.599	448	
Baten - Totaal		**111.770**	**111.770**	**126.272**	**16.807**	
Lasten	0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	-6.760	-7.586	-7.188	398	0
	1 VEILIGHEID	-14.378	-15.724	-16.064	-340	-340
	2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	-26.420	-29.600	-29.180	419	0
	3 ECONOMIE	-10.628	-10.676	-12.079	-1.404	-1.404
	4 ONDERWIJS	-11.375	-14.525	-14.353	172	0
	5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	-36.450	-41.442	-40.498	944	0
	6 SOCIAAL DOMEIN	-176.448	-177.783	-179.946	-2.163	-2.163
	7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	-26.107	-27.690	-27.935	-245	0
	8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	-8.095	-12.886	-11.965	921	0
Lasten - Totaal		**-316.661**	**-337.911**	**-339.209**	**-1.298**	**-3.907**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

3.3.5 INCIDENTELE BATEN EN LASTEN JAARREKENING 2022

Toelichting			x € 1.000					
			Begroting vóór wijziging		Begroting na wijziging		Realisatie	
Programma	Aard van de activiteit	Einddatum	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0. Bestuur en ondersteuning	Onttrekking uit de reserve verplichtingen Raadsgriffie tbv gemeenteraadsverkiezingen		-	-	-	80	-	80
	Storting in bestemmingsreserve Griffie tbv onderzoek Rekenkamer Glanerbrook		-	-	28	-	28	-
	Storting in bestemmingsreserve Communicatie tbv Wet Open Overheid, Klinkende taal		-	-	-	-	18	-
	Jaarlijkse onttrekkingen met betrekking tot reserve groot onderhoud ambtelijke huisvesting.		-	385	-	385	-	313
	Onttrekking Reserve Versnelling Bedrijfsvoering ten behoeve van het centrale opleidingsbudget en het talentenprogramma.		-	270	-	270	-	294
	Onttrekking Reserve Versnelling bedrijfsvoering ter dekking van advieskosten ter verbetering van de bedrijfsvoering		-	-	-	-	-	65
	Incidentele mutaties in de verplichtingenreserve IM-ICT vanwege autonome ICT-ontwikkelingen in 2022 m.b.t. autonome toename licenties, hybride vergadervoorzieningen, extra beheerkosten mobiele devices en facilitering computerruimte.		-	-	85	391	85	174
	Incidentele onttrekking uit de algemene Reserve vanwege personele knelpunten.		-	40	-	40	-	40
	Incidentele onttrekking uit de reserve Bedrijfsvoering vanwege personele knelpunten.		-	24	-	24	-	115
	Incidentele onttrekking uit verplichtingenreserves vanwege personele knelpunten.		-	-	-	-	-	97
	Incidentele onttrekking uit de calamiteitenreserve vanwege personele knelpunten.		-	-	-	-	-	639
	Incidentele mutatie in de Calamiteitenreserve m.b.t. resultaat kostenplaatsen teams 2022.		53	-	53	62	367	399
	Incidentele onttrekking uit de reserve Bedrijfsvoering (verjonging) vanwege de ontwikkeling Financiën en Control.		-	100	-	100	-	-
	Incidentele storting in de reserve taakmutaties Gemeentefonds		-	-	-	57	-	224
	Toevoeging taakmutatie algemene uitkering inzake de POK middelen voor het Sociaal Domein.		-	-	120		120	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Toelichting			x € 1.000					
			Begroting vóór wijziging		Begroting na wijziging		Realisatie	
Programma	Aard van de activiteit	Einddatum	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	Onttrekking jaarrekening 2021 resultaat jeugd					430		152
	Mutaties Algemene reserve binnen Concern Control.		8.096	5.612	11.860	6.063	20.017	14.218
	Mutaties Algemene reserve Risicobeheersing binnen Concern Control.		-	60	2.961	3.562	2.961	3.562
	Het ERP pakket Navision is "end of life". Er is een project opgestart dat moet leiden tot de vervanging van Navision door Business Central. Dit project wordt gedekt door de reserve van team Ondersteuning. Het project is van start gegaan in 2022. Oplevering staat gepland in 2023. Via de verplichtingenreserve van team Ondersteuning is € 125.000 overgeheveld van de jaarschijf 2022 naar die van 2023.	31-12-2023	-	-	-	290	-	285
		31-12-2023	-	-	125	-	125	
	Om de sturing op de Centrumregeling Vidar verder te optimaliseren, is tijdelijk een P&C kwartiermaker aangetrokken. De kosten worden gedekt door de reserve van team Ondersteuning.	31-12-2023	-	-	-	45	-	33
	In het beleidsplan Armoede en Schulden zijn cf. raadsbesluit van december 2021 een aantal pilots opgenomen tegen een totale waarde van € 400.000. Hiervan heeft € 200.000 betrekking op 2022 en € 200.000 op 2023. De dekking is gevoteerd via onder andere het surplus op het budget van Sam& voor alle kinderen in 2021. Het totaal a € 400.000 is cf. voornoemd raadsbesluit overgeheveld van de jaarschijf 2021 naar respectievelijk de jaarschijven 2022 en 2023.		-	-	-	200	-	200
	Onttrekking uit reserves inzake Reclamebelasting en Precariobelasting. Net als in 2021, is in 2022 ook geen reclamebelasting en precariobelasting geïnd. Dit om ondernemers te ontlasten na de zware coronaperiode.		-	-	-	327	-	327

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Toelichting			x € 1.000					
			Begroting vóór wijziging		Begroting na wijziging		Realisatie	
Programma	Aard van de activiteit	Einddatum	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	OZB en Hondenbelasting conform besluit programmabegroting 2022: - Het in 2022 en 2023 verlagen van de heffing hondenbelasting tot het niveau van kostendekkendheid, voor in totaal € 0,80 mln. (€ 0,40 mln. Per jaar). - De voor 2022 besloten OZB stijging van 2,5% in 2022 en 2023 niet door te voeren voor woningen, voor in totaal € 0,87 mln. (€ 0,43 per jaar)		833	-	833	-	833	-
	Verrekenen taakstelling vastgoed GEX Ambtelijk met de bestemmingsreserve Incidentele dekking taakstelling Vastgoed.		-	-	-	-155	-	-155
	Het verkoopresultaat (na vermindering van kosten) van de Munnikstraat 10 komt ten gunste van de bestemmingsreserve Incidentele dekking taakstelling Vastgoed		-	-	315	-	315	-
	Het verkoopresultaat Walramstraat 82 komt ten gunste van de bestemmingsreserve Incidentele dekking taakstelling Vastgoed		-	-	83	-	83	-
	Het verkoopresultaat Groenseykerstraat komt ten gunste van de bestemmingsreserve Incidentele dekking taakstelling Vastgoed		-	-	169	-	163	-
	Het verkoopresultaat Achter de kerk 13 komt ten gunste van de bestemmingsreserve Incidentele dekking taakstelling Vastgoed		-	-	43	-	43	-
	Het verkoopresultaat Walramstraat 80A komt ten gunste van de bestemmingsreserve Incidentele dekking taakstelling Vastgoed		-	-	21	-	21	-
	Het verkoopresultaat Markt 1A komt ten gunste van de bestemmingsreserve Incidentele dekking taakstelling Vastgoed		-	-	47	-	-	-
	Onttrekking uit de reserve Vastgoed en Sportaccommodaties inzake inhuur derden		-	100	-	100	-	-
	Onttrekking uit de reserve Vastgoed en Sportaccommodaties inzake het Meerjaren Onderhoudsplan		-	132	-	164	-	76
	Onttrekking uit de Algemene reserve inzake de kosten van Impuls2 projectleider Huis aan de markt		-	60	-	60	-	60
	Resultaat jaarrekening 2021		-	-	-	-	5.119	-
1. Veiligheid	Storting in reserve verplichtingen OOV inzake risicocommunicatie		-	-	48	-	48	-

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Toelichting			x € 1.000					
			Begroting vóór wijziging		Begroting na wijziging		Realisatie	
Programma	Aard van de activiteit	Einddatum	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	Storting in de reserve verplichtingen OOV tbv doorontwikkeling ZVH-WM		-	-	-	-	115	-
	Onttrekking uit de reserve verplichtingen OOV, autonome ontwikkeling programma Veiligheid		-	200	-	200	-	200
	Onttrekking uit de Algemene reserve als achtervang voor de doorontwikkeling Veiligheidsregio ZL		-	146	-	146	-	146
	Storting en onttrekking uit reserves inzake Veiligheidsprogramma Invoering Omgevingswet				40	30	40	16
	Onttrekking uit de reserve Vastgoed en Sportaccommodaties inzake het Meerjaren Onderhoudsplan		-	146	-	149	-	19
2. Verkeer en Vervoer	Mutatie in de reserve verplichtingen IPOR inzake overheveling incidenteel budget proeftuin zeeheldenbuurt		-	-	50	100	50	100
	Onttrekking uit reserve inzake Opstellen Mobiliteitsaanpak		-	150	-	150	-	75
	Onttrekking uit reserve inzake een bijdrage in (regionale) mobiliteitsprojecten				-	121	-	113
	Verrekenen taakstelling vastgoed GEX Parkeren met de bestemmingsreserve Incidentele dekking taakstelling Vastgoed.		-	-	-	334	-	334
	Onttrekking uit de reserve verplichtingen Wijkbeheer voor pilot proeftuin fietsparkeren.		-	-	-	-	-	40
	In de 4e rapportage 2021 is €0,3 mln. gestort in de reserve verplichtingen Projecten voor de renovatie van het stadspark. Onttrekking 2021 €57.000 en onttrekking 2022 €195.000		-	-	-	240	-	195
	Onttrekking uit de reserve verplichtingen vastgoed voor sanering Giesenkoul Geleen.					60		60
	Storting in de reserve verplichtingen projecten voor begeleiding verbreding A2 € 58.500 en ontwikkeling VDL €22.000				81		81	
3. Economie	Onttrekking uit reserve inzake de Circular HUB. Dit is onderdeel van het ontwikkelpad circulariteit		-	-	-	-	-	54
	Storting in reserve inzake het aandeel van economie aan het NK Wielrennen 2023		-	-	-	-	35	-
	Onttrekking uit reserve inzake afwikkeling van de gelden Technische Veiligheidscommissie Chemelot		-	-	-	-	-	25

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Toelichting			x € 1.000					
			Begroting vóór wijziging		Begroting na wijziging		Realisatie	
Programma	Aard van de activiteit	Einddatum	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	Storting en onttrekking uit reserves inzake Bijdrages ESZL projecten		-	-	-	40	143	40
	Onttrekking uit reserve inzake Project goederenvervoer Smart Grid		-	-	-	-	-	14
	Onttrekking uit reserve inzake uitvoeren verplichtingen onderzoeken detailhandelsbeleid		-	-	-	-	-	41
	Incidentele toevoeging aan de reserve EO t.b.v. Parkmanagement.		20	-	20	-	20	-
	Onttrekking uit reserve inzake Project Experience Center		-	250	-	250	-	204
	Onttrekking uit reserve inzake afwikkeling Vrijetijds Economie verplichtingen		-	-	-	-	-	27
	Onttrekking uit reserve inzake uitvoering Stimuleringsregeling 'compacter maken winkelgebied aanpak leegstand'		-	-	-	-	-	10
	Storting in reserve inzake het Convenant MKB Green Deal ondernemers		-	-	-	-	464	-
	Onttrekking uit reserve inzake MKB Coronamaatregelen ondernemers		-	-	-	660	-	660
	Storting naar verplichtingenreserve inzake de tijdelijke huisvesting van Gymnastiekvereniging Swentibold.		-	-	-	-	116	-
	Storting naar verplichtingenreserve BKR Kunstcollectie, conform nota uit 2021.		-	-	-	-	28	-
	Storting naar verplichtingenreserve ten behoeve van ondersteuning OLS 2023		-	-	-	-	150	-
	Storting en onttrekking uit reserves inzake activiteiten en kleinschalige evenementen om de steden binnen de gemeente impuls te geven na de coronaperiode		-	-	-	250	103	250
	Verrekenen taakstelling vastgoed GEX Commercieel met de bestemmingsreserve Incidentele dekking taakstelling Vastgoed.		-	-	-	2	-	2
	Storting in Reserve inzake impulsaanpak winkelgebieden. Hiervoor heeft de gemeente Sittard-Geleen in 2022 een subsidie ontvangen. Deze middelen worden ingezet in 2023		-	-	282	-	282	-

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Toelichting			x € 1.000					
			Begroting vóór wijziging		Begroting na wijziging		Realisatie	
Programma	Aard van de activiteit	Einddatum	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	Onttrekking uit reserve inzake impulsgelden Centrum Geleen. Voor het starten van het ontwikkelpad Geleen centrum (GL1) zijn in 2021 en 2022 incidentele middelen beschikbaar gesteld. Dekking vind plaats uit de algemene reserve.		-	252	-	275	-	150
	De voorziening BIE bedrijventerrein wordt opgehoogd voor het totaal van het berekende tekort voor de kantorenparken. Deze dotatie aan de voorziening wordt gedekt uit de bestemmingsreserve grondexploitatie.		-	-	-	-	-	205
4. Onderwijs	Verrekenen taakstelling vastgoed GEX Onderwijs met de bestemmingsreserve Incidentele dekking taakstelling Vastgoed.		-	-	-	151	-	151
	Afboeken boekwaarde pand L.O.M.school aan de Diepenbrockstraat ten laste van de bestemmingsreserve Incidentele dekking taakstelling Vastgoed		-	-	-	77	-	77
	Het verkoopresultaat van de Dunanstraat 11 wordt ten gunste van de bestemmingsreserve Incidentele dekking taakstelling Vastgoed gebracht		-	-	247	-	247	-
	Het verkoopresultaat van de Romeinenstraat 26 wordt ten gunste van de bestemmingsreserve Incidentele dekking taakstelling Vastgoed gebracht		-	-	132	-	132	-
	Onttrekking aan de reserve Vastgoed en sportaccommodaties inzake het Meerjaren Onderhoudsplan		-	61	-	11	-	-
	Verrekening subsidie RMC		-	-	-	195	-	195
5. Sport, cultuur en recreatie	Storting naar verplichtingenreserve BKR Kunstcollectie, conform nota.		-	-	-	-	37	-
	Incidentele onttrekking vanuit verplichtingenreserve topsport talentenfonds		-	-	-	-	-	16
	Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden. De uitkering vanuit het Rijk is bestemd voor het dekken van de exploitatietekorten van ijsbanen en zwembaden in Nederland als gevolg van COVID-19 maatregelen.	31-12-2023	-	-	-	-	414	414
	Storting naar reserve inzake het opzetten van een pilot met betrekking tot straattheater in 2023		-	-	-	-	197	-
	Stortingen en onttrekkingen uit reserves inzake de transitie van het Cultuurbedrijf De Domijnen		-	85	-	85	138	153

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Toelichting			x € 1.000					
			Begroting vóór wijziging		Begroting na wijziging		Realisatie	
Programma	Aard van de activiteit	Einddatum	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	Storting en onttrekking uit reserves inzake Monumentenvisie		-	-	-	-	21	15
	Storting in reserve inzake Leader project Voedselbos		-	32	-	32	-	32
	Onttrekking uit de reserve verplichtingen Wijkbeheer voor onderzoek rondom de eikenprocessierups en de preventieve bestrijding daarvan.		-	-	-	-	-	8
	Onttrekking uit de reserve verplichtingen Wijkbeheer voor cascade systeem in Hof van Onthaasting.		-	-	-	-	-	29
	Het bedrag van de huurderving komt ten laste van de bestemmingsreserve Incidentele dekking taakstelling Vastgoed.		-	-	-	902	-	902
	Verrekenen taakstelling vastgoed met de bestemmingsreserve Incidentele dekking taakstelling Vastgoed.		-	-	-	150	-	150
	Het verkoopresultaat van de Keerweg 62 A wordt ten gunste van de bestemmingsreserve Incidentele dekking taakstelling Vastgoed gebracht		-	-	355	-	336	-
	Het verkoopresultaat van de kavel Arendstraat wordt ten gunste van de bestemmingsreserve Incidentele dekking taakstelling Vastgoed gebracht		-	-	351	-	351	-
	Onttrekking aan de reserve Vastgoed en Sportaccommodaties inzake het Meerjaren Onderhoudsplan		-	1.915	-	3.192	-	1.866
	Verkopen diverse reststroken, verkopen worden als incidenteel beschouwd.		-	-	-	-	-	78
6. Sociaal domein	Storting en onttrekking uit reserves inzake Maatschappelijke Opvang. De onttrekking is via resultaatbestemming bij de jaarstukken 2021 overgekomen naar 2022. De storting hangt samen met Maatschappelijk Opvang projecten die in 2023 uitgevoerd gaan worden		-	-	300	491	648	491
	Onttrekking uit de reserve inzake een niet ingezette verplichtingenreserve Jongeren.		-	-	-	30	-	65
	Onttrekking uit de reserve voor Uitvoering Lokale inclusie Agenda		-	-	-	-	-	18
	Storting in reserve inzake kunstwerken die komende jaren gerealiseerd gaan worden voor de Molukse gemeenschap		-	-	-	-	32	-
	Onttrekking uit reserve inzake niet gebruikte coronamiddelen perspectief voor jongeren. De gelden vloeien terug naar de coronapot		-	-	-	-	-	35

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Toelichting			x € 1.000					
			Begroting vóór wijziging		Begroting na wijziging		Realisatie	
Programma	Aard van de activiteit	Einddatum	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	Storting in verplichtingenreserve inzake de energielasten van maatschappelijke organisaties. In de 4e programmarapportage 2022 is door de gemeenteraad €1 mio beschikbaar gesteld voor de tegemoetkoming energielasten aan maatschappelijke instellingen in de jaren 2022 en 2023. Het bedrag dat in 2022 resteerde is via een verplichtingenreserve beschikbaar voor 2023.		-	-	-	-	959	-
	Onttrekking uit reserve inzake afwikkeling verplichtingen van preventie sociaal domein		-	-	-	-	-	114
	Onttrekking uit de reserve verplichtingen IPOR voor aanpak communicatie strategie de tuinman		-	-	-	-	-	11
	Het verkoopresultaat van de Jan v. Salmstraat 5 wordt ten gunste van de bestemmingsreserve Incidentele dekking taakstelling Vastgoed gebracht		-	-	465	-	465	-
	Onttrekking uit de reserve Vastgoed en Sportaccommodaties inzake het Meerjaren Onderhoudsplan		-	202	-	263	-	233
	Onttrekking vanuit reserve om achterstanden WMO weg te werken.		-	-	-	250	-	-
	Vidar in de Wijk. De deelnemers zijn inwoners voor wie de reguliere arbeidsmarkt nog een stap te ver is, maar die graag actief willen participeren in de maatschappij. De pilot Vidar in de Wijk biedt deelnemers de kans om op een laagdrempelige en praktische manier aan de slag te gaan. Terwijl Vidar zich richt op meer zelfredzaamheid en participatie, wordt tegelijk een bijdrage geleverd aan de leefbaarheid in de wijk.	31-12-2022	-	-	260	-	324	-
	Hersteloperatie kinderopvangtoeslag. De Belastingdienst/Toeslagen compenseert gedupeerden van de kinderopvangtoeslagaffaire financieel . Maar voor wie in de problemen is geraakt, is dat niet altijd voldoende. Er kunnen problemen zijn ontstaan rondom huisvesting, schulden, inkomen, zorg en het gezin. De gemeenten bieden ouders die zich melden als mogelijk gedupeerde ondersteuning op vijf leefgebieden: financiën, wonen, zorg, gezin en werk. Het Rijk compenseert de programma- en uitvoeringskosten in de vorm van een specifieke uitkering (SPUK). Deze regeling kent een looptijd tot en met 2025.	31-12-2025	-	-	-	-	19	165

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Toelichting			x € 1.000					
			Begroting vóór wijziging		Begroting na wijziging		Realisatie	
Programma	Aard van de activiteit	Einddatum	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	Sociale Coöperatie Vidi Vanaf april 2022 kunnen deelnemers instromen en een start maken met de ontwikkeling naar zelfstandig ondernemerschap. De samenwerkingsafspraken tussen de gemeente en Vidi gelden voor twee jaar.	31-12-2023	-	-	-	-	101	2
	Energietoeslag. Om de gevolgen van de oplopende energieprijzen voor de meest kwetsbare huishoudens te dempen heeft het kabinet voor 2022 en 2023 budget beschikbaar gesteld om een energietoeslag uit te keren aan huishoudens met een inkomen tot 120% van het minimumloon.	31-12-2023	-	-	8.666	88	8.634	87
	Pilots Armoede en Schulden Om uitvoering te geven aan de voorgestelde vernieuwingen en versterkingen uit het beleidsplan Armoede en Schulden 2022 – 2026 , vinden er in de jaren 2022 en 2023 een aantal pilots en activiteiten plaats.	31-12-2023	-	-	100	-	65	2
	Hotel- en accommodatieregeling (HAR) voor statushouders. Gemeenten kunnen gebruikmaken van de hotel- en accommodatieregeling. Onder verantwoordelijkheid van de gemeente krijgt een statushouder tijdelijk onderdak in bijvoorbeeld een hotel of recreatiewoning, totdat er definitieve huisvesting beschikbaar komt. De gemeente ontvangt per statushouder eenmalig een vast bedrag. Met dat bedrag kan de gemeente tot zes maanden het tijdelijke onderdak en adequate begeleiding van statushouders bekostigen. Gemeenten mogen mensen met een verblijfsvergunning tot en met 30 juni 2023 blijven aanmelden voor de HAR-regeling. Daarna eindigt de regeling.	30-06-2023	-	-	311	311	99	99
	Project-, Implementatie- en Integratiebegroting Vidar. Om de integratie van Vidar BV in de gemeentelijke organisatie te borgen, zijn middelen, via de 4e programmarapportage 2020, gevoteerd voor de project-, implementatie- en integratiebegroting (PII). Deze middelen zijn beschikbaar gesteld voor de periode 2020 - 2023.	31-12-2023	199	199	199	33	169	25

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Toelichting			x € 1.000					
			Begroting vóór wijziging		Begroting na wijziging		Realisatie	
Programma	Aard van de activiteit	Einddatum	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	Europese subsidie en vergoeding uren personeel Service grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling (SGA). Zuid-Limburg onder aanvoering van de centrumgemeenten Heerlen, Sittard-Geleen en Maastricht zetten in op een grensoverstijgende arbeidsmarkt. Dat is nodig, doordat de vraag naar specifieke vakkrachten toeneemt. Daarnaast neemt ook de krapte op de Zuid-Limburgse arbeidsmarkt neemt toe. Krapte en mismatch worden opgelost in de Euregio door de arbeidsmobiliteit tussen landen te vergroten. Gemeente Sittard-Geleen participeert en investeert in de SGA tot en met 2023.	31-12-2022	-	-	-	-	-	89
	Storting in verplichting reserve team Jeugd voor de uitvoering van het herstelplan dat in 2023 zal plaatsvinden.				219		-	-
	Om uitvoering te geven aan de voorgestelde vernieuwingen en versterkingen uit het beleidsplan Armoede en Schulden 2022 – 2026 , vinden er in de jaren 2022 en 2023 een aantal pilots plaats.		-	-	100	-	100	-
	Ten behoeve van de Wet Inburgering 2021 (WI21) is een projectorganisatie opgezet bedoeld om de voorbereiding en implementatie van deze nieuwe wet vorm te kunnen geven. De hiermee gemoeide kosten zijn gedekt door een verplichtingenreserve.		-	-	-	10	-	-
	De gemeente biedt ook aan ondernemers met (dreigende) problematische schulden schuldhulpverlening. Over de wijze waarop de gemeente de schuldhulpverlening aan ondernemers invult, is geëxperimenteerd in pilotvorm. Deze is gestart in 2021 en voortgezet in 2022. De hiermee gemoeide kosten zijn gedekt door een verplichtingenreserve.		-	-	-	27	-	27
	Ten behoeve van de Wet Inburgering 2021 (WI21) is een projectorganisatie opgezet bedoeld om de voorbereiding en implementatie van deze nieuwe wet vorm te kunnen geven.	31-12-2022			10	-	-	-
	De gemeente biedt ook aan ondernemers met (dreigende) problematische schulden schuldhulpverlening. Over de wijze waarop de gemeente de schuldhulpverlening aan ondernemers	31-12-2022			27	-	39	-

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Toelichting			x € 1.000					
			Begroting vóór wijziging		Begroting na wijziging		Realisatie	
Programma	Aard van de activiteit	Einddatum	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	invult, is geëxperimenteerd in pilotvorm. Deze is gestart in 2021 en voortgezet in 2022.							
	Ter voorbereiding op de nieuwe huisvesting van Vidar zijn middelen beschikbaar gesteld voor onder andere een projectleider. De kosten hiervan zijn gedekt door een verplichtingenreserve.	31-12-2023			184	-	97	2
	Om de integratie van het voormalige Vixia BV (inmiddels Vidar BV) in de gemeentelijke organisatie rimpelloos te laten verlopen, zijn voor activiteiten op terreinen als onder andere cultuur, ICT en dienstverlening middelen gevoteerd en samengebracht in de Project-, implementatie en integratiebegroting (PII). De PII is opgenomen in de jaarschijven 2020 - 2023 en is gedekt door een hiervoor gevormde bestemmingsreserve.		-	-	-	166	-	126
	Ter voorbereiding op de nieuwe huisvesting van Vidar zijn middelen beschikbaar gesteld voor onder andere een projectleider. De kosten hiervan zijn gedekt door een verplichtingenreserve.		-	-	-	184	-	99
	Op basis van het Raadsbesluit Binnenstedelijke ontwikkeling centrum Sittard is in april 2021 € 0,1 mln. beschikbaar gesteld voor de leefbaarheid van de kern Holtum. De middelen van het leefbaarheidsfonds waren in 2021 nog niet uitgegeven omdat er nog geen overeenstemming met de provincie en VDL Nedcar was over de inzet van de Fonds. Daarom zijn deze middelen via een verplichtingereserve overgeheveld naar 2022.		-	-	-	100	-	-
7. Volksgezondheid en milieu	Storting in reserve inzake het Klimaatakkoord		-	-	532	-	532	-
	Onttrekking uit reserve inzake de uitvoering van de Pilot Verduurzaming panden		-	-	-	-	-	31
	Storting in reserve inzake het project 'Zon op Dak'		-	-	-	-	37	-
	Storting en onttrekking uit reserves inzake het Energieloket		-	-	95	74	95	74
	Onttrekking uit de reserve gasloze wijk Limbrichterveld Noord voor uitvoeringskosten in 2022.		-	700	-	250	-	156
	Onttrekking uit reserve inzake de waardering aandelenvermogen van Mijn Streekwarmte		-	-	-	72	-	72
	Storting en onttrekking uit reserves		-	-	-	-	109	117

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Toelichting			x € 1.000					
			Begroting vóór wijziging		Begroting na wijziging		Realisatie	
Programma	Aard van de activiteit	Einddatum	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	inzake verplichtingen van preventie projecten Gezond in de Stad							
	Onttrekking uit de reserve verplichtingen IPOR voor de stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater 2018-2023		-	-	-	-	-	26
	Onttrekking uit de reserve Vastgoed en Sportaccommodaties inzake het Meerjaren Onderhoudsplan		-	-	-	-	-	14
	Storting in de reserve verplichtingen IPOR inzake voucher regeling Milieuparken		-	-	400	-	314	-
8. VHROSV (Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing)	Storting en onttrekking uit reserves inzake Business plan Ruimtelijke Ontwikkeling projecten		-	86	-	411	1.170	1.511
	Onttrekking uit reserve inzake opstellen omgevingsplandeel Chemelot		-	222	-	65	-	30
	Storting in Reserve inzake de Invoering Omgevingswet. De invoering is wederom uitgesteld.		-	679	679	679	214	-
	Onttrekking uit de reserve Regionale rijksgelden Bevolkingsdaling (Sittard-Geleen fungeert als beheerder/penvoerder namens de regio).		-	-	-	-	-	635
	Storting in reserve inzake Gemeentelijke bijdragen uit DUB ten behoeve van woonbeleid		-	-	-	-	680	-
	Verkoop verlies inzake Middengebied Dassenkuil Noord wordt gedekt uit de bestemmingsreserve Incidentele dekking taakstelling Vastgoed.		**-**	**-**	**-**	**15**	**-**	**15**
	Onttrekking uit reserve inzake Opstellen beleid Huisvesting Arbeidsmigranten		-	86	-	86	-	47
	Onttrekking uit reserve inzake Opstellen Woonwagenbeleid		-	130	-	130	-	80
	Storting in reserve inzake Ontwikkelpad Geleen Zuid		-	-	-	-	120	-
	Verrekenen taakstelling vastgoed met de bestemmingsreserve Incidentele dekking taakstelling Vastgoed.		-	-	-	-139	-	-139
	Storting in de reserve verplichtingen IPOR voor de herinrichting openbare ruimte na verkoop grond Molenbeek.		-	-	-	-	403	-
	Verkoop grond Molenbeek resulteert na vermindering van kosten en boekwaarde uit de verkoopopbrengst in een storting in de bestemmingsreseve Incidentele dekking taakstelling Vastgoed		-	-	380	-	380	-
	Verkoopresultaat gemeentegrond nabij de Beneluxlaan (project Bunderhof) wordt ten gunste van de bestemmingsreserve Incidentele dekking taakstelling Vastgoed		-	-	78	-	78	-

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Toelichting			x € 1.000					
			Begroting vóór wijziging		Begroting na wijziging		Realisatie	
Programma	Aard van de activiteit	Einddatum	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
	Storting in de reserve ten behoeve van de invoering Wet Kwaliteitsborging		-	-	160	-	160	-
	Eenmalige bijdrage in het sociale woningbouwproject Einighausen. Dit betreft incidentele sociale woningbouw.	31-12-2022	-	-	150	-	150	-
	Het weerstandsvermogen van de reserve grondexploitatie wordt verhoogd na een risico inschatting van de lopende projecten op basis van de parameters waardering-, markt-, en organisatierisico's.		-	-	-	-	119	-
	Vijverparc en Engelenhof zijn in 2022 voltooid. De voorziene middelen vallen vrij en worden toegevoegd aan de reserve grondexploitatie. De bouwprojecten Op de Langfoor en Frans Klooster lijden een hoger verlies en vanuit de reserve wordt de voorziening gevoed.		-	-	90	-	114	8
DIV	Diverse administratieve omboekingen		-	-	-	-	1.022	1.022
TOTAAL:			**9.201**	**12.324**	**31.754**	**23.893**	**51.294**	**33.653**

bedragen x € 1.000	2022
STRUCTUREEL EVENWICHT	
Saldo baten en lasten, exclusief mutaties in reserves	28.232
Toevoeging en onttrekkingen aan reserves	-5.195
Begrotingssaldo voor bestemming	**23.038**
Correctie incidentele posten	
- incidentele baten	-33.653
- incidentele lasten	51.294
Structurele begrotingssaldi	**40.679**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

3.3.6 STRUCTURELE MUTATIES RESERVES JAARREKENING 2022

Programma	Toelichting	x € 1.000					
		Begroting vóór wijziging		Begroting na wijziging		Realisatie	
		Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
0. Bestuur en ondersteuning	Jaarlijkse storting in de bestemmingsreserve Griffie ter dekking van de uitgaven om de vier jaar m.b.t. gemeenteraadsverkiezingen en de vervangingsaanschaf van Ipads/devices t.b.v. de raadsleden en burgerleden.	42	-	42	-	42	-
	Dotatie aan de reserve Vastgoed en Sportaccommodaties inzake het Meerjaren Onderhoudsplan.	355	-	355	-	355	-
	Jaarlijkse storting in de calamiteitenreserve ten behoeve van personele knelpunten.	130	-	130	-	130	-
	Jaarlijkse stortingen met betrekking tot reserve groot onderhoud ambtelijke huisvesting.	476	-	476	-	476	-
	Jaarlijkse storting in de calamiteiten-reserve ten behoeve van eigen risicodragerschap 3e jaar WW.	-	-	50	-	51	-
2. Verkeer en Vervoer	Jaarlijkse onttrekking uit de reserve logistieke ontwikkeling knooppunt Born voor de infrastructurele maatregelen Holtum Noord t.w. de afschrijving vanaf 2022-2062.	-	20	-	20	-	20
3. Economie	Dotatie aan de reserve Vastgoed en Sportaccommodaties inzake het Meerjaren Onderhoudsplan.	27	-	27	-	27	-
5. Sport, cultuur en recreatie	Dotatie aan de reserve Vastgoed en Sportaccommodaties inzake het Meerjaren Onderhoudsplan.	896	-	896	-	801	-
	Jaarlijkse storting in Reserve Jeugdolympiade.	9	-	9	-	9	-
	Jaarlijkse onttrekking uit de reserve inzake een aanvullende onderhoudsuitkering aan de Sportstichting.	-	140	-	140	-	140

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma	Toelichting	x € 1.000					
		Begroting vóór wijziging		Begroting na wijziging		Realisatie	
		Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
8. VHROSV (Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing)	Dotatie aan de reserve Vastgoed en Sportaccommodaties inzake het Meerjaren Onderhoudsplan.	1	-	1	-	1	-
TOTAAL:		**1.936**	**160**	**1.986**	**160**	**1.892**	**160**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

3.4 RESERVES EN VOORZIENINGEN

Omschrijving	Bestemming	Boekwaarde 1/1 2022	Storting	Omschrijving regel storting	Onttrekking	Omschrijving regel onttrekking	Boekwaarde 31/12 2022
ALGEMENE RESERVE							
ALGEMENE RESERVE,ALGEMENE MIDDELEN	Om het financiële weerstandsvermogen op peil te houden en als bufferfunctie voor onvoorziene toekomstige incidentele verliezen, voortvloeiend uit de reguliere bedrijfsvoering en als algemeen dekkingsmiddel (voor zover vrij besteedbaar).	17.969.111	-1.200.000	0310090 naar 0310091 ESCS Risico B2	3.435.524	Correctie vrijval algemene reserve	18.730.944
			-440.000	DOTATIES VOOR DE MJOP CFM BEG/REAL	-400.000	CORR VN 64410207 POK MIDDELEN	
			-220.000	PB18: tekort uit achtervang AR	-286.975	VN 0310090Corr Risicoreserve 0320650	
			38.000	PB2021 surplus hoofdstuk 3	-216.000	Pre-audit Res corr dekk tekort 2022	
			40.000	Bestem JaarRes resterend ESZL budget	-200.000	Corr tekort beg 18 - herst pl	
			60.000	NR 0310090 MUT AR RI ONBOARDEN VIDAR	-148.000	Ged.Annulering 243 dekk Corona ICT	
			69.311	CORR JR21 ANALYSEVERSCHIL JRR 2021	2.000	0310090 naar 0310091 corr afronding	
			80.000	0310091 naar 0310090 risico J 2022	10.000	Dekking Coronapot Weekmarkt	
			114.000	NR 0310090 RESTRIS CF BEG22-RAP21-3	40.000	Jaarr res resterend ESZL budget	
			195.000	Bestem Jaar res resterend RMC-VSV	40.000	Uitbr.best.onderst.Prorap1 2021	
			293.025	VN 0310090Corr Risicoreserve 0320650	46.500	IMPULSGELD HUISVST ARBEIDSMIG	
			400.000	VN 64411030 HONDENBELASTING 2023	60.000	Impuls 2 projectleider huisvesting	
			402.317	SURPLUS CF PRESENTATIE RAAD 08092022	75.000	IMPULSGELDEN MOBILITEITSVISIE	
			433.000	VN 64411030 OZB 2023	80.000	IMPULSGELDEN WOONWAGENBELEID	
			440.689	0310091 naar 0310090 risico J 2021	81.929	onttrekking tekort uit AR	
			491.000	Bestem Jaar res decentr uitkering MO	126.000	VN 0310090 RESTRIS CF RAP 4-2021	
			500.000	0310091 naar 0310090 risico I 2022	140.000	Naar 63450109 Sport Onderhoud	
			510.000	0310091 naar 0310090 risico C 2021	150.000	IMPULSGELDEN CENTRUM GELEEN	
			567.503	Storting resultaat 4e rapportage	195.000	Jaarr res resterende midd RMC-VSV	
			600.700	Dekking Corona 4e prorap	257.000	Saldo Corona 2e prorap onttrekking	
			649.997	AANVULLING BUFFER ALGEMENE RESERVE	260.000	VAN 0310090 NR 0310091 AR RISICOBEH	
			776.000	Bestem Jaar res Compensatie taken	278.000	Pre-audit Res dekking tekort 2022	
			802.000	NR 0310090 RI JURIDISCHE MONITOR	396.000	Dek.Coronapot ICT Kredietbank Limb.	
			960.413	storting overschot prog beg 2020	491.000	Jaarr res decentralis uitkering MO	
			1.658.000	resultaat rapportage 2020-2	636.000	Saldo Corona 4e prorap onttrek2022	
			1.959.000	Bestem Jaar res Risicoprofiel corona	776.000	Jaarrek res Compensatie taken	
			2.205.390	Prog beg 17 result naar AR (achterv)	780.000	VN 0310090 TBV RI VERMARKTEN ESCS	

Omschrijving	Bestemming	Boekwaarde 1/1 2022	Storting	Omschrijving regel storting	Onttrekking	Omschrijving regel onttrekking	Boekwaarde 31/12 2022
			2.421.230	Bestem Jaar res aan Alg res	905.000	VN 0310090 AR TGV JAARSCHIJF 2022	
			2.552.147	RES 3e RAPPORTAGE 2021 NR 0310090	940.000	Dekk Prorap 2020-2 AlgRes cf PB 2020	
					1.154.600	INZET CORONARESERVE	
					2.450.000	K.Brief17 inzet achterv.SD alg.res.	
					4.042.311	JRRKG 2021 WEERSTANDSCAP NR 0310091	
ALGEMENE RESERVE RISICOBEHEERSING	Door de Raad is op 14-11-2019 de Kadernota weerstandsvermogen en risico's gemeente Sittard-Geleen vastgesteld met als ingangsdatum 01-01-2020.	8.815.689	-802.000	VN 0310091 RI JURIDISCHE MONITOR	-440.000	NR 0310091 Lop Omb VN 0320650 R0171	10.330.000
	Met ingang van deze kadernota wordt er gewerkt met twee algemene reserves. De algemene reserve geldt als buffer en heeft een bodem van tenminste 2% van het begrotingstotaal. De algemene reserve risicobeheersing wordt opgebouwd vanuit de risico-inventarisatie (kans *impact, zie paragraaf 4.1.1) aangevuld met 1% van het begrotingstotaal voor het afdekken van het restrisico. De algemene reserve risicobeheersing is de basis van de beschikbare weerstandcapaciteit.		-510.000	0310091 naar 0310090 risico C 2021	-2.000	0310090 naar 0310091 corr afronding	
			-500.000	0310091 naar 0310090 risico I 2022	60.000	VN 0310091 MUT AR RI ONBOARDEN VIDAR	
			-440.689	0310091 naar 0310090 risico J 2021	103.025	0320650R0171 64410504 VRZL vrijval	
			-286.975	NR 0310090Corr Risicoreserve 0320650	114.000	VN 0310091 RESTRIS CF BEG22-RAP21-3	
			-130.000	NR 0310091 RESTRISICO 1 PROCENT	140.000	0320650R0171 Sport Onderh 63450109	
			-110.000	NR 0310091 RI CORONA	146.975	0320650R0171 Dooront VRZL 62680203	
			-80.000	0310091 naar 0310090 risico J 2022	146.975	NR 62680203 VRZL achtervang	
			-69.311	CORR JR21 ANALYSEVERSCHIL JRR 2021	293.025	NR 0310090Corr Risicoreserve 0320650	
			126.000	NR 0310091 RESTRIS CF RAP 4-2021	300.000	0320650R0171 vrijval achterv SSCZL	
			286.975	NR 0310091 Lop Omb VN 0320650 R0171	440.000	0320650R0171 Onderh Sport 54611700	
			500.000	0320650R0171 644105herstpl hog stort	1.200.000	Bestem Jaar res	
			500.000	NR 0310091 RI OVDR BESCHERMDWON	1.200.000	Vn 0310091 ESCS Risico B2	
			780.000	NR 0310091 RI VERMARKTEN ESCS	1.500.000	0320650R0171 PB2019 Achterv ris omb	
			1.000.000	0320650R0171 risprof omb herstelplan			
			1.200.000	0310090 naar 0310091 ESCS Risico B2			
			1.210.000	0320650R0171 PB2019 50% Res Waarschu			

Omschrijving	Bestemming	Boekwaarde 1/1 2022	Storting	Omschrijving regel storting	Onttrekking	Omschrijving regel onttrekking	Boekwaarde 31/12 2022
			4.042.311	JRRKG 2021 WEERSTANDSCAP VN 0310090			
TAAKMUTATIES ALGEMENE UITKERING	In het kader van nieuwe door de gemeente uit te voeren taken, ontvangt de gemeente via gemeentefonds een compensatie. De compensaties worden gereserveerd voor dekking van de uitvoeringskosten van deze nieuwe taken.	428.000	120.000	VN 64410208 POK MIDDELEN			548.000
INCIDENTELE RUIMTE NIEUW BELEID 2009	Reserve ten behoeve van frictiekosten en achtervang van ombuigingen.	94.941					94.941
Totaal Algemene reserve		**27.307.741**	**24.195.033**		**21.798.889**		**29.703.885**
BESTEMMINGSRESERVES							
RESERVE ECONOMISCHE ONTWIKKELING	Bij de bezuinigingsronden begroting 2019 is de jaarlijkse storting vanuit de reguliere begroting stopgezet. De reserve is bestemd voor stimuleringsmaatregelen op het gebied van arbeidsmarktbeleid, MKB, leegstand Ligne en Vrije tijdseconomie. Eind 2020 is de visie Vrije Tijdseconomie vastgesteld. De projecten, o.a. het experiencecenter, gaan in 2021 van start. Vanuit de reserve economische ontwikkeling wordt 350.000 euro aangewend voor de realisatie.	1.325.642	20.000	PMWM AFBET 2022	203.500	TERUGB VISIT ZD LIMB EXP CENTR	1.142.142

Omschrijving	Bestemming	Boekwaarde 1/1 2022	Storting	Omschrijving regel storting	Onttrekking	Omschrijving regel onttrekking	Boekwaarde 31/12 2022
RESERVE JEUGDOLYMPIADE	Jaarlijks wordt er een bedrag gereserveerd t.b.v. de kosten voor deelname aan de jeugdolympiade welke 1x in de 3 jaar plaatsvindt. In het jaar van de olympiade wordt dit opgebouwde bedrag onttrokken naar het product voor betaling van de kosten.	8.900	8.900	JEUGDOLYMPIADE STORTING IN RESERVE			17.800
RESERVE INVESTERINGEN VRO	Deze reserve dient voor de dekking van kosten van projecten in het kader van de volkshuisvesting en de ruimtelijke ordening.	91.039					91.039
RESERVE GRONDEXPLOITATIE	Het opvangen van onvoorziene ontwikkelingen en risico's voortvloeiende uit de exploitatie van het grondbedrijf.	557.029	12.589	Afwikkeling grex Engelenhof	3.452	Op de Langfoor gecalc res 2022	577.060
			101.291	Afwikkeling grex Vijverparc	4.550	Frans Klooster gecalc tekort 2022	
			119.365	Markt- en waarderingsrisico's	58.927	Mauritspark gecalc resultaat 2022	
					72.988	Kantpark station gecalc tekort 2022	
					73.298	Kantpark Fortuna gecalc tekort 2022	
CALAMITEITEN RESERVE	Voor het oplossen van personele knelpunten als gevolg van calamiteiten (O&O).	5.931.856	-798.000	NAAR R0334 FRICTIEKN ESEO/MOB POOL	13.430	EM TIELEN TOT JUNI	4.271.731
			-325.000	NAAR R0335 ONTW KN PROJECTEN	23.500	NORA RITZEN 0,83 FTE	
			-165.300	CLAIM LANGDURIGE ZIEKTE VIDAR 2022	62.000	NR 65500202 FUWA ORGWIJZ	
			50.961	Storting ERD-WW 2022 in res.	70.000	EXTRA INZET PROG MANAGER SMART CITY	
			75.000	CLAIM LANGDURIGE ZIEKTE P&D 2022	75.000	Langdurige ziekte team PenD	
			90.300	CLAIM LANGDURIGE ZIEKTE UITK 2022	84.000	STEDEBOUWK V LEIPSIG 1 FTE	
			130.000	DOTATIE VAN 54440409 CENTR.PERSONEEL	84.600	CALAMITEITENRES TEAM ZORG	
			325.000	Bestem Jaar res Voorfin woningbprogr	90.300	Langdurige ziekte team Uitkeren	
			367.148	VN 65500202 Saldo kpl 2022	97.000	Langdurige ziekte team Ondersteuning	
			1.123.000	VAN R0068 BUFFER CAL. RESERVE	101.400	CALAMITEITENRES FORMATIECLAIM WMO	
					325.000	Jaarr res Voorfin woningbprogr KLC	
					337.004	VN 65500202 Saldo Mobiliteitpool2022	
					1.170.000	NR 62400000 ONTWIKKELLOC RO	

Omschrijving	Bestemming	Boekwaarde 1/1 2022	Storting	Omschrijving regel storting	Onttrekking	Omschrijving regel onttrekking	Boekwaarde 31/12 2022
BESTEMMINGSRESERVE RIOLERING	Efficiency- en aanbestedingsvoordelen en -nadelen op het product Waterbeheer (6243) worden met deze reserve verrekend.	57.869					57.869
EGALISATIERESERVE ISV 3	Middels de jaarrekening 2015 zijn de resterende investeringsgelden stedelijke vernieuwing bestemd voor enkele specifieke projecten. Eind 2020 resteren nog twee verplichtingen: risicoachtervang voor het groene net en uitvoeringsbudget regeling dubbel duurzaam.	1.141.459					1.141.459
RESERVE INZ VERPL RUIMTELIJKE ONTW	Deze reserve betreft in het verleden aangegane verplichtingen.						
	R0005 MONUMENTEN	25.000	20.900	ERFGOEDBELEID SUBSIDIES VERPLICHTING	15.000	KERKENVISIE NR 62450205	30.900
	R0219 BODEMSANERING OPHOVEN	17.500					17.500
	R0220 WHO CARES	17.000					17.000
	R0222 TRANSFORMATIEVISIE	277.435	47.827	JAARLIJKSE BIJDRAGE KRIMPGELDEN 2022			
			632.157	EENMALIGE BIJDRAGE S-G REG DUB WOONB			957.419
	R0253 WONEN EN BOUWEN	19.800					19.800
	R0254 OMGEVINGSPLANDEEL CHEMELOT	207.506			30.000	62470404 OPD CHEMELOT 2022	177.506
	R0261 MILIEUBEHEER	25.000					25.000
	R0287 EXTERNE VEILIGHEID	30.000	40.000	R0287 RIJKSMIDDELEN 2021-2024	16.000	PROJMAN OL NIJSTEN TOT MAART	54.000
	R0296 NOVI	180.000					180.000
	R0297 OMGEVINGSWET	847.841	-256.000	OW 2022 VERWERKING DEF SALDO			
			470.000	SALDO 624705 INVOERING OW 2022			1.061.841
	R0304 ONTWIKKELPADEN	200.000	120.000	PROGRAMMAB GLN ZD PROR 4 2021			320.000
	R0305 GEBIEDSVERKENNING	115.789			15.789	TERUGB HEUSSCHEN COPIER VERPLICHTING	100.000
	R0306 LANDSCHAP	98.000			32.000	R0306 TERUGB VERPL RES	66.000
	R0314 GELEEN ZUID DUURZAAM WONEN	571.016					571.016

Omschrijving	Bestemming	Boekwaarde 1/1 2022	Storting	Omschrijving regel storting	Onttrekking	Omschrijving regel onttrekking	Boekwaarde 31/12 2022
RESERVE INZ VERPL ECONOMISCHE ONTW	Deze reserve betreft in het verleden aangegane verplichtingen.						
	R0167 CAMERAPROJECT	78.000					78.000
	R0177 HGN SANDERBOUT	6.315			6.315	dekking risicovoorziening vord HGN	0
	R0179 DUURZAAMHEID	139.776	36.903	EXTRA IMPULS RES-ZL	65.776	dekking risicovoorziening vord HGN	
					74.000	R0179 NAAR R0347 ENERGIELOKET	36.903
	R0198 GLOBAL GOALS	40.000					40.000
	R0211 VRIJE TIJDS ECONOMIE	27.295			12.700	HERDRUK TOERISTISCHE BROCHURES S-G	
					14.595	AANPASSINGEN FIETSNETWERK	0
	R0213 KNOOPPUNTEN WANDELROUTENET	100.000					100.000
	R0214 PROEFTUIN IBP	70.220			53.800	IBP AFW VERPL 62230202	16.420
	R0216 VERBINDEN IN DE STAD	50.000					50.000
	R0227 GASLOZE WIJK	3.191.197			155.695	63770208 DEKKING R0227 VERPL RES	3.035.501
	R0228 GOEDERENVERVOER 046	200.000			13.500	GOEDERENVERVOER AFBOEKEN VERPL	186.500
	R0246 WARMTEPLANNEN	202.000					202.000
	R0251 SLIMHUIS	32.097			32.097	VERPLICHTINGENRESERVE SLIMHUIS	0
	R0255 REGIONALE PROJECTEN	91.170	18.500	VERPLICHT REGIONAAL VOEDSELSYSTEEM	20.000	TERUGBOEKING ECORYS VERPLICHTING	
			32.000	VERPL ECORYS RUIMTEGEBREK WM R0255	21.170	SEINPOST VERVOLG TRJCT DTLHNDLSB WM	
			92.000	VERPLICHTING YUVERTA R0255	50.000	CORONA PROJECTEN ESZL	142.500
	R0259 TVC CHEMELOT	25.450			25.450	TERUGB R0259 TVC CHEMELOT	0
	R0346 MKB DUURZAAM ONDERNEMEN	0	-35.772	UITGAVEN 2022 MKB GREEN DEAL			
			203.000	VERPLICHTING MKB GREEN DEAL R0346			
			297.000	VERPLICHTING PILOT MKB INFRA STRUCT			464.228
	R0347 ENERGIELOKET	0	21.420	1807050 NAAR R0347 ENERGIELOKET			
			74.000	R0179 NAAR R0347 ENERGIELOKET			95.420
	R0354 KLIMAATAKKOORD	0	532.000	R0354 KLIMAATAKK 2022 NR VERPL RES			532.000
RESERVE INZ VERPL MAATSCHAPPEL ONTW	Deze reserve betreft in het verleden aangegane verplichtingen.						
	R0203 FUNDAMENTELE AANPAK SOCIAAL DOMEIN	97.105			47.105	R0203 VRIJVAL VERPL RES MO FASD	50.000
	R0232 DE DOMIJNEN	67.987	138.000	GARANTST REGIONALE THEATERSAMENW	67.987	TERUGB R0232 NAAR 63500903	138.000
	R0256 TALENTONTWIKKELING EN TOPSPORT	33.500			15.750	R0256 DEKKING SUBS TALENTENFONDS	17.750

Omschrijving	Bestemming	Boekwaarde 1/1 2022	Storting	Omschrijving regel storting	Onttrekking	Omschrijving regel onttrekking	Boekwaarde 31/12 2022
	R0260 LOKALE INCLUSIE AGENDA	49.268			17.457	R0260 UITVOERING LOKALE INCLUSIE	31.811
	R0273 GEMEENSCHAPSHUIS LIMBRICHT	100.000					100.000
	R0274 DOORONTWIKKELING MAATSCHAPP OPVANG	28.233	347.887	R0274 EXTRA UITK DAK THUISLOZEN			376.120
	R0288 LEEFBAARHEIDSFONDS HOLTUM	100.000					100.000
	R0289 KETENAANPAK OVERGEWICHT	149.253			66.500	SUBS KETENAANPAK 2022	82.753
	R0292 CULTUURBEDRIJF	85.000			85.000	Overh. Uitg. besluit Transitiepl. DD	0
	R0295 STRATEGISCHE ADVIESKRACHT	500.000					500.000
	R0303 JONGEREN PARTICIPATIE	30.000			30.000	JONGERENPARTICIPATIE OVERHEV NR 22	
	R0313 BREAKFASTCLUB	35.000			35.000	BREAKFASTCLUB R0313 TERUGB	0
	R0315 INVENTARISATIE BKR	85.000	95.000	R0315 BKR KUNSTCOLLECTIE VERPL			180.000
	R0317 PROJECTEN GEZOND IN DE STAD	116.735	16.000	R0317 VERPLICHTING INNDEV	116.735	PROJECTEN GEZOND IN DE STAD VERPLI	108.500
			32.500	R0317 VERPLICHTING VOLWASSENENFONDS			
			60.000	R0317 VERPLICHTING CITY DEAL			
	R0318 PERSPECTIEF VOOR JONGEREN	35.109			35.109	RESTANT CORONAMIDD PERSPECT JONGEREN	0
	R0324 SALARIS VERGOEDING	70.000			70.000	R0324 TERUGBOEKING NAAR PRODUCT	0
	R0344 TIJDELIJKE HUISVESTING SWENTIBOLD	0	116.000	R0344 HUISVESTING SWENTIBOLD			116.000
	R0345 OLS 2023	0	150.000	R0345 BIJDRAGE OLS 2023 BK BEGR 2023			150.000
	R0353 SKAEVE HUSE	0	300.000	PRP 4-2022 OVERHEVELING SKAEVE HUSE			300.000
	R0359 KUNSTWERKEN MOLUKSE GEMEENSCHAP	0	32.000	KUNSTWERKEN MOLUKSE GEMEENSCHAP			32.000
	R360 NK WIELRENNEN 2023	0	35.000	VERPLICHTING EO NK WIELRENNEN R0360			35.000
	R0363 STRAATTHEATER	0	167.000	R0363 PILOT STRAATTHEATER NR 0321130			167.000
	R364 STADSMARKETING	0	103.000	R0364 STADSMARKETING			103.000
	R0365 ENERGIELASTEN MAATSCHPP ORGANISATIES	0	959.021	R0365 ENERGIELASTEN MAATS ONTW			959.021
RESERVE INZ VERPL INR PLAN OPENB R	Deze reserve betreft in het verleden aangegane verplichtingen.						

Omschrijving	Bestemming	Boekwaarde 1/1 2022	Storting	Omschrijving regel storting	Onttrekking	Omschrijving regel onttrekking	Boekwaarde 31/12 2022
	R0200 STIMULERINGSREGELING HEMELWATER	185.000			26.353	6243 SUBS	158.648
	R0265 DE TUINMAN	11.115			11.115	AFW VRIJVAL 62580101 2021 DE TUINMAN	0
	R0291 PILOT ZEEHELDENBUURT LINDENHEUVEL	100.000	50.000	VN 62502015 ZEEHELDENBUURT GLN	100.000	NR 62502015 ZEEHELDENBUURT GLN	50.000
	R0358 VOUCHERS MILIEUPARK	0	313.700	VN 62421201 VOUCHERS MILIEUPARK			313.700
	R0369 INRICHTING OPENB RUIMTE MOLENBEEK	0	403.000	HERINRICHTING OPENB RUIMTE MOLENBEEK			403.000
RESERVE INZ VERPL VASTGOED	Deze reserve betreft in het verleden aangegane verplichtingen.						
	R0103 VERKOOP WOONWAGENLOKATIES	64.140					64.140
	R0166 SANERING GIESENKOUL	60.000			60.000	Sanering Giesekoul	0
	R0325 ONDERHOUD TUINHUISJES	51.000					51.000
	R0326 OVERDRACHT TUINHUISJES	10.000					10.000
RESERVE INZ VERPL PROJECTEN	Deze reserve betreft in het verleden aangegane verplichtingen.						
	R0154 BIJDRAGE LANDSCHAPS PARK SUSTEREN	2.988					2.988
	R0155 KOSTEN DISTRIPARK SITTARD FASE 3	42.527					42.527
	R0157 SLOOPKOSTEN SPORTCENTRUMLAAN 35 STD	20.800					20.800
	R0159 MARKT 1 GLN HORECASTRAATJE	55.131					55.131
	R0223 DE HAESE	53.208					53.208
	R0252 SLACHTHUISLOCATIE	63.712					63.712
	R0257 ERFGOED DEAL FASE 1 EN 2	943.294			195.000	Erfgoeddeal Corio Glana	748.294
	R0349 VERBREDING A2	0	10.000	Verbreding A2 bestemmingsplankosten			
			23.500	Verbreding A2			
			25.000	Verbreding A2 advies uren			58.500
	R0350 ONTWIKKELING VDL	0	22.000	Begeleiding ontwikkeling VDL			22.000

Omschrijving	Bestemming	Boekwaarde 1/1 2022	Storting	Omschrijving regel storting	Onttrekking	Omschrijving regel onttrekking	Boekwaarde 31/12 2022
RESERVE INZ VERPL WIJKBEHEER	Deze reserve betreft in het verleden aangegane verplichtingen.						
	R0263 EU LIFE PROJECT EIKENPROCESSIERUPS	10.483			8.083	EU LIFE PROJECT BESTRIJDING EPR 22	2.401
	R0320 ERFGOED TELT	10.000					10.000
	R0322 CASCADE SYSTEEM HOF VAN ONTHAASTING	28.738			28.738	CASCADE SYSTEEM HOF VAN ONTHAASTING	0
	R0323 PILOT PROEFTN GLN FIETSPARKEREN	40.000			40.000	nr62492241 Pilot prftn fietsparkeren	0
RESERVE INZ VERPL VERGUNNING&PARKERE	Deze reserve betreft in het verleden aangegane verplichtingen.						
	R0226 PROJ WAARDEREN OPPERVLAKTE	80.027					80.027
RESERVE INZ VERPL TOEZICHT&HANDHAVIN	Deze reserve betreft in het verleden aangegane verplichtingen.						
	R0264 KST MOBILITEIT BOA'S	26.508			26.508	OVERB MOB BOA'S NR KSTPLTS 59603320	0
	R0321 AANSCHAF BODYCAMS TBV BOA'S	45.000					45.000
RESERVE INZ VERPL ZORG	Deze reserve betreft in het verleden aangegane verplichtingen.						
	R0311 HERINDICATIES BW	150.000					150.000
	R0312 HERINDICATIE WMO ONDERSTEUNING	167.000					167.000
RESERVE INZ VERPL ONTWIKKELING	Deze reserve betreft in het verleden aangegane verplichtingen.						
	R0271 PIPROJECTORGANISATIE WET INBURGERING	10.050					10.050
	R0310 PB HUISVESTING VIDAR	172.155			99.449	ONTTREK GELD VOORBER KN HUISV VIDAR	72.706

Omschrijving	Bestemming	Boekwaarde 1/1 2022	Storting	Omschrijving regel storting	Onttrekking	Omschrijving regel onttrekking	Boekwaarde 31/12 2022
	R0331 BELEIDSPLAN ARMOEDE EN SCHULDEN	19.300					19.300
RESERVE INZ VERPL UITKEREN	Deze reserve betreft in het verleden aangegane verplichtingen.						
	R0309 PILOT SHVO	27.000			27.000	AANWENDING RESERVE	0
	R0329 BELEIDSPLAN ARMOEDE EN SCHULDEN	400.000	100.000	Start Jongerenpers.fonds in 2023	-200.000	Cf. Bp Armoede Raad 16.12.2022	
					400.000	Dekk. Beleidspl. Armoede en Schulden	300.000
RESERVE INZ VERPL ONDERSTEUNING	Deze reserve betreft in het verleden aangegane verplichtinge						
	R0231 REGIE SYSTEEM	-5.291	5.291	Storting verpl.res. regiesysteem SD			0
	R0307 NAVISION	285.000	120.000	Overloop vervanging Navision	285.000	ONTTREKKING BUDGET NAVISION	120.000
	R0308 P EN C KWARTIERMAKER	77.603			-46.248	Lagere onttrekking P&C kwartiermaker	44.850
					79.000	ONTTREKKING GELDEN P&C KW MAKER	
RESERVE INZ VERPL BESTUUR COMMUNIC	Deze reserve betreft in het verleden aangegane verplichtingen.						
	R0366 KLINKENDE TAAL	0	18.360	VERPL.RES. KLINKENDE TAAL			18.360
RESERVE INZ VERPL OPENB ORDE VEILIGH	Deze reserve betreft in het verleden aangegane verplichtingen.						
	R0187 PILOT VEILIG TOEGANGSBEHEER	18.392					18.392
	R0229 FORTUNASTADION TRAP EN VERLICHTING	3.000					3.000
	R0272 AUTON ONTWIKK PROG VEILIGHEID	200.000			200.000	NR 62680203 VRZL	0
	R0337 RISICOCOMMUNICATIE CHEMELOT	0	48.000	VN 62680108 Risicocummunicatie			48.000
	R0368 DOORONTWIKKELING ZVH-WM	0	115.000	VN 62690402-4090 DOORONTW ZVH-WM			115.000

Omschrijving	Bestemming	Boekwaarde 1/1 2022	Storting	Omschrijving regel storting	Onttrekking	Omschrijving regel onttrekking	Boekwaarde 31/12 2022
RESERVE INZ VERPL INFOMANAGEMENT &ICT	Deze reserve betreft in het verleden aangegane verplichtingen.						
	R0236 SPOOR 3 DATA-RAD	284.000			74.000	NR 54454003 DATAVIRTUALISATIE	210.000
	R0250 PRINTERS EN GTCONNECT	265.000			10.000	NR 54458001 ICT TELEFONIE	255.000
	R0285 ANDERS EN HYBRIDE WERKEN	360.000			90.000	NR 54458001 ICT HYBRIDE WERKEN	270.000
	R0352 COMPUTERRUIMTE	0	85.000	VN 54458001 ICT COMPUTERRUIMTE			85.000
RESERVE INZ VERPL FINANCIEN	Deze reserve betreft in het verleden aangegane verplichtingen.						
	R0319 IMPL KEY2CONTROL RECHTMATIGHEID	50.000					50.000
	R0330 AANSCHAF NOTEBOOKS	41.510					41.510
RESERVE INZ VERPL RAADSGRIFFIE	Deze reserve betreft de dekking van de uitgaven om de vier jaar m.b.t. gemeenteraadsverkiezingen en de vervangingsaanschaf van devices t.b.v. de raadsleden en burgerleden.	243.571	28.000	GLANERBROOK ONDERZOEK REKENKAMER	80.000	UITNAME VERKIEZ+DEVICES TBV RAAD	233.071
			41.500	JAARL STORTING 64810301 RAAD			
RESERVBEDRIJFSVOERINGVERSNELLINGKN 15	De bestemming van de reserve is het aanbrengen van een versnelling in de bedrijfsvoering. Het gaat daarbij om financiering van projecten die betrekking hebben op:	3.095.956			24.000	ONTTREKKING TALENTPROG 2022	2.622.152
	- Sturing en leiderschap				64.904	FORMATIEONDERZOEK 2022	
	- Opgavegericht werken				114.900	NR 59605170 OOV ORG ONTW VERJONGING	
	- Goed werkgeverschap, verjonging en elan				270.000	ONTTREK 2022 TBV OPLEIDINGEN	
	- Basis op orde in de bedrijfsvoering.						

Omschrijving	Bestemming	Boekwaarde 1/1 2022	Storting	Omschrijving regel storting	Onttrekking	Omschrijving regel onttrekking	Boekwaarde 31/12 2022
OLS EN LOGISTIEK SYSTEEM KNOOP BORN	Deze reserve betreft gelden die worden ingezet t.b.v.de toekomstige investeringen voor een Ongehinderd Logistiek Systeem en de verdere ontwikkeling van het logistiek knooppunt Born. De raad heeft 17 december 2015 besloten tot het instellen van deze reserve.	1.514.200			19.675	2022 naar 62502002 BEHEER WEGEN	1.494.525
RESERVE ZITTERD REVISETED	Het stimuleren van de lokale economie in het centrum van Sittard en zodoende de aantrekkelijkheid te verbeteren (centrum stedelijk, openbare ruimte, bereikbaarheid en infrastructuur, gebouwen). Het instellen van de reserve bij Prorap 2016-1 voorgelegd aan de raad.	623.285			10.000	AFB STIM REG STEENWEG 46, STD	613.285
RESERVE CENTRUM GELEEN	Het stimuleren van de lokale economie in het centrum van Geleen en zodoende de aantrekkelijkheid te verbeteren (centrum stedelijk, openbare ruimte, bereikbaarheid en infrastructuur, gebouwen). Het instellen van de reserve bij Prorap 2016-1 voorgelegd aan de raad.	972.803	282.266	RAAD 2204202 VERVOLGAANPAK BO			1.255.069

Omschrijving	Bestemming	Boekwaarde 1/1 2022	Storting	Omschrijving regel storting	Onttrekking	Omschrijving regel onttrekking	Boekwaarde 31/12 2022
RES REGIONALE BEVOLKINGSDALING DUB	Het kabinet heeft eind 2015 besloten een decentralisatie-uitkering bevolkingsdaling (DUB) in te stellen. De verdeling van dit bedrag is gebaseerd op de bevolkingsdaling in het verleden en de verwachte krimp in de toekomst. De uitkering wordt toegekend aan de grootste gemeente in de regio. Met deze wijze van toekenning wil het kabinet een regionale en integrale aanpak van de krimpproblematiek bevorderen. Besluitvorming over de besteding van de middelen is aan de regio. Het jaarlijks bedrag voor de regio Westelijke Mijnstreek is 765.230 euro. Gemeente Sittard-Geleen ontvangt als centrumgemeente in de WM de middelen en beheert deze. In 2020 heeft het Rijk besloten om de regeling met 1 jaar te verlengen in 2021 om de uitvoeringsperiode 2016-2020 te evalueren.	1.663.162			635.091	63490403 SALDO REGIONALE DUB 2022	1.028.072
BESTEM RESERVE ONTW ARBEIDSBEPERKTEN	Bestemmingsreserve van team Werk voor het faciliteren van ondersteuning en begeleiding van arbeidsbeperkten die regulier werken met loonkostensubsidie en personen die werkzaam zijn in de voorziening beschut werk. Aanleggen reserve bij prorap 2017-2 - jaarrekening 2017 voorgelegd aan de raad.	853.980			125.723	Dekking PII	728.257

Omschrijving	Bestemming	Boekwaarde 1/1 2022	Storting	Omschrijving regel storting	Onttrekking	Omschrijving regel onttrekking	Boekwaarde 31/12 2022
RESERVE GROOT ONDERHOUD AMBT HUISVES	N.a.v. opmerking accountantscontrole jaarrekening 2017 is de vrijval uit de voorziening groot onderhoud ambtelijke huisvesting gestort in de nieuwe reserve groot onderhoud ambtelijke huisvesting voor de panden van de ambtelijke organisatie. Aanleggen reserve 5 juli 2018 voorgelegd aan de raad.	1.524.902	476.000	STORTING RES.AMBTHUISV.2022	313.279	ONTTREK. RES.AMBTHUISV.2022	1.687.623
BESTEMRES INC DEKKING TAAKSTELLINGEN	Bestemmingsreserve 'incidentele dekking taakstellingen' voorgesteld via de Raadsnota 'verzamelnota diverse vastgoedtransacties'. Aanleggen reserve is voorgelegd aan de Raad op 20-12-2018.	1.621.933	77.527	Verkoop grond Beneluxlaan	15.230	Verk perceel Rijksweg N -B7251	2.973.300
	Deze reserve wordt ingezet ten behoeve van de taakstellingen 'kosten leegstand' en 'pachtexploitatie' vanaf 2019 en sloopkosten (besloten in 2e rapportage 2020).		83.388	Verkoopresultaat Walramstraat 82	76.730	Boekwaarde L.O.M. Dassenkuil	
			112.000	Bestem Jaar res verk niet-stratvastg	342.364	Verrekening stelpost met reserve	
			247.284	Verkoopresultaat Dunantstraat 11	902.351	Correctie huur/leegstand 2022	
			311.973	Verkoopres.Munnikstr.10 vn 54611355			
			316.694	Verkoop Arendstraat			
			379.720	Verkoopres.Molenbeek Oost vn54618144			
			1.159.455	Diverse verkopen			
REVOLVEREND FONDS DUURZAME GEBOUWEN	In kader van verduurzaming gemeentelijke panden is bij Prorap 2019-2 door de Raad besloten tot een revolverend fonds.	206.000			1.504	boekwaarde verduurzaming vv sittard	175.272

Omschrijving	Bestemming	Boekwaarde 1/1 2022	Storting	Omschrijving regel storting	Onttrekking	Omschrijving regel onttrekking	Boekwaarde 31/12 2022
	Middels een huurconstruct met de huurder wordt 50% van het verwacht energievoordeel teruggestort in het fonds voor nieuwe toekomstige verduurzaming.				4.738	boekwaarde verduurzaming dvo sittard	
					7.150	boekwaarde verduurzaming hc scoop	
					17.335	boekwaarde verduurzaming hubertus	
RESERVE VASTGOED & SPORTACCOM	De reserve is bestemd voor de (toekomstige) uitvoering van het planmatig onderhoud Vastgoedobjecten en Sportaccommodaties in een gesloten circuit.	2.371.908	1.624.508	DOTATIES VOOR DE MJOP CFM BEG/REAL	2.400	Nr 54618127 planmatig onderhoud 2022	1.788.005
	Uitvoering van het onderhoud vindt plaats op basis van Meerjarenonderhoudsplan, welke periodiek geactualiseerd wordt.				96.511	Nr. 546111 Planmatig onderhoud 2022	
	Deze reserve is een samenvoeging van de Bestemmingsreserve Planmatig onderhoud sportaccommodaties en de Bestemmingsreserve planmatig onderhoud Vastgoed en conform raadsbesluit d.d. 13 nov 2019 (registratienr. 2448149).				164.279	Nr 54611402 Planmatig onderhoud 2022	
					257.323	Nr. 546113 Planmatig onderhoud 2022	
					308.435	Nr. 546112 Planmatig onderhoud 2022	
					1.379.463	Nr. 546117 Planmatig onderhoud 2022	
BEST RES ONTWIKKELPROJECTEN	Vanaf boekjaar 2023 wordt de reserve projecturen verbreed met de exploitatieresultaten van de stedelijke ontwikkelprojecten. Waarbij de omvang van de reserve wordt bepaald op de periode van de meerjarenbegroting.	459.897	3.689	Verkoopkosten Munnikstraat 10			1.668.286

Omschrijving	Bestemming	Boekwaarde 1/1 2022	Storting	Omschrijving regel storting	Onttrekking	Omschrijving regel onttrekking	Boekwaarde 31/12 2022
	Bij de jaarrekening vindt telkens de verantwoording plaats van de ontwikkeling van de reserve ontwikkelprojecten en de mate waarin de kosten gemaakt zijn en aan projecten zijn toegerekend. Nadere specificatie is opgenomen in de geheime bijlage jaarrekening grondexploitatie welke integraal onderdeel uitmaakt van de concern jaarrekening. Deze reserve is eveneens opgenomen onder het generieke besluit.		34.700 1.170.000	Uren.verk.gr.VAL PP Paterskerk BWbesl ontwikkelplan RO/P			
BESTEM RES WWL OBBICHTERWEG	Reserve bestemd voor het herstructureren en normaliseren van de woonwagenlocatie aan de Obbichterweg, aan de Raad voorgelegd bij Prorap 2021-3.	1.237.500					1.237.500
RESERVE MOBILITEIT	Middelen zijn bedoeld voor beleidsmaatregelen op het gebied van mobiliteit, aan de Raad voorgelegd bij Prorap 2021-3.	647.590			113.000	MOB AANPAK 2022 63740400	534.590
RESERVE WET KWALITEITSBORGING	De wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) treedt naar verwachting vanaf 1 juli 2023 gefaseerd in werking. Door de Wkb komt de toetsing en het toezicht op het Bouwbesluit (hoofdstukken 2 t/m 6) bij marktpartijen te liggen in plaats van de gemeente. De Wkb leidt er bij de gemeente toe dat er taken en werkzaamheden wegvallen en dat er nieuwe bij komen.	0	160.000	VN 62660110 WKB			160.000

Omschrijving	Bestemming	Boekwaarde 1/1 2022	Storting	Omschrijving regel storting	Onttrekking	Omschrijving regel onttrekking	Boekwaarde 31/12 2022
	Voor de overige hoofdstukken (omgevingsveiligheid, sloopveiligheid) blijft toetsing en toezicht bij de gemeente. Het Bouwbesluit bevat technische regels en normen voor bouwwerken. Dit toezicht wordt uitgevoerd door een onafhankelijk kwaliteitsborger. Deze reserve is bij Prorap 2022-4 aan de Raad voorgelegd.						
BEST RES SAMENL VERSTERK MAATR	In de 4e rapportage 2020 (besluit Raad 15-12-2022) een bedrag van € 5,0 mln. toevoegen aan een specifiek in te stellen bestemmingsreserve voor samenlevingversterkende maatregelen en dit bedrag te dekken uit het voordelige begrotingssaldo (tot en met de 4de rapportage 2022), waarbij: a. Voor tijdelijke tegemoetkoming energielasten aan inwoners in afwachting van nadere voorstellen een bedrag van € 1,5 mln. wordt geoormerkt; b. Voor tijdelijke tegemoetkoming energielasten aan het MKB en het faciliteren van structuurversterkende maatregelen in afwachting van nadere voorstellen een bedrag van € 3,5 mln. wordt geoormerkt. Deze reserve is bij Prorap 2022-4 aan de Raad voorgelegd.	0	5.000.000	NR 0321640 Res Samenl versterk mtrgl			5.000.000
Totaal Bestemmingsreserve		**39.046.468**	**18.880.154**		**11.050.860**		**46.875.762**
Totaal Reserves		**66.354.209**	**43.075.187**		**32.849.749**		**76.579.647**

Omschrijving	Bestemming	Boekwaarde 1/1 2022	Storting	Omschrijving regel storting	Onttrekking	Omschrijving regel onttrekking	Boekwaarde 31/12 2022
VOORZIENING VOOR VERPLICHTINGEN EN VERLIEZEN							
VOORZIENING WGA EIGEN RISICO DRAGER	Deze voorziening wordt gevormd om de lopende en eventuele nieuwe WGA-uitkeringen te kunnen betalen. De voorziening is gevormd bij prorap 2012-2 raad 19 december 2012.	10.320			10.320	ONTTREK.VZ WGA-ERD NIET VERZEK.2022	0
VRZ PENSIOENVERZ GEWEZEN WETHOUDERS	Ter voldoening aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is in de vorige raadsperiode besloten om, in plaats van het treffen van een eigen voorziening, de APPA-pensioenrechten van de toen zitting hebbende wethouders financieel af te dekken via een verzekering. Deze werd door tussenkomst van het bureau PROambt ondergebracht bij Nationale Nederlanden. Daarmee zijn de APPA-pensioenrechten van de (oud-) wethouders Geenen, Guyt, Meekels, Meewis-Stans en van Rijswijk blijvend afgedekt. Deze rechten worden gestort in een te vormen voorziening ter dekking van de kosten ouderdoms- en nabestaandenpensioenen. Deze kosten worden jaarlijks uit de voorziening onttrokken en ten gunste van de exploitatie (6442) geboekt. De vorming van de voorziening vindt plaats bij de samenstelling van de tweede programmarapportage 2015. Deze rapportage gaat ter besluitvorming naar de Raad.	2.602.871	-38.847	Actual. CW APG vs VZ Kamphuis	7.276	Jaarlijkse onttrek.vz Meewis-Stans	2.574.298
			-34.607	Actual. CW APG vs VZ Bessems	9.417	Jaarlijkse onttrek.vz Geenen	
			-32.966	Actual. CW APG vs VZ Lebens	47.989	Jaarlijkse onttrek.vz Guyt	
			-31.586	Actualisering CW APG vs VZ Verblakt			
			-20.434	Actual. CW APG vs VZ Joosten			
			-14.753	Actual. CW APG vs VZ Schmitz			
			-13.628	Actual. CW APG vs VZ Geilen			
			-11.310	Actual. CW APG vs VZ Ballegooij			
			-2.764	Actual. CW APG vs VZ Raven			
			1.746	Actual. CW APG vs VZ Houtakkers			
			8.608	Actualisering CW APG vs VZ Buhler			
			10.893	Actualisering CW APG vs VZ Salvino			
			12.287	Actualisering CW APG vs VZ Tillie			
			12.853	Actualisering CW APG vs VZ Geenen			

Omschrijving	Bestemming	Boekwaarde 1/1 2022	Storting	Omschrijving regel storting	Onttrekking	Omschrijving regel onttrekking	Boekwaarde 31/12 2022
			16.877 44.762 56.485 72.492	Actual. CW APG vs VZ Meewis-Stans Actualisering CW APG vs VZ Rijswijk Actualisering CW APG vs VZ Meekels Actualisering CW APG vs VZ Guyt			
VOORZIENING FRICTIEKOSTEN RUD	Het onbestede budget frictiekosten Regionale Uitvoeringsdienst ad. ▯ 240.000 storten in de voorziening RUD. Aanmaken voorziening conform Raadsbesluit 4 juli 2019.	197.231			-16.736 16.736	NTB FRICTIEKST 2021 VOORM MEDEW RUD SALARISGARANTIE VOORMALIGE MEDEWRK 2	197.231
VOORZ VAKANTIEDAGENVERPL VIDAR BV	Aanleg van een voorziening op grond van artikel 44 lid 1a BBV.De arbeidsrechtelijke gevolgen van het principe 'overgang van onderneming' bij de overname van het personeel van Vidar BV per 1 juli 2020 neemt met zich mee dat de vakantiedagenverplichting vanuit Vidar BV vrijvalt ten gunste van de gemeente Sittard-Geleen. Concreet betekent dit dat de eerder opgebouwde rechten door Sittard-Geleen worden overgenomen en deze zal honoreren. Er is een onvoorwaardelijk recht van de werknemers op hun opgebouwde rechten. Besluitvorming: de aanleg van deze voorziening wordt via de jaarrekening 2020 als beslispunt voorgelegd aan de Raad.	386.190			230.000	DEKKING FTE BEDRIJFSVOERING VIDAR	156.190
VOORZIENING SPAARVERLOF	Sinds 1 januari 2022 kan een medewerker kiezen om gebruik te maken van verlofsparen. Het verlofsparen is bedoeld om medewerkers in alle levens- en carrièrefasen in staat te stellen om de werktijd af te stemmen op de eigen behoeften. Verlofspaaruren verjaren niet. Verlofsparen kan op basis van een aantal bronnen (artikel 6.3 Cao Gemeenten):	0	705.000	SPAARVERLOF 25.595 UUR			705.000

Omschrijving	Bestemming	Boekwaarde 1/1 2022	Storting	Omschrijving regel storting	Onttrekking	Omschrijving regel onttrekking	Boekwaarde 31/12 2022
	A. het verlof uit de overwerkvergoeding in artikel 3.19 lid 6, onder b; (betreft alleen werknemer die overwerk verricht en valt onder de bijzondere regeling voor de werktijden). B. de bovenwettelijke vakantie-uren gekocht uit het IKB in artikel 4.3 lid 1, onder a; C. de bovenwettelijke vakantie-uren uit artikel 6.2; D. de bovenwettelijke vakantie-uren bij onregelmatig werken en beschikbaarheidsdienst in artikel 6.4; E. het verlof uit de voormalige verlofspaarmogelijkheid in artikel 6.19. In de 4e rapportage 2022 wordt het aanleggen van deze voorziening voorgelegd ter besluitvorming.						
Totaal Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen		**3.196.613**	**741.109**		**305.002**		**3.632.720**
VOORZIENING VOOR RISICO'S							
VOORZ SANERING GREX-BISTED PROJ	Sanering grondexploitaties, binnenstedelijke projecten, Vastgoed en woonwagenlokaties. Afboeking tekorten, voorziening t.b.v. risico's. De voorziening is gevormd bij raadsbesluit 19 december 2012.	105.000					105.000
VOORZIENING MFA SITTARD ZUID	Beslispunt Prorap 2016-1: De rijksbijdrage 40+ wijken (zit nu in reserve VRO opgenomen) wordt ingezet om het verschil tussen kostendekkende huur en de huur die de toekomstige beheersstichting gaat betalen (28,000 per jaar) voor 8 jaar af te dekken. Tegen het einde van de termijn van 8 jaar zal de balans opgemaakt worden en zal geadviseerd worden of en hoe de voorziening opgenomen blijft in het gemeentelijk accommodatiebeleid. (MFA = Multi Functionele Accommodatie)	88.000			28.000	BIJDR ERFPACHT MFC SANDERBOUT	60.000
Totaal Voorzieningen voor risico's		**193.000**	**0**		**28.000**		**165.000**

Omschrijving	Bestemming	Boekwaarde 1/1 2022	Storting	Omschrijving regel storting	Onttrekking	Omschrijving regel onttrekking	Boekwaarde 31/12 2022
VOORZIENINGEN TER EGALISERING VAN KOSTEN							
VOORZ GROOT ONDERH SCHOOLGEBOUW	Deze voorziening wordt gevormd om de groot onderhoudslasten van onderwijsgebouwen over een aantal jaren te egaliseren. Aan deze voorziening ligt een meerjaren beheerplan aan ten grondslag en wordt om de 4 jaren geactualiseerd door een extern bureau.	523.335	80.171	DOTATIES VOOR DE MJOP CFM BEG/REAL	124.124	Nr. 546116 Planmatig onderhoud 2022	479.382
VOORZ GROOT ONDERHOUD CULT CENTRUM	De voorziening dient voor het groot/achterstallig onderhoud van de stadsschouwburg. Hier ligt een meerjarenplan aan ten grondslag.	2.430.503	310.000	DOTATIES VOOR DE MJOP CFM BEG/REAL	188.465	Nr 54611404 Planmatig onderhoud 2022	2.552.038
VOORZ ONDERH PARKEERINSTALLATIES	Voorziening t.b.v. groot onderhoud aan parkeerinstallaties in de diverse parkeergarages. De voorziening is gevormd bij raadsbesluit 15 december 2011.	682.186	138.000	MJOP 2022 PARKEERGARAGES 612605	101.500	Vervanging park.inst. Zuyderland	718.686
VOORZIENING ONDERHOUD PARKEERGEBOUW	Deze voorziening is gevormd voor het groot onderhoud van de parkeergebouwen. Het betreft alleen de gebouwen en niet de parkeer-installaties. Aan deze voorziening ligt een meerjaren onderhoudsplan ten grondslag en wordt om de 4 jaren geactualiseerd door een extern bureau. De voorziening is gevormd bij Prorap 2013-1.	1.155.454	309.248	DOTATIES VOOR DE MJOP CFM BEG/REAL	432.011	Nr 546115 Planmatig onderhoud 2022	1.032.691
Totaal Voorzieningen ter egalisering van kosten		**4.791.478**	**837.419**		**846.100**		**4.782.797**
VOORZIENINGEN VOOR MIDDELEN VAN DERDEN BESTEMMING GEBONDEN							
VOORZIENING RIOLERING	Resultaten op het product Waterbeheer (6243) worden met deze voorziening verrekend.	557.573			1.225	Resultaat water 2022 uit voorziening riool	556.348
VOORZIEN ONDERHOUD BLUSWATERSLOTEN	Voorziening ten behoeve van planmatig onderhoud bluswatersloten. De gemeente is en blijft verantwoordelijk voor de instandhouding van bluswatervoorzieningen.	153.622	53.410	STORT ONTVANGSTEN GEM HN3 - 2022			207.032

Omschrijving	Bestemming	Boekwaarde 1/1 2022	Storting	Omschrijving regel storting	Onttrekking	Omschrijving regel onttrekking	Boekwaarde 31/12 2022
	Gevestigde bedrijven betalen per kwartaal een bedrag voor het dagelijks en planmatig onderhoud van de bluswatervoorzieningen. De vorming van de voorziening en de aanwending van de bijdragen van de gevestigde bedrijven zijn als beslispunten opgenomen in de 1e rapportage 2018. Productnummer 6250. 23 april 2019 is de indeling naar aard en reden omgezet van 1V44_1C Egaliseren onderhoud n.a.v. opmerking Deloitte						
VOORZIENING AFVALVERWIJDERING	De overschotten op het product Afval zijn aan te merken als beklemde middelen van derden en dienen opgenomen te worden in een voorziening ex. Art.44 lid 2 BBV.	1.803.014	534.591	Resultaat afval 2022 naar voorzieng afval			2.337.605
SSC-ZL AFWIKKELING LIQUIDATIE	Betreft een voorziening voor de afwikkeling van de liquidatie van SSC-ZL. Sittard-Geleen is aangewezen als partij om deze afwikkeling te doen. Deze voorziening is bestemd voor de betaling van toekomstige facturen m.b.t. de kosten van een oud-medewerker van SSC-ZL. Deze wordt bij de behandeling van de jaarrekening 2020 als separaat beslispunt voorgelegd aan de Raad.	143.442			143.442	VRIJVAL VOORZ. SSC-ZL	0
VOORZIENING PARKEERVERORDENING	Het parkeerfonds is benodigd voor het afkopen van parkeerplaatsen die de initiatiefnemer niet op eigen terrein kan realiseren en daardoor het parkeervraagstuk afwentelt op de openbare ruimte. De inkomsten zijn uit anterieure overeenkomsten. Dit gaat om de uitvoering van nota parkeernormen. Dit wordt in de 2de prorap 2022 besloten.	0	140.000	ONTHEFFING PARKEERNORMEN SYSTEMATIEK			140.000
VOORZIENING COMPENSATIE WONINGBOUW	Deze voorziening gaat om start verlening bouwvergunningen.	0	7.420	FJ VASTGOED ZAAKNR 2022-046183			90.727

Omschrijving	Bestemming	Boekwaarde 1/1 2022	Storting	Omschrijving regel storting	Onttrekking	Omschrijving regel onttrekking	Boekwaarde 31/12 2022
	De inkomsten zijn uit anterieure overeenkomsten en Planschadeovereenkomst. Dit wordt in de 2de prorap 2022 door de raad besloten.		14.350 14.350 14.350 18.732 21.525	CUIJPERS ZAAKNR 2022-053556 KREKELS A ZAAKNR 2022-032854 MILCONN IMMO BV ZAAKNR 2022-035638 POLMAN MSG00O02441G-2021-029654 TOFIK ZAAKNR 2022-055812			
VOORZIEN GRAFONDERHOUD KLOOSTERORDE	Het grafonderhoud van 55 graven kloosterorde is afgekocht in 2022. De afkoop wordt gestort in de voorziening grafonderhoud kloosterorde Lahrhof. Jaarlijks wordt het uitgevoerde onderhoud gedekt uit deze voorziening. Conform het college besluit 19-04-2022 dossiernr. 3262 Memo Grafrechten graven Kloosterorde Dochters der Goddelijke voorzienigheid. In de 4e rapportage 2022 wordt het aanleggen van deze voorziening voorgelegd ter besluitvorming.	0	109.140 210.000	6257 GRAFHUUR 55 GRAVEN KLOOSTERORDE 6257 ONDERHOUD GRAVEN KLOOSTERORDE			319.140
Totaal Voorzieningen voor middelen van derden bestemming gebonden		**2.657.652**	**1.137.868**		**144.668**		**3.650.853**
Totaal Voorzieningen		**10.838.744**	**2.716.397**		**1.323.770**		**12.231.370**

3.5 SPECIFICATIE GEWAARBORGDE GELDLENINGEN

Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Doel van de geldlening	Naam van de geldnemer	Percentage waarvoor borg verleend is	Rente perc.	Restantbedrag begin verslagjaar		Verstrek-king in Verslag-jaar	Bedrag aflossing	Restantbedrag einde verslagjaar		Totaalbedrag aflossing einde verslagjaar
					Totaal	Waarvan door gemeente gewaarborgd			Totaal	Waarvan door gemeente gewaarborgd	
€ 680.670	Nieuwbouw	Stg. Kringloop Beheer	35,00%	6,000%	€ 215.546	€ 91.323		€ 22.689	€ 192.857	€ 67.500	€ 487.814
€ 8.200.000	Start nieuw bedrijf	RWM NV	84,15%	3,600%	€ -	€ 345.015		€ -	€ -	€ -	€ 8.200.000
€ 117.983	Bouw nieuw clubgebouw onderhoud	Sitt. Lawntennisclub	50,00%	6,850%	€ 3.533	€ 4.121		€ 3.533	€ -	€ -	€ 117.983
€ 671.595	10 won. Burg.Onlandstraat	Woningbeh.Born-Grevenbicht	100,00%	4,950%	€ 525.152	€ 536.470		€ 11.878	€ 513.274	€ 513.274	€ 158.321
€ 317.646	Uitbreiding bibliotheek	Stg Stadsbibliotheek SGB	100,00%	5,220%	€ 111.176	€ 119.117		€ 7.941	€ 103.235	€ 103.235	€ 214.411
€ 510.503	Bouw dagverblijf	Stg Xonar Zuid-Limburg	100,00%	8,520%	€ 17.017	€ 34.033		€ 17.017	€ -0	€ -0	€ 510.503
€ 2.223.523	St. Rosastichting Huize de Kollenberg	Stg Orbis Medisch en Zorgconcern	100,00%	7,550%	€ 389.117	€ 444.705		€ 55.588	€ 333.529	€ 333.529	€ 1.889.994
€ 12.721.920					**€ 1.261.541**	**€ 1.574.785**	**€ -**	**€ 118.647**	**€ 1.142.894**	**€ 1.017.537**	**€ 11.579.026**

Toelichting: percentage waarvoor borg verleend is geeft aan % waarvoor gemeente borg staat conform overeenkomst of % waarvoor gemeente garant staat minus % waarvoor een derde een contragarantie heeft afgegeven.

3.6 SISA BIJLAGE JAARREKENING 2022

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Verantwoording A18B: 1ste opvang ontheemden Oekraïne:
In overleg met de veiligheidsregio Zuid Limburg hebben wij de door ons gemaakte kosten voor de 1e opvang van Oekraïense ontheemden aan hen gefactureerd. Ons saldo op 31-12-2022 was hierdoor € 0. De veiligheidsregio Zuid-Limburg heeft ons bevestigd de totale kosten, incl. onze factuur ad € 0,46 mln. in hun verantwoording mee te nemen.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	**A5B**	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme** SiSa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/01*	Naam hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/02*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: A5B/03*	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie. *Aard controle R* *Indicator: A5B/04*	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/05*	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 08 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/06*
			1	060935 Gemeente Maastricht	Analyse van de lokale problematiek met betrekking tot radicalisering en extremisme en de evaluatie van de aanpak van radicalisering en extremisme;	Ja	€ 0	€ 5.628	Nee
			2	060935 Gemeente Maastricht	Persoonsgerichte aanpak van geradicaliseerde personen;	Ja	€ 0	€ 17.366	Nee
			3	060935 Gemeente Maastricht	Opbouwen, behouden en faciliteren van een netwerk van personen en organisaties die betrokken zijn bij de preventie van radicalisering;	Ja	€ 0	€ 8.684	Nee
			4	060935 Gemeente Maastricht	Preventie-activiteiten gericht op specifieke kwetsbare doelgroepen;	Ja	€ 0	€ 11.899	Nee
			5	060935 Gemeente Maastricht	Evalueren van de activiteiten die zijn verricht in het kader van het tegengaan van radicalisering, extremisme en terrorisme.	Ja	€ 0	€ 5.306	Nee
			6						
				Kopie gemeente(code)	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie				

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				Aard controle n.v.t. *Indicator: A5B/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/08*				
			1	*060935 Gemeente Maastricht*					
			2	*060935 Gemeente Maastricht*					
			3	*060935 Gemeente Maastricht*					
			4	*060935 Gemeente Maastricht*					
			5	*060935 Gemeente Maastricht*					
			6						
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/09*					
				Ja					
JenV	**A9B**	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme in 2021** SiSa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9B/01*	Naam hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9B/02*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: A9B/03*	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie. *Aard controle R* *Indicator: A9B/04*	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9B/05*	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 08 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9B/06*
			1	060935 Gemeente Maastricht	Analyse van de lokale problematiek met betrekking tot radicalisering, (gewelddadig) extremisme en de evaluatie van de aanpak van radicalisering naar (gewelddadig) extremisme;	Ja	€ 0	€ 5.796	Nee
			2	060935 Gemeente Maastricht	Persoonsgerichte aanpak van geradicaliseerde personen;	Ja	€ 0	€ 12.006	Nee
			3	060935 Gemeente Maastricht	Opbouwen, behouden en faciliteren van een netwerk van personen en organisaties die betrokken zijn bij het signaleren van mogelijke radicalisering	Ja	€ 0	€ 8.612	Nee

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				4	060935 Gemeente Maastricht	Preventie-activiteiten voor radicaliserende personen en de directe omgeving;	Ja	€ 0	€ 6.624	Nee
				5	060935 Gemeente Maastricht	Preventie-activiteiten die de weerbaarheid versterken van specifieke groepen en individuen die mogelijk vatbaar zijn voor radicalisering;	Ja	€ 0	€ 0	Nee
				6	060935 Gemeente Maastricht	Evalueren van de activiteiten die zijn verricht in het kader van het tegengaan van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme.	Ja	€ 0	€ 0	Nee
				7						
					Kopie gemeente(code)	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie				
					Aard controle n.v.t. *Indicator: A9B/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9B/08*				
				1	*060935 Gemeente Maastricht*					
				2	*060935 Gemeente Maastricht*					
				3	*060935 Gemeente Maastricht*					
				4	*060935 Gemeente Maastricht*					
				5	*060935 Gemeente Maastricht*					
				6	*060935 Gemeente Maastricht*					
				7						
					Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9B/09*					
					Ja					

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	**A14B**	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme in 2022** SiSa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14B/01*	Naam hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14B/02*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: A14B/03*	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie. *Aard controle R* *Indicator: A14B/04*	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14B/05*	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 08 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14B/06*
			1	060935 Gemeente Maastricht	Analyse van de lokale problematiek met betrekking tot radicalisering, (gewelddadig) extremisme en de evaluatie van de aanpak van radicalisering naar (gewelddadig) extremisme;	Ja	€ 5.852	€ 5.852	Ja
			2	060935 Gemeente Maastricht	Persoonsgerichte aanpak van geradicaliseerde personen;	Ja	€ 12.122	€ 12.122	Nee
			3	060935 Gemeente Maastricht	Opbouwen, behouden en faciliteren van een netwerk van personen en organisaties die betrokken zijn bij het signaleren van mogelijke radicalisering	Ja	€ 8.694	€ 8.694	Nee
			4	060935 Gemeente Maastricht	Preventie-activiteiten die de weerbaarheid versterken van specifieke groepen en individuen die mogelijk vatbaar zijn voor radicalisering;	Ja	€ 13.376	€ 13.376	Nee
			5						
			6						
			7						
				Kopie gemeente(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14B/07*	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14B/08*				
			1	*060935 Gemeente Maastricht*	Door NCTV is een bedrag van 8.360 toegekend voor onderzoek naar de opstart van een dashboard. Er is echter besloten dat dit dashboard niet door gaat.				

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			2	*060935 Gemeente Maastricht*					
			3	*060935 Gemeente Maastricht*					
			4	*060935 Gemeente Maastricht*					
			5						
			6						
			7						
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14B/09*					
				Ja					
JenV	**A16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten		Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022 *Aard controle R* *Indicator: A16/01*	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/02*	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: A16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: A16/04*	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie *Aard controle R* *Indicator: A16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) *Aard controle R* *Indicator: A16/06*
				€ 4.532.300	€ 1.623.314	-€ 2.281.372	€ 0	€ 0	-€ 219.720
				Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO *Aard controle R* *Indicator: A16/07*	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/08*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/11*	
				€ 219.720	€ 97.055	€ 3.971.297	€ 3.971.297	Nee	
JenV	**A18B**	**Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's (SiSa tussen medeoverheden)** SiSa tussen medeoverheden		Naam veiligheidsregio *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18B/01*	Naam kostensoort *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18B/02*	Besteding per kostensoort (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A18B/03*			

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			1	050706 Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Meerkosten coördinerende gemeente	€ 0			
			2	050706 Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Hotels/centra	€ 0			
			3	050706 Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Overige specifieke meerkosten	€ 0			
			4	050706 Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Overige Meerkosten	€ 0			
				Project afgerond in jaar T? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18B/04*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18B/05*				
				Ja	Doorstroomlocatie is gesloten. Gemeente zorgt voor (middel)lange opvang.				
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten		Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/03*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*
				8	128	0	22	Ja	Ja
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/09*			
				Nee					
				Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			€ 152.386	€ 230.809			€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*
			€ 3.040	€ 48.640	€ 0	€ 76.296	€ 0	€ 2.244
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/24*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/25*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/26*	
			€ 0	€ 120.000	€ 0	€ 0	€ 155.426	
BZK	**C31**	**Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen** Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C31/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controlen n.v.t.* *Indicator: C31/02*	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/03*	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 03 een bedrag is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/05*	
			€ 3.965	€ 3.965	€ 0		Nee	
BZK	**C32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
		1	SUVIS21-01223257	€ 63.380	€ 63.380	Ja		Ja
		2	SUVIS21-2-02617220	€ 108.614	€ 108.614	Ja		Ja
		3						
		50						
			Kopie Beschikkingsnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)			

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				Aard controle n.v.t. *Indicator: C32/07*	*Aard controle D2* *Indicator: C32/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/09*			
			1	SUVIS21-01223257	Ja				
			2	SUVIS21-2-02617220	Ja				
			3						
			50						
BZK	**C43**	**Regeling reductie energiegebruik woningen** Gemeenten		Beschikkingsnummer/naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/03*	Aantal bereikte woningen *Aard controle D1* *Indicator: C43/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/06*
				RREW2020-00449580	€ 923.152	€ 923.152	10.656		Ja
				Totaal aantal bereikte huurwoningen *Aard controle D1* *Indicator: C43/07*	Is minstens 70% van de uitgekeerde specifieke uitkering bestemd voor activiteiten als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder a, b of c van de regeling (Ja/Nee)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/08*				
				5.041	Ja				
BZK	**C47**	**Volkshuisvesting** Gemeenten		Deelplannaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C47/01*	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is in (jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: C47/02*	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C47/03*	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen (inclusief labelstappen) (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C47/04*	Besteding (jaar T) - per deelplan Zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: C47/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per deelplan - inclusief uitvoering door derden vanaf sisa 2022 *Aard controle R* *Indicator: C47/06*
			1	n.v.t.	0	0	0	€ 0	€ 0
			2						
			10						
				Kopie deelplannaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C47/07*	Totale opbrengsten (jaar T) per deelplan Zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: C47/08*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per deelplan - inclusief uitvoering door derden vanaf sisa 2022 *Aard controle R* *Indicator: C47/09*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per deelplan *Aard controle R* *Indicator: C47/10*		
			1	*n.v.t.*	€ 0	€ 0	€ 0		

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		2						
		10						
			Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C47/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C47/12*				
			Nee	Nee				
BZK	**C55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/06*
			0	€ 4.711	€ 4.711	0	€ 4.711	€ 4.711
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*			
			0	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/15*
			0	0	0	0	0	0

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*				
			€ 2.815	Nee				
BZK	**C79**	**Specifieke uitkering bevolkingsdaling**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C79/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C79/02*	Eventuele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C79/03*			
			€ 765.230	Ja				
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	
			€ 1.836.703	€ 437.289	€ 120.000	-€ 6.291	€ 573.354	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/09*	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*	
		1						
		2						
		100						

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**		Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	
				€ 969.122	€ 0	€ 0	€ 0	€ 313.448	
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*		
			1						
			2						
			10						
OCW	**D21**	**Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur**		Naam instelling of samenwerkingsverband *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/01*	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband *Aard controle R* *Indicator: D21/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband *Aard controle R* *Indicator: D21/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/04*	Eventuele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/05*	
			1	Stichting de Domijnen	€ 60.000	€ 60.000	Ja		
			2	Stichting Het Laagland	€ 30.000	€ 30.000	Ja		
			3	Stichting Ecsplore	€ 70.000	€ 70.000	Ja		
			4	The Breakfast Club	€ 75.000	€ 75.000	Ja		
			5	Kunstbende Limburg	€ 18.000	€ 18.000	Ja		
			6	Stichting Pulse	€ 7.000	€ 7.000	Ja		
			7	Arttenders	€ 50.000	€ 50.000	Ja		
			8						
			55						
IenW	**E20**	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021**		Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		Provincies en Gemeenten			*Aard controle R* *Indicator: E20/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	*Aard controle R* *Indicator: E20/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*		
					€ 668.534	€ 1.767.713	€ 883.856	Nee		
					Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/08*		
				1	107 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg | aantal in meters	Nee	3.050			
				2	107 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg | aantal in meters	Ja	0			
				3	109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden | aantal in st	Nee	9			
				4	109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden | aantal in st	Ja	0			
				5	108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW | aantal in st	Nee	34			
				6	110 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/uur-zone | aantal in st	Ja	1			
				7	111 Aanleg van een voetgangersoversteekplaats | aantal in st	Ja	0			
				8	123 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer) | aantal in st	Ja	4			

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			9	122 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW | aantal in st	Ja	3			
			10	215 Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom | aantal in st	Nee	0			
			11						
			100						
IenW	E84	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*		
				€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
				Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*		
			1						
			2						
			50						
EZK	F1	**Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding**		Projectnaam/UWHS-nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F1/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning *Aard controle R* *Indicator: F1/02*	Is de bestemming gewijzigd (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: F1/03*	Eindverantwoording per woning (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: F1/04*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: F1/05*	
			1	UWHS170116 Bergerweg 48b	€ 0,00	Nee	Ja	€ 5.922	
			2	UWHS170211 Bergerweg 48	€ 24.963,00	Ja	Ja	€ 351.807	
			3						
			100						
EZK	F20	**Regeling specifieke uitkering Impulsaanpak winkelgebieden**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F20/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F20/02*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F20/03*	Toelichting afwijking besteding (jaar T) conform projectplan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F20/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F20/05*	Cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: F20/06*
			1	SPUKIW22-1-03098957	Geleen Centrum	€ 0		€ 0	€ 0
			2						

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			3						
			4						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F20/07*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F20/08*	Aantal verblijfobjecten binnen panden waarvan realisatie renovatie/transformatie gestart is (jaar T) komt overeen met de fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: F20/09*	Cumulatief aantal verblijfobjecten binnen panden renovatie/transformatie gerealiseerd (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F20/10*	Aantal verblijfobjecten binnen panden waarvan realisatie sloop-nieuwbouw gestart is (jaar T) komt overeen met de fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: F20/11*	Cumulatief aantal verblijfobjecten binnen panden sloop-nieuwbouw gerealiseerd (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F20/12*
			1	SPUKIW22-1-03098957	€ 0	Ja	0	Ja	0
			2						
			3						
			4						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F20/13*	Realisatie fasering verloopt conform projectplan (ja/nee) *Aard controle D1* *Indicator: F20/14*	Toelichting (verplicht indien bij indicator F20/14 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F20/15*	Samenwerkingsovereenkomst aanwezig (ja/nee) *Aard controle D2* *Indicator: F20/16*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F20/17*	
			1	SPUKIW22-1-03098957	Ja		Nee	Nee	
			2						
			3						
			4						
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
				€ 34.102.870	€ 626.707	€ 1.333.779	€ 105	€ 220.900	€ 0
				Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 233.096	€ 0	€ 0	€ 1.579.860	€ 19.235	€ 251
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 10.500	€ 6.686	€ 17.518	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 16.950	€ 88.748	€ 6.511
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 14.633	€ 131.066	€ 11.176
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 16.061	€ 40.703	€ 1.929
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 8.048	€ 5.540	€ 378
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	-€ 398	€ 1.714	€ 159
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 55.294	€ 267.771	€ 20.153
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6	Totaal	0	0			
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R*	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				Indicator: G4/11	*Indicator: G4/12*	*Indicator: G4/13*	*Indicator: G4/14*	*Indicator: G4/15*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
				Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud-Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvantoeslagaffaire		
				Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/16*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6	Totaal	0	0	0		
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*			

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			€ 150.084	€ 0	Ja			
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/04*			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	**G13**	**Onderwijsroute 2022_ deel gemeente** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 1.977.642	€ 1.556.966				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	54611692 PR KENN SINGEL 20	€ 79	€ 79	€ 0	€ 0	
		2	54611700 SPORT ALGEMEEN	€ 40.232	€ 40.209	€ 23	€ 0	
		3	54611701 SPORTCENTRUMLAAN 9 S	€ 17.395	€ 15.225	€ 2.170	€ 0	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				4	54611710 ACHTER DE HOVEN 83	€ 3.301	€ 656	€ 2.645	€ 0	
				5	54611711 AGRICOLASTRAAT 79	€ 478	€ 317	€ 161	€ 0	
				6	54611712 ALLEE 7	€ 310	€ 169	€ 141	€ 0	
				7	54611713 ALLEE 1-5-9-11	€ 114	€ 18	€ 96	€ 0	
				8	54611715 BACHSTRAAT 39	€ 86	€ 0	€ 86	€ 0	
				9	54611717 BEEKSTRAAT 18	€ 6.907	€ 6.892	€ 15	€ 0	
				10	54611718 BLOEMENWEG 69	€ 1.068	€ 840	€ 228	€ 0	
				11	54611720 BRADLEYSTR.21	€ 2.076	€ 1.443	€ 633	€ 0	
				12	54611721 BROUWERSTRAAT 7	€ 48.887	€ 48.061	€ 826	€ 0	
				13	54611722 PIETER DE HOOGHSTR 1	€ 1.267	€ 1.170	€ 97	€ 0	
				14	54611723 BURG ARNOLDTSSTR 20	€ 409	€ 265	€ 144	€ 0	
				15	54611725 DAHLIASTRAAT 2	€ 51	€ 16	€ 35	€ 0	
				16	54611726 DOMINICANENWAL 2	€ 65	€ 0	€ 65	€ 0	
				17	54611727 DR PHILIPSSTR. 101	€ 122.936	€ 122.728	€ 208	€ 0	
				18	54611728 DR. POELSLAAN 23	€ 135	€ 0	€ 135	€ 0	
				19	54611732 GELDERSESTRAAT 28 A	€ 6.696	€ 6.678	€ 18	€ 0	
				20	54611733 GOUNODSTRAAT 2	€ 1.829	€ 1.773	€ 56	€ 0	
				21	54611736 HENNEKUILSTRAAT 6	€ 1.354	€ 1.219	€ 135	€ 0	
				22	54611740 KLINKEKOULSEWEG 11	€ 5.785	€ 5.533	€ 252	€ 0	
				23	54611742 LEYENBROEKERWEG 105C	€ 4.180	€ 4.133	€ 47	€ 0	
				24	54611743 LEYENBROEKERWEG 15A	€ 58	€ 0	€ 58	€ 0	
				25	54611744 ROZENLAAN 1	€ 1.847	€ 1.705	€ 142	€ 0	
				26	54611745 PANCRATIUSSTRAAT 25	€ 25.500	€ 25.171	€ 329	€ 0	
				27	54611746 PATTONSTRAAT 4	€ 1.386	€ 1.372	€ 14	€ 0	
				28	54611747 PUTSTRAAT 107 A	€ 1.620	€ 1.598	€ 22	€ 0	
				29	54611756 STEENWEG 20 GRV.B	€ 214	€ 131	€ 83	€ 0	
				30	54611757 BOKSLOOTWEG 2 EH	€ 222	€ 156	€ 66	€ 0	
				31	54611759 VALKSTRAAT 2 B	€ 1.800	€ 1.736	€ 64	€ 0	
				32	54611760 VALKSTRAAT 6	€ 24	€ 0	€ 24	€ 0	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				33	54611762 VASTRADASTRAAT 2 A	€ 6.838	€ 6.825	€ 13	€ 0	
				34	54611764 VEERSESTRAAT 43A	€ 423	€ 423	€ 0	€ 0	
				35	54611766 ST CATHARINAPLANTS 2	€ 1.370	€ 1.293	€ 77	€ 0	
				36	54611767 ST.WILLIBRORDUSLN.23	€ 101	€ 0	€ 101	€ 0	
				37	54611768 ROMEINENSTRAAT 24	€ 505	€ 622	-€ 117	€ 0	
				38	54611769 STADSWEGSKE 8 TM 24	€ 2.080	€ 1.957	€ 123	€ 0	
				39	54611770 SPORTPARK SMEETSSTR	€ 670	€ 572	€ 98	€ 0	
				40	54611775 SPORTPARK J KLYNENLN	€ 2.389	€ 2.047	€ 342	€ 0	
				41	54611777 VEERMANSTR 9 GELEEN	€ 136	€ 91	€ 45	€ 0	
				42	54611778 TUDDERNDERWEG 305	€ 795	€ 469	€ 326	€ 0	
				43	54611779 SPORTPARK EGGERWEG 2	€ 2.808	€ 890	€ 1.918	€ 0	
				44	54611780 SPORTPARK EGGERWEG 4	€ 4.387	€ 3.571	€ 816	€ 0	
				45	54611781 SPORTPARK EGGERWEG 6	€ 337	€ 337	€ 0	€ 0	
				46	54611784 BURG SMEETSSTRAAT 1B	€ 114	€ 114	€ 0	€ 0	
				47	54611785 ALLEE 5	€ 132	€ 0	€ 132	€ 0	
				48	54611790 GLANERBROOK SPUK	€ 722.709	€ 0	€ 722.709	€ 0	
				49	63800106 VEILIGE WIELEROMG	€ 2.228	€ 951	€ 1.277	€ 0	
				50	63450109 Sportstichting	€ 469.053	€ 0	€ 469.053	€ 0	
				51	7345030101 VOORZ GV SWENTIBOLD	€ 38.234	€ 38.234	€ 0	€ 0	
				52	7354010106 UNILOC GROND SPORTAC	€ 3.242	€ 2.791	€ 451	€ 0	
				53	7400000159 HC SCOOP DUURZHD	€ 104	€ 104	€ 0	€ 0	
				54						
				100						

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
			1	1015727	€ 35.000	€ 0	€ 0	€ 14.944	€ 20.000
			2	1036167	€ 227.856	€ 0	€ 205.116	€ 0	€ 227.856
			3	1042400	€ 94.291	€ 0	€ 3.616	€ 0	€ 3.616
			4						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*				
			1	1015727	Ja				
			2	1036167	Ja				
			3	1042400	Nee				
			4						
VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*			
				€ 24.029	Ja	Nee			
VWS	**H25**	**Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)**		Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/01*	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/02*	Totale definitieve exploitatietekort *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/03*	Totale cumulatieve besteding *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/04*	Eindverantwoording *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/05*	
			1	*SPUKIJZ21-22041*	-€ 413.631	€ 413.631	€ 413.631	Ja	
				Naam locatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/06*	Betreft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022? *Aard controle R* *Indicator: H25/07*	Totale toezegging per locatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/08*	Hoogte definitief exploitatietekort per locatie *Aard controle R* *Indicator: H25/09*	Besteding per locatie *Aard controle R* *Indicator: H25/10*	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/11*
			1	*Glanerbrook*	*Nov + dec 2021*	€ 167.690	€ 167.690	€ 167.690	€ 167.690
			2	*De Nieuwe Hateboer*	*Nov + dec 2021*	€ 89.487	€ 89.487	€ 89.487	€ 89.487
			3	*Sportplaza het Anker*	*Nov + dec 2021*	€ 35.181	€ 35.181	€ 35.181	€ 35.181

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023										
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				4	*Glanerbrook*	*jan-22*	€ 59.228	€ 59.228	€ 59.228	€ 59.228
				5	*De Nieuwe Hateboer*	*jan-22*	€ 39.280	€ 39.280	€ 39.280	€ 39.280
				6	*Sportplaza het Anker*	*jan-22*	€ 22.765	€ 22.765	€ 22.765	€ 22.765
				7						
				50						

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

3.7 BIJLAGE TAAKVELDEN

TAAKVELDEN VERDEELD OVER DE PROGRAMMA'S

PROGRAMMA 0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Baten	65	128	130	3
Lasten	-4.086	-4.389	-4.051	337
01 BESTUUR	***-4.022***	***-4.261***	***-3.921***	***340***
Baten	970	1.179	1.255	76
Lasten	-2.347	-2.714	-2.666	48
02 BURGERZAKEN	***-1.377***	***-1.535***	***-1.411***	***124***
Baten	362	1.928	2.030	102
Lasten	-327	-483	-471	13
03 BEHEER OVERIGE GEBOUWEN EN GRONDEN	***35***	***1.444***	***1.559***	***115***
Baten	5.355	9.076	9.418	342
Lasten	-37.583	-47.875	-49.656	-1.781
04 OVERHEAD	***-32.227***	***-38.799***	***-40.238***	***-1.440***
Baten	976	1.375	2.329	954
Lasten	-28	-307	-457	-150
05 TREASURY	***948***	***1.068***	***1.871***	***803***
Baten	18.610	18.604	18.933	329
Lasten	-364	-364	-368	-5
061 OZB WONINGEN	***18.246***	***18.240***	***18.564***	***324***
Baten	36.894	38.920	40.227	1.307
Lasten	-691	-691	-697	-6
062 OZB NIET-WONINGEN	***36.203***	***38.229***	***39.531***	***1.302***
Baten	2.800	2.361	2.394	33
Lasten	0	0	-9	-9
063 PARKEERBELASTING	***2.800***	***2.361***	***2.385***	***24***
Baten	731	404	390	-14
Lasten	-284	-439	-268	171

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
064 BELASTINGEN OVERIG	***446***	***-35***	***122***	***158***
Baten	189.348	213.333	218.892	5.559
Lasten	-754	-1.367	-44	1.323
07 ALGEMENE UITKERING-OV UITK GEMEENTEF	***188.594***	***211.966***	***218.848***	***6.882***
Lasten	-9.922	-4.671	-2	4.669
08 OVERIGE BATEN EN LASTEN	***-9.922***	***-4.671***	***-2***	***4.669***
Onttrekkingen	6.783	12.494	13.042	548
Toevoegingen	-9.986	-17.797	-18.078	-281
Reserves en voorzieningen	***-3.203***	***-5.303***	***-5.036***	***267***
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	**196.522**	**218.704**	**232.273**	**13.568**

Programma 0 Bestuur en Ondersteuning Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
0.1 Bestuur	Het resultaat heeft enerzijds betrekking op de lagere personeelskosten bij de wethouders (1e halfjaar 4 wethouders in plaats van 5). Daarnaast dienen we vanaf 2022 de pensioenvoorziening in eigen beheer te gaan opbouwen doordat de externe pensioenverzkering per 1/1/2022 is gestopt. Ultimo 2022 is een opgave opgevraagd bij APG welke aangeeft hoe hoog de pensioenvoorziening (op basis van contante waarde) dient te zijn. Het vaststellen van de contante waarden wordt in hoge mate bepaald door de marktrente. Doordat het marktrente% waar mee gerekend wordt, is gestegen naar 2,472% (2021 0,528%) is de storting in de voorziening fors lager dan verwacht.		287		287	I			V
0.2 Burgerzaken	In 2022 was er een toename van aanvragen naturalisaties en reisdocumenten wat per saldo resulteert in een positief resultaat.	75	-39		36	I			V

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 0 Bestuur en Ondersteuning Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
	De invoering Wet Open Overheid is door de verlate toekenning van gelden vanuit het gemeentefonds later gestart dan gepland. Voor 2022 betekent dit dat er naast een storting van € 18.000 in de bestemmingsreserve WOO een vrijval ten gunste van de algemene middelen plaatsvindt.		62	-18	44	I			V
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Hogere servicekosten commerciele panden en dan met name bij pand Markt 1a in Geleen.		-60		-60	I			N
	Vervallen storting in de reserve taakstellingen ivm exploitatietekort bij pand Markt 1a in Geleen.			47	47	I			V
	Naast het feit dat er meer gelden aan (erf) pachten zijn binnengekomen, zijn de ontvangen voorschotten energiekosten en servicekosten hoger dan geraamd.	101			101	I			V
0.4 Overhead	Voor de ambtelijke panden was incidenteel €125.000 bijgeraamd vanuit de stelpost € 0,9 mln. voor 2022 (1e prorap 2022). In 2022 is de aandacht voor een beter beheer en monitoring verder aangescherpt. Gedragsverandering en kleine maatregelen (betere afstemming kloktijden en uitdraaien radiatoren) heeft naast de gunstige temperaturen in 2022 bijgedragen tot een reductie van energieverbruik. De energieverbruiken bij de ambtelijke panden laat in 2022 een daling zien van totaal ca 70.000 m3 gas en een daling van ca 38.000 kWh elektra waardoor er een positief verschil ontstaat van € 109.000. Dat betekent dat we € 16.000 meer hebben uitgegeven (dan oorspronkelijk budget) ondanks de sterke tariefsstijging die 2022 heeft laten zien. De budgetten voor 2023 dienen nog bijgesteld te worden in de 1e prorap 2023, zodoende stellen wij voor om het positieve resultaat van 2022 te bestemmen voor de energiebijstelling in 2023.		109		109	I			V
	Lagere kosten en tevens lagere onttrekking reserve groot onderhoud ambtelijke panden dan oorspronkelijk gepland in de meerjarenonderhoudsplannen wat gelinkt is aan de nieuwe ambtelijke en bestuurlijke huisvesting op termijn.		72	-72	-	I			

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 0 Bestuur en Ondersteuning Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
	Als gevolg van de gekozen administratieve vastlegging van de bedrijfsvoeringsbudgetten Vidar. Het saldo van het resultaat is nihil.	-1.071	1.071		-	I			
	In de 4e prorap is budget opgenomen voor € 1,1 mln. ter dekking voor het verwachte spaarverlof per ultimo 2022. De voorlopige schatting was dat het saldo spaarverlof zou uitkomen op 40.000 uren maar bedraagt per ultimo 2022 25.595 uren. Het positieve verschil van € 0,4 mln. gaat via het resultaat terug naar de algemene middelen/reserve.		395		395	I			V
	Onttrekking uit de reserve versnelling bedrijfsvoering voor het talentenprogramma en advieskosten ter verbetering van de bedrijfsvoering.		-89	89	-	I			
	Vrijval post onvoorzien ambtelijke panden en lagere exploitatiekosten op voorliggend taakveld.		206		206	I			V
	In het kader van het planmatig onderhoud heeft een lagere onttrekking aan de reserve Vastgoed en Sportaccommodaties plaatsgevonden			-182	-182	I			N
	Het niet planmatig onderhoud bij met name Hub Dassenplein 1 en Geleenbeeklaan is lager dan geraamd.		50		50	I			V
	ICT/programma digitalisering. De geraamde onttrekking uit de reserve versnelling bedrijfsvoering (programma digitalisering) heeft niet plaatsgevonden en wordt doorgeschoven naar 2023.	-10	584	-217	357	I			V
	ICT-VIDAR Structureel nadeel omdat het budget niet toereikend is om de doorbelasting van de inrichting van de werkplek vanuit ICT op te vangen.	-246	94		-152	S			N

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 0 Bestuur en Ondersteuning Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
	Financiën De uitwerking en implementatie van het collegebesluit 'Inrichting concern control en financiën' vindt plaats op basis van een groeimodel. Om team financiën dienstbaar te laten zijn aan de opgaven zijn organisatieaanpassingen noodzakelijk. Daarnaast is doorontwikkeling in kwaliteit, houding en gedrag binnen de bestaande capaciteit nodig. Door de managementwisseling in 2022 binnen het team is er een vertraging ontstaan in de ingezette ontwikkeling. Deze vertraging geldt eveneens voor organisatieaanpassingen en het inwerken van nieuwe medewerkers. Als gevolg van de genoemde vertraging wordt de, in 2022, geraamde onttrekking uit de reserve versnelling bedrijfsvoering ad € 0,1 mln. doorgeschoven naar 2023		114	-100	14	I			V
	In 2022 is het regiesysteem, waarmee de regiefunctie naar burgers met een begeleidings- of zorgvraag digitaal wordt ondersteund, aanbesteed en gegund. Het project is gestart en zal medio mei 2023 geïmplementeerd worden. Daarnaast is er bij Vidar een omvangrijk ICT-project gestart een systeem waarmee de gehele bedrijfsvoering wordt ondersteund (Business Central). Kenmerkend voor beide projecten is dat ze een transitie teweeg gaan brengen en dat het projecten zijn met een hoge intensiteit, waardoor er op onderdelen extra externe ureninzet nodig was.	-25	-333	-17	-375	I			N
	Voertuigen en materieel Wijkbeheer Meer uitgaven door vervanging wagenpark in 2022, vervanging dienstkleding/gereedschappen en hogere brandstofprijzen (diesel/LPG).	2	-75		-73	I			N
	Het negatieve saldo van de materiële kosten op de kostenplaatsen wordt veroorzaakt door de, met ingang van 2018, geraamde doorbelastingen van ICT-budgetten naar de teams binnen de organisatie.		-213		-213				

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 0 Bestuur en Ondersteuning Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
0.4 Overhead / 0.8 Overige baten en lasten	Het saldo van de kostenplaatsen waar alle personele budgetten worden verantwoord, wordt verrekend met het saldo van de centrale (personeels) gerelateerde budgetten op concernniveau zoals de stelpost inflatie. Het restant tekort wordt vervolgens verrekend met de calamiteitenreserve.	1.472	-2.321	849	-0	I			N
0.5 Deelnemingen	Vanaf 14/9/22 ontvangt de gemeente een rentevergoeding over het uitstaande saldo bij het Schatkistbankieren binnen het Ministerie van Financien. Een gedeelte heeft betrekking op taakveld 5.2 sportaccommodaties en is naar dit taakveld overgeboekt.	195	-153		42				
	Eenmalige dividenduitkering RWM in verband met toetreding Echt-Susteren per 1-1-2023 conform besluit Algemene Vergadering van Aandeelhouders RWM N.V. d.d. 24 november 2022	758			758	I			V
0.61 OZB woningen	Hogere opbrengsten De opbrengsten uit de OZB-woningen zijn € 0,33 mln. hoger dan begroot, dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de WOZ-waarden over 2022 hoger zijn uitgevallen dan eerder verwacht. In de verwachting was rekening gehouden met meer aanpassingen door bezwaren.	329	-5		324	I			V
0.62 OZB-niet woningen	Hogere opbrengsten De opbrengsten uit de OZB niet-woningen zijn € 1,31 mln. hoger dan begroot, dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de WOZ-waarden over 2022 € 0,87 mln. hoger zijn uitgevallen dan eerder verwacht. In de verwachting was rekening gehouden met meer aanpassingen door bezwaren. Daarnaast zijn ook de opbrengsten voor 2020 met € 0,1 mln. en 2021 met € 0,34 mln. hoger dan verwacht.	1.308	-6		1.302	I			V
0.63 Parkeerbelasting	Parkeeropbrengsten verantwoord op taakveld 0.63 en taakveld 2.2: de derving parkeerinkomsten als gevolg van corona, welke in Prorap 4 was geprognotiseerd, valt lager uit. Het voordelig resultaat € 33.000 wat betreft 0.63 parkeerbelasting wordt teruggegeven aan de coronamiddelen.	33			33	I		33	V
0.64 Belasting overig	Belasting algemeen		80		80	I			V

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 0 Bestuur en Ondersteuning Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
	Een analyse op de oninbaarheid van de belastingvorderingen laat zien dat de voorziening dubieuze debiteuren te hoog is, € 72.000 valt vrij. Aan diensten van derden is € 8.000 minder uitgegeven.								
	Positief Resultaat 2022 BsGW Op basis van de 2e kwartaal bestuursrapportage 2022 BsGW werd er een verlies verwacht van € 1,6 mln., het aandeel voor Sittard-Geleen was € 0,14 mln., waarvan € 6.000 Corona. In de 4e programmarapportage 2022 is rekening gehouden met dit verlies. Het verlies van BsGW over 2022 is op basis van de 3e kwartaal bestuursrapportage gedaald met € 1,2 mln. naar € 0,4 mln. Het aandeel voor de gemeente Sittard-Geleen bedraagt € 50.000, waarvan € 6.000 Corona. Een positief verschil van € 90.000.		91		91	I		6	V
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Decembercirculaire 2022 In de decembercirculaire 2022 zijn compensaties voor nieuwe taken en bestuursafspraken opgenomen. Deze compensaties zijn incidenteel met uitzondering van de Wet Goed Verhuurderschap en een kleine verhoging van de decentralisatie uitkering Wet kwaliteitsborging bouw. Gezien het tijdstip van beschikbaar stellen van deze middelen lukt het niet deze daadwerkelijk in 2022 in te zetten. Voorgesteld wordt de middelen over te hevelen naar 2023 en in te zetten voor uitvoering van genoemde wettelijke taken.	5.614			5.614	I		1.334	V
	Openstaande taakmutaties (voornamelijk) op het sociaal domein welke niet zijn benut in 2022 en vrijvallen ten gunste van het resultaat. Voorstel is de compensatie voor de energiearmoede uit de septembercirculaire 2022 beschikbaar te stellen in 2023.		1.330	-111	1.219	I			V
0.8 Overige baten en lasten	Stelpost Nieuw Beleid welke niet benodigd is in 2022 en vrijvalt ten gunste van het resultaat.		478		478	I			V
	Post Onvoorzien De post onvoorzien is in 2022 niet benut. Het budget komt ten gunste van het resultaat		100		100	I			V
	Stelpost inflatie welke betrekking heeft op de materiele budgetten welke vrijvalt ten gunste van resultaat		2.804		2.804	I			V

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 0 Bestuur en Ondersteuning Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
Diverse afwijkingen totaal P0	Kleine verschillen	156	-23	-1	132	I			N
Totaal Programma 0 Bestuur en Ondersteuning		**8.691**	**4.610**	**267**	**13.568**		**-**	**1.373**	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

PROGRAMMA 1 VEILIGHEID

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Baten	332	332	343	11
Lasten	-8.480	-8.626	-8.494	133
11 CRISISBEHEERSING EN BRANDWEER	***-8.148***	***-8.294***	***-8.151***	***144***
Baten	919	1.093	1.642	549
Lasten	-5.898	-7.098	-7.571	-473
12 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	***-4.978***	***-6.005***	***-5.929***	***76***
Onttrekkingen	493	526	382	-145
Toevoegingen	0	-88	-203	-115
Reserves en voorzieningen	***493***	***438***	***179***	***-260***
1 VEILIGHEID	**-12.633**	**-13.861**	**-13.901**	**-40**

Programma 1 Veiligheid Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona/ Inflatie	V(oordeel)/ N(adeel)
1.1. Crisisbeheersing en brandweer	*Brandweerkazernes* Binnen de exploitatiebudgetten van de vrijwillige brandweerkazernes, die verhuurd zijn aan de Veiligheidsregio, is minimaal onderhoud uitgevoerd. De hiervoor geraamde onttrekking uit de reserve Vastgoed heeft nagenoeg plaatsgevonden	9	135	-131	14	I			V
	Veiligheidsregio Zuid-Limburg Overschrijding als gevolg van de door de VRZL toegepaste afrekening indexering 2022.		-17		-17	S	-17	I	N
	Externe Veiligheid Voor het uitwerken van een integraal Veiligheidsprogramma passend in het kader van de omgevingswet zijn door het rijk incidentele middelen beschikbaar gesteld over de periode 2021-2024. In 2022 zijn aangegane verplichtingen uit 2021 afgerond.	0	14	-14	0	I			

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 1 Veiligheid Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona/ Inflatie	V(oordeel)/ N(adeel)
1.2 Openbare orde en veiligheid	*Calamiteiten* In de 3e rapportage is een risico gemeld dat, gelet op het onvoorspelbare karakter van calamiteiten, het budget 2022 ad € 50.000 mogelijk niet toereikend is om de kosten 2022 op te vangen. Voor 2022 bedraagt de overschrijding € 52.000.	-5	-52		-56	S			N
	Subsidies projecten Incidenteel overhevelen van subsidievoorschotten/ reserve van 2022 naar 2023 betreffende: - Aanpak personen met verward gedrag, - Nazorg ex-gedetineerden, - Zorg- en Veiligheidshuis WM. Meeropbrengsten m.b.t. POK-gelden, Extra subsidie via Zorg- en veiligheidshuis Zuid-Limburg voor de ondersteuning van het management en Justitiegelden 2022. Ruimte op diensten van derden, dat via een verplichtingen- reserve wordt ingezet in 2023 voor de in 2022 ingezette doorontwikkeling van het Zorg- en Veiligheidshuis WM. - VIA borging Zorg- en Veiligheidshuizen Zuid-Limburg	545	-430	-115	0	I			
Diverse afwijkingen	Kleine afwijkingen	12	9		20				V
Totaal Programma 1 Veiligheid		**560**	**-341**	**-260**	**-40**		**-17**	**-**	**N**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

PROGRAMMA 2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Baten	743	701	1.918	1.217
Lasten	-21.204	-22.851	-22.869	-18
21 VERKEER EN VERVOER	***-20.461***	***-22.150***	***-20.951***	***1.199***
Baten	3.353	4.194	3.947	-247
Lasten	-4.691	-6.224	-5.758	466
22 PARKEREN	***-1.338***	***-2.030***	***-1.811***	***219***
Baten	522	522	500	-22
Lasten	-525	-525	-554	-29
24 ECONOMISCHE HAVENS EN WATERWEGEN	***-3***	***-3***	***-53***	***-50***
Onttrekkingen	70	1.024	936	-88
Toevoegingen	0	-131	-131	0
Reserves en voorzieningen	***70***	***893***	***806***	***-88***
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	**-21.731**	**-23.289**	**-22.009**	**1.280**

Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
2.1 Verkeer en vervoer	Lagere kosten van de machinale en handmatige straatreiniging incl. bladcampagne. Zie ook programma 7. Dit leidt niet tot een resultaat.	8	234		242	I			V
	Herstellingen asfalt en elementen door aannemers inz. Kabels en leidingen met inkomsten uit telecomverordening en nutsbedrijven. De uitgaven en inkomsten zijn niet begroot.	745	-726		19	I			V
	De uitgaven en inkomsten van de aanleg glasvezelnetwerk E-fiber zijn niet begroot.	329	-329		-	I			

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
	Het in rekening brengen bij de veroorzaker van schade aan gemeentelijk eigendom. De inkomsten zijn niet begroot.	50			50	I			V
	Als gevolg van een aangespannen proces door de collega concurrent is de aanleg van het glasvezelnetwerk door E-Fiber vertraagd. Deze vertraging heeft ook consequenties gehad voor de gemeente. Er is € 99.000 aan advocaatkosten uitgegeven waarvoor geen budget beschikbaar is.		-99		-99	I			N
	Voordeel door geen inzet van €593.000 extra budget 2022 ter dekking inflatie IBOR wegen		593		593	I			V
	Hogere onderhoudskosten openbare verlichting na aanbesteding en VerkeersRegelInstallaties (VRI's) door afrekening correctief onderhoud 2021/2022.	28	-261		-233	I			N
	In 2022 zijn circa 300 meer aanvragen van nutsbedrijven in behandeling genomen voor kabels en leidingen dan begroot (500st.)	55			55	I			V
	Voor de openbare verlichting was incidenteel €519.000 bijgeraamd vanuit de stelpost € 0,9 mln. voor 2022 (1e prorap 2022). In 2022 is € 46.000 meer uitgegeven (dan oorspronkelijk budget) ondanks de sterke tariefstijging die 2022 heeft laten zien. De budgetten voor 2023 dienen nog bijgesteld te worden in de 1e prorap 2023, zodoende stellen wij voor om het positieve resultaat van 2022 € 473.000 te bestemmen voor de energiebijstelling in 2023.		473		473	I			V
	Voor het opstellen en uitwerken van de mobiliteitsvisie zijn in 2021 en 2022 incidentele middelen beschikbaar gesteld. Dekking vindt plaats vanuit de algemene reserve. De afronding vindt plaats in 2023.	-	108	-83	25	I			V

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
2.2 Parkeren	Parkeeropbrengsten verantwoord op taakveld 0.63 en taakveld 2.2: de derving parkeerinkomsten als gevolg van corona, welke in Prorap 4 was geprognotiseerd, valt lager uit. Het voordelig resultaat € 159.000 wat betreft taakveld Verkeer, vervoer en waterstaat wordt teruggegeven aan de coronamiddelen.	159			159	I		159	V
	De uitgaven voor het planmatig onderhoud zijn lager uitgevallen. Hierdoor heeft er een lagere onttrekking uit de voorziening plaatsgevonden. De onttrekking uit de voorziening heeft betrekking op meerdere programma's	-408	422		14	I			V
	Onttrekking uit de reserve verpl. Wijkbeheer voor pilot proeftuin fietsparkeren in 2022, waarvoor in 2021 extra budget verkregen. De pilot is niet uitgevoerd.		-3	40	37	I			V
Diverse afwijkingen	Kleine verschillen	-18	7	-45	-56				N
Totaal Programma 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat		**948**	**419**	**-88**	**1.279**		**-**	**159**	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

PROGRAMMA 4 ONDERWIJS

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Baten	0	0	0	0
Lasten	-1.914	-587	-598	-11
41 OPENBAAR BASISONDERWIJS	***-1.914***	***-587***	***-598***	***-11***
Baten	130	419	418	-1
Lasten	-4.440	-5.889	-5.962	-73
42 ONDERWIJSHUISVESTING	***-4.309***	***-5.469***	***-5.544***	***-74***
Baten	2.711	5.647	5.598	-49
Lasten	-5.020	-8.049	-7.793	256
43 ONDERWIJSBELEID EN LEERLINGENZAKEN	***-2.310***	***-2.402***	***-2.195***	***207***
Onttrekkingen	61	433	422	-11
Toevoegingen	0	-379	-379	0
Reserves en voorzieningen	***61***	***55***	***44***	***-11***
4 ONDERWIJS	**-8.473**	**-8.403**	**-8.293**	**110**

Programma 4 Onderwijs Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
4.2 Onderwijshuisvesting	De overige exploitatiekosten (vergoedingen) van de onderwijspanden zijn € 85.000 lager dan begroot. De gemeentelijke belastingen van de onderwijspanden zijn voor rekening van de gemeente en € 151.000 hoger dan geraamd.		-66		-66	I			N
4.3 Onderwijsbeleid en Leerlingenzaken	De facturen van kinderopvang bij MIK en Spelenderwijs zijn lager uitgevallen dan begroot. Het betreft een open eind subsidie zodat een voldoende budget hierop is ingericht.	61	-17	-	44	I			V

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 4 Onderwijs Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
	De specifieke uitkering 'inhalen Covid 19 gerelateerde onderwijsvertragingen' heeft een looptijd t/m 2023. Een aantal uitgaven die begroot waren in 2022 worden zodoende in 2023 gedaan	-101	105	0	4	I			V
	Onttrekking aan de reserve is wel gerealiseerd en zorgt voor een positief resultaat.	-7	175	-	168	I			V
Diverse afwijkingen	Kleine afwijkingen	-3	-25	-11					
Totaal Programma 4 Onderwijs		**-50**	**172**	**-11**	**111**		**-**	**-**	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

PROGRAMMA 3 ECONOMIE

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Baten	20	124	365	241
Lasten	-4.765	-5.133	-4.518	616
31 ECONOMISCHE ONTWIKKELING	***-4.745***	***-5.009***	***-4.152***	***857***
Baten	1.955	133	2.298	2.165
Lasten	-2.035	-342	-2.230	-1.889
32 FYSIEKE BEDRIJFSINFRASTRUCTUUR	***-81***	***-209***	***68***	***276***
Baten	352	352	327	-25
Lasten	-507	-1.192	-1.143	49
33 BEDRIJVENLOKET EN REGELINGEN	***-155***	***-840***	***-817***	***23***
Baten	1.959	1.987	2.571	584
Lasten	-3.322	-4.008	-4.188	-179
34 ECONOMISCHE PROMOTIE	***-1.363***	***-2.022***	***-1.616***	***405***
Onttrekkingen	100	1.477	1.682	205
Toevoegingen	-47	-329	-1.368	-1.039
Reserves en voorzieningen	***53***	***1.148***	***314***	***-834***
3 ECONOMIE	**-6.290**	**-6.931**	**-6.204**	**728**

Programma 3 Economie Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
3.1 Economische Ontwikkeling	De ESCS locatie is gewaardeerd tegen agrarische marktwaarde, als gevolg van de afschrijving van de boekwaarde kan een deel vrijvallen uit de voorziening.	106			106	I			V
	Vanuit de Provincie is er een afrekening geweest van de facilitering Sportzone Westelijke Mijnstreek over de jaren 2015 - 2017. Dit geld is gereserveerd voor de tijdelijke huisvesting Swentibold.		109	-116	-7	I			N
	In 2022 is een Europese subsidie ontvangen Syschemiq. De uitvoering van dit subsidieproject vindt plaats bij externe partners.	122	-122	-	-	I			

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 3 Economie Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
	Onderzoeken in kader van de circulair Hub (worden gefinancierd uit gereserveerde middelen IBP.	0	-54	54	-	I			
	Bijdragen in economische projecten vanuit de coalition of the willing (vml ESZL). De uitvoering schuift door naar 2023 ev. jaren.	0	146	-143	3	I			V
	Uitvoering meerjarig project goederenvervoer 046	0	-14	14	-	I			
	De geplande onderzoeken voor het opstellen van het detailhandelsbeleid is in 2022 afgerond. De hiervoor gereserveerde verplichtingen zijn in 2022 afgewikkeld.	6	-62	41	-15	I			N
	Uitvoering van de Stimuleringsregeling compacter maken winkelgebied aanpak leegstand	1	-8	10	3	I			V
	Voor het starten van het ontwikkelpad Geleen centrum (GL1) zijn in 2021 en 2022 incidentele middelen beschikbaar gesteld. Dekking vind plaats uit de algemene reserve. In 2023 eindigt de dekking voor het ontwikkelpad.		119	-125	-6	I			N
	In 2022 is de gemeente een Convenant MKB Green Deal aangegaan met diverse partners. Binnen de begroting was hiervoor een incidenteel bedrag beschikbaar gesteld. De uitvoering schuift door naar 2023 ev jaren.	0	464	-464	-	I			
3.2 Fysieke Bedrijfsinfrastructuur	Niet gerealiseerde ombuiging inkoop		-67		-67	I			N
	Opbrengst verkoop grond in Tuddern en Grote Dries in Holtum. Opbrengst valt vrij in jaarrekeningresultaat. Een aankoop van gronden is gelinkt aan deze transactie, want het betreft een ruiling. Deze aankoop volgt in 2023 en dient geactiveerd te worden op de balans. Vanuit BBV mogen deze transacties niet rechtstreeks verrekend worden.	463			463	I			

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 3 Economie Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
	Conform de richtlijnen van het BBV worden alle mutaties op het product grondbedrijf verantwoord, zie paragraaf grondbeleid voor de inhoudelijke toelichting en verantwoording.	1.702	-1.822		-120	I			
	De voorziening BIE is ontoereikend en wordt aangevuld uit de reserve grondexploitatie			205	205	I			
3.4 Economische promotie	De grote gemeentelijke evenementen laten als geheel een klein tekort zien. Redenen liggen met name in de gestegen kosten van energie en materialen.		-29		-29				N
	Toeristenbelasting De opbrengst van de toeristenbelasting is € 138.000 hoger dan begroot. Dit komt doordat er nog nagekomen inkomsten zijn uit 2021 van € 12.000. Daarnaast is op basis van de opbrengsten 2022 van de eerste 3 kwartalen een schatting gemaakt voor het 4e kwartaal. Dit leidt tot een verwachtte hogere opbrengst voor 2022 van € 126.000.	138			138	I			V
	Afwikkeling van verstrekte opdrachten uit 2021 in kader van vrije tijdseconomie, dekking is opgenomen in de verplichtingenreserve economie.	0	28	-20	8	I			V
	De grote gemeentelijke evenementen als geheel laten een klein tekort zien. Redenen liggen met name in de gestegen kosten van energie en materialen.	451	-199	-281	-29	I			N
Diverse afwijkingen	Kleine afwijkingen	-24	107	-9					
Totaal Programma 3 Economie		**2.965**	**-1.404**	**-834**	**727**		**-**	**-**	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

PROGRAMMA 5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Baten	66	321	294	-27
Lasten	-2.492	-2.786	-2.777	10
51 SPORTBELEID EN ACTIVERING	***-2.426***	***-2.465***	***-2.482***	***-17***
Baten	4.614	4.935	6.125	1.190
Lasten	-10.982	-13.821	-13.868	-47
52 SPORTACCOMMODATIES	***-6.368***	***-8.886***	***-7.743***	***1.142***
Baten	2.763	2.984	3.010	26
Lasten	-14.184	-14.978	-14.379	599
53 CULTUURPRESENTATIE-PRODUCTIE-PARTIC	***-11.421***	***-11.994***	***-11.369***	***625***
Baten	199	191	224	33
Lasten	-325	-726	-905	-179
54 MUSEA	***-127***	***-536***	***-681***	***-146***
Baten	212	212	286	74
Lasten	-716	-811	-440	371
55 CULTUREEL ERFGOED	***-505***	***-600***	***-155***	***445***
Baten	342	7	3	-4
Lasten	-378	-240	-211	29
56 MEDIA	***-36***	***-233***	***-209***	***24***
Baten	161	605	763	158
Lasten	-7.373	-8.079	-7.918	162
57 OPENBAAR GROEN-(OPENLUCHT) RECREATIE	***-7.212***	***-7.475***	***-7.155***	***320***
Onttrekkingen	2.055	4.502	3.311	-1.190
Toevoegingen	-904	-1.610	-1.890	-280
Reserves en voorzieningen	***1.151***	***2.891***	***1.421***	***-1.470***
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	**-26.942**	**-29.296**	**-28.372**	**924**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
5.2 Sportaccommodaties	De exploitatiebijdrage aan Het Anker is lager dan het beschikbare budget. Door ontwikkelingen bij Het Anker in combinatie met ontwikkelingen Glanerbrook / zwemwater zal deze ruimte de komende jaren anders ingezet worden. Daarnaast drukt de (niet meer actuele) taakstelling insourcing Sportstichting op het budget Sport.	164	-138	-	26	I			V
	Inhuur diensten derden inzake het maken en vernieuwen van meerjarenonderhoudsplannen van diverse sportaccommodaties	-	-65	-	-65	I			N
	Glanerbrook heeft hogere opbrengsten door herstel na corona pandemie en beschikbaar stellen ruimten voor opvang ontheemden. Daarnaast hogere onderhoudskosten aan de verouderde en uitvallende installaties.	1.179	-511	-281	387				V
	De kapitaallasten Glanerbrook zijn lager uitgevallen dan begroot omdat er een rentevergoeding is verkregen over de resterende lening. Deze lening is tijdelijk ondergebracht bij de schatkist en door de stijgende rente heeft dit geleid tot een rentevergoeding.	-	147	-	147				V
	Het onderhoud op de gebouwen is lager dan geraamd. De onderhoudsuitgaven zijn verrekend met de reserve Vastgoed en sportaccommodaties	-	516	-472	44	I			V
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Pas eind 2022 hebben we de beschikking van de specifieke uitkering 'Impuls Jongerencultuur' ontvangen. Zodoende is deze niet begroot geworden.	310	-117	-197	-4	I			N

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
	Binnen het Cultuurbedrijf (De Domijnen) speelde in 2022 naast de reguliere culturele activiteiten ook onder andere de transitie (op basis van aanbevelingen uit het BMC-rapport) en de verhuizing van de kunstwerken uit de diverse gemeentedepots. Hiervoor zijn in 2021 extra middelen gereserveerd welke in 2022 zijn vrijgekomen. Daarnaast is in het voorstel van de subsidiebeschikking 2022 ook de samenwerking met PLT-theaters benoemd. Hiervoor is een garantstelling in de reserves opgenomen.	-	73	-70	3	I			V
	In 2022 hebben zich minder cursisten voor muziekmakelaar Myouthic aangemeld dan middelen die beschikbaar zijn, waardoor het plafond van lesgeldsubsidie niet is bereikt.	-	51	-	51				V
	Het lager planmatig onderhoud bij de Stadsschouwburg resulteert in een lagere onttrekking uit de voorziening	-269	269	-	-	I			V
	Lagere opbrengst huren bij de Stadsschouwburg	-76	-	-	-76	I			N
	Hogere servicekosten bij de maatschappelijke panden	-	-66	-	-66	I			N
	Het onderhoud op de gebouwen is lager dan geraamd. De onderhoudsuitgaven zijn verrekend met de reserve Vastgoed en sportaccommodaties	-	392	-392	-	I			V
5.4 Musea	Het onderhoud op de gebouwen is hoger dan geraamd. De onderhoudsuitgaven zijn verrekend met de reserve Vastgoed en sportaccommodaties	-	-104	104	-	I			V
	De uitvoeringskosten archeologie worden zijn hoger dan geraamd. De dekking voor deze hogere kosten maken onderdeel uit van de (bouw)leges.	-	-62	-	-62	I			N
5.5 Cultureel erfgoed	Het onderhoud op de gebouwen is lager dan geraamd. De onderhoudsuitgaven zijn verrekend met de reserve Vastgoed en sportaccommodaties	-	269	-269	-	I			V

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
5.5 Cultureel erfgoed	in 2022 zijn minder aanvragen in kader van monumentensubsidies ontvangen dan geraamd.	-	143	-6	137	I			V
5.7 Openbaar groen- (openlucht) recreatie	Lagere onderhoudskosten (on) roerende zaken bij reststroken grond en hogere opbrengst verkoop diverse reststroken.	78	50	-	128	I			V
	Onderlinge afwijkingen binnen openbaar groen. Baten zijn diverse vergoedingen van derden voor werk wijkteams. Lasten m.n. voordeel door geen inzet van €254.000 extra budget 2022 ter dekking inflatie IBOR groen. Onttrekking uit de reserve verpl. Wijkbeheer €29.000 voor cascade systeem Hof van Onthaasting en €8.000 voor onderzoek rondom de eikenprocessierups en de preventieve bestrijding daarvan.	80	295	37	412	I			V
	Zomer van Sittard-Geleen Verwijderen bestickering, graffiti en eenrichtingsmarkering op de straten voor corona, rechtzetten en aanpassen verkeers- en lantaarnpalen, extra inzet op beheergroepen groen en reiniging. Deze kosten worden verrekend met de coronamiddelen.	-	-127	-	-127			-127	N
Diverse afwijkingen	Kleine afwijkingen	-16	-71	76	-11				N
Totaal Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie		**1.450**	**944**	**-1.470**	**924**		**-**	**-127**	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

PROGRAMMA 6 SOCIAAL DOMEIN

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Baten	419	600	8.242	7.643
Lasten	-8.263	-9.544	-13.124	-3.579
61 SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE	*-7.843*	*-8.945*	*-4.881*	*4.063*
Baten	284	0	1	1
Lasten	-5.619	-6.526	-6.137	388
62 WIJKTEAMS	*-5.335*	*-6.526*	*-6.137*	*389*
Baten	45.431	39.429	39.790	361
Lasten	-54.730	-59.554	-58.964	590
63 INKOMENSREGELINGEN	*-9.299*	*-20.124*	*-19.174*	*951*
Baten	219	361	297	-64
Lasten	-17.569	-17.748	-17.173	575
64 BEGELEIDE PARTICIPATIE	*-17.350*	*-17.387*	*-16.876*	*511*
Baten	2.053	1.974	3.513	1.539
Lasten	-8.728	-9.110	-10.614	-1.504
65 ARBEIDSPARTICIPATIE	*-6.675*	*-7.137*	*-7.101*	*35*
Baten	0	0	0	0
Lasten	-1.881	-2.379	-2.702	-323
66 MAATWERKVOORZIENINGEN (WMO)	*-1.881*	*-2.379*	*-2.702*	*-323*
Baten	10.354	3.371	3.494	123
Lasten	-43.851	-34.746	-34.176	570
671 MAATWERKDIENSTVERLENING 18+	*-33.497*	*-31.374*	*-30.681*	*693*
Lasten	0	0	0	0
671A HULP BIJ HET HUISHOUDEN (WMO)	*0*	*0*	*0*	*0*
Lasten	0	0	0	0
671B BEGELEIDING (WMO)	*0*	*0*	*0*	*0*
Lasten	0	0	0	0
671C DAGBESTEDING (WMO)	*0*	*0*	*0*	*0*
Lasten	-29.828	-32.040	-31.926	113

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
672 MAATWERKDIENSTVERLENING 18-	*-29.828*	*-32.040*	*-31.926*	*113*
Lasten	0	0	0	0
672A JEUGDHULP BEGELEIDING	*0*	*0*	*0*	*0*
Lasten	0	0	0	0
672B JEUGDHULP BEHANDELING	*0*	*0*	*0*	*0*
Lasten	0	0	0	0
672D JEUGDHULP ZONDER VERBLIJF OVERIG	*0*	*0*	*0*	*0*
Lasten	0	0	0	0
673A PLEEGZORG	*0*	*0*	*0*	*0*
Lasten	0	0	0	0
673B GEZINSGERICHT	*0*	*0*	*0*	*0*
Lasten	0	0	0	0
674A JEUGDHULP BEHAND GGZ ZONDER VERBLIJF	*0*	*0*	*0*	*0*
Lasten	0	0	0	0
674B JEUGDHULP CRISIS/LTA/GGZ-VERBLIJF	*0*	*0*	*0*	*0*
Baten	2.210	2.255	2.674	419
Lasten	-3.032	-3.268	-2.827	441
681 GEESCALEERDE ZORG 18+	*-822*	*-1.013*	*-153*	*860*
Baten	0	0	0	0
Lasten	0	0	0	0
681A BESCHERMD WONEN (WMO)	*0*	*0*	*0*	*0*
Baten	0	0	4	4
Lasten	0	0	-4	-4
681B MAATSCHAPPELIJKE- EN VROUWENOPV WMO	*0*	*0*	*0*	*0*
Baten	0	0	8	8
Lasten	-2.947	-2.868	-2.299	569
682 GEESCALEERDE ZORG 18-	*-2.947*	*-2.868*	*-2.291*	*577*
Lasten	0	0	0	0
682A JEUGDBESCHERMING	*0*	*0*	*0*	*0*
Lasten	0	0	0	0
682B JEUGDRECLASSERING	*0*	*0*	*0*	*0*

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Onttrekkingen	1.116	1.521	1.219	-302
Toevoegingen	-747	-1.084	-2.204	-1.120
Reserves en voorzieningen	*368*	*437*	*-985*	*-1.422*
6 SOCIAAL DOMEIN	-115.110	-129.356	-122.908	6.448

Programma 6 Sociaal Domein Bedragen x € 1.000	**Afwijkingen worden veroorzaakt door:**	**Baten**	**Lasten**	**Mutaties reserves**	**Saldo**	**I/S**	**Prijs-indexatie**	**Corona**	**V(oordeel)/ N(adeel)**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	De uitwerking van de plannen voor het Leefbaarheidsfonds Holtum zijn doorgeschoven naar 2023	3	93	-100	-4	I			N
	In de 4e programmarapportage 2022 is door de gemeenteraad €1 mln. beschikbaar gesteld voor de tegemoetkoming energielasten aan maatschappelijke instellingen in de jaren 2022 en 2023. Het bedrag dat in 2022 resteerde is via een verplichtingenreserve beschikbaar voor 2023.	-	959	-959	-	I			-
	Vanaf begroting 2022 is er structureel 300k opgenomen voor preventie in het Sociaal Domein. De middelen worden meegenomen bij de inrichting en invulling van het integrale plan GALA 2023-2026.	50	86	114	250	I			V
	Deze ruimte heeft betrekking op het gehandicaptenbeleid en het onderdeel vrijwilligers mantelzorg algemeen. Nu de taakstelling Fundamantele Aanpak Sociaal Domein is ingevuld is het budget weer tot het oude niveau aangevuld. Er is in 2022 geen besteding geweest voor de gelden buiten de structurele subsidies. In de komende periode zullen door aanvullende activiteiten de structurele subsidies mogelijk worden verhoogd c.q. uitgebreid, waarbij gebruik wordt gemaakt van de beschikbare financiële ruimte.	1	157	-	158	I			V

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 6 Sociaal Domein Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
	De Wet inburgering (WI21) is per 1 januari 2022 in werking getreden. Kenmerkend voor de bekostiging van de WI21 is dat de inzet voor enkele onderdelen van de wet verloopt via een specifieke uitkering (SPUK). De dekking van de uitgaven door de SPUK voor deze onderdelen valt met € 132.000 gunstiger. Met een overschrijding van € 20.000 liggen de uitgaven in lijn met de begroting.	132	-20	-	112	S			V
	In het najaar van 2022 is de subsidie voor Stichting Vluchtelingenwerk over 2021 vastgesteld. Door een lager aanbod aan statushouders zijn er minder trajecten gerealiseerd dan waar bij de subsidieverlening op gerekend was. Deze onderrealisatie resulteert in een lagere subsidievaststelling en terugvordering.	48	-	-	48	I			V
	De hotel- en accommodatieregeling (HAR) voor statushouders is budgettair neutraal uitgevoerd. Om de druk op de opvangcapaciteit van het COA te verkleinen, is de hotel- en accommodatieregeling (HAR) voor statushouders in het leven geroepen. Statushouders in een azc (Asielzoekerscentrum) die op definitieve huisvesting wachten, kunnen via de HAR alvast tijdelijk in hun toekomstige gemeente gaan wonen. Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers bekostigt de gemeenten die statushouders via deze regeling opvangen. Met dat bedrag kunnen de gemeente tot zes maanden het tijdelijke onderdak en adequate begeleiding van statushouders bekostigen.	410	-410	-	-	I			-

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 6 Sociaal Domein Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
	"Voor de opvang van de ontheemden Oekraïners is de gemeente gecompenseerd door het Rijk in de vorm van een specifieke uitkering (SPUK). De noodopvang op de doorstroomlocatie in Geleen is verrekend met de veiligheidsregio Zuid Limburg. Voor de overige kosten stelt het Rijk via de SPUK voor elke dag en elke opvangplek een normvergoeding ter beschikking. Het uitgangspunt voor deze normvergoeding is dat deze toereikend is voor het dekken van de kosten voor de opvang van de ontheemden Oekraïners. Na de inval van Rusland in de Oekraïne, eind februari 2022, is de opvang in rap tempo opgetuigd. Op dat moment was, ook landelijk, geen tot weinig inzicht in de verwachte kosten en de financiering. Dit kwam onder andere door de onzekerheid over het verloop van de oorlog en de hiermee gepaarde gaande vluchtelingenstroom. In de loop van 2022 werden de contouren van financiering en de kosten wel wat duidelijker, maar de onzekerheid rondom de vluchtelingenstroom bleef. Nu de afrekening over 2022 is opgemaakt, blijkt dat de gemeente op grond van de SPUK ruim € 6,3 mln. ontvangt van het Rijk. Aan onder andere leefgeldvergoedingen is net geen € 3,8 besteed, waardoor er ruim € 2,5 mln. resteert. Met andere woorden het Rijk heeft voor 2022 voldoende middelen ter beschikking gesteld voor het dekken van de kosten voor de ontheemden Oekraïners."	6.934	-4.337	-	2.597	I			V
6.2 Wijkteams	Bij het onderdeel Centra voor jeugd en gezin is er onderuitputting. Deels incidenteel omdat een deel van de kosten zijn betaald uit ontvangen incidentele NPO-gelden en preventie-akkoord/ sport-akkoord. De structurele subsidie zal de komende periode door aanvullende activiteiten (extra schoolmaatschappelijk werk en jongerenwerk) mogelijk uitgebreid worden uit de incidentele ruimte omdat de NPO-gelden in 2023 stoppen. Daarnaast is de coronaregeling Perspectief voor Jongeren niet geheel benut, deze vloeit terug naar de coronapot.	-	177	35	212	I		24	V

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 6 Sociaal Domein Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
	Bij het onderdeel Cliëntondersteuning is er onderuitputting. Nu de taakstelling Fundamentele Aanpak Sociaal Domein is ingevuld, is het budget weer tot het oude niveau aangevuld. Er is in 2022 geen besteding geweest voor de gelden buiten de structurele subsidie aan MEE. In de komende periode zal mogelijk door aanvullende structurele of incidentele activiteiten de beschikbare financiële ruimte worden benut.	-	75	-	75	I			V
	Lagere realisatie bestemmingsreserve, doorgeschoven naar 2023 via 4e prorap en afrekening jeugd vanuit gemeente Maastricht.	-	140	219	359	I			N
6.3 Inkomensregelingen	Kwijtschelding Afvalstoffenheffing Het percentage huishoudens / kilo's dat de afgelopen jaren gebruikt maakt van kwijtschelding is lager dan verwacht en dat leidt tot minder kosten kwijtschelding. Zie ook programma 7. Dit leidt niet tot een resultaat.	-	147	-	147	I			V
	In 2022 speelt de Kinderopvangtoeslagaffaire nog steeds een rol. De gemeenten zijn door het Rijk betrokken bij het herstellen van de geleden schade. De gedupeerden ontvangen intensieve begeleiding gericht op het compenseren van hun geleden schade als ook de inzet van hulpverlening waar nodig. Het Rijk compenseert de kosten voor begeleiding en hulpverlening door middel van een specifieke uitkering.	167	-22	-	145	I			V
	Dit nadeel is met name ontstaan doordat de toevoeging aan de voorziening dubieuze debiteuren hoger uitvalt dan begroot. Jaarlijks wordt het debiteurensaldo gewaardeerd naar de mate van inbaarheid. De mate van inbaarheid wordt bepaald door de aanwezigheid van een lopende aflossingsverplichting in combinatie met de resterende levensverwachting van elke debiteur. Mede door toepassing van het beleid rondom het afzien van terugvordering, is een hogere toevoeging aan de voorziening dubieuze debiteuren nodig dan verwacht.	20	-159	-	-139	I			N

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 6 Sociaal Domein Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
	Afrekeningen samenwerkingspartners Stichting Leergeld en de Jeugdfondsen over 2021 zijn verwerkt in het najaar van 2022. De nasleep van Corona heeft ervoor gezorgd dat in 2021 een deel van het budget van de aanpak 'Kansen voor alle kinderen' niet is ingezet. Kinderen hebben minder deelgenomen aan sport- en of cultuuractiviteiten. Dat betekent ook dat de samenwerkingspartners Stichting Leergeld en de Jeugdfondsen deels konden teren op de reserves, waardoor de aanspraak op het budget voor 2021 minder was. In 2022 is het bereik van de regeling Samen voor alle kinderen vergroot waardoor er aan veel meer kinderen die onder de armoedegrens leven sportlessen, schoolspullen, een fiets of iets anders is vergoed.	182	-28	-	154	I			V
	De vóór 2022 ingezette trend van een dalend aantal huishoudens dat is aangewezen op een uitkering, heeft zich in 2022 verder doorgezet. Deze daling was zelf iets sterker dan verwacht, waardoor er minder besteed is aan het verstrekken van uitkeringen in het kader van de Participatiewet en Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (Ioaw).	-5	252	-	247	S			V
	In vergelijking met 2021 maakt het aantal inwoners dat aan het werk is met ondersteuning van een loonkostensubsidie een groei door van 40. Desondanks viel het aantal inwoners dat aan het werk is met ondersteuning van een loonkostensubsidie in 2022 iets lager uit dan verwacht. Dit komt mede door de lagere instroom aan de poort van Vidar.	-	224	-	224	I			V

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 6 Sociaal Domein Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
	Door de onzekere tijden die Corona, de energie- en inflatiecrisis met zich meebrengt, zijn minder inwoners een eigen bedrijf of beroep gestart en daarmee blijft onder andere ook de verstrekking in bedrijfskapitaal achterwege. Dit laatste leidt tot lagere baten. Bedrijfskapitaal is tot 75% van de lasten declarabel bij het Rijk. Bovendien ligt er budgettair gezien een koppeling met de Sociale Coöperatie. Hiervoor wordt verwezen naar programma 6.5.	-70	121	-	51	S			V
	Dit voordeel is ontstaan door de vrijval van de onzekerheidsmarge. Door het feit dat het Participatiebedrijf een opstartend bedrijf is dat door marktomstandigheden beïnvloed kan worden, is, conform besluitvorming en vanuit voorzichtigheid, het voorziene resultaat behouden gebleven voor Vidar. Gezien het voordelige jaarrekeningresultaat van Vidar valt het voorziene resultaat vrij ten gunste van het totale jaarrekeningresultaat 2022.	-	89	-	89	I			V
	In lijn met de landelijke trend vallen de kosten voor bewindvoering hoger uit dan verwacht werd.	-	-104	-	-104	S			N
6.4 Begeleide participatie	Er waren meer mensen werkzaam in de Wet Sociale Wet sociale werkvoorziening (WSW) dan verwacht. Daardoor valt de gemeentelijke bijdrage aan de GR Vidar Wsw iets hoger uit dan begroot. Anderzijds vallen de loonkosten iets gunstiger uit dan waar in de gemeentelijke begroting van werd uitgegaan. Per saldo is het resultaat gunstiger dan begroot.	-	119	-	119	S			V
	Bij het werkbedrijf valt de omzet gunstiger uit dan waar in de begroting van werd uitgegaan. Daarnaast vallen ook de lasten voor onder andere energie, het onderhoud van de panden en de ureninzet gunstiger uit.	-62	328	-	266	S			V
	De onderzoeken en voorbereiding zijn nog volop bezig en gaan in 2023 verder. Het resterende bedrag van € 0,085 mln. zal dan aan de verplichtingenreserve worden onttrokken.	-2	87	-85	-	I			-

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 6 Sociaal Domein Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
6.5 Arbeidsparticipatie	Met de integratie zijn efficiencyvoordelen aan het ontstaan in de bedrijfsvoering van Vidar.	1.078	-998	-	80	S			V
	Het is van groot belang dat een inwoner een goede diagnose ontvangt wanneer hij/zij zich meldt bij Vidar. Cruciaal is dat het instrumentarium een deskundig, voor zover mogelijk objectief, beeld van de inwoner oplevert zeker gezien de complexiteit van de huidige doelgroep. Vanwege het cruciale karakter van diagnose is het aantal licenties voor het diagnose instrumentarium verder uitgebreid.	-	-108	-	-108	S			N
	Gebleken is dat trajecten minder effectief zijn om inwoners aan het werk te krijgen. Er wordt kritisch en terughoudend omgegaan met het aanbieden van een traject/opleiding. Desondanks hebben coaches de mogelijkheid om diverse instrumenten op maat in te zetten om cliënten te re-integreren dan wel te ondersteunen op de werk- of participatieplek. Denk daarbij aan korte opleidingen, (taal)trainingen, cursussen, of participatieplaatsen voor cliënten met een gebrek aan inzet en motivatie. Het aantal in te zetten opleidingen, trainingen, cursussen of Participatieplaatsen zijn vooraf moeilijk in te schatten. Ultimo 2022 laat het budget een onderrealisatie zien.	-	60	-	60	I			V
	De gemeente Sittard-Geleen is één van de deelnemende organisaties aan het project In de Zorg - Uit de Zorgen. Tijdens dit project zijn twee uitdagingen aangepakt: 1) een opleiding en werk voor statushouder, 2) het toenemend tekort aan geschoolde arbeidskrachten in de zorg. Tijdens het project is ingezet op het ontwikkelen van een speciaal op de zorg gericht programma met een bemiddelingstraject, (bij)scholing en persoonlijke on-the-jobbegeleiding voor statushouders. De gemeente heeft het project vormgegeven, in samenwerking met Zuyderland. Hiervoor heeft de gemeente Zuyderland gesubsidieerd. De gemeente is op haar beurt gesubsidieerd door het Regionaal Mobiliteitsteam (RMT).	73	-74	-	-1	I			N

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 6 Sociaal Domein Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
	De gemeente Sittard-Geleen participeert in de Service Grensoverschrijdende Arbeidsbemiddeling (SGA). SGA is gericht op het versterken van het euregionale vraag en aanbod. SG stelt personeel ter beschikking aan het SGA en ontvangt hiervoor een bijdrage. Daarnaast is in 2022 in het kader van een grensoverschrijdende arbeidsmarkt een Interreg subsidie ontvangen ten behoeve van het project YouRegion. YouRegion streeft naar een grensoverschrijdende arbeidsmarkt in de Euregio, waar grenzen niet als een belemmering worden gezien maar als springplank naar een grotere arbeidsmarkt.	89	-	-	89	I			V
	Eind 2021 is Vidar Loont BV, één van de verloningsbedrijven van Vidar, geoperationaliseerd. Tijdens de aanloopfase zijn de aanloopkosten door de gemeente voorgefinancierd. Na de aanloopfase zijn de aanloopkosten door de gemeente in rekening gebracht bij Vidar Loont BV.	229	-225	-	4	I			V
	Het aantal proceskostenvergoedingen valt lager uit. Dit houdt verband een lager aantal bezwaar-, beroep en hoger beroepszaken.	-	53	-	53	I			V
	Er zijn middelen beschikbaar gesteld ter verdere optimalisatie van de dienstverlening van team Ontwikkeling.	-	-234	-	-234	S			N
	Deelnemers aan Vidar in de Wijk helpen inwoners uit een wijk, die een extra steuntje in de rug kunnen gebruiken en een klein tot geen sociaal netwerk hebben, met diverse klusjes. Denk aan tuinonderhoud, verfwerkzaamheden of het doen van een kleine boodschap. De deelnemers van Vidar in de wijk bestaat uit inwoners die moeite hebben met het vinden van een betaalde baan, maar wel graag aan de slag willen. Door hun deelname aan het project krijgen ze de kans om op een laagdrempelige manier en onder begeleiding te participeren. De aanpak werkt door de intensieve begeleiding van de kandidaten.	-	-64	-	-64	I			N

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 6 Sociaal Domein Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
	De sociale coöperatie is een ontwikkelinstrument dat kan worden ingezet voor een groep inwoners die een zelfstandig ondernemerschap ambiëren maar daar (nog) niet voor zijn toegerust. Budgettair gezien is de cooperatie gekoppeld aan de zelfstandigenregelingen. Hiervoor wordt verwezen naar programma 6.3.	2	-101	-	-99	I			N
	In het bestuurlijk akkoord met betrekking tot de opvang van asielzoekers op 26 augustus 2022 is afgesproken dat het kabinet voldoende financiële middelen beschikbaar stelt voor integratie. Als gevolg van een hogere instroom van inburgeraars is afgesproken het budget voor de inburgering voor de jaren 2022, 2023 en 2024 op te hogen. Hiermee is de gemeente in staat gesteld alle inburgeraars een passende ondersteuning te bieden. Afgezet tegen de instroom van inburgeraars in 2022 zijn deze extra middelen in 2022 niet aangewend.	-	206	-10	196	I			V
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Toenemend gebruik duurdere woonvoorzieningen (plaatsing units)	-	-323	-	-323	I			N
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Lagere realistiepercentages HH en begeleiding, uitstel herindicaties begeleiding naar 2023, hogere eigen bijdrage CAK (kasstelsel)	128	523	-250	401				V
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Lagere realisatie regionaal ingekochte jeugdzorg door sturing op de toegangen.	-	113	-	113	I			N
6.81 Geescaleerde zorg 18+	De ruimte is ontstaan door extra ontvangen (coronagerelateerde) gelden uit de decembercirculaire 2022 voor de uitvoering maatschappelijke opvang. Deze zijn pas in 2023 ontvangen via Maastricht en er was vooraf geen zicht op de ontvangst van deze extra middelen.	419	143	-348	214	I			V
	Bij het onderdeel uitvoering openbare geestelijke gezondsheidzorg is er onderuitputting. De ruimte is ontstaan door een toegenomen uitkering aan gemeenten (via gemeentefonds) n.a.v. het GGZ akkoord. In verband met het GALA zijn nog geen acties uitgezet, zodat in 2023 bekeken kan worden hoe deze middelen in relatie tot het GALA het beste besteed kunnen worden.	-	207	-	207	I			

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 6 Sociaal Domein Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
	Bij het onderdeel inloop GGZ is er geld over. Dit overschot is is grotendeels veroorzaakt omdat een in 2021 aangevraagde subsidie voor een pilot In2yourplace in 2022 al in 2021 is uitbetaald. Deze subsidie wordt mogelijk structureel.	-	80	-	80	I			V
6.82 Geescaleerde zorg 18-	Verplaatsing JZ+ naar regionale inkoop	-	477	-	477	I			V
	De ruimte bij Jeugd en Vrije tijd is grotendeels ontstaan omdat de besteding van middelen uit een tweetal verplichtingenreserves niet meer doorgaat. Daarnaast zijn een tweetal initiatieven (Hutspot en Petje af) in 2022 niet in die vorm doorgegaan. Deze worden vanaf 2023 wel anders georganiseerd en gesubsidieerd.	8	92	35	135	I			V
Diverse afwijkingen	Kleine verschillen	199	36	-73	162	I			V
Totaal Programma 6 Sociaal Domein		**10.033**	**-2.163**	**-1.422**	**6.448**	**-**	**-**	**24**	**-**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

PROGRAMMA 7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2022	Begroting na wijziging 2022	Rekening 2022	Resultaat 2022
Baten	50	50	342	292
Lasten	-5.022	-5.198	-5.286	-88
71 VOLKSGEZONDHEID	***-4.972***	***-5.148***	***-4.944***	***204***
Baten	10.335	10.535	10.319	-216
Lasten	-7.147	-7.399	-7.281	118
72 RIOLERING	***3.188***	***3.136***	***3.038***	***-97***
Baten	14.935	14.935	15.180	245
Lasten	-11.222	-11.137	-11.750	-613
73 AFVAL	***3.713***	***3.798***	***3.430***	***-368***
Baten	0	1.021	984	-37
Lasten	-2.448	-3.368	-2.993	375
74 MILIEUBEHEER	***-2.448***	***-2.347***	***-2.009***	***338***
Baten	471	790	778	-12
Lasten	-268	-587	-625	-38
75 BEGRAAFPLAATSEN EN CREMATORIA	***202***	***202***	***153***	***-50***
Onttrekkingen	700	396	489	93
Toevoegingen	0	-827	-1.087	-260
Reserves en voorzieningen	***700***	***-431***	***-597***	***-166***
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	**384**	**-790**	**-929**	**-139**

Programma 7 Volksgezondheid en Milieu Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
7.1 Volksgezondheid	De onderdelen GGD veilig thuis en GGD JGZ hebben geld over, ondanks de nadelige bijstelling van de indexering over 2022. Dit komt door een incidentele verrekening (extra bijdrage) inzake de Doeluitkering Vrouwen Opvang over de jaren 2020 en 2021.	318	-89		229	I			V

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 7 Volksgezondheid en Milieu Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
7.2 Riolering	Voor de pompen en gemalen was incidenteel €50.000 bijgeraamd vanuit de stelpost € 0,9 mln. voor 2022 (1e prorap 2022). In 2022 is €14.000 meer uitgegeven (dan oorspronkelijk budget) ondanks de sterke tariefstijging die 2022 heeft laten zien. De budgetten voor 2023 dienen nog bijgesteld te worden in de 1e prorap 2023, zodoende stellen wij voor om het positieve resultaat van 2022 €50.000 te bestemmen voor de energiebijstelling in 2023.		50		50	I			V
	Per saldo is in de voorziening riolering €199.000 gestort veroorzaakt vnl door minder bate rioolheffing en nauwelijks gebruik gemaakt van regeling klimaatadaptatie. Dit leidt niet tot resultaat. Zie taakveld 2.1 €121.000 lagere kosten straatreiniging.	-241	120		-121	I			
	Stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater. Van de incidenteel beschikbaar gestelde middelen 2018 (€355.000) conform B&W besluit 2114182 en het verlengings B&W besluit 2839939 is nog beschikbaar in de verplichtingenreserve IPOR € 185.000 in 2022. Na onttrekking van €26.000 nog €159.000 beschikbaar in 2023.	26	-52	26	-	I			
7.3 Afval	Budgetonderschrijding € 0,7 mln. op afval inzameling (m.n. door hogere opbrengst afvalstromen) en minder inkomsten uit diftar en poortinkomsten Milieuparken € 0,3 mln. Dit leidt niet tot resultaat. Zie ook taakveld 2.1 €121.000 lagere kosten straatreiniging en taakveld 6.3 €147.000 lagere kosten aan kwijtschelding. De voorziening afval is met €725.000 toegenomen.	244	-612	100	-268	I			
7.4 Milieubeheer	Het Rijk heeft in 2022 middelen beschikbaar gesteld voor het behalen van de doelstellingen van het Klimaatakkoord. Deze middelen schuiven door naar 2023 voor de duurzaamheidsaanpak 2023 ev.	0	200	-200	0	I			

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 7 Volksgezondheid en Milieu Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
	De gemeentelijke uitvoeringskosten voor de Pilot Verduurzaming gemeentelijke panden komen ten laste van de hiervoor ingerichte bestemmingsreserve.	0	-31	31	-	I			
	In 2022 doet de gemeente mee in een regionaal project Zon op Dak. De betalingsverplichting wordt vastgelegd in de verplichtingenreserve economie.	0	37	-37	-	I			
	Het duurzaamheidsproject Proeftuin aardgasvrije wijk wordt volledig gefinancierd uit de hiervoor geoormerkte rijksmiddelen.	3	91	-94	-	I			
	Uitvoering duurzaamheidsproject Regeling Reductie Energiegebruik woningen, gefinancierd uit een specifieke uitkering. Afrekening vindt plaats middels Sisa 2022. De voorloper Regeling Reductie Energiegebruik is eind 2021 afgerekend met een positief saldo.	-33	77	0	44	I			V
	Juridische kosten windpark Holtum noord		-24	0	-24	I			N
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Minder inkomsten uit lijkbezorging en meer kosten m.n. verlaten verstorvenen	-12	-38		-50	I			N
Diverse afwijkingen	Kleine verschillen	-33	25	8	-				
Totaal Programma 7 Volksgezondheid en Milieu		**272**	**-246**	**-166**	**-140**		**-**	**-**	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

PROGRAMMA 8 VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging 2020	Begroting na wijziging 2020	Rekening 2020	Resultaat 2020
Baten	0	35	166	132
Lasten	-1.662	-2.313	-2.167	146
81 RUIMTE EN LEEFOMGEVING	***-1.662***	***-2.278***	***-2.001***	***278***
Baten	14	653	655	2
Lasten	-894	-1.241	-930	311
82 GRONDEXPLOITATIE (NIET BEDRIJFTERR)	***-880***	***-589***	***-275***	***313***
Baten	2.247	5.464	5.778	314
Lasten	-5.539	-9.332	-8.868	464
83 WONEN EN BOUWEN	***-3.292***	***-3.868***	***-3.089***	***779***
Onttrekkingen	110	1.347	2.186	839
Toevoegingen	-1	-1.387	-3.439	-2.051
Reserves en voorzieningen	***109***	***-40***	***-1.252***	***-1.212***
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	**-5.725**	**-6.775**	**-6.617**	**158**

Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
8.1 Ruimte en leefomgeving	Voor de invoering van de omgevingswet zijn in de begroting incidentele middelen beschikbaar gesteld. Door het telkens doorschuiven van de invoeringsdatum schuiven ook de middelen door.	131	83	-214	-	I			V
	Het opstellen van het omgevingsplandeel Chemelot gebeurd in samenspraak met de provincie en de regiogemeenten welke grenzen aan het Chemelot-terrein. De uitvoeringskosten in 2022 worden gedekt door een incidenteel gemeentelijk budget en bijdragen vanuit de partners.	-	35	-35	-				V

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Lagere exploitatiekosten bij met name MLK terrein, Einighausen en grondexploitatie algemeen.	-	78	-	78	I			V
	Het weerstandsvermogen in de reserve grondexploitatie is ontoereikend en dient aangevuld te worden. De storting kan deels worden gedekt uit de resterende kostenpost van de grondexploitatie.	-	92	-119	-27	I			N
8.3 Wonen en Bouwen	Hogere opbrengst verkopen ten gevolge van verkoop percelen gelegen nabij Burgemeester Lemmensstraat in Geleen aan Basic Pharma Holding B.V	67	-	-	67				V
	De herinrichting van de openbare ruimte inzake de Rembrandstraat Molenbeek dient nog plaats te vinden en de kosten worden toegevoegd aan de verplichtingenreserve IPOR	-	403	-403	-	I			V
	Benodigde licenties m.b.t. Geo-producten (ESRI) en doorlopen contract Obsurv/BGT.	-	-42	-	-42	I			N
	Uitvoering programma Ontwikkellocaties.	-	59	-70	-11	I			N
	De incidenteel subsidie woningproject Einighausen, conform besluit worden de kosten opgevangen binnen de voordelen van programma 8. Voor dekking zie post kleine verschillen.	-	-150	-	-150	I			N
	Opstellen beleid Huisvesting Arbeidsmigranten	-	39	-39	-	I			V
	Beheren van de regionale krimpgelden (specifieke uitkering bevolkingsdaling 2022) namens de regio WM	-	-635	635	-	I			V
	Toegekende gemeentelijke bijdragen uit de regionale krimpgelden ten behoeve van eigen gemeentelijke transformatie/ontwikkelprojecten	-	680	-680	-	I			V
	Voor het opstellen van het Woonwagenbeleid zijn in 2021 en 2022 incidentele middelen beschikbaar gesteld. Dekking vind plaats uit de algemene reserve.	-	49	-50	-1	I			N

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing Bedragen x € 1.000	Afwijkingen worden veroorzaakt door:	Baten	Lasten	Mutaties reserves	Saldo	I/S	Prijs-indexatie	Corona	V(oordeel)/ N(adeel)
	Uitvoering ontwikkelpad Geleen Zuid in samenwerking met Zowonen. Voor zover de incidenteel beschikbaar gestelde middelen voor de uitvoering niet zijn ingezet, schuiven deze door voor de uitvoering in 2023 e.v. jaren.	21	98	-120	-1	I			N
	Voor de uitvoering van duurzaam Geleen Zuid (volkshuisvestingsfonds) zijn procesmiddelen beschikbaar gesteld, welke worden gefinancierd uit reserves. De kosten zijn lager dan verwacht waardoor de financiering intact blijft voor de uitvoering in de jaren 2023-2026.	-	100	-100	-				V
	De verschillen zijn gerelateerd aan de toename van de voorziening BIE bedrijven en overig en de afname van de voorziening BIE overig, waarbij de mutaties worden verrekend met de bestemmingsreserve Grex.	51	-8	-17	26	I			V
	De projecturen gebiedsontwikkeling stationsomgeving mogen deels ten laste worden gebracht van de ontvangen bijdrage van de projectontwikkeling vml DSM kantoor.	48	-50	-	-2				N
Diverse afwijkingen	*Kleine verschillen*	130	90	-	220				V
Totaal Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing		**448**	**921**	**-1.212**	**157**		**-**	**-**	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

4. BIJLAGEN

4.1 COLLEGEVERKLARING ENSIA (2022)

Het gemeentebestuur is verplicht zich te verantwoorden richting gemeenteraad en rijksoverheid over informatiebeveiliging. Deze verantwoording is gebaseerd op de normen die gelden voor de Nederlandse overheid, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

Het betreft de stelsels Basisregistratie Personen (BRP) en Reisdocumenten, Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO), Waardering Onroerende Zaken (WOZ) en de Structuur uitvoerings-organisatie Werk en Inkomen (SUWI).

Om in één keer verantwoording af te leggen over de informatieveiligheid voor al deze stelsels is de Eenduidige Normatiek Single IT Audit (ENSIA) ontwikkeld. De ENSIA sluit eveneens aan op de planning en control-cyclus van de gemeente.

Schematisch zit dit er als volgt uit:

ENSIA	Verantwoording over informatiebeveiliging aan gemeenteraad		Verantwoording aan toezichthouders
Zelfevaluatie	• Informatiebeveiliging binnen gemeente volgens Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). • Domeinspecifieke vragenlijsten voor diverse stelsels. • Zelfevaluatie afronden en vastleggen in ENSIA.	1 JUL 2022 31 DEC 2022	Vragenlijsten: • RvIG: Informatiebeveiliging BRP & Reisdocumenten en Suwinet (BIO). • BKWI: Informatiebeveiliging Suwinet (BIO). • Logius: Informatiebeveiliging DigiD. • DGBRW: Datakwaliteit en -integriteit BAG, BGT en BRO. • Waarderingskamer: Informatiebeveiliging, systeembeheer en architectuur WOZ.
Opstellen	• Genereren en opstellen verantwoordingsrapportages. • Audit door gecertificeerde IT-auditor over collegeverklaring Suwinet en DigiD. • Opstellen rapportage ENSIA t.b.v. de gemeenteraad.		Producten: • Collegeverklaring over Suwinet en DigiD. • Rapportage BAG, BGT en BRO door college van B&W. • Rapportage WOZ door college van B&W. • Uittreksels BRP en Reisdocumenten. • Rapportage ENSIA voor de gemeenteraad.
Verantwoorden	• Vaststellen en ondertekenen verantwoordingsrapportages door College van B&W. • Uploaden en aanleveren verantwoordingsrapportages via ENSIA (Uittreksels BRP en Reisdocumenten via Kwaliteitsmonitor).	30 APR 2023	Resultaten: • De toezichthouders BKWI, Logius, DGBRW en Waarderingskamer krijgen via ENSIA de verantwoordingsrapportages aangeleverd. • RvIG krijgt de Uittreksels BRP en Reisdocumenten via de Kwaliteitsmonitor aangeleverd.
Versturen	• Opstellen paragraaf verantwoording informatiebeveiliging voor de paragraaf Bedrijfsvoering in het jaarverslag. • Gemeenteraad neemt kennis van rapportage ENSIA. • College van B&W stelt jaarverslag vast. • Gemeenteraad keurt jaarverslag goed. • Het college van B&W stuurt het gemeentelijk jaarverslag aan BZK.	15 JUL 2023	• De toezichthouders krijgen de antwoorden op de vragenlijsten digitaal aangeleverd. • De vastgestelde jaarstukken zijn aan de provincie toegestuurd.

Ter informatie van de raad ligt het ENSIA rapport na de geheimoplegging door het College ter inzage bij de Griffie totdat de Jaarstukken zijn vastgesteld.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

4.2 PORTEFEUILLEVERDELING

Portefeuillehouder	**Portefeuille**
Burgemeester Hans Verheijen	Openbare orde en Veiligheid Handhaving Samenwerking in de (Eu)regio Externe betrekkingen
Wethouder Leon Geilen	Stedelijke ontwikkeling Omgevingsbeleid Mobiliteit Leefomgeving
Wethouder Judith Bühler	Middelen Participatie Bestaanszekerheid
Wethouder Yvonne Salvino-Meijer	Economie Arbeidsmarkt Onderwijs Communicatie Dienstverlening
Wethouder Andries Houtakkers	Stadsmarketing Sport Cultuur Evenementen
Wethouder Ivo Tillie	Duurzaamheid, Klimaat Landschapsontwikkeling Jongeren Gezondheid

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

4.3 BEGRIPPENLIJST

Achtervang ombuigingen	:	We lopen het risico dat we de bezuinigingen niet volgens de afgesproken tijdlijn kunnen realiseren. Om dit risico op te vangen hebben we een budget achter de hand. Dit budget kunnen we alleen inzetten met de goedkeuring van de raad.
Acquisitie-overleg	:	Nieuwe investeringen en het aantrekken en verankeren van bedrijven dragen bij aan de toename van werkgelegenheid en versterking van ons vestigingsklimaat. Door coördinatie van het acquisitieproces en versterking van de proactieve acquisitie door onze partners kan effectiever en efficiënter worden ingezet op groei van bedrijvigheid in Limburg. Het LIOF coördineert dit proces.
Actuele begroting	:	Is de begroting met alle begrotingswijzigingen die de Raad heeft vastgesteld.
BIRK-subsidie	:	Bij Budget Investeringen Ruimtelijke Kwaliteit (BIRK) gaat het om intensivering van stedelijke centra en versterking van de open en groene gebieden rond de steden.
Bij- en aframen	:	Bijramen is het budget in begroting verhogen, aframen is het begrote budget verlagen.
BUIG	:	*Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten*. Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) om de uitkeringen te bekostigen van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie.
Coalition of the Willing	:	In ESEO 2.0 is een (intern) opleidingsprogramma ontwikkeld met aandacht voor het ontwikkelen van de competenties, gedrag en cultuur van de toekomst. En waarin samenhang en continuïteit wordt geborgd. Door een buddy-systeem vanuit de diverse opleidingen, motiveren en ondersteunen deelnemers elkaar.
Dekkingsgraad	:	Uit de dekkingsgraad blijkt of de gemeente voldoende geld heeft om toekomstige risico's op te vangen. De dekkingsgraad is de verhouding tussen het vermogen dat de gemeente nodig heeft om risico's op te vangen en het vermogen (reserves en voorzieningen) dat de gemeente heeft om risico's en tekorten te dekken. De dekkingsgraad moet meerjarig hoger zijn dan 100%. Is de dekking minder dan 100% dan is de algemene reserve te laag om risico's en tekorten op te kunnen vangen.
DUB-gelden	:	Het kabinet heeft eind 2015 de regeling *Decentralisatie Uitkering Bevolkingsdaling* (DUB) in het leven geroepen omdat de nadelen uit de bevolkingskrimp onvoldoende terugkwamen in verdeling van de algemene uitkering. Het betreft een gemeentefondsuitkering over de periode 2015-2020 van € 765.000. Dit geld is bestemd voor regionale projecten *bevolkingskrimp*. Met de gemeenten uit de regio Westelijke Mijnstreek maakten we afspraken over de inzet van deze gelden. (zie ook pagina 235 Jaarstukken 2017)
CO3 Real Estate	:	Organisatie gericht op combinatie van creatieve concepten, duurzaam development en commercieel management.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Economische Samenwerking Zuid-Limburg (ESZL)	:	Is het samenwerkingsverband van overheden en vertegenwoordigers van onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven. Inhoudelijk zijn er drie meerjarige programma's vastgesteld: Onderwijs & Arbeidsmarkt, MKB & Innovatie en Economie & Vestigingsklimaat. De coördinatie van onderwijs en arbeidsmarkt ligt bij Heerlen, Sittard-Geleen coördineert economie en vestigingsklimaat en Maastricht het MKB. Binnen die gemeenten zijn de portefeuillehouders verantwoordelijk en de kar wordt getrokken door de programmamanagers. Daarmee blijven de werkzaamheden van het bureau van ESZL beperkt tot coördinatie en communicatie.
Eerste begroting	:	Is de begroting die in november voorafgaand jaar is vastgesteld. De eerste (primaire) programmabegroting 2018 is door de raad vastgesteld op 9 november 2017.
Externe veiligheid	:	Gaat over de risico's voor mens en milieu bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen. Ook de risico's die luchthavens geven vallen onder externe veiligheid.
Frictiekosten	:	Bij het aangaan van een samenwerking (zoals een herindeling, gemeenschappelijke regeling) ontstaan frictiekosten. Deze kosten worden veroorzaakt door het uitplaatsen van taken en formatie/medewerkers naar de nieuwe organisatie.
Herstelplan	:	Het herstelplan begroting 2018 bevat maatregelen voor het sluitend maken van de begroting 2018. Het herstelplan is op 1 februari 2018 vastgesteld door de Raad. Ook gedeputeerde staten stemde in met dit herstelplan.
High Impact Crimes (HIC)	:	Is een verzamelnaam voor ingrijpende delicten die vaak grote gevolgen hebben voor het veiligheidsgevoel van mensen. Niet alleen van slachtoffers, maar ook van omgeving en maatschappij.
Impulsgelden weerbaar bestuur	:	Ter versterking van het weerbaar bestuur hebben 23 gemeenten van het Ministerie van BZK € 120.000 ontvangen voor één of meer van de drie sporen uit *Weerbaar bestuur*, namelijk: • het versterken van de integriteit en veiligheid van politieke ambtsdragers; • het versterken van de preventieve bestuurlijke aanpak en maatschappelijke weerbaarheid; • het tegengaan van ondemocratische beïnvloeding. De uitkering gaat via het gemeentefonds, decembercirculaire 2018.
ISV Reserve	:	Sittard-Geleen kreeg van het Rijk over 2010-2014 een investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV). Dit budget is bestemd voor een aantal langdurige projecten voor stedelijke vernieuwing. Omdat het uitgavenpatroon langer duurt, zijn deze ISV-gelden gestort in de ISV reserve. In het raadsbesluit Jaarstukken 2015 (9 juli 2016) stemde de raad in met de herziening van deze middelen. (Zie ook bijlage 4 Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing van het Raadsvoorstel Jaarstukken 2015.
Leges	:	zijn prijzen die Nederlandse gemeenten rekenen voor het verlenen van diensten. Hieronder vallen bijvoorbeeld omgevingsvergunningen, uittreksels uit bevolkings- geboorte- of huwelijksregister, paspoorten en rijbewijzen. Elke gemeente bepaalt zijn eigen tarieven. Overigens voor bepaalde diensten heeft het rijk maximum bedragen vastgesteld.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

LIOF	:	Limburgs Instituut voor Ontwikkeling en Financiering geeft inhoudelijke en financiële ondersteuning aan individuele MKB ondernemers. Daarnaast richt LIOF zich op sectorversterking van de maakindustrie en logistieke sector in Limburg.
Mediation	:	is een professionele vorm van bemiddeling bij conflicten of geschillen
MIRT Goederenvervoercorridor	:	De rijksoverheid werkt samen met decentrale overheden aan ruimtelijke projecten en programma's voor elke regio in Nederland. Het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) richt zich op financiële investeringen in deze programma's en projecten. Een veilige en optimaal goederenvervoer is een van de doelstellingen van het MIRT.
Nascheiding	:	Bij nascheiding wordt restafval in een fabriek door een machine gescheiden.
OZB terugploegregeling	:	De reserve OZB terugploegregeling is via de 2e programmarapportage 2015 ingesteld. De reserve werd gevoed met de extra opbrengst uit onroerende zaakbelasting van bedrijven (OZB-niet woningen als gevolg van areaaluitbreiding). De reserve is bedoeld voor versterkende activiteiten in de chemie, automotive en logistiek. (raadsbesluit belastingmaatregelen 2016). Op 8 juni 2017 besloot de raad de structurele storting in de reserve stop te zetten. Het gereserveerde bedrag zetten we in voor het meerjareninvesterings-programma Economie en de samenwerkingsovereenkomsten Chemelot en VDL-Nedcar (zie raadsbesluit 8 juni 2017 agendapunt 17).
Positieve Gezondheid	:	In dit concept wordt gezondheid niet meer gezien als de af- of aanwezigheid van ziekte. Positieve gezondheid is het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren. In deze visie is gezondheid dan ook niet alleen meer het domein van de zorgprofessionals, maar van ons allemaal. Het gaat immers om het vermogen om met veranderende omstandigheden om te gaan.
Praktijkondersteuners Jeugd	:	In de zorg voor kinderen en jongeren hebben huisartsen en gemeenten steeds meer met elkaar te maken. Door goede samenwerking tussen wijkteams en huisarts krijgen kinderen tijdig de juiste jeugdhulp, worden ze niet onnodig doorverwezen en krijgen ze snel specialistische hulp als dat nodig is. De Praktijkondersteuners Jeugd bij de huisarts vervullen hierin een spilfunctie, blijkt uit een recent onderzoek. De Praktijkondersteuner jeugd (POH-jeugd) is de positieve schakel door zijn ervaring, inzicht in jeugdproblematiek en samenwerking in de wijk(teams). Dit blijkt uit het nieuwe onafhankelijke onderzoek in opdracht van de NVO, de Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen.
Pre-mediation	:	Voordat een mediationtraject daadwerkelijk start, kan men kiezen voor pre-mediation. Dit betekent dat je vooraf een verhelderend gesprek voert met een mediator en degene met wie je een conflict hebt. Tijdens dit gesprek volgt de mediator nog niet de strikte regels die bij mediation komen kijken. Er wordt vooral gekeken of bepaalde zaken goed bespreekbaar zijn.
Programmabegroting	:	De gemeenteraad maakt elk jaar een begroting. In deze begroting staat wat de gemeente in de stad wil bereiken en hoeveel geld we daaraan kunnen en mogen uitgegeven.
Programmabureau Trendbreuk	:	De gemeenten, provincie en GGD Zuid-Limburg hebben een programmabureau Trendbreuk opgericht met het doel een trendbreuk te realiseren bij de gezondheidsachterstanden in Zuid-Limburg.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Regiesysteem Sociaal Domein	:	Via het regiesysteem Sociaal domein worden gegevens gewisseld met burgers, gemeentelijke organisaties, ketenpartners en landelijke voorzieningen. De ketenpartners en de gemeentelijke organisaties werken met eigen IT-systemen om hun dagelijkse werkzaamheden te ondersteunen. Zonder regiesysteem is het niet mogelijk om burgerinformatie te registreren en te delen. Het doel van een regiesysteem is een effectiever samenwerking bij de hulpvraag van onze inwoners.
Regionale prestatieafspraken met woningbouwcorporaties en huurdersorganisaties.	:	De gemeenten, huurdersorganisaties en corporaties die werkzaam zijn in de Westelijke Mijnstreek hebben met elkaar regionale prestatieafspraken gemaakt voor het jaar 2019. Hierin zijn de afspraken neergelegd die gemeente-overstijgend zijn.
Regionale uitvoeringsdienst (RUD)	:	De RUD verleent vergunningen, handhaaft en voert adviestaken uit voor de provincie Limburg en alle 18 Zuid-Limburgse gemeenten. De RUD Zuid-Limburg is één van de 29 regionale uitvoeringsdiensten in Nederland De uitvoeringsdiensten zijn opgericht om versnippering te voorkomen, krachten te bundelen en regels en wetten consequent toe te passen. De RUD werkt aan een schoon milieu, natuurbehoud en een veilige leefomgeving.
RMC	:	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) voortijdig schoolverlaten. Doel van de RMC-functie is voorwaarden scheppen voor jongeren (tot 23 jaar) om de voor hen hoogst haalbare en meest passende onderwijs- en/of arbeidsmarktpositie te bereiken. Gemeenten voeren de RMC-functie regionaal uit. Dit is wettelijk vastgelegd. In Nederland zijn gemeenten verdeeld over 39 RMC-regio's. Sittard-Geleen heeft de coördinatie over de subregio Westelijk Mijnstreek.
Service Grensoverschrijdende Arbeidsbemiddeling (SGA)	:	De gemeenten Maastricht en Sittard-Geleen, het UWV, werkgeversservicepunt Podium24 en de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB) hebben gezamenlijk de Service Grensoverschrijdende Arbeidsbemiddeling (SGA) opgericht. Werkgevers en werkzoekenden in Nederlands en Belgisch Limburg worden actief geholpen met het vinden van personeel en werk aan de andere kant van de grens.
Stichting Streetwise	:	Is een onafhankelijke, niet-commerciële organisatie en fungeert als bruggenbouwer tussen overheid, marktpartijen en burgers. Streetwise begeleidt startende en ervaren ondernemers kosteloos in alle fases van concept(aanpassing) naar vestigingslocaties in winkelgebieden.
Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg (SVREZL)	:	In deze structuurvisie ligt de gewenste ruimtelijke ontwikkelingsrichting vast voor de beleidsvelden detailhandel, kantoren en bedrijventerreinen in de achttien gemeenten in de regio Zuid-Limburg (Beek, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Nuth, Onderbanken, Schinnen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul en Voerendaal). De SVREZL geeft op hoofdlijnen een toekomstbeeld van de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen op het gebied van detailhandel, kantoren en bedrijventerreinen.
Tiny houses	:	Is een nieuwe woonvorm. Het zijn kleine volwaardige vrijstaande woningen van maximaal 50 m2 vloeroppervlak met een zo klein mogelijke ecologische voetafdruk.
Toezichthouder Rechtmatigheid Wmo	:	Deze toezichthouder ziet toe op rechtmatige toekenning en rechtmatig gebruik van voorzieningen op grond van de Wmo 2015.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023

Treasury-strategie	:	In de programmabegroting 2018 is een budget beschikbaar gesteld voor de knelpunten rondom het vastgoed Vixia en de financiering. Deze maatregelen vallen onder de Treasury-strategie Vastgoed.
Triple-helix samenwerking	:	Het Triple Helix model is gebaseerd op de samenwerking van drie partijen: 1. Overheid (wetgevende controle) 2. Onderwijs ('productie' van nieuwe kennis) 3. Ondernemers (genereren van economische groei en voorspoed)
Veiligheidscontour	:	Een veiligheidscontour maakt duidelijk binnen welk gebied risicovolle bedrijven gebouwd mogen worden. Dit is geregeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). In het bestemmingsplan moet wel zijn vastgelegd dat alleen functioneel gebonden inrichtingen zich binnen de contour mogen vestigen.
Verliesvoorzieningen	:	De verliesvoorziening is een wettelijk verplichte voorziening om toekomstige tekorten bij exploitaties en vorderingen te kunnen dekken. De hoogte van deze voorziening is gebaseerd op een onderzoek, zoals een onderzoek naar dubieuze debiteuren of risico-onderzoek bij grondexploitaties.
Visie Chemelot	:	Chemelot heeft op 11 mei 2016 de Visie Chemelot 2025 gepresenteerd. Hierin staat hoe de bedrijven op Chemelot verwachten dat het gebied zich de komende jaren zal ontwikkelen. Het College heeft in juni 2015 ingestemd met een aanpak om tot een gebieds / ruimtelijk-economische visie voor Chemelot en omgeving te komen met de volgende fasering: 1. Eerst het krachtenveld en dynamiek 'binnen de hekken' goed begrijpen; 2. Van daaruit ingaan op behoeften van en effecten naar omgeving; 3. En dan, indien relevant, uitspraken doen over bepaalde politieke kwesties. Het zogenaamde van binnen naar buiten werken.
Wet Bibob	:	Bibob staat voor 'bevordering integriteitbeoordelingen door het openbaar bestuur'. Deze wet geeft bestuursorganen – waaronder de burgemeester - een instrument om (georganiseerde) criminaliteit te voorkomen en te bestrijden. Met als voornaamste doel voorkomen dat de overheid ongewild criminaliteit faciliteert, bijvoorbeeld bij het witwassen van geld.
Wet Damocles	:	Artikel 13b Opiumwet, ook wel aangehaald als de Wet Damocles, biedt de burgemeester de mogelijkheid bestuursdwang toe te passen. Hierdoor kan hij woningen of voor publiek toegankelijke inrichtingen sluiten als daar sprake is van drugshandel.
Zelfaudits BRP en PNIK	:	Een jaarlijkse controle op de integriteit van de persoonsgegevens, Basis Registratie Personen (BRP) en Paspoorten Nationale Identiteitskaarten (PNIK).

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 22 juni 2023